ANALYZING THE *MİMARLIK* JOURNAL: A STUDY ON ARCHITECTURE IN TURKEY IN THE 1980S

A THESIS SUBMITTED TO THE GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES OF MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY

BY

SABİHA GÖLOĞLU

IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS IN THE DEPARTMENT OF HISTORY OF ARCHITECTURE

SEPTEMBER 2011

Approval of the Graduate School of Social Sciences	
	Prof. Dr. Meliha Altunışık Director
I certify that this thesis satisfies all the requirements as Master of Arts.	a thesis for the degree of
	Prof. Dr. Güven Arif Sargın Head of Department
This is to certify that we have read this thesis and that i adequate, in scope and quality, as a thesis for the degree	•
Assoc. Pro	of. Dr. T. Elvan Altan Ergut Supervisor
Examining Committee Members Assist. Prof. Dr. Namık Günay Erkal (METU, AH) Assoc. Prof. Dr. T. Elvan Altan Ergut (METU, AH) Assoc. Prof. Dr. Aydan Balamir (METU, ARCH) Assoc. Prof. Dr. Bülent Batuman (BU, LAUD) Architect Aslı Özbay (METU, M.S. in REST)	

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.		
	Name, Last Name	: Sabiha Göloğlu
	Signature	:

ABSTRACT

ANALYZING THE MİMARLIK JOURNAL:

A STUDY ON ARCHITECTURE IN TURKEY IN THE 1980S

GÖLOĞLU, Sabiha

M.A. Department of History of Architecture

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. T. Elvan ALTAN ERGUT

September 2011, 226 pages

This thesis aims to examine the transformations that took place in architectural theory and practice in Turkey in the 1980s, and the role of architectural publications in this context, by analyzing the framework that was drawn by the *Mimarlık* journal.

The analysis of *Mimarlık* is undertaken in relation to architectural developments in the world and in Turkey, and foreign and local counterparts of the journal. The shifting stances of the journal, as the publication of the Chamber of Architects of Turkey, are studied with reference to the distribution of theoretical and practical content included in it and its changing editors and committees.

iv

Architects, buildings, architectural activities, and publications of the decade are scrutinized in order to evaluate the journal's approach towards architectural theory and practice. The thesis attempts to situate *Mimarlık* in the context of contemporary architectural developments of the 1980s. It argues the journal's role in 'shaping' and 'reflecting' architectural theory and practice by comparing and contrasting the agenda of architecture with the content of *Mimarlık*.

Keywords: Architectural Publications, *Mimarlık* Journal, 1980s, Post-Modernism, Chamber of Architects of Turkey

MİMARLIK DERGİSİNİN ANALİZİ:

1980'LERDE TÜRKİYE'DE MİMARLIK ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

GÖLOĞLU, Sabiha

Yüksek Lisans, Mimarlık Tarihi Bölümü

Tez Yöneticisi: Doçent Doktor T. Elvan ALTAN ERGUT

Eylül 2011, 226 sayfa

Bu tez 1980'lerde Türkiye'de mimarlık kuramı ve pratiğinde gerçekleşen dönüşümleri ve mimari yayınların bu bağlamdaki rolünü, *Mimarlık* dergisinin çizdiği çerçeveyi analiz ederek incelemeyi amaçlamaktadır.

Derginin analizi, Türkiye'deki ve dünyadaki mimari gelişmeler ile *Mimarlık* dergisinin yerli ve yabancı benzerleriyle ilişkili olarak ele alınmaktadır. Mimarlar Odası yayını olarak derginin değişen tutumları, dergideki kuramsal ve pratik içeriğin dağılımı ile değişen editörler ve komitelere referansla çalışılmaktadır.

Derginin mimarlık kuramı ve pratiğine yaklaşımını değerlendirmek amacıyla, bu on yılın mimarları, yapıları, mimari etkinlikleri ve yayınları incelenmiştir. Bu tez

Mimarlık'ı Türkiye'deki çağdaş mimari gelişmeler bağlamına yerleştirmeyi amaçlamaktadır. Derginin mimarlık kuramı ve pratiğini 'şekillendirme' ve 'yansıtma'sındaki rolünü mimarlığın gündemi ile *Mimarlık*'ın içeriğini karşılaştırarak tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık Yayınları, *Mimarlık* Dergisi, 1980'ler, Post-Modernizm, Mimarlar Odası

To My Family
Begüm, Hayriye, and Zeki Göloğlu

ACKNOWLEDGMENTS

This thesis could not have been conceived without the support of my supervisor, professors, colleagues, friends, and family. First, I want to express my sincere appreciation to my supervisor Assoc. Prof. Dr. T. Elvan Altan Ergut for her professional guidance. She not only made her assistance available throughout my research but also motivated me with her comments.

I would like to thank to the other members of the examining committee as well; Assist. Prof. Dr. Namık Günay Erkal, Assoc. Prof. Dr. Aydan Balamir, Assoc. Prof. Dr. Bülent Batuman, and Restorator Architect Aslı Özbay for their substantial critics and suggestions.

I am also indebted to those whom I interviewed with; Zafer Akay, Aydan Balamir, N. Müge Cengizkan, Haldun Ertekin, Celal Abdi Güzer, Oktay Ekinci, Yavuz Önen, Aslı Özbay, Hasan Özbay, Suha Özkan, Belgin Turan Özkaya, Fatih Söyler, Arif Şentek, and M. Haluk Zelef for their valuable contributions that enriched the thesis.

I also want to express my thanks to my friends; Saygın Galip, Manuel Thomas, and Duygu Tüntaş for their genuine support and good will which I felt during my studies. Lastly, I owe my deepest gratitude to my parents and my sister whose existence and love gave me continuous encouragement and inspiration.

TABLE OF CONTENTS

PLA	GIARISM	iii
ABS'	ΓRACT	iv
ÖZ .		vi
DED	ICATIONv	iii
ACK	NOWLEDGMENTS	ix
TAB	LE OF CONTENTS	. X
LIST	OF FIGURES	ζii
СНА	PTER	
1.	INTRODUCTION	. 1
2.	ARCHITECTURAL THEORY AND PRACTICE AFTER MODERNISM	1
		. 9
2	2.1 Post-Modernism in the World Context	12
2	2.2 Architecture in Turkey	34
	2.2.1 Architecture in Turkey before 1980	35
	2.2.2 Architecture in Turkey in the 1980s	51
	2.2.3 Concluding Remarks	56
3.	ARCHITECTURAL JOURNALS IN THE 1980S	70
3	3.1 Architectural Journals from the World	72
-	3.2 Architectural Journals in Turkey until the 1990s	78

	3.3 Concluding Remarks	. 87
4	. THE MİMARLIK JOURNAL	.91
	4.1 The Chamber of Architects of Turkey	. 93
	4.2 Mimarlık before 1980	. 98
	4.3 <i>Mimarlık</i> in the 1980s	103
5	. THE CONTENTS OF MİMARLIK	111
	5.1 Architectural Theory in <i>Mimarlık</i>	112
	5.2 Architectural Practice in <i>Mimarlık</i>	128
	5.3 Concluding Remarks	135
6	. CONCLUSION	138
BIE	BLIOGRAPHY	146
AP	PENDICES	
A	A. INTERVIEWS	160
В	3. INDEX OF MİMARLIK	196
C	THE PUBLICATION COMMITTEES OF MİMARLIK	214
Г	D. THE ADMINISTRATIVE COMMITTEES OF THE CHAMBER OF	
	ARCHITECTS OF TURKEY	223
E		
	MİMARLIK	
F	TABLE OF THE CONTENTS OF MİMARLIK	226

LIST OF FIGURES

Figure 2.1	Architectural theory and practice after Modernism	20
Figure 2.2	The poster of Presence of the Past exhibition at 1980 Venice	
	Biennial with the partial image of C.R. Cockerell's watercolor	
	diagram (1848)	25
	Source: (1980) Domus, No. 610, p. 19	
Figure 2.3	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1981, No. 165) with the image of	
	C.R. Cockerell's watercolor diagram (1848)	25
Figure 2.4	The façade treatment of Turkish Court of Accounts	40
Figure 2.5	The conversion of the Exhibition House into the Opera House	43
Figure 2.6	The two different designs for Kocatepe Mosque	50
Figure 2.7	Architecture in Turkey in the 1980s	53
Figure 2.8	The cover page of Mimarlık (1989, No. 234) with an image of	
	Kervansaray Thermal Hotel	63
Figure 2.9	The cover page of Mimarlık (1989, No. 235) with an image of	
	Ankara Atatürk Cultural Center	63
Figure 2.10	The cover page of Mimarlık (1989, No. 238) with an image of	
	İzmir Sarda House	63
Figure 2.11	The cover page of Mimarlık (1987, 225) with an image of İzmir	
	Austro Tobacco Cultivation and Storage Buildings	66
Figure 2.12	The cover page of Mimarlık (1990, No. 240) with an image of	
	İzmir Tevfik Fikret High School	66
Figure 2.13	The cover page of Mimarlık (1990, No. 242) with an image of	
	Şeker Bank Headquarters	66
Figure 2.14	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1984, No. 200)	67
Figure 2.15	The caricature of K. Öztürk in Mimarlık (1984, No. 201-202)	67
	xii	

	Source: (1984) <i>Mimarlik</i> , No. 201-202, p. 54	
Figure 3.1	An advertisement about subscription of foreign architectura	1
	journals in Çevre (1980, No. 5)	73
Figure 3.2	The cover page of <i>Domus</i> (1980, No. 602) with a portrait of	Aldo
	Rossi	74
Figure 3.3	The cover page of L'Architecture d'Aujourd'hui (1981, No.	217)
	with the theme of Integration Urbaine	74
Figure 3.4	The cover page of Architectural Design (1982, No. 7-8)	76
Figure 3.5	The cover page of Oppositions (1978, No. 14)	76
Figure 3.6	The cover page of Assemblage (1996, No. 29)	76
Figure 3.7	The cover pages of Mimar (1934, No. 1) and later called Ar	kitekt
	(1938, No. 1)	82
Figure 3.8	The cover page of <i>Yapı</i> (1942, No. 16)	82
Figure 3.9	The cover page of Mimarlık (1944, No. 2)	82
Figure 3.10	The cover page of <i>Yapı</i> (1973, No. 1)	84
Figure 3.11	The cover page of <i>Çevre</i> (1979, No. 1)	84
Figure 3.12	The cover page of <i>Mimar</i> (1980, No. 1)	84
Figure 4.1	The poster delivered with Mimarlık (2009, No. 350) for the	
	anniversary of the 350 th issue	92
Figure 4.2	The cover page of Mimarlık (1969, No. 69)	95
Figure 4.3	The cover page of Mimarlık (1970, No. 86)	95
Figure 4.4	The cover page of Mimarlık (1971, No. 94)	95
Figure 4.5	The cover page of Mimarlık (1967, No. 39)	96
Figure 4.6	The cover page of Mimarlık (1972, No. 108)	96
Figure 4.7	The cover page of Mimarlık (1973, No. 119)	96
Figure 4.8	The cover page of the first issue of Mimarlık (1963, No. 1).	99
Figure 4.9	The cover page of Mimarlık (1965, No. 15)	99
Figure 4.10	The cover page of Mimarlık (1971, No. 98)	99
Figure 4.11	The cover page of Mimarlık (1971, No. 87)	102
Figure 4.12	The cover page of Mimarlık (1971, No. 88)	102
Figure 4.13	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1979, No. 159)	102
Figure 4.14	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1994, No. 256)	109

Figure 4.15	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1997, No. 274)
Figure 4.16	The cover page of <i>Mimarlık</i> (2000, No. 291)
Figure 5.1	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1984, No. 204)113
Figure 5.2	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1985, No. 211)113
Figure 5.3	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1985, No. 215-216)113
Figure 5.4	The title page in Mimarlık (1984, No. 204) with Aldo Rossi's La
	citta Analoga114
Figure 5.5	The cover page of Architectural Design (1982, No. 5-6)
Figure 5.6	The title page in Architectural Design (1982, No. 1-2) with
	Dennis Crompton's <i>Under the Shadow of Serlio</i> 114
Figure 5.7	The cover page of Manfredo Tafuri's Architecture and Utopia:
	Design and Capitalist Development with Aldo Rossi's drawing 117
Figure 5.8	The title page in <i>Mimarlık</i> (1983, No. 197-198) 117
Figure 5.9	Behiç Ak's caricature in Mimarlık (1982, No. 175) about
	participaton in the design process
	Source: (1982) Mimarlık, No. 175, p. 9
Figure 5.10	Mahmut Bilen's caricature in Mimarlık (1981, No. 165) about
	urbanization
	Source: (1981) Mimarlık, No. 165, p. 19
Figure 5.11	An image from Mimarlık (1983, No. 196) about Aga Khan
	Awards
	Source: (1983) Mimarlık, No. 196, p. 23
Figure 5.12	The cover page of Mimarlık (1986, No. 220) with an image of
	1986 Aga Khan awarded Association
Figure 5.13	The cover page of Mimarlık (1989, No. 236) with an image of
	Sedat Gürel Family House
Figure 5.14	The cover page of Mimarlık (1981, No. 163) about sensitivity to
	urban environment
Figure 5.15	The cover page of Mimarlık (1982, No. 186) about meaning and
	space in architecture
Figure 5.16	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1988, No. 229) on conservation . 124
Figure 5.17	The cover page of Mimarlık (1980, No. 162) about energy 128

Figure 5.18	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1984, No. 207) about children and	l
	the space	128
Figure 5.19	The cover page of Mimarlık (1985, No. 219) about computer	
	applications1	128
Figure 5.20	The cover page of Mimarlık (1987, No. 224) with images of	
	works of the Ministry of Public Works	130
Figure 5.21	The cover page of Mimarlık (1988, No. 230) with an image of	
	Faisal Mosque1	130
Figure 5.22	The cover page of Mimarlık (1988, No. 232) with an image of	
	Pamfilya Holiday Village	130
Figure 5.23	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1981, No. 170-171)	133
Figure 5.24	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1981, No. 172)	133
Figure 5.25	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1987, No. 227)	133
Figure 5.26	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1983, No. 187)	137
Figure 5.27	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1985, No. 214)	137
Figure 5.28	The cover page of <i>Mimarlık</i> (1987, No. 223)	137

CHAPTER 1

INTRODUCTION

Three institutions present architecture: the press, the museum, and the university. Because of their unconscious complicity, these 'presenters' are able to visualize a trend in thought or assert the pertinence of an individuality.¹

One can scrutinize journals, exhibitions, and schools of architecture to comprehend architectural tendencies in a certain period. These 'presenters' may inform about the dynamics of their time and the context they are produced in. Besides, they are also influential tools in shaping the public opinion and architectural practice. Then, it might be possible to assert that there exists a reciprocal relationship between the 'presenters' and architecture: They not only reflect the agenda of architecture but they also give direction to it.

Among the other 'presenters', publications are the most accessible and widespread due to their format and relatively large audience. Journals, among these, aim to reach their audience at regular intervals and sustain their interest for long. Hence they have to keep updating themselves and catch up with shifting cultural, technological, political, and economical conditions. For that reason, journals may lack consistency and unity in their contents throughout time. It is inevitable for an architectural journal to have fixed stances since it operates simultaneously with changing tendencies in architectural theory and

1

¹ BARRIERE, P. (1990) "From Deconstruction to Reconstruction" *L'Architecture D'Aujourd'hui*, No. 271, p. 111

practice. As journals reflect and present these changes, they add to the accumulation of the practice. In other words:

The functioning of architectural journals appears to be of a twofold nature: On one hand by 'presenting' and 'reflecting' architectural ideas, arguments, and products, they function as a platform of communication and discussion – evoking interest towards the artistic and architectural matters / issues in the public as well. On the other hand, they enable the formation of a specific kind of 'knowledge and language' and finally an 'accumulation' concerning architectural practice itself. Viewed from this aspect it will not be erroneous to assert that the birth of architectural journalism has itself been one of the most important developments in the transition from architecture as a traditional-artistic act to architecture as a disciplinary professional practice.²

As it is stated in the editorial of *Mimarlık*, architectural journals operate in two ways: First, they 'represent' and 'reflect' architecture and second, they 'shape' and 'form' architecture. Therefore, it can be assumed that alterations in architectural tendencies can be followed through architectural journals. Vice versa, it can be supposed that architectural journals may influence the built-environment to some extent and contribute to the architectural production.

Based on these ideas, architectural journals can be abundant sources for an architectural historian or theorist in his/her analysis of a certain period or event from different perspectives. Along these lines, *Mimarlık*, the publication of the Chamber of Architects of Turkey, promises to reveal a sequence of information about the dynamics of the periods it went through since it had first been published. This thesis examines, the 1980s, the period when architecture focused on plurality in practice and emphasized the necessity for theory, which could be followed in the journal of *Mimarlık*. As Huxtable explains:

In this atmosphere of ferment and change, there is an explosion, not only of new buildings, but of exhibitions, books, and professional journals – suave, glossy publications with a heavy emphasis on the new theories

² (1984) "Editorial" *Mimarlık*, No. 200, p. 53

and practice of architectural design and the rediscovery of periods and styles long out of favor with the modernists.³

That is to say, the 1980s were the period when a remarkable outburst of new architectural theories, production, and 'presenters' occurred. This thesis traces such changes in architecture in the 1980s by focusing on the role of publications in this context in the case of the *Mimarlık* journal. Thus, an analysis of the journal's content is crucial; yet, not enough to interpret it. While examining *Mimarlık*, it is imperative that the subjective nature of the journal and how the messages were conveyed to the audience be also taken into account. Crysler explained this as follows:

While journals provide a way for us to follow influential debates within or between disciplines, they are not simply conduits or containers for discourse. Anyone who has submitted an article to a peer reviewed journal will know what that the idea of the journal as a neutral, uninvolved 'frame' around an existing piece of writing is inaccurate. Each journal follows a specific set of protocols when bringing articles into publication. These often involve extended interaction between the editors, 'blind' readers and contributors.⁴

According to Crysler, journals have a framework that their content has to fit into and that is far from being neutral. In the case of *Mimarlık*, the choice of material to be published, either from the world or from Turkey requires a certain filter so that the journal could attain its own language.⁵ Although the language of *Mimarlık* is peculiar, it may resemble or differ from the language of other architectural publications in Turkey. Then, the stance of *Mimarlık* among the other architectural journals in Turkey has to be scrutinized to point out its

³ HUXTABLE, A. D. (2008) "The Eighties: Breaking the Rules" *On Architecture: Collected Reflections on a Century of Change*, New York: Walker & Company, p. 15

⁴ CRYSLER, C. G. (2003) Writing Spaces: Discourses of Architecture, Urbanism, and the Built Environment, 1960-2000, New York: Routledge, p. 12

⁵ Nevertheless, this language might show variations according to the changing editors and the Publication Committees.

specific role and position as the publication of the Chamber of Architects of Turkey.

The period that the thesis focuses on is when drastic socio-political and economic transformations that took place in the world and in Turkey were inevitably reflected on architecture, and similarly in *Mimarlık*. What makes the 1980s distinct from other periods is that there was then a concentrated search for new architectural references and expressions within the criticism of the Modern Movement. "Publications and exhibitions accelerate[d] the conversion of [these] superficially identifiable novelties into stylistic trends." Due to this role of architectural journals, it is important to look at the architectural transformations of the 1980s through the eyes of an architectural journal.

As a matter of fact, using the perspective of an architectural journal to examine the architectural theory and practice of a certain period is not a totally new approach. Architectural journals have been the subject of a number of studies especially in the last decade. For instance, Greig Crysler's book *Writing Spaces* focuses on a number of architectural journals between 1950 and 1990. Crysler's main argument is that journals are influential tools that affect the way we comprehend the environment. Furthermore, Craig Buckley and Beatriz Colomina in their book *Clip/Stamp/Fold*⁸ claim that the multiplication of 'little magazines' "instigated a radical transformation in architectural culture with the architecture of the magazines acting as the site of innovation and debate."

⁶ SARFATTI-LARSON, M. (1993) Behind the Postmodern Facade: Architectural Change in the Late Twentieth-Century America, Berkeley: University of California Press, p. 235

⁷ The study focuses on these journals: *Journal of the Society of Architectural Historians* (*JSAH*), *Assemblage*, *Traditional Dwellings and Settlements Review*, and *International Journal of Urban and Regional Research*.

⁸ The book is about seventy 'little magazines' that were published between 1960 and 1970, the exhibitions held about them, and the interviews that were made with their contributors, designers, and editors.

⁹ http://www.clipstampfold.com/

Buckley and Colomina, namely, suggest that architectural journals play a role in 'shaping' architectural culture and giving direction to it. Kester Rattenbury's book argues that "representation [in exhibitions, journals, and books] establishes the paradigms of high-code architecture and affects how architects see the world and which things get described as architecture." Mitchell Schwarzer, on the other hand is more concerned about the 'reflective' aspect of architectural journals and defines them as "one of the best discursive sites for investigating how changing theoretical argumentation and historical narration intersect with day-to-day architectural practice and profession."

Studies about architectural journals in Turkey mainly focus on architectural journals' 'reflective' and 'representative' features. To illustrate, İlker Özdel's comprehensive master thesis (1999) examines all architectural journals in Turkey in the Republican period, taking them as 'reflective mediums'. As different than the studies mentioned above, this thesis suggests that *Mimarlık* both 'shaped' architecture and 'reflected' the architectural agenda of its time, although it is harder to visualize to what extent the journal gave direction to architecture in Turkey than, to show that it represented contemporary architecture in Turkey and in the world with its own perspective. The main source of information in this analysis is the *Mimarlık* journal itself. Editorials of *Mimarlık* ("Mimarlık'tan" sections) and articles written by various authors for the 200th, 250th, and 300th anniversaries of *Mimarlık* are abundant sources to understand the context that the journal was published in and the views of its

¹⁰ RATTENBURY, K. (2002) This is not Architecture, New York: Routledge, p. xxiii

¹¹ SCHWARZER, M. (1999) "History and Theory in Architectural Periodicals: Assembling Oppositions" *Journal of the Society of Architectural Historians*, Vol. 58, No. 3, p. 345 [database online] at http://www.jstor.org/stable/991527 [Accessed in 02.05.2011]

Master theses that focus on particular aspects of architectural journals are; Hamiyet Gökmen's thesis (2004) that is concerned about architectural criticism in architectural journals; Mehmet Şener's (2006) study that acknowledges architecture and, accordingly, the *Yapı* journal as tools of 'ideological representations'; Gül Berrak Sert's (2006) study that examines the photographic representations of the covers of the *Arredamento Mimarlık* journal; and similarly Nazlı Bakht's (2007) study that deals with the limitations of photographic representations in architectural journals.

editors and writers. Moreover, interviews with contributors, editors, and readers of *Mimarlık* of the 1980s are conducted in order to enrich the perception of the journal and its role as the publication of the Chamber of Architects of Turkey.¹³ By focusing on the journal itself, the thesis also aims to contribute to the better evaluation of *Mimarlık* that has only taken a partial place in earlier studies. Finally, this study also adds up to the few sources about architecture in Turkey in the 1980s, which has not been the subject of comprehensive studies yet.¹⁴

To say so, this thesis aims to examine the changes that took place in architecture in the 1980s in Turkey, and the role of publications in this context as seen in the framework that was drawn by the *Mimarlık* journal. The thesis attempts to trace architectural transformations of the period via sixty four issues of *Mimarlık* that were published between 1980 and 1990. Architectural activities, architects, buildings, and publications of the 1980s are scrutinized in order to form a framework for the architectural theory and practice of the period. Frequently mentioned architects, competitions, concepts, topics, and projects that appeared in the journal in the 1980s are analyzed to evaluate its approach towards contemporary architectural theory and practice. Through such an analysis, the thesis attempts to situate *Mimarlık* in the context of contemporary developments in architecture in Turkey.

In this study, the components that contributed to the production of architecture in Turkey in the 1980s, and determined the position of *Mimarlık* are examined in four chapters:

¹³ See Appendix A for interviews.

¹⁴ The period of the 1980s is yet the recent past; that is why there is not much written about its architecture unlike the earlier decades. In the absence of relevant secondary sources, issues of *Mimarlık* of the 1980s have been the main source of information while writing about architecture in Turkey in the 1980s.

¹⁵ See Appendix E for Table of the Issue-Year / Editorship Distribution of *Mimarlik*

Architecture in Turkey was not isolated from the architectural developments in the world in the 1980s, so it is crucial to have an idea about how architecture was being produced in and out of Turkey at this period. Therefore, **Chapter 2** overviews architectural theory and practice after Modernism as developed mainly in Europe and the USA besides the context in Turkey. It indicates key concepts of Post-Modernism, and compares and contrasts Modernism and Post-Modernism to demonstrate the architectural transformations of the 1980s. **Chapter 2** also examines architectural tendencies of the early Republican and post-war period as well as the tendencies of the 1980s to display the sequence of architectural transformations in Turkey. Such a comprehensive approach is adopted because architecture in Turkey the 1980s is not self-referential, but is a product of an augmentation of past architectural approaches.

There exists a background of architectural journalism in Turkey and there are foreign architectural journals that were followed in Turkey in the 1980s. To understand the stance of the *Mimarlık* journal, it is imperative to take its foreign and local counterparts into account. Thus, **Chapter 3** surveys the architectural journals that were published in Turkey until the late 1980s and also the foreign architectural journals that were published in the period.

Mimarlık is neither the first nor the last architectural journal to be published in Turkey. What makes Mimarlık significant is that it has a long and consistent publication life, and a large audience which it owes to the Chamber of Architects of Turkey, its contributors, and its readers. **Chapter 4** considers the Chamber as an integral part of the journal and studies it together with earlier years of Mimarlık. Also, it scrutinizes distinct attitudes in Mimarlık in the 1980s due to the changing editorships and the Publication Committees.

Finally, **Chapter 5** concentrates on what was presented in *Mimarlık* in the 1980s. It studies the journal's content in two parts. One of the parts is formed by the analysis of architectural theory, under which, certain topics were

introduced in *Mimarlık* by foreign and local writers as articles, seminars, and dialogues.¹⁶ The other part focuses on architectural practice in *Mimarlık* that published competitions, and foreign and local building and architect reviews.

As a whole, these chapters aim to give an idea about the context of the 1980s with reference to the contemporary architectural transformations that took place in Turkey and in the world. It was in this context that the *Mimarlık* journal was published, being affected by and playing a significant role in such transformations itself. In this study, it is also important not to neglect that *Mimarlık* is an institutional journal and has never been alone among architectural publications in Turkey. Another point to emphasize is that it is imperative to acknowledge the relation of architecture in Turkey with contemporary developments in the West. That is to say that interaction between foreign and local architectural publications, and architectural theory and practice existed and affected the direction of architecture in the 1980s in Turkey, as exemplified in the case of the *Mimarlık* journal.

-

¹⁶ English translations from the *Mimarlik* journal belong to the author.

CHAPTER 2

ARCHITECTURAL THEORY AND PRACTICE AFTER MODERNISM

For some years now, an international trend among architects has been proposing some very odd solutions to the current unease of 'modern' architecture. These solutions are receiving a mixed reception. They are based on an analysis, often a very intelligent one, of the effects of modernism on the built environment and townscape in general; but despite their radical political discourse, the authors do not really manage to emerge from their intellectual enclave. They remain isolated in a somewhat exclusive aesthetic world, publishing a lot but building little.¹⁷

The increasing opposition against the commitment of Modernism gave way to a search for various solutions for the problems of modernization from the 1960s onwards. Until then, it was believed that the Modern Movement could further sustain architecture. Following the Second World War, one could expect to see a change away from the **formalism** of modern architecture. However, the modern formula of **form** and **function** proceeded in the 1950s. The movement was revived by architects and city planners to rebuild the wrecked cities of the postwar context and to build new ones. Despite the historical and social ideals Modernism had initially presented, its commitment to invention was criticized to have turned into signs and reasons of alienation and dehumanization after the

¹⁷ KROLL, L. (1981) "Our Friends Rationalists" Architectural Design, No. 12, p. 91

¹⁸ EISENMAN, P. (1998) "Post-Functionalism" *Oppositions Reader: Selected Readings from A Journal for Ideas and Criticism in Architecture 1973-1984* (ed. K. M. Hays), New York: Princeton Architectural Press, pp. 9-10

war.¹⁹ Except for some personal interpretations²⁰ and contributions of developing construction technology, architectural production of the immediate post-war period was not subjected to much change compared to the first half of the twentieth century. The built-environment was already saturated with examples of the International Style by the 1980s and stagnation under the restrictions of modern architecture hence began.²¹ In this context, self-criticism of the movement was initiated and its unrealized promises were pointed out, as exemplified in the words of Stern:

Post-Modernism is not a style but a condition, a condition that began to be recognized in architecture in the 1960s in reaction to the conventional wisdom of the ahistorical, acontextual, self-referential, and materialist modernism that prevailed in the post-World War II era. To talk of Post-Modernist art is not only to recognize the complexity of human experience but also to revel in it. Today, it is easy to forget the circumstances of architecture in the 1950s and the early 1960s, when everyday modernism had congealed into an aesthetically reductive, unremarkably simple-minded approach to the complex practical, cultural, and aesthetic programs posed by the creative process that is all too casually called 'design'. 22

In the late 1960s, the critique of the Modern Movement began to generate architectural products that could not be called as modern anymore due to their **historicist**, **contextualist**, **regionalist**, and **vernacularist** tendencies. A lot was spoken and written about the so-called orthodoxy of the movement that caused it to have lost its persuasiveness. The increasing opposition against the commitment to Modernism gave way to a search for different solutions to the

-

¹⁹ HUTCHEON, L. (2011) "Theorizing the Postmodern: Towards a Poetics" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 103

²⁰ Architects like; Alvar Aalto, Louis Kahn, I. M. Pei, Paul Rudolph, Eero Saarinen, Seiichi Shirai, Hans Scharoun, and Kenzo Tange still presented original works although while remaining within modern architectural tradition.

²¹ KLOTZ, H. (1989) "Drawing 20th Century Architecture" Architectural Design, No. 3-4, p. 27

²² STERN, R. (2009) "The Continuity of Post-Modernism" *Architecture on the Edge of Postmodernism: Collected Essays 1964-1988* (ed. C. Davidson), New Haven: Yale University Press, p. 182

problems of modernization and to derive new forms and languages to be expressed in the built environment. However, this different architectural discourse and practice was not labeled as 'post-modern' until the late 1970s.²³ Although it was not a concerted attack on the ideals of modernity, Post-Modernism challenged the assumptions behind it and became a trendy term in the 1980s.²⁴ According to its proponents, with Post-Modernism, architecture became freer, pluralistic, and more playful; and architectural products showed more diversity in terms of material use, **choice of references**, plan types, façade elements, design tools, proportions, scale, and so on. In this context, the former perception of time, space, geography, and history changed.²⁵ The strict attitude against history and past dissolved; nevertheless, new developments and technology were still closely followed and used. City planning and urban design learned from the deficiencies of modern planning and urban utopia and altered its tools to solve the complex problems of the built-environment.

Such transformations took place following the 'demise' of Modernism from the 1960s onwards and intensified in the 1980s, with the search for contextualism, historicism, regionalism, vernacularism, and discreet solution in very general and simplified terms from housing to commercial and industrial buildings. ²⁶ In this chapter, various new approaches employed and uttered by architects, historians, and theorists, and new concepts thus brought to the field of architecture in the world and in Turkey will be examined with reference to contemporary publications, and exhibitions as well as buildings.

-

²³ It was Charles Jencks who first called this new architecture 'post-modern' in 1977 in his *book The Language of Post-Modern Architecture*.

²⁴ SIM, S. (2010) The *End of Modernity: What the Financial and Environmental Crisis is Really Telling Us*, Edinburgh: Edinburgh University Press, p. 38-40

²⁵ For instance, the assumptions that time is linear and space is fixed was altered. (ROSENAU, P. M. (1992) *Post-Modernism and the Social Sciences: Insights, Inroads, and Intrusions*, New Jersey: Princeton University Press, p. 62)

²⁶ MURRAY, P. (1985) "Excellence in Factory Architecture" *RIBA Journal*, No. 1, p. 3

2.1 Post-Modernism in the World Context

Actually, I believe that postmodernism is not a trend to be chronologically defined but, rather, an idea category – or, better still, a *Kunstwollen*, a way of operating. We could say that every period has its own post-modernism, just as every period would have its own Mannerism (and, in fact, I wonder if postmodernism is not the modern name for Mannerism as metahistorical category).²⁷

According to Eco, contextual and historical condition in the second half of the century should not be explained as a 'style'; it was not a totally new approach but a **retroactive act.** In fact, Charles Jencks reinforced this idea by saying that Antoni Gaudi (1852-1926) was a convincing post-modernist who communicated well with his works.²⁸ By using the title 'post-modernist' for an architect who was building almost a century before Hollein, Moore, Rossi, and Venturi; Jencks seems to take 'Post-Modernism' as a broader term. When the term 'post-modernity' is used, it implies a historical sequence in which modernity is 'past'. Then, what Post-Modernism is called; might refer to a further past than it is usually thought and might repeat itself at certain times. In this part of the thesis, the characteristics of 'Post-Modernism' that corresponds to the recent past will be accentuated.

Post-modernists recognized the **pluralistic** tendencies in arts, culture, sciences, philosophy, literature, and politics, and intended to enhance them. They put emphasis on **heterogeneity** and did not accept overall assumptions. There was not an attempt for abstraction or universalization in Post-Modernism. There was not any valid criterion to justify the correctness of things in the post-modern world. There was not standardization; hereby, it was not meaningful and possible

²⁷ ECO, U. (2011) "The Postscipt to the Name of the Rose: Postmodernism, Irony, the Enjoyable" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 96

²⁸ JENCKS, C. (1978) *The Language of Post-Modern Architecture*, London: Academy Editions, pp. 6-7

to categorize cultures, traditions, ideologies, forms of life, or language games of post-modernity.²⁹ Many discourses could be included in post-modernity; nevertheless, they would not be over-simplified. Hassan defined it as follows:

Think of postmodernity as a world process, by no means identical everywhere yet global nonetheless. Or think of it as a vast umbrella under which stand various phenomena: postmodernism in the arts, poststructralism in philosophy, feminism in social discourse, postcolonial and cultural studies in academe, but also multinational capitalism, cybertechnologies, international terrorism, assorted separatist, ethnic, nationalist and religious movements – all standing under, but not casually subsumed by, postmodernity.³⁰

For Hassan, Post-Modernism referred to spheres like arts and architecture that were related to culture and caused different discourses in each discipline. It was an affluent and comprehensive phenomenon. Post-Modernism was presented as **inclusive** and displaying **multiplicity**. Post-modernists used various tools to transmit ideas. They favored **explicit forms of communication**; used catchy and vibrant elements of style rather than the conventional and academic. Their works displayed unfamiliar and intriguing character to shock and astonish the audience.³¹ They offered the unexpected and allow people to interpret the work. Post-modernists avoided generalizations and representations to encourage discrepancies as opposed to stereotypes. They were skeptical about the totalitarian aspect of Modernism and did not attempt to have consensus about their own methods. This evoked necessity to interrogate everything taken for granted. Lyotard exposed the situation by identifying the post-modern with "incredulity towards metanarratives" and Newman by defining post-modernity

²⁹ BAUMAN, Z. (2011) "Is there a Postmodern Sociology?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 192

³⁰ HASSAN, I. (2011) "From Postmodernism to Postmodernity: The Local/Global Context" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 116

³¹ ROSENAU, P. M. (1992) p. 8

³² LYOTARD, J.-F. (2011) "What is Post-Modernism?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 39

"as the period of the loss of legitimating by the great narratives of Enlightenment." They both promoted rejection of exclusive statements and appreciation of diversity.

Such an understanding valued by Post-Modernism prepared grounds for interdisciplinary, post-colonial, gender and sexuality, ethnicity, race, and metaphysical studies:

Campus revolts in the late 1960s, sparked by the civil rights movement, decolonization, the emergence of feminist politics, the growing importance of the gay and lesbian movements, drew attention to the often-unacknowledged Eurocentric and masculinst values embedded in the western canon. As a result, New Criticism's transcendent critical operations became the subject of vigorous and at times polarizing debate. The 'culture wars' in literary studies reached their apogee in the 1980s, with others argued that the universal values of American mind.³⁴

As Lyotard explains, many minor subjects of the past gained importance in the 1980s by questioning the 'western canon' that argues for universal values. Many people lost faith in the rational and scientific determinism of such modernist values. They criticized modernists' loyalty in the empirical and the rational that had given way to the refusal of what was inherited from the past. Modernists had not given credit to the experiences from the past which caused a **break with tradition and history**. They had consolidated the presence of Modernism with "the negation of the past." They despised the existing material and applauded

³³ NEWMAN, M. (1989) "Revising Modernism, Representing Postmodernism: Critical Discourses of the Visual Arts" *ICA Documents: Postmodernism* (ed. L. Appignanesi), London: Free Association Books, p. 95

³⁴ CRYSLER C. G. (2003) p. 6

³⁵ HUTCHEON, L. (2011) p. 105

³⁶ TAYLOR, M. C. (1992) "Deadlines Approaching Anarchetecture" *Threshold*, New York: Rizzoli, p. 21

its destruction by claiming it was outdated and regressive.³⁷ Post-modernists did not repeat this act of modernists and hesitated to look at culture and back to history for inferences and references.

Post-Modernism was acknowledged as the continuation of what was coming from the past; it was not considered as a sudden break in history. Postmodernists did not totally deny Modernism but they appropriated it when necessary. Post-Modernism was perceived "as a sequel to Modernism, as the latest step in the never ending revolt of Modernism against itself." Klotz claimed that "[t]he protest against Modernism is not a determinate and rigid 'No'; rather, it is a 'Yes, but'." So, Post-Modernism did not condemn everything about Modernism but it suggested commenting on it and utilizing it as necessary. It is possible to say that Post-Modernism was a "loyal opposition rather than an anti-modern movement." Post-modernist works addressed modernist works as well as historical ones. They were not only historical or contextual but referential works. Works of post-modernists are understood or explained in terms of other works. Post-modernists suggested evaluating Modernism by deconstructing and pondering it instead of reviewing it with its own criteria. 41 Many theorists and critics reconsidered modernist works with such a method and came up with fresh and innovative proclamations from 1960s onwards, and especially in the 1980s.

³⁷ CLARKE, P. W. (1992) "The Economic Currency of Architectural Aesthetics" *Threshold*, New York: Rizzoli, p. 53

³⁸ HUYSSEN, A. (2011) "Mapping the Post-Modern" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 61

³⁹ KLOTZ, H. (1988) *The History of Postmodern Architecture* (trans. R. Donnel), Cambridge: MIT Press, p. 128

⁴⁰ JENCKS, C. (2011) "What Then is Post-Modernism?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 16

⁴¹ ROSENAU, P. M. (1992) p. 4

The term 'Modernism' is usually used as equivalent to the Modern Movement. The aim of the thesis is beyond dispelling this confusion of terms so this equivalence is not tried to be corrected within the study. Instead, Modernism and Post-Modernism are assumed as chronological entities that appeared in a linear sense of time and as stylistic issues. This means that Modernism and Post-Modernism are considered as movements, one of which appeared at the beginning of the twentieth century and the other in its second half. The following quotations aim to clarify the differences between both –*isms*.

Postmodernism is a cultural equivocation that allows for divergence and heterogeneity. The term signifies directionality, but no destination. Its architectural agenda suggests an antithesis. Modernism denied history, postmodernism embraces it. Modernism ravaged the landscape of the city, postmodernism respects it. Modernism disdained existing culture, postmodernism endorses it in all its 'popular' forms. Modernism ignored vernacular prototypes, postmodernism elaborates typologies of all origins. 42

Along these lines, Post-Modernism seems as if it is the antonym of Modernism. Giving importance to many issues that Modernism avoided, it encourages diversity, references, historicism, and locality, and respects nature, difference, culture and history. Hence, Post-Modernism is usually defined in terms of Modernism. It is usually misunderstood as being against Modernism. However, perhaps, it is better not to deduce such absolute statements about both —isms and regard them as sheer opposites. Instead, Post-Modernism could be understood as reactionary to Modernism but not an anti-modern movement.

Both Modernism and Post-Modernism were inevitably political, polemical, and contradictory. They create cultural activities which embodied several thoughts and their characteristics varied from one field to the other. Then, the

⁴² CLARKE, P. W. (1992) p. 57

⁴³ (1980) "Editorial" Beyond the Modern Movement, Cambridge: MIT Press, p. 4

comparisons referred to in this part might involve generalizations and biases because they mostly comment on their multiple aspects. Generally,

The beginnings of Modernism were in no way marked by a single, uniform style. While all new interventions had to be justified by a point of reference, hardly a single model was overlooked, so long as it was not drawn from history. The 'classic Modernism' of the 1920s and 1930s was characterized by this new pluralism which went far beyond the usual differentiations of historical style. Yet although pluralistic, the scene of classic Modernism was hardly tolerant. Each of the new tendencies wanted to establish its position as absolute. In the early years, the differing trends coexisted to some extent, but later the Expressionist, the Organicists and even the Constructivist faded more and more into the background. The pathos present at the beginning of the movement gave way to the sober calculation of the Neue Sachlickeit. The path led from 'Subject to Object'. By the beginning of the 1930s, the process of standardization was already far advanced. As soon as individual architects moved away from conceptualizations and visionary Utopias and into practice, the aesthetic of primary forms began to become a dogma, and the reductionists architecture of cubes and rectangles established its ascendancy.⁴⁴

When Modernism is criticized for its exclusiveness and singularity, its early years should be excluded from the argument; otherwise this would be neglecting its various tendencies that existed side by side at the beginning of the century. It was only after a while when the movement could be criticized as to have become **dogmatic** and **reductionist** which it is well-known for. The movement pursued "teaching man to become modern, to change his way of life according to a model." This model of Modernism is purely rational and scientific and asserting things as they should be. On the contrary, Post-Modernism emphasized technological and social processes, also including cultural concerns. It suggested recognizing things as they were. ⁴⁶ That is to say Modernism was **romantic**

⁴⁴ KLOTZ, H. (1989) pp. 26-27

⁴⁵ PORTOGHESI, P. (2011) "What is Postmodern?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 183

⁴⁶ STERN, R. (2009) "The Doubles of Post-Modern" Architecture on the Edge of Postmodernism: Collected Essays 1964-1988 (ed. C. Davidson), New Haven: Yale University Press, pp. 145-146

whereas Post-Modernism was **realist**. The former was **utopian**, the latter **anti-utopian**. Heynen defined the three aspects of modernity as follows:

The current, the new, and the transient: all three of these levels of meaning refer to the peculiar importance that is ascribed to the present in the concept of modernity. Modernity is what gives the present the specific quality that makes it different from the past and points the way toward the future. Modernity is also described as being a break with tradition and as typifying everything that rejects the inheritance of the past.⁴⁷

Modernism was directed to the future and aimed to progress. It transformed continuously and was concerned about **novelty** and **originality**. Modernists did not look back; they refused imitation and reference, whereas post-modernists did not avoid looking at the past. They were concerned about history and believed that they could learn from it. Copy and paste operations or direct references were welcomed in Post-Modernism. Post-modernists did not accept the ascendancy of the present and the future over the past. They questioned Modernism's ignorance of history, experience, tradition, authenticity, memory, cosmology, intuition, emotion, and feeling. ⁴⁸ Post-modernists did things that modernists hesitated for long. By doing so, they contributed a lot to the development of social sciences within the broad interest areas and critical thinking provided. ⁴⁹ Hence,

Post-Modernism – hyphenated and capitalized, the proper subject of the present anthology – is a movement of group of movements that embodies those sensibilities and proposes creative values that reflect them in ways variable from discipline to discipline and art to art. In architecture, Post-Modernism, thanks to Charles Jencks, has become identified with 'double-coding'. In other visual arts, it is associated with the abjuration of such hallowed values as creativity, originality, uniqueness, meaning and form. In ethics it has come to mean, or at least to include, moral relativism; in epistemology, it suggests skepticism about the validity of

⁴⁷ HEYNEN, H. (2001) Architecture and Modernity: A Critique, Cambridge: MIT Press, p. 9

⁴⁸ ROSENAU, P. M. (1992) p. 6

⁴⁹ For instance, archaeology, anthropology, history, psychology, geography, and linguistics gained more importance and acceleration within post-modernism.

the concepts of reality and truth. In the humanities generally it refers to methodologies affected by the 'linguistic turn'. And what is said to be Post-Modern science is 're-enchanted' or 'organicist' or deflected by the 'oriental turn', which represents an attempt to incorporate the insights – holistic and mystical – of supposedly Eastern wisdom into Western thought. One thing all manifestations of Post-Modernism are widely supposed to have in common is political radicalism. It is therefore tempting to understand it in a political context and trace its origins via the history of leftist schisms and heresies. A lot of Post-Modernist work, however, especially in the visual arts, seems aggressively nonpolitical or anti-political; and while this may be the outcome of another radical tradition – anarchism – it does not seem fair to assume so in advance. ⁵⁰

As such, as far as different disciplines are concerned, features of Post-Modernism showed variations. Still, forms of post-modern approach can be said to be related to 'double-coding', relativism, skepticism, refusal of modernist ideals, and / or organicism. On the other hand, the most relevant properties of all were its involvement in political context and history. Modernism similarly had political means; yet, it rejected history and tradition. Modernism produced a new vocabulary to communicate because it refused to benefit from repository of experiences, forms, and styles. It employed abstract representation that was targeted by post-modernists. Contrastingly, Post-Modernism maintained its presence with nostalgic retrospective works and discussions. It eschewed the idea of progress and used parts from the history whenever convenient.⁵¹

⁵⁰ FERNANDEZ-ARNESTO, F. (2011) "Pillars and Posts: Foundation and Future of Post-Modernizm" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 127

⁵¹ HARVEY, D. (2011) "The Condition of Postmodernity" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 212

Figure 2.1 Architectural theory and practice after Modernism

The direction of architectural theory and practice was already changed in the 1960s by the criticism of the Modern Movement. From then on, many publications appeared, many exhibitions were held, and many buildings were erected with a critical approach towards the movement. As different from the books, buildings, and exhibitions of the earlier decades of the century, they began to apply contextual or historical references and hence convey different messages than before. Architecture was then begun to be promoted as a critical and resistant activity. It was enriched or contaminated with the ascending use of —isms like; classicism, constructivism, contextualism, eclecticism, historicism, pluralism, rationalism, regionalism, structuralism, vernacularism, and so on. Substantially, the main attempt was to adapt to post-industrial and late-capitalist conditions of the contemporary world. This part of the thesis examines architects, buildings, theorists, publications, and exhibitions, which were influenced by and influence the development of the —isms mentioned above.

In order to comprehend the architectural tendencies of the 1980s, it is important to look through books, journals, exhibitions and their catalogues that appeared in response to the changing conditions of the second half of the twentieth century. **Exhibitions** and **publications** were the 'presenters' in which physical products of the built environment and its theoretical aspects were displayed. Thus, it is important to consider their subjectivity, and how they convey messages to their audience.

Before a Postmodern culture, there previously existed a 'postmodern condition', the product of 'post-industrial' society. It was inevitable that sooner or later this creeping underground revolution would end up changing the direction of artistic research. What was less foreseeable was that instead of developing in the Futurist-mechanical sense, in the '2000' style, as many had imagined, art steered its course towards the recovery of certain aspects of tradition, and reopened the discussion, the impassable embankment erected by the avant-garde between present and past, and went back to mix the waters with creative results.⁵²

According to Portoghesi, it was known in advance that artistic research was going to alter as a necessity of post-industrial society. However, the reappearance of tradition / past discussions was not expected.⁵³ The attempt to relate the present with the past weakened the grounds that the Modern Movement was dependant on. The first thing to be widely criticized in these terms was the deficiencies of modern planning based on "lack of understanding of the urban context, its over-emphasis on objects rather than the tissue between them, [and] design from inside-out rather than exterior space to the inside." Jane Jacobs's book *The Death and Life of Great American Cities* published in 1961 was a critique of such planning policies that were presented as deteriorating cities. According to Jacobs, handling cities as problems of simplicity caused

-

⁵² PORTOGHESI, P. (2011) p. 179

⁵³ At the beginning of the century, the Modern Movement struggled with the same discourse while trying to strengthen its foundations.

⁵⁴ JENCKS, C. (1978) p. 110

misapplications in planning and caused formation of monotonous and unsafe environments.⁵⁵

The dividing line between modernism and postmodernism was clearer in the field of city planning than in other areas of architecture. On the one side were the glamorous urban utopias of modernism, which seemed to be on other planet. On the other side were the designs that tool their bearings form the cities of the nineteenth century. The architects who favored the latter had passed through the technological frenzy and were now trying to supplement and 'repair' the given elements in an urban environment that was being destroyed.⁵⁶

As it is stated in the above quotation, suggestions of both **-isms** on city planning needed a lot to be improved: One neglected the old urban tissue as it was building in a vast and empty environment. The other presented a nostalgic approach by praising the nineteenth century cities and criticizing urban utopias of Modernism as strict and improper. In Europe, solutions for the 'devastated cities of modern tradition' were proposed with the idea of 'reconstruction of the European city', which was a backward-looking approach, aiming to revive former urban traditions. ⁵⁷ There were two important publications on the topic in Europe in that period which gathered around Neo-Rationalism. One of them is Aldo Rossi's *Architecture of the City* (L'architettura della Città), published in 1966, where Rossi suggested using historical forms for the new functions of contemporary architecture. ⁵⁸ The other one is Rob Krier's *Urban Space* (Stadtraum in Theorie und Praxis) published in 1975. Krier's book attracted attention with its illustrations demonstrating the space qualities of cities of the nineteenth century. The works of such architects ⁵⁹ from Europe were also widely

⁻

⁵⁵ JACOBS, J. (2011) "The Kind of Problem a City Is" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, p. 143

⁵⁶ KLOTZ, H. (1988) pp. 295-296

⁵⁷ KROLL, L. (1981) p. 91

⁵⁸ See *Mimarlık* (1984, No. 205-206) for articles about Rossi.

⁵⁹ Oswald Mathias Ungers should be also mentioned among the architectS who appropriated former typologies to architecture.

followed in the USA; nevertheless, their approach did not make much impact because of its irrelevance to the American city.⁶⁰ Robert Venturi's book *Complexity and Contradiction in Architecture* (1966) revealed the chaotic American architecture and cities of the 1960s. Venturi stated that,

This book deals with the present, and with the past in relation to the present. It does not attempt to be visionary except insofar as the future is inherent in the reality of the present. It is only indirectly polemical. Everything is said in the context of current architecture and consequently certain targets are attacked – in general, the limitations of orthodox Modern architecture and city planning, in particular, the platitudinous architects invoke integrity, technology, or electronic programming as ends in architecture, the popularizes who paint 'fairy stories over our chaotic reality' and suppress those complexities and contradictions inherent in art and experience. Nevertheless, this book is an analysis of what seems to me true for architecture now, rather than a diatribe against what seems false.⁶¹

In the book, Venturi showed his appreciation for the complexities and contradictions in architecture and protested what suppressed them. These arguments continued in Robert Venturi, Denise Brown, and Steven Izenour's *Learning from Las Vegas* (1972) where they confronted the reader with the realities of everyday architectural production and 'almost' legitimized honkytonk / kitsch elements in the built-environment. Venturi embraced uncertainties and dualities believing that they were nourishing architecture. He challenged Modernism with irony and responded Mies van der Rohe's famous dictum 'less is more' by arguing that 'less is bore'. ⁶²

It was Charles Jencks who first named this new architecture 'post-modern' in 1977. In his book *The Language of Post-Modern Architecture*, Jencks targeted

-

⁶⁰ FRAMPTON, K. (1992) A Critical History of Modern Architecture, New York: Thames and Hudson, p. 311

⁶¹ VENTURI, R. (1966) *Complexity and Contradiction*, New York: The Museum of Modern Art, p. 21

⁶² KLOTZ, H. (1988) p. 142

the International Style as disregarding the local and the other, and favoring homogeneity and 'grand narratives'. 63 He even defined the date and place of the death 'Modern Architecture' with the demolition of Pruitt-Igoe Housing Project "in St. Louis, Missouri on July 15, 1972 at 3. 32 p.m." He identified postmodern architecture with 'double-coding' and analogies like words, syntax, phrases, and semantics. This approach implied the preference of common language over abstract representation to communicate explicitly with the public through architecture.

Besides the books mentioned above, there were many other publications, exemplifying the widespread concerns of the period in architectural language, loss of identity, rapid and destructive, urbanism, conservation of tradition, and so on. 66 Also exhibitions were held with similar concerns to present and visualize the new trends in architecture. ⁶⁷ Among these, the exhibition of the *Architecture* of Ecole des Beaux-Arts that was held in 1975 at MOMA was significant:

The Beaux-Arts exhibition reminded us of the poverty of orthodox Modern Architecture: trapped in the narcissm of its obsession with the process of its own making, sealed off from everyday experience and from high culture alike by its abstraction and the narrowing of its frame of reference within the Modern period to the canonical succession of events and images and personalities delimited by Giedion and Pevsner, and

⁶³ SIM, S. (2010) pp. 40-41

⁶⁴ JENCKS, C. (1978) p. 9

⁶⁵ With double-coding; Jencks means that architecture should be able communicate with man on the street and the elite.

⁶⁶ Some of them are: Bernard Rudofsky's Architecture without Architects (1964), Amos Rapoport's House, Form and Culture (1969), MOMA's Five Architects (1972), Peter Blake's Form Follows Fiasco (1977), Bruno Zevi's The Modern Language of Architecture (1978), Colin Rowe and Fred Koetter's Collage City (1978), Kenneth Frampton's Modern Architecture: A Critical History (1980) and Critical Regionalism (1983), and Alan Colquboun's Modernity and the Classical Trdition (1989).

⁶⁷ Significant exhibitions other than the following ones were: *Progress and Harmony for* Mankind at Osaka World's Fair (1970), Architettura Regionale at Milan Triennale (1973), Transformations in Modern Architecture at MOMA (1979), and Forum Design - Design Formt den Alltag at Linz (1980).

drained of energy as a result of a confusion between the values assigned to minimalism by a Mies van der Rohe with those assigned by an Emery Roth.⁶⁸

In this exhibition, student drawings from *Ecole de Beaux-Arts* were displayed under curation of Arthur Drexler. According to Stern, the exhibition arose awareness about the limitations and formalism of modern architecture among architects and theorists. It attracted attention to elitism and isolation that the Modern Movement caused.

Another important exhibition held in MOMA was *Deconstructivist Architecture* (1988). The exhibition was prepared by Philip Johnson and Mark Wigley and included works of Peter Eisenman, Frank Gehry, Zaha Hadid, Coop Himmelb(l)au, Rem Koolhaas, Daniel Libeskind, and Bernard Tschumi. Soon these architects were labeled as 'deconstructivists' beyond their will and the new trend in architecture was called 'Deconstructivism'.

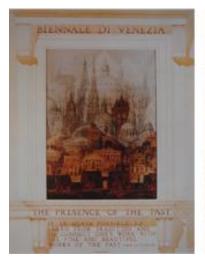

Figure 0.2 The poster of *Presence of the Past* exhibition at 1980 Venice Biennial with the partial image of C.R. Cockerell's watercolor diagram (1848)

Figure 0.3 The cover page of *Mimarlık* (1981, No. 165) with the image of C.R. Cockerell's watercolor diagram (1848)

25

.

⁶⁸ STERN, R. (2009) "Gray Architecture as Post-Modernism, or, Up and Down from Orthodoxy" *Architecture on the Edge of Postmodernism: Collected Essays 1964-1988* (ed. C.Davidson), New Haven: Yale University Press, p. 40

The architecture section of the Venice Biennial (1980) titled as *Presence of the Past* (Figure 2.2) caused many discourses about architectural theory and practice at that time.⁶⁹

In 1980, architects were admitted to the Biennial in Venice, following painters and filmmakers. The note sounded at this first Architecture Biennial was one of disappointment. I would describe it by saying that those who exhibited in Venice formed an avant-garde of reversed fronts. I mean that they sacrificed the tradition of modernity in order to make room for a new historicism.⁷⁰

As Frampton explained:

The architectural section of the Venice Biennales of 1980, 'The Presence of the Past', announced in various ways the emergence of Post-Modernism at a global level. While it cannot be defined in terms of a specific set of stylistic and ideological characteristics, the fact that it tends to proclaim its legitimacy in exclusively formal – not to say superficial – terms, rather than in terms of constructional, organizational or socio-cultural consideration (such as were still central to the revisionism of Team X), already separates it, as a modus operandi, from the architectural production of the third quarter of the century. Notwithstanding Portoghesi's Biennale thesis, however, the past was already a presence in the major monuments of the period.⁷¹

Paolo Portoghesi was the curator of the architecture section of the Biennale and asked many European and American architects to build their facades on *Strada Novissima*. ⁷² Some welcomed this combination of facades with disappointment

-

⁶⁹ See *Architectural Design* (1982, No. 1-2) and *Domus* (1980, No. 610) for more discussions about the Venice Biennale.

⁷⁰ HABERMAS, J. (1983) "Modernity – An Incomplete Project" The *Anti-Aesthetic: Essays on Postmodern Culture* (trans. Seyla Ben-Habib), Port Townsend: Bay Press, p. 3

⁷¹ FRAMPTON, K. (1992) p.305

⁷² Some of the participating architects were: Ricardo Bofill, Frank Gehry, Michael Graves, Hans Hollein, Charles Jencks, Rem Koolhaas, Leon Krier, Charles Moore, Paolo Portoghesi, Christian de Portzamparc, Aldo Rossi, Christian Norber Schulz, Thomas Gordon Smith, Robert Stern, Oswald Mathias Ungers, and Rober Venturi-Denise Scott Brown-John Rauch. (JENCKS, C. (1982) "Counter-Reformation: Reflections on the 1980 Venice Biennale" *Architectural Design*, No. 1-2, p. 5-6)

some with celebration. Habermas criticized the historicist approach that was adopted by architects in the Biennale. Although Frampton could not identify its features specifically, he regarded the exhibition important as the declaration of Post-Modernism. Mendini acknowledged it as "the passage from the prohibitionist rhetoric of the Modern Movement, towards a period of free, spontaneous behavior, where figurative past, present and future will be considered natural ingredients for obtaining images of a high fantasy potential." Generally speaking, the exhibition was a sign of reaction to the Modern Movement and new tendencies in architecture.

Another important exhibition from the 1980s is *Die Revision der Moderne: Postmoderne Architektur 1960-1980* at Frankfurt Deutsche Architekturmuseum directed by Heinrich Klotz (1984).

In 1980, Paolo Portoghesi, Charles Jencks, and others organized the Biennale of Architecture in the old Arsenale in Venice around the theme 'The Presence of the Past'. More recently, Heinrich Klotz mounted a more extensive exhibition first shown in Frankfurt, entitled 'Die Revision der Moderne: Postmoderne Architektur 1960-1980'. These two shows amply illustrate the remarkable changes architecture has undergone over the past two decades. Gone are the simplicity and formalism of the International Style. Instead of structure purified of decoration and ornamentation, we discover forms, sometimes irregular or even fragmented, cluttered with details that are historically allusive. This shift from the modern to the postmodern involves a return to or of history. Rather than trying to affirm the present by breaking with the past, the postmodern gestures of citation and quotation repeatedly invoke the presence of the past.⁷⁴

The exhibition involved controversial works which were historically and formally rich rather than pure and sterile. As exemplary of the architectural exhibitions of the period, the *Die Revision der Moderne: Postmoderne Architektur 1960-1980* exhibition even in its title the changing architectural

_

⁷³ MENDINI, A. (1980b) "Editorial" *Domus*, No. 610, p. 1

⁷⁴ TAYLOR, M. C. (1992) p. 22

tastes under the name of 'Post-Modern Architecture'. Taylor views this situation as a 'shift from modern to post-modern'. On the other hand, Klotz says that the word 'revision' was not indicating "a shift away from the Modern Movement, but a correction of its errors."⁷⁵

The new architecture of the 1980s that was publicized in the publications and the exhibitions of the period could be identified with certain **architects** and **buildings**. The propensity is to gather them under the title Post-Modernism because, although by different approaches, they all reconfigured the Modern Movement. There are other labels attached to some of them, to illustrate: Free-Style Classicism, Deconstructivism, Gray Architecture, Neo-Classicism, Neo-Constructivism, Neo-Rationalism, Post-Functionalism, and White Architecture. Nonetheless, architects and buildings studied in this part are not chosen according to how they are categorized. Instead, the criterion is their reaction to Modernism and their desire to explore a richer architecture.

Differences among approaches are also discussed by the proponents of the new approach in architecture. As Klotz explains,

The main features that have recently have been seen in American architecture – the formal and thematic references to the everyday world, the absorption of Pop Art, the realism which takes account of existing elements, and the increasing relativization of the representational forms – are all missing from European Rationalism. Even though alienation through irony and mannerist extremes are among the methods employed by European architects, they show little of the wit or the lighthearted polyvalence with which Americans endow the given elements of historical architecture. The mutual antagonism between the Europeans Rossi and Ungers and the Americans Venturi and Moore has been overemphasized. There are elements in the work of individual European architects (e.g. Hans Hollein) that can be compared to the elements in the work of Americans, and the recent work of James Stirling (who, anyhow, occupies the special position of a mediator between the Americans and Europeans) exhibits similar uses of the historical vocabulary. Yet the

_

⁷⁵ KLOTZ, H. (1985) "Revision of the Modern – Vision of the Modern" *Architectural Design*, No. 3-4, p. 23

architects of the European Rationalism have not developed a sensibility receptive to all the fictional material that found its way into architecture as a result of Pop culture. On the contrary, through a sharp counterattack on the functionalist banalization of structure and the aesthetic valorization of everyday experience, they made an attempt to renew the significance of historical typology (an attempt that may critics erroneously perceived as necessarily connected with the totalitarian neoclassicism favored by the dictators of the past). ⁷⁶

Here, Klotz put an emphasis on varying architectural sensibilities developed in two different geographies after Modernism, indicating how architecture in the USA and Europe differ: Americans implemented elements from popular culture, everyday life, or history to architecture with a sense of humor. On the contrary, most Europeans insisted on the historical typologies and ignore present experiences. Klotz could not find a 'fictional' character in much works of European architects.

Italian architect Aldo Rossi explained his understanding of architecture in *Architecture of the City*. His "book can be seen as an analogous artifact itself – a written analogue to built and drawn artifacts." In his buildings, he applied what was presented in his book; he elaborated types from history (including Modernism) and ascribed them new functions. Giorgio Grassi and Paolo Portoghesi⁷⁹ are the other well-known architects of the period who interpreted modernist and traditional forms in their own way.

German architect Oswald Mathias Ungers's and Luxembourgian architects Robert and Leon Krier's approaches can be entitled as neo-rationalist like the

⁷⁶ KLOTZ, H. (1988) pp. 210-211

⁷⁷ Klotz identifies post-modernism with 'fiction'. He believes that a building should embody architectural narrative provided by repository forms whether they are from history or modernism. (KLOTZ, H. (1988) p. 130)

⁷⁸ EISENMAN, P. (1988) "Editors Introduction: The House of Memory, The Texts of Analogy" *Architecture of the City*, Cambridge: The MIT Press, p. 9

⁷⁹ See *Mimarlık* (1984, No. 209-210) for Portoghesi.

Italian architects mentioned above, or as neo-classist. Ungers was very receptive about combining form, types and techniques. However, Krier brothers were more tectonic and they applied more craftsmanship in their works. Moreover, they repudiated "forms, materials, and construction methods of modern society to embrace traditional, preindustrial, building types and urban configurations." They imagined a nostalgic utopia to reconstruct the European city. Therefore, feasibility of their vision was questionable since the conditions of that past did not exist anymore. 82

English architect James Stirling is mostly known for his museum projects which offered the visitors diverse experiences with the urban setting, historical depths, and polychromy.⁸³ Spanish architect Ricardo Bofill, on the other hand, is known for his projects with exaggerated scale and surreal monumentality.⁸⁴

Many architectural journals in the 1970s and 1980s covered projects from Vienna most probably for its specific condition. Viennese architecture was not overwhelmed with the new current of the time as one might expect, maybe because "Vienna has always been dominated by a plurality that over the years has created a climate conductive to debated, to relativization, one that is thus hostile to visionary projects or universal systems of thought." Hans Hollein, who built many retail shops in the city, mostly implemented a mannerist approach with his own interpretations of the very dense historical site.

⁸⁰ FRAMPTON, K. (1992) p.297

⁸¹ HUXTABLE, A. L. (2008) p. 17

⁸² OCKMAN, J. (1998) "The Most Interesting Form of Lie" *Oppositions Reader* (ed. K. M. Hays), New York: Princeton Architectural Press, p. 412

⁸³ HYMAN, I., TRACHTENBERG, M. (2002) *Architecture from Prehistory to Postmodernity*, New York: Harry N. Abrams, p. 545-546

⁸⁴ DOORDAN, D. P. (2002) Twentieth Century Architecture, New York: Harry N. Abrams, p. 210

⁸⁵ ACHLEITMER, F. (1989) "Vienna is Different" L'Architecture d'Aujourd'hui, No. 264, p.90

American architect Robert Venturi often collaborated with Denise Scott Brown, John Rauch, and Steven Izenour. His name is often associated with Post-Modernism due to his publications and buildings. For his buildings, Venturi and his partners preferred using "elements which are hybrid rather than 'pure', compromising rather than 'clean', distorted rather than 'straightforward', ambiguous rather than 'articulated', perverse as well as impersonal, boring as well as 'interesting', conventional rather than 'designed', accommodating rather than excluding, redundant rather than simple, vestigial as well as innovating, inconsistent and equivocal rather than direct and clear."

Charles Moore and Robert Venturi were contemporaries and their works complemented each other; nevertheless, Moore used a more explicit historicist language than Venturi. He used a variety of historical sources in his designs. Michael Graves and Robert Stern's buildings carried similar essences to those of Moore and Venturi. Graves exploited classical syntax and historicist allusion and created suggestive images that evoke oppositions like present / past and abstract / figurative. He works are contemporaries and their works complemented each other; nevertheless, Moore used a more explicit historicist language in his designs.

Philip Johnson came from an older generation and was the architect of a modernist masterpiece, the Glass House (1949). In contrast, later, he was called as a post-modernist architect. Johnson never found 20th century source-material enough for his designs so he looked for romantic and classical sources. He combined the International Style with historical references. He associated his historical personal concerns in his designs together with what Modernism demanded.⁹⁰

⁸⁶ See *Mimarlık* (1984, No. 208) and (1990, No. 241) for articles about Venturi.

⁸⁷ VENTURI, R. (1966) p. 22

⁸⁸ HYMAN, I., TRACHTENBERG, M. (2002) p. 538

⁸⁹ Ibid. pp. 542-54

⁹⁰ JACOBUS, J. M. (1962) *Philip Johnson*, New York: George Braziller, pp. 15-17

Peter Eisenman was very productive in terms of architectural theory and practice in the 1970s and the 1980s. He was among the editors of the contemporary influential architectural journal *Oppositions*, and was a member of the well-known architectural group *New York Five*. Later he was listed among the 'white architects' and then 'deconstructivists'. However, he would call himself 'post-functionalist'. He explained that he was "seek[ing] to free architecture from explicit cultural association of any kind." Richard Meier followed a similar path as Eisenman and his works might belong to what is called as White Architecture as well.

The employment of elements from past styles was an older practice and discourse for Japanese architecture that was widely followed in the USA and Europe. Architectural journals included many projects from Japanese architects. Tadao Ando, Arata Isozaki, Toyo Ito, Kisho Kurokawa, Fumihiko Maki, Kazuo Shinohara, and Kenzo Tange were among the frequently mentioned ones. Kurokawa and Isozaki welcomed contextual and historical tendencies with greater enthusiasm than the others. Kurokawa believed that architects had to adopt regionalism to discover universality. What reflected the spirit of the period very well was an international architectural competition held

⁹¹ A discussion about deconstruction and reconstruction between Peter Eisenman and Leon Krier "My Ideology is Better Than Yours" was published in *Architectural Design* (1989, No. 9-10). See *Mimarlık* (1990, No. 243) for the Turkish translation of this discussion and more information about Peter Eisenman and Leon Krier.

⁹² STERN, R. (2009) p. 39

⁹³ Isozaki says that this approach has been on the agenda in Japan since the second decade of the twentieth century due to the nation-state. (ISOZAKI, A. (1984) "Of City, Nation, and Style" *Japan Architect*, No. 1, p. 9)

⁹⁴ See *Mimarlık* (1993, No. 251) for information about Ando.

⁹⁵ See *Mimarlık* (1995, No. 262) for information about Isozaki.

⁹⁶ See *Mimarlık* (1987, No. 232) for information about Tange.

⁹⁷ KUROKAWA, K. (1978) "True Internationalism" *Japan Architect*, No. 1, p. 5

in Japan in the 1980s, i.e. Shinkenchiku Residential Design Completion opened with the theme of 'a dwelling with historicism and localism'. 98

Another building activity that was important in the 1980s was Internationale Bauausstellung Berlin (IBA). There, architects with a similar vision of architecture found the chance to realize their ideas in the same city. For instance, Peter Eisenman, Zaha Hadid, John Hedjuk, Hans Hollein, Arata Isozaki, Rob Krier, Charles Moore, Aldo Rossi, Alvaro Siza, and Oswald Mathias Ungers were among the participating architects. 100 IBA encouraged hybrid developments and restorations in contrast with the urban renewal projects of the 1950s. Its key concept was 'Critical Reconstruction' and was suggesting creating designs that would relate the past and future of the city. 101

Despite the efforts of Charles Jencks and other supporters, who carefully parsed the variants of the new idiom, a wide range of architectural manners - Rossi's symbolic melancholy, Stirling's compositional sophistication, Moore's energetic post-Pop, Isozaki's informed criticism, Boffil's grandiose bombast, and sometimes even Venturi and Scott Brown's socially engaged contextualism - were often treated as indistinguishable. Often they were dismissed as 'pastische', an imitative jumble of existing ideas. This accusation suggested that postmodern architecture was merely the spasm of a profession in its death throes. 'Irony' too – a word that is used more often, and more indiscriminately, than any other in relation to postmodernism – also underrates the achievement of the postmodernists, who were up to much more than a series of arch jokes at history's expense. The [1980s] was not period of defeat or cynicism among architects, but a radically expansive moment. In its years of emergence, postmodernism lived up to its ambition to replace a homogenous visual language with a plurality of competing ideas and styles. 102

⁹⁸ See *Japan Architect* (1984, No. 2).

⁹⁹ For more information see *Mimarlık* (1987, No. 224).

¹⁰⁰ http://architectureinberlin.wordpress.com/2008/04/12/the-berlin-iba-1987/

¹⁰¹ DOORDAN, D. P. (2002) p. 239

¹⁰² ADAMSON, G., PAVITT, J. (2011) "Postmodernism: Style and Subversion" *Postmodernism: Style and Subversion 1970-1990* (eds. G. Adamson and J. Pavitt), London: Victoria and Albert Musuem, p. 32

Therefore, it is not possible to talk about a single idea and style that defines Post-Modernism. As exemplified in the important architectural production of the period examined in this part, there were many architects who interpreted, criticized, or rejected the principles of the Modern Movement with their own way. From an inclusive and comprehensive perspective, these architects and their designs formed what is called Post-Modernism in architecture with their diverse point of views that could not be explained with former architectural styles and theories. ¹⁰³

2.2 Architecture in Turkey

The problem is this: Mankind as a whole is on the brink of a single world civilization representing at once a gigantic progress for everyone and an overwhelming task of survival and adapting our cultural heritage to this new setting. To some extent, and in varying ways, everyone experiences the tension between the necessity for the free access to progress and, on the other hand, the exigency of safeguarding our heritage. Let it be contempt for universal modern civilization; there is a problem precisely because we are under the strain of two different necessities. ¹⁰⁴

It seems as if architecture in Turkey has been stuck between 'universal civilization' and 'national culture' for long. The desire for progress and sustaining tradition has always constituted a significant part of architectural debates. However, this opposition cannot be the only criterion for architecture.

-

¹⁰³ Projects that stood out in the period were; Moshe Safdie's Habitat 67 in Montreal (1967), Gottfried Bohm's Bensberg Town Hall (1967), Herman Hertzberger's Central Beheer in Apeldoorn (1972), Aldo Rossi's Gallaratese in Milan (1974), Paolo Portoghesi's the Mosque of Rome (1974), Arata Isozaki's Museum in Gunma (1974), Cesar Pelli's Pacific Design Center in Los Angeles (1975), Lucien Kroll's Medical Faculty Housing in Louvain (1976), Giorgio Grassi's Student Housing in University of Chieti (1976), Frank Gehry's Gehry House in Santa Monica (1977), Renzo Piano and Richard Roger's Pompidou Center in Paris (1977), Ralph Erskine's Byker Redevelopment in New Castle (1978), Hans Hollein's Austrian Travel Bureau in Vienna (1978), Charles Moore's Piazza d'Italia in New Orleans (1980), Michael Graves's Portand Building in Oregon (1982), Philip Johnson's A&T Building in New York (1984), James Stirling's Neue Staatsgaleri in Stuggart (1984), Kisho Kurukowa's Nagoya City Art Museum (1987), Ricardo Bofill's project for Antigone District in Montpellier, and SITE Architects' designs for Best Supermarkets.

¹⁰⁴ RICOEUR, P. (2007) *History and Truth* (trans. C. A. Kelbley), Evanston: Northwestern University Press, p. 271

This is due to the fact that such a criterion is only valid for a small portion of architecture in Turkey, which is employed by architects and narrated by architectural historians. The rest of architectural production is anonymous and away from such discussions. This study does not aim to introduce a new perspective to this way of handling architecture. It is acknowledged that the comments and impressions about architecture in this study are limited with a certain group of buildings and architects.

The aim of this chapter is to present fragments from architecture in Turkey with a special focus on the 1980s in order to show that the discussions of the 1980s were not totally new for the architectural context in the country – except for its name 'post-modern'. Architects in Turkey had comparable concerns in design since the beginning of the century, discussed around the dichotomous concepts of traditional and modern, or national and international. In this chapter, examining architectural tendencies in Turkey, the main aim is not to categorize and label architectural production but is to point out the sequence of change in architectural tendencies and the repetitious question of identity prevalent all the time.

2.2.1 Architecture in Turkey before 1980

In visual terms, the architectural history of the early republican period in Turkey was primarily a succession of stylistic experiments: first Ottoman revivalism, then the modern forms of 'New Architecture', and not long after that the resort to vernacular and historical references. From about the time of the Young Turk revolution of 1908 to the end of the RPP's single party regime in 1950, every important shift in the cultural politics of the state unfolded in the form of a different architectural vocabulary, each one critical of what preceded it. 105

¹⁰⁵ BOZDOĞAN, S. (2001) *Modernism and Nation Building: Turkish Architectural Culture in the Early Republic*, Seattle and London: University of Washington Press, p. 294

According to Bozdoğan, the architectural vocabulary in Turkey changed considerably since the foundation of the Republic until today. Layers of different stylistic experiments piled up in the built-environment. It is possible for a careful eye to guess which building belongs to which layer; or period of architecture. Varying material, form, ornamentation, size, mass, orientation, or location might give clues about the time buildings were designed. One common characteristic of all periods can be stated as their critical approach of their predecessors. Hence, an architect stated:

I cannot generally describe Modernism as breaking off with traditions and historical elements. The most characteristic of modern architecture, which is very distinct in the case of Turkey, is its split from some of the strict rules of the former styles not its general rules and the habits that they brought. ¹⁰⁶

If architecture in the 1930s and 1950s can mainly be defined as questioning tradition and history for the sake of Modernism, then architecture in the 1940s, 1960s, 1970s, and 1980s can be defined as questioning the Modern Movement. Either way, there exists disturbance about the former styles and their strict rules in each period. Every time the Modern Movement is criticized, **historical**, **local**, **national**, or **regional references** are brought to the agenda. Likewise, whenever historicism, localism, nationalism, or regionalism is criticized, **modern references** are looked for. This part of the study scrutinizes these opposing stances in architecture in Turkey until the 1980s.

The 1920s were years of economic shortages for the new Republic; attempts were directed towards revitalizing its resources after the war. Reconstruction problems were of war-stricken areas, building of the railway network, recreating Ankara as a modern capital, rebuilding of the fire-damaged central business district of Izmir and providing buildings for immediate use, are seen among the first tasks of the Republic.

¹⁰⁶ KAFTANCI, G. (1985) "Modern Mimarlık Hareketinin Uygulama Yapan Mimarların Tasarımlarına Etkisi" *Mimarlık*, No. 215-216, p. 39

Building technology presented many problems; technological level inherited from the Ottoman Empire was primitive, production was insufficient, there were no standards, foreign workers were employed as skilled workmanship was rare. ¹⁰⁷

The first few years following the foundation of the Republic, architectural style inherited from the late Ottoman period was followed in reconstructing Ankara. One should not expect to observe an abrupt change between the late Ottoman and the new Republican architectural productions: As a matter of fact, such a transition was going to take place in later years when the conditions would improve. As a result of the financial problems of the young Republic, poor conditions of construction industry, and the insufficient number of architects, engineers, technicians, foremen, and qualified workers, modest buildings were realized during the first years of the Republic. These were criticized to be "far from keeping up with new technology or responding to the requirements of the age, and remained an eclectic, formalist, sentimental, and academic style."

The architecture created in Turkey in the problematic context of the years after the First World War is often called 'neo-Ottoman', 'neo-Classic', or 'national' by historians. According to Sözen and Tapan, this period can be conceived as the continuation of the nineteenth century eclecticism only with the difference that its source of references was regional and national. The aim of the architects was to purge foreign influences from architecture by referring to the Ottoman and Seljuk monuments. This attitude was welcomed in other cities of the Republic as well as the capital. On the other hand, Ankara was the embodiment of the style since it required construction of public and governmental buildings.

_

ASLANOĞLU, İ. (1980) Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Basım İşliği, p. 8

 $^{^{108}}$ BATUR, A. (2005) *A Concise History: Architecture in Turkey during the 20th Century*, İstanbul: Chamber of Architects of Turkey, p. 6

 $^{^{109}}$ HASOL, D. (2003) "80. Yılda Cumhuriyet Dönemi Mimarlığına Bir Bakış" $\it Yapı$, No. 265, pp. 49-50

¹¹⁰ SÖZEN, M., TAPAN, M. (1973) *50 Yılın Türk Mimarisi*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, p. 99

Architect Kemalettin, Arif Hikmet Koyunluoğlu, Giulio Mongeri, and Vedat Tek were among the limited number of architects of the Republic. ¹¹¹ They had high stylistic concerns which made them focus on facade organizations more than other design considerations. Elements of classical Ottoman and Seljuk architecture, whether formal of ornamental, were revived in their works. ¹¹² For instance, arches, domes, large eves, projections, towers, ceramic tiles, column capitals, decoration over doors and windows, moldings, pediments, and stone cladding were frequently applied within axial and symmetric designs. ¹¹³ Architects of the 1920s in Turkey sustained architectural practice without giving much importance to the contemporary developments in Europe.

The year of 1927 is defined as critical by architectural historians to create changes for the following decade. For instance, it was then that a law passed to encourage industry and employment of foreigners in Turkey. As a result, Martin Elsaesser, Ernst Egli, Clemens Holzmeister, Hermann Jansen, Theodor Post, Bruno Taut, Robert Oerley, Gustav Oelsner, and Martin Wagler were among the architects and planners who came to Turkey for teaching, consultancy, planning, or application jobs. In 1927, Mongeri and Tek's teaching job at the Academy of Fine Arts was terminated and the spot was filled by Ernst Egli. One year later, Sedad Hakkı Eldem, Seyfi Arkan ve Emin Onat were sent to Europe with the aim of bringing up a new generation of architects

¹¹¹ Architect Kemalettin's Gazi Educational Imstitute (1926) and Ankara Palas (1928), Arif Hikmet Koyunluoğlu's Etnography Museum (1927) and Türk Ocağı (1930), Giulio Mongeri's Ottoman Bank (1926) and Ziraat Bank (1929), and Vedat Tek's II. National Assembly Building (1924) are among the important buildings of the period that are in Ankara.

¹¹² Before 1908, Ottoman-Islamic references were applied in architecture with the promotion of Pan-Islamism. Then, Ottoman-Seljuk references were used in favor of Pan-Turkism approach which was initiated by Ziya Gökalp. (HASOL, D. (2003) pp. 49-50)

¹¹³ BEKTAŞ, C. (2000) *Mimarlığımızın Cumhuriyeti*, İzmir: Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yayınları, p. 22

That law was called Industrial Encouragement (Teşvik-i Sanayi) and is perceived as an important event that influenced architecture to a certain extent. (ASLANOĞLU, İ. (2011) "1928-1950 Arası Türkiye'de Mimarlık Gelişmeleri" *Cumhuriyetin Mimarlık Mirası Sempozyumu*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, p. 36)

¹¹⁵ HASOL, D. (2003) p. 50

that the Republic needed.¹¹⁶ The change of academic staff and scholarships provided for young architects a fresh start for architecture. Moreover, in 1927, the Turkish Architects Society was established in Ankara and the Architecture Branch of the Fine Arts Association was established in İstanbul.¹¹⁷ In addition, the insufficiency of Lörcher Plan for Ankara was then realized and a competition for Ankara's new plan was opened in 1927. Hermann Jansen's project was chosen as the winner in 1928 and put into application in 1932.¹¹⁸

The founding fathers of the Republic found in modern architecture a fellowship of spirit. It suited the progressive ideals of the new nation, which was geared to a radical project of 'civilization change' in the direction of the West. Initially however, during the first attempts at westernization during the late Ottoman era, the national thesis was that the new Turkish identity would mediate between foreign and native resources, 'taming' western civilization with elements of eastern culture. Marked with the opposition of 'universal civilization' and 'national cultures' the underlying nationalist aspirations of the thesis were not favored by the founders of the Republic. The building of a new capital provided every opportunity to launch the intended civilization change, indicating directions to complement appearances, even more so perhaps than the case of specifying modern garments. Urban villas and multistorey tenements in modern vocabularies brought a new culture of building and living in western ways. The locus of the 'West' was still Europe, though the French model was replaced with that of Austria and Germany, allies in the First World War. 119

The architectural style that was maintained in the early years of the Republic was the continuation of what was being built in the late Ottoman period. Yet, it was not fulfilling the forward-looking ideals of the recently established state. Furthermore, it was in conflict with "the reforms made to modernize the socio-

-

¹¹⁶ TEKELİ, İ. (2011) "Türkiye'nin Mimarlık Tarihi Bakımından Cumhuriyet Nasıl Bir Bağlam Oluşturuyor?" *Cumhuriyetin Mimarlık Mirası Sempozyumu*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, p. 29

¹¹⁷ ÜNALIN, Ç. (2002) Cumhuriyet Mimarlığının Kuruluşu ve Kurumlaşması Sürecinde Türk Mimarlar Cemiyeti'nden Mimarlar Derneği 1927'ye, Ankara: Mimarlar Derneği, p. 24

¹¹⁸ http://www.goethe.de/ins/tr/ank/prj/urs/geb/sta/trindex.htm

¹¹⁹ BALAMİR, A. (2004) "Turkey between East and West" *Iran: Architecture for Changing Societies* (ed. P. Jodidio), Turin: Umberto Allemandi & C., p. 84

cultural institutions." So, 'national' architecture of the 1920s was replaced by its modern counterpart in the 1930s. Architecture of this period was highly influenced by Germanic models which were thought to carry the nation to the level of western civilizations. This was neither the first nor the last decision to be made between a national and a universal architecture.

With Jansen's plan, the construction of the capital accelerated. Many foreign architects got employed by the government due to the shortage in the profession and wish for forming a western way of life. In this period, foreign architects brought their contemporary understanding of architecture to Turkey.¹²¹ **Progress, honesty, sanitary, simplicity**, and **technology** were the key principles of the modern architecture brought to Turkey.¹²² By using these principles, the authority of the state was exhibited in the built-environment. Architects legitimized themselves with the ongoing propaganda of Modernism as reflected in the media. Rationalism, functionalism, and scientific expertise were the main concerns of the architects of that time and these had nothing in common with revivalist, historicist, eclectic, and neo-classic approaches of the proceeding and the following decades.¹²³

Figure 2.4 The façade treatment of Turkish Court of Accounts

¹²⁰ ASLANOĞLU, İ. (1980) p. 9

¹²¹ Some of these architects and their buildings are: Ernst Egli's İsmetpaşa Girls' Institute (1930), Clemens Holzmeister's Officers' House (Orduevi) (1933), Martin Elsaesser's Sümer Bank (1938), and Bruno Taut's Faculty of Language and History-Geography (1939).

¹²² BEKTAŞ, C. (2000) p. 23

¹²³ BOZDOĞAN, S. (2001) pp. 171, 177

The turnover of the architectural taste in the 1930s is illustrated very well with the façade treatment of the Turkish Court of Accounts (Sayıştay) by Egli (Figure 2.4). The building that had been originally built in 1925 with historical references faced a makeover in 1930 directed by the tendencies of its time. This tendency is usually called 'cubic' or 'new' architecture and was practiced by Turkish architects as well as foreign ones. Şevki Balmumcu's Exhibition House (1934), Şekip Akalın's Railway Station (1937), and Seyfi Arkan's İller Bank (1937) and Florya Pavilion (1934) are among the interpretations of modern architecture by Turkish architects. Rüknettin Güney, Arif Hikmet Holtay Abidin Mortas, Abdullah Ziya Kozanoğlu, and Zeki Sayar are among the other notable architects of this modernist practice. Among the important events of the 1930s are: The international architecture competition of the Exhibition House; the increasing number of People's Houses (Halkevleri); the publication of the first architectural journal Mimar (later called Arkitekt) of Turkey in 1931 and the first architecture book Yeni Mimari (New Architecture) by Celal Esat Arseven in 1931;¹²⁴ Municipal Public Works Act and Buildings and Roads Act of 1933 which brought regulations to planning and architecture; 125 and the publication of Mimari Bilgisi (Architectural Information) by Bruno Taut in 1938.

The resurgence and rearticulation of regionalism and nationalism in architecture, though tentatively begun in the mid thirties, did not reach its full momentum until 1940. The beginning of World War II was crucial in the development of the Second National Movement. The economic crisis brought about by the war halted most construction programs. The import of building materials, such as steel, glass and cement, essential for modern construction, came to an abrupt end. Building regulations were revised in response to these shortages. Even those architects who had been protagonists of regional building materials and regional methods of

-

¹²⁴ BOZDOĞAN, S. (2001) p. 136

¹²⁵ TEKELİ, İ. (2005) "The Social Context of the Development of Architecture in Turkey" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, p. 24

construction, however, had already been appropriated by the Second National Movement. 126

As Alsaç mentioned, search for architectural references out of Modernism started following the Second World War. The scarcity of building materials and the rise of nationalistic sentiments in Europe influenced architecture in Turkey in the 1940s. The conditions of the war intensified national solidarity and the idea of self-sufficiency. As a result, the question of how should national architecture be? arose, modernist works of the previous decade started to be questioned, and reaction against the employment of foreign architects increased. However, in this period, architects did not totally turn away from **rationalist** and **functionalist principles** of Modernism. Instead, they tried to accommodate modern in national architecture. Although it had emerged as a reaction to the Modern Movement, the Second National Movement had in no way rejected Modernism. While looking at history and the context it belonged to, it considered itself as modern.

The common architectural tendency of the 1940s in Turkey was different from the eclecticism of the early decades of the century. This time, civic architecture was the source of inspiration for architects as opposed to religious one. Architects tried to "prove that this new national expression was as modern and as universal as the principles of Modern Movement." They examined vernacular architecture in Turkey to learn from it and rather used functional elements or

ALSAÇ, Ü. (2005) "The Second Period of National Architecture" Modern Turkish Architecture (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp. 99-100

¹²⁷ BATUR, A. (2005) p. 34

¹²⁸ BOZDOĞAN (2001) p. 241

¹²⁹ TEKELİ, İ. (2005) p. 27

¹³⁰ Ibid. p. 25

forms that they learned about.¹³¹ Among their other considerations were; climatic conditions, building methods, economy of the building, and its coherence with its surrounding. It is possible to say that architects of the 1940 were more conscious about their environment and more careful about their references.

Sedad Hakkı Eldem was a very influential figure in this period with his seminar on National Architecture at the Academy of Fine Arts, Turkish Pavilion at New York International Exhibition (1939), Faculty of Sciences of İstanbul University (1943) and İstanbul Palace of Justice (1950) with Emin Onat, and Oriental Café (1948). The National Assembly Building (TBMM) Competition is a significant event of the period, after which Clemens Holzmeister's project that had classical references was realized. Another competition of the period was the one for Atatürk's Mausoleum (Anıtkabir). Many foreign and Turkish architects participated in this international competition (1941) and Emin Onat and Orhan Arda's entry was given the first place.

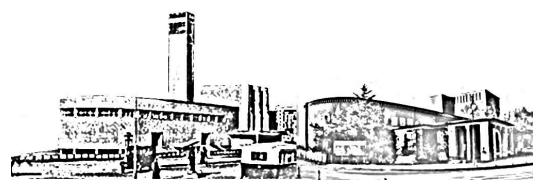

Figure 2.5 The conversion of the Exhibition House into the Opera House

The general architectural tendencies of the 1940s were quite different than the earlier decades. Paul Bonatz's conversion of Şevki Balmumcu's Exhibition House (1934) into the Opera House (1948) demonstrates the changing architectural understanding very well (Figure 2.5). In this conversion, the modernistic forms and elements were removed and replaced by 'national' ones. Most buildings then carried 'national' tendencies; they created monumentality

¹³¹ SÖZEN, M., TAPAN, M. (1973) p. 196

with symmetry, grandeur entrances, and classical elements that were derived mainly from civic architecture. 132

The 1950s can be considered as the 'first term' of the exposure to the international system in architecture. The most prominent characteristic of this period, which lasted until the end of 1950s, was the adaptation of the principles and forms of the International Style to the designed subject without taking into consideration whether they were fit to the conditions of Turkey, the cultural and physical structure of the environment and its technological structure. In other words, architectural problem was descended to the problem of the professional level of adaptation. ¹³³

Turkey witnessed a series of changes in the built-environment in the 1950s due to the acceptance of the International Style in architecture and planning. At the time, the adoption of ideas of the movement did not require much appropriation. The former architectural implementations were readily abandoned and new ones were applied without much questioning. Nationalistic tendencies in architecture were set aside for a while. The import of the style in architecture was a part of the modernization theory in the social sciences that brought the concept of modern living. To provide that type of living, changes had to be provided in urban planning, housing, and infrastructure. So cities went under construction through public improvements and architecture looked for new ways of expression.

Shifting political balances had significant influences on architecture of the decade. Following the establishment of the two-party system in 1946, the Democrat Party (DP) won the elections of 1950 and came to power. The

¹³² Bedri Uçar's State Railway General Management Building (1941), Doğan Erginbaş, Ömer Güney, and Ismail Utkular's İstanbul Radio House (1945), Abidin Mortaş's Adana Palace of Justice (1948), Emin Onat's Cenap And House (1952) are among the other examples of this period.

_

¹³³ BATUR, A. (2005) p. 48

¹³⁴ BOZDOĞAN, S. (2008) "Democracy, Development, and the Americanization of Turkish Architectural Culture in the 1950s" *Modernism and the Middle East: Architecture and Politics in the Twentieth Century* (eds. S. Isenstadt & K. Rizvi), University of Washington Press, p. 116-133

nationalist emphasis on architectural practice weakened at that time; on the other hand, search for a 'modern national identity' gained more validity. The new regime was committed to the modernization theory and encouraged private enterprise. This was an opportunity for the architects who were mostly employed by the governmental institutions or wealthy individuals until the 1950s. Architects then began to get jobs from the private sector and the demand for architects increased. As a result of such a rise in demand and the setting of regulations in architectural competitions (1952), a freer architectural environment emerged, and the number of architectural offices increased.

At the time, Turkey became more integrated to the international economic system through Marshall Aid (1947) and was admitted to NATO (1953). The government started following liberal economic policies which increased its dependency on foreign forces. The use of loans in agriculture caused waves of migration from rural to urban areas. The cities expanded without much control and squatter areas began to form. The Democrat Party regime could not handle the problem of the deterioration of cities. There was concentration on upgrading Istanbul in particular, and as a result, the city became the "showcase for massive urban modernization projects." The government's public improvements and urban development projects (such as Ataköy) on one side, and increasing squatter housing demonstrate on the other, created the two extreme ends of architecture in the 1950s.

¹³⁵ TANYELİ, U. (1998) "1950'lerden Bu Yana Mimari Paradigmaların Değişimi ve 'Reel' Mimarlık" *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık* (ed. Y. Sey), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, pp. 235-236

¹³⁶ Ibid. p. 238

¹³⁷ ALSAÇ, Ü. (1976) *Türkiye'deki Mimarlık Düşüncesinin Cumhuriyet Dönemindeki Evrimi*, Trabzon: KTÜ Baskı Atelyesi, p. 44

¹³⁸ TAPAN, M. (1984) "International Style: Liberalism in Architecture" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, p. 112

¹³⁹ BOZDOĞAN, S. (2008) p. 116

The expansion of economy and emergence of a new way of life required a set of new building types such as; commercial offices, factories, hotels, and markets. ¹⁴⁰ In designing these buildings, architects embraced functional forms and grid systems that they were introduced by recent trends. In the 1950s, "[c]ross-cultural influences generally manifested themselves in formal tendencies rather than in a coherent ideological unity" in architecture.

Batur states that architects were getting acquainted with such formal approaches through architectural journals or foreign constructions of the time, and criticizes this practice as 'magazine architecture'. Likewise, Kortan documents similarities between buildings from Turkey and the West, which were published in foreign journals such as *L'Architecture d'Aujourd'hui*. Tapan, as well, claims that many western models were taken from architectural journals without much consideration of regional and contextual values. What all these scholars indicate is the use of architectural publications as an important source of inspiration in the 1950s.

One of the most sensational buildings of the period is the Hotel Hilton in İstanbul, which was built by the collaboration of SOM (Skidmore, Owings and Merrill LLP) from the USA and Sedad Hakkı Eldem from Turkey (1952-1955). The design and construction of the hotel "opened up a new direction and period of experimentation in modern Turkish architecture, releasing it from the

¹⁴⁰ BATUR, A. (2005) pp. 45-47

¹⁴¹ YÜCEL, A. (1984) "Pluralism Takes Command: The Turkish Architectural Scene Today" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), p. 129

¹⁴² Batur gives the example of Hotel Hilton as a foreign construction and explains that getting acquaint to new forms with journal was superficial. See reference 400 for full quotation. (BATUR, A. (2005) p. 48)

¹⁴³ KORTAN, E. (1971) *Türkiye'de Mimarlık Hareketleri ve Eleştirisi 1950-1960*, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, pp. 49-84

¹⁴⁴ TAPAN, M. (1984) p. 114

ideological charge of national expression." ¹⁴⁵ Many other hotel buildings followed its principles like prismatic mass and honey comb grid in the following years. ¹⁴⁶ Another significant building from the 1950s is the İstanbul City Hall whose project was chosen after a competition (1953). The winner project was by Nevzat Erol, in which parabolic vaults and shells were employed on cubic geometries. The winning entry for the Kocatepe Mosque Competition in Ankara (1957) by Vedat Dalokay and Nejat Tekelioğlu also aimed at experiencing concrete shell technology. ¹⁴⁷ These designs and others show how closely architects were following new developments and technologies in architecture in the world. One can point out the increasing use of reinforced concrete shells, prestressed concrete, pre-fabric space beams, geodesic domes, and folded plates in buildings of the 1950s. ¹⁴⁸

As mentioned earlier, what was characteristic to architecture in Turkey in the 1950s was the widespread application of western oriented principles in design. There existed many modern buildings but not enough personal interpretations of the International Style. The architectural accumulation of the earlier years was neglected to a certain extent in favor of modernization. Besides these, there were other important developments; such as the foundation of the Chamber of Architects of Turkey (1954), the opening of architecture department at the Middle East Technical University in Ankara as the first school of architecture outside İstanbul (1956), and Turkey's entry in the Expo 58 with the design of Muhlis Türkmen and Utarit İzgi.

Having risen to grace along with the DP regime, the 'International' Style now fell from grace with the architecture, regionalism, new brutalism,

-

¹⁴⁵ BOZDOĞAN, S. (2008) p. 120

¹⁴⁶ Some of these hotels can be listed as such: Abdurrahman Hancı and Turgut Cansever's Anadolu Club in Büyükada (1957), Vedat Dalokay's Porsuk Hotel in Eskişehir (1956), and Paul Bonatz and Fatih Uran's Efes Hotel in İzmir (1959).

¹⁴⁷ BOZDOĞAN, S. (2008) p. 126

¹⁴⁸ ALSAÇ, Ü. (1976) p. 43

and the other revisionist trends of the 1960s. The loss of faith in modernization theory prepared the ground for discourses for identity and cultural difference to reemerge with a vengeance, which reached its peak in the 1980s. Thereafter, as the role of nation-state as the primary agent of modernization diminished, and as the transnational forces of globalization began to dramatically transform Turkish culture and society, along with its urban landscape, many architects began turning to historical and vernacular precedents in an iconographic search for identity. 149

Bozdoğan mentioned that the departure from the International Style started in the 1960s and gave way to new developments in the 1980s. The 1960s and the 1970s were the decades when the 'problem of identity' strongly appeared once again in Turkey. The allegiance to Modernism that was pursued in the 1950s lost some of its impact in architecture. The universal, rational, objective, and functional concepts of the International Style began to be questioned. Architects looked for ways to integrate historical, local, national, or regional to the modern. Architecture became more open to research, experimentation, and questioning. "Not only the currents, styles, and forms, but the thought and approaches behind them were sought." The dominant style of the 1950s was replaced with a number of others such as brutalist and organic architecture. Nevertheless, these were not total ruptures from Modernism but its free interpretations.

After the military intervention in 1960, there emerged reformist attempts and democratic organizations that provided free expression of thought and ideologies. ¹⁵² Inherently, such an atmosphere had reflections on architectural theory and practice. The status and role of the architect became an important

¹⁴⁹ BOZDOĞAN, S. (2008) pp. 135-136

¹⁵⁰ In the workshop of Remembering 1969 Architecture Seminars, Haluk Pamir attracted attention to the increasing tendency in research and theory rather than design and practice in the academic environment of METU Architecture Faculty. (The record provided by Arif Şentek on 19.07.2011)

¹⁵¹ BATUR, A. (2005) p. 54

¹⁵² YÜCEL, A. (1984) p. 126

matter and social theories started to be involved in the profession. Architects believed that the problems of the system had to be solved in order to do their jobs so they highly got involved in politics. They used their energy on thinking of ways to improve conditions of the system more than the facts of architecture. 154

Developments in technology, communication, and transportation contributed to the transformations in architecture following the years of the military coup. The developments in architecture can be listed as such: "[T]he growth of industry and business, the emergence of a pluralistic world view and the new concepts introduced by it, the establishment of an urban way of life with its concomitant attitudes and values, and the rise of social consciousness which pervaded current thought."

There were also other developments that came from the profession itself. For instance, the 'build-and-sell' system added to the chaos of the urban environment with the Flat Ownership Law (Kat Mülkiyeti Yasası) that passed in 1965. Also, following the European Heritage Conservation Year (1975), the scale and applications of the conservation and restoration projects started to change. Restoration and conservation projects of housing areas and historical environments gained importance as opposed to single buildings and monuments. Lastly, with the foundation of the Building Information Centre (Yapı Endüstri Merkezi) in 1968 the field gained an institution which "organizes sector-based fairs, publishes technical journals, provides professional information, and organizes technical trips, meetings and symposiums." ¹⁵⁷

¹⁵³ BATUR, A. (2005) pp. 53-54

¹⁵⁴ TANYELİ, U. (1998) pp. 242-243

¹⁵⁵ YÜCEL, A. (1984) p. 127

¹⁵⁶ BATUR, A. (2004) p. 59

¹⁵⁷ http://www.yem.net/yem07/english.aspx?Sid=87

The first skyscraper of Turkey was completed by Enver Tokay and İlhan Tayman in Ankara in this period (1959-1964). It was called Emek Business Center, and was one big vertical rectangular prism placed on a horizontal rectangular prismatic base. Following the construction of this building, architects in Turkey focused on articulation of the rectangular prism rather than itself. Architecture in this period is usually called as new regionalist, and focuses on the distortion of singular large masses¹⁵⁸ or proposes small but many masses.¹⁵⁹

Figure 2.6 The two different designs for Kocatepe Mosque

-

¹⁵⁸ Examples of this approach can be listed as such: March Saugey and Yüksel Okan's Grand Ankara Hotel (1966), Nezih Eldem and Şevki Vanlı's Tandoğan Student Dormitories (1968), Metin Hepgüler, Sami Sisa, and Doğan Tekeli's Stad Hotel (1970), AHE Architects' Ceylan Intercontinental Hotel (1974), and Ayhan Böke and Yılmaz Sargın's İş Bank Headquarters (1976).

¹⁵⁹ Examples of this approach be listed as such: Sami Sisa and Doğan Tekeli's Manifaturacılar Çarşısı (1959), Ertür Yener's Ankara Anadolu Club (1966), Vedat Özsan, Yılmaz Sanlı, and Güner Acar's Ministry of Education (1967), Aktan Okan and Fikret Cankut's Karayolları Headquarters (1970), and Günay Çilingiroğlu and Muhlis Tunca's Tercüman Newspaper Headquarters (1974).

In this period, architects paid more attention to integrate their buildings in the urban fabric and "oscillate[d] between innovation and history." Among the frequently mentioned buildings of the 1960s and 1970s are Sedad Hakkı Eldem's Social Security Association (1964), Turgut Cansever's Turkish Historical Society (1967), Behruz and Altuğ Çinici's Middle East Technical University Campus Plan and Buildings (1962-1971), and Cengiz Bektaş's Turkish Language Association (1978). They are believed to inhabit unique interpretations of the modern and local. On the contrary, a conservative attitude could be felt in the rejection of Vedat Dalokay's Kocatepe Mosque (1957) in favor of Hüsrev Tayla's classical mosque design combined with a shopping center (1967) (Figure 2.6).

2.2.2 Architecture in Turkey in the 1980s

If the Post-Modern current had not emerged in the West, Turkish architects would have invented it. The stereotypes of contactor's and technocrat's modernism had taken much of the joy out of architecture. The growing awareness of Turkish architect to the problem of identity was intensified by tedious repetition of this mainstream practice, which was unjustly equated with genuine architectural Modernism. ¹⁶¹

According to Balamir, architectural transformations inevitably took place in Turkey in the 1980s. This was not necessarily dependent on the West, because the architectural environment in Turkey was already prepared for changes. The strict rules of architecture which controlled enthusiasm of the architect gave way to look for new solutions to be applied in the built-environment. The rigidity and remoteness of former architectures made architects discern **issues of identity** and relationship with the environment. In the 1960s and the 1970s, the architects awakened about the misapplications of the former periods; nonetheless, the reflections of this discomfort could not be observed explicitly until the 1980s.

_

¹⁶⁰ YÜCEL, A. (1984) p. 154

¹⁶¹ BALAMİR, A. (2004) p. 88

Turkey experienced two important turning points that deeply affected the cultural context of the 1980s: the 1980 military coup, and the reorganization of the economy according to free market principles and the decision to become integrated with the global economy. While the first juncture violently rebuilt all of the public domain on a basis of repression and prohibition, the second liberalized the economic domain without establishing quite firmly its structural foundations. In consequence, political repression and economic 'freedom' were experienced simultaneously. From their conjunction arose a dual-edged social behavior pattern: silence, retreat and introversion on the one hand, on the other, an unleashed openness to the outside world. 162

According to Korkmaz, the political and economic conditions that were altered in the 1980s inherently influenced architectural theory and practice in Turkey. The adoption of open-door policy, the economic and cultural opening out in the 1980s accelerated the spread of media oriented and consumer culture in Turkey. "The attempts to form the financial institutions of the free market economy played an indirect, but significant role in the expansion of Turkish architecture into the foreign market." The architectural developments and technical innovations in the world could then be followed immediately. Furthermore, foreign architectural publications and construction materials became more available for the architects which added to the diversification of architecture in Turkey.

This **plurality** and **freedom in architecture** is often accepted as a style; however, it is not possible to talk about a common language among post-modernists. This is because it was not a style but a way of understanding. It is hard to categorize the forms and references that were used by post-modernists because they did not direct their architecture for the same purpose. ¹⁶⁴ On the other hand, it is possible to talk about its common discussion topics like unsteady

¹⁶² KORKMAZ, T. (2005) "The 1980s and 1990s: 'Living on Display" *Architecture in Turkey around 2000: Issues in Discourse and Practice* (ed. T. Korkmaz), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, p. 3

¹⁶³ BATUR, A. (2005) p. 79

¹⁶⁴ KAZMAOĞLU, M., TANYELİ, U. (1986) "1980'li Yılların Mimarlık Dünyasına Bir Bakış" *Mimarlık*, No. 2, p. 42

urbanization, loss of the city's identity, lack of architectural theory, relationship with the nature, and excessive western influence. Through such discussions, architectural criticism, architectural education, architectural history, restoration and conservation, and urban design, gained importance in Turkey.

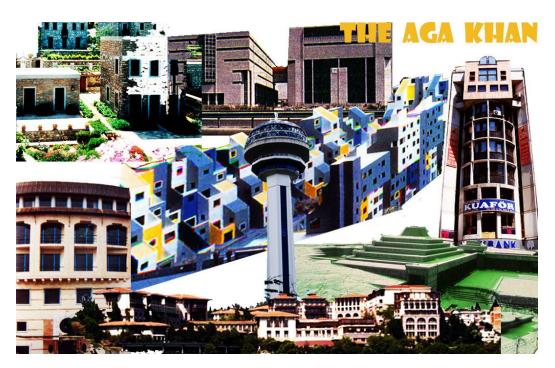

Figure 2.7 Architecture in Turkey in the 1980s

In this period, architects adopted totally different attitudes for official, religious, industrial, residential, touristic, and commercial buildings. They put aside their utopian vision and political identity that aimed to improve the system and change the society. Architects accepted the conditions as they were and focused on architectural problems. They felt the excitement of being independent in choosing their own references without having the restraint of a mainstream architectural style. Even so, they did not totally abandon their previous architectural approaches but they commented on them for improvement.

¹⁶⁵ ONUR, A. Z., ÜSTÜN, E. Ş. (1999) "Mimaride Anlam ve Sınırlı Örneklerle 1980 Sonrası Türk Mimarlığı" *Mimar Anlam Beğeni*, İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi, p. 125

¹⁶⁶ Şevki Vanlı frankly confessed his discomfort of the refusal of using traditional elements in architecture and stated his joy in using them when the architectural environment was ready for it.

The acceptance of Post-Modernism in Turkey was different from the acceptance of other western oriented approaches. Before, styles were welcomed by a large portion of architects with much appropriation or questioning. Only after a decade or so their criticism was able to be initiated. This time, in the 1980s, the arrival of an international movement was not embraced that tightly and quickly as it had been done in former decades. It was acknowledged that Post-Modernism was not the only way to implement architecture, so manifold approaches existed in this period. The concepts and buildings labeled as 'post-modernist' were discussed and attempted to be understood. One could talk about the existence of a healthy discussion platform that was missing in the earlier periods. 167

According to Kuban, these architectural transformations did not rely on the education or the architects that were following western architecture, but it was the social dynamism, advanced communication, developed technology, and improving connections with the world that led to the changes in architecture in the 1980s. Therefore, as Balamir stated too, the atmosphere was ready for the developments in architecture beforehand. This time, international influences were not that necessary to form a 'national architecture'. Moreover, academic support was not even required. Although Post-Modernism was not very much approved in the academic circles, it still had its followers.

In the 1980s, architects' interest on social issues faded away and architecture became more 'autonomous' in terms of theory and practice. Architectural

(VANLI, Ş. (1990) "Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu" *Mimarlık*, No. 239, p. 42)

¹⁶⁷ KAZMAOĞLU, M., TANYELİ, U. (1986) p. 42

¹⁶⁸ KUBAN, D. (1986) "1980'lerde Türkiye'de Mimarlık: Genel Bir Değerlendirme" *Mimarlık*, No. 2, p. 30

¹⁶⁹ See reference 144.

¹⁷⁰ For instance, Zafer Akay, Belgin Turan Özkaya, and Haluk Zelef stated that Post-Modernism was not welcomed at METU Faculty of Architecture. (See Apendix A.1, A.7, and A.10)

products began to be more appreciated and awarded.¹⁷¹ To illustrate, the Aga Khan Awards started to be given every three years in 1980 and became very popular in this period.¹⁷² It supported the interest in regional and vernacular references in architecture and the so called 'Islamic architecture'.¹⁷³

The Aga Khan Awards "intended to both increase public awareness of Islamic culture and to create a forum for examining the appropriateness of contemporary architecture throughout the extremely diverse community of Muslims all over the world." The awards reached its aim and caused many discussions in Turkey in the 1980s on the projects that were awarded as representing 'Islamic architecture'. The international *Mimar* journal and the books published by the foundation were complementary to the arguments that were going on about the awards and 'Islamic architecture'. Architects and historians started to talk about 'Islamic architecture' and discuss its common characteristics. The international of the field while other countries

¹⁷¹ KAZMAOĞLU, M., TANYELİ, U. (1986) pp. 32-33

¹⁷² Ahmet Ertegün's House in Bodrum, Turgut Cansever's Turkish Historical Society in Ankara, and Restoration Project of Rüstempaşa Caravanserai in Edirne were awarded in 1980; Nail Çakırhan's Residence in Muğla in 1983; Sedad Hakkı Eldem's Social Security Complex in İstanbul in 1986; and Sedat Gürel's Family House in Canakkale in 1989.

¹⁷³ The jury of 1986 Aga Khan Awards included Hans Hollein, Ronald Lewcock, Fumihiko Maki, Doruk Pamir, Robert Venturi, and Abdel Wahed el-Wakil. According to Özkan, the jury took a negative stand against Modernism and said "this is the modern architecture we can tolerate" for Sedad Hakkı Eldem's Social Security Complex. (Interview with Suha Özkan, 16.06.2011, Appendix A.10)

 $^{^{174}}$ STEELE, J. (1990) "The Aga Khan Award for Architecture" $Architectural\ Design,$ No. 1-2, p. IV

¹⁷⁵ With its full name *Mimar: Architecture in Development Today* published a total of 43 issues between 1981 and 1992 under the editorship of Hassan-Uddin Khan. For instance, Linda Safran's *Places of Public Gathering in Islam* (1980), Robert Powell's *Regionalism in Architecture* (1985), Ahmet Evin's *Architectural Education in the Islamic World* (1986), James Steele's *Architecture for Islamic Societies Today* (1989) and *The Hassan Fathy Collection* (1989), İsmail Serageldin's Innovation and Authenticity in the Architecture of Muslim Societies (1989), and Abu H. Imamuddin and Karen R. Longeiteig's *Architectural and Urban Conservation in the Islamic World* (1990). (http://web.mit.edu/akpia/www/PublicationsMediaAKTCCatalogue.pdf)

¹⁷⁶ TANYELİ, U. (1987) "İslam Mimarlığı Kavramına Eleştirel Bir Bakış" *Mimarlık*, No. 226, p. 52

had more radical / Islamist approaches.¹⁷⁷ In this period, architects from Turkey also started to build abroad, and mostly in Islamic countries.¹⁷⁸ Behruz and Altuğ Çinici's Marine Hotel and Yacht Club in Libya, Doruk Pamir and Ercüment Gümrük's Islamic Technical Education and Research Center in Bangladesh, Şevki Vanlı's State Cultural Activities Centre in Algeria, İlhami Ural's Medina Housing Project in Saudi Arabia, Vedat Dalokay's Islamabad Presidency Residence in Pakistan.¹⁷⁹

In Turkey, the Sedat Simavi Foundation also gave awards in the category of Architecture and City Planning between 1982 and 1984, and the National Architecture Exhibition and Awards was initiated by the Chamber of Architects in 1988 to be given every two years. It was the National Architecture Exhibition and Awards that brought together architects from different parts of the country and made it possible to display their projects to a wider professional audience. It has been an event that is looked for in the field of architecture since then. The foundation of architecture institutions like the Turkish Independent Architects Association (Türk Serbest Mimarlar Derneği) in 1987 and the Şevki Vanlı Architecture Foundation in 1989 enhanced the field with different perspectives they brought.

_

¹⁷⁷ AKSOY, E. (1989) "Doğu'da Uyanış" *Mimarlık*, No. 235, p. 88

¹⁷⁸ Architects in Turkey protested foreign architects who built in Turkey for several decades, by building abroad some of them contradicted themselves. (ÖZBAY, H. (1988b) "Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye Örneği" *Mimarlık*, No. 229, p. 26)

¹⁷⁹ See *Mimarlık* (1988, No. 229) for these projects.

¹⁸⁰ Sedad Hakkı Eldem was awarded for his buildings by the Bosphorus in 1982; Hayati Tabanlıoğlu for his Yeşilköy Airport project in 1983; and Antalya Restoration Office for Antalya Kaleiçi and Marina Restoration and Renovation Project and Altuğ and Behruz Çinici for their National Assembly Public Relations Building in 1984.

¹⁸¹ In the first National Architecture Exhibition and Awards; Cengiz Bektaş's Turkish Language Association in Ankara, Muhlis Türkmen and İnal Göral's Painting and Sculpture Museum in İzmir, Şevki Vanlı and Ersen Gömleksizoğlu's Central Bank in Bursa, and Utarit İzgi's Housing in Yeniköy were awarded in the building category. Erbil Coşkuner and Sedef Tunçağ's Austro Tobacco Cultivation and Storage Buildings in İzmir, Haydar Karabey's Advertisment House in İstanbul, Muhlis Türkmen's Graphics, and Serdar Bayram and can Yenigül's First Study were awarded in the other categories.

As presented in most of these architectural activities, 'national architecture' reemerged as an important topic discussed especially in the early 1980s in Turkey. National Turkish Architecture Seminar (1984) was directed by a consciousness of nation, history, and identity. Regional Architecture and New-Regional Architecture Meeting and Exhibition organized at the Middle East Technical University (1982), Post-Modernism Seminar (1985) at the Mimar Sinan University, and Regional Elements in Contemporary Design (1990) at the Yıldız Technical University were among the other important activities of the period that related the discussions to the identity of the local context throughout the decade.

Another activity that enhanced architectural production in Turkey was architectural competitions that increased in number in the 1970s. Nevertheless, they could not function properly and efficiently because of the strict regulations of governmental institutions that were the main organizers of competitions. The way that the Ministry of Public Works shaped architectural competitions caused many architects to lose their enthusiasm to do competition projects. Therefore, projects that were derived by competitions did not show much variation and they often looked similar. In the 1980s, the situation changed; the Ministry of the Public Works loosened and freed their typological

¹⁸² ÖYMEN GÜR, Ş. (1989) "Çift Kodlu Mimari" *Mimarlık*, No. 236, p. 41

¹⁸³ (1982) "Oda'dan" *Mimarlık*, No. 176, p. 23

¹⁸⁴ With contributions of Aykut Karaman, Bülent Özer, Franz Füeg ve Klaus Kafka. (KAZMAOĞLU, M. (1985) "Haberler: Mimar Sinan Üniversitesi'nde Post-Modernizm Semineri Yapıldı" *Mimarlık*, No. 215-216, p. 4)

¹⁸⁵ With contributions of Zekiye Abalı, Gül Asatekin, Aydan Balamir, Turgut Cansever, Ahmet Eyüce, Reha Günay, Bozkurt Güvenç, Doğan Kuban, Selahattin Önür, Suha Özkan, Sinan Şener, and Atilla Yücel. (YOLAL, A. Y. (1990) "Bir Çağdaş Mimarlık-Yöresellik Tartışmasının Ardından" *Mimarlık*, No. 243, p. 25)

 $^{^{186}}$ For instance, glass mosaic facades, pitched roofs out of ceramic tiles, and rigid window organizations.

¹⁸⁷ GÜZER, C. A. (1984) "Bakanlıklar Birleşti! Ya Bakanlık Yapıları?" *Mimarlık*, No. 200, pp. 48-49

understanding to a certain extent;¹⁸⁸ "[a] new generation of architects rose within the state competitions;"¹⁸⁹ local governments gained more power with the Public Works Law that passed in 1983 and began to open competitions;¹⁹⁰ and the private sector expanded with government policies and became employers.¹⁹¹

As a result, the number of competitions increased and they became more permissive. In the 1980s, about a hundred competitions were held. About fifteen of these were for government palaces, and about ten of them were for urban design, planning, conservation, and restoration projects. The award winning projects in competitions that were often publicized were; Ankara

¹⁸⁸ KARAASLAN, M. (1987) "Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Mimarlığımız" *Mimarlık*, No: 224, p. 32

¹⁸⁹ BALAMİR, A. (2004), p. 87

¹⁹⁰ ÖZBAY, H. (1989) "Ankara'da Yerel Yönetim Uygulamaları" *Mimarlık*, No. 233, pp. 38-39

¹⁹¹ Still, it was the Ministry of Public Works who held almost half of the competitions that were held in the 1980s. (ÇİMEN, B. (1993) "Yarışmalar Demokratik Kararlar İçerirler ve Yarışmalar Yapılmalıdır" *Mimarlık*, No. 251, p. 29)

¹⁹² (2004) *Yarışmalar Dizini 1930-2004*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası Genel Merkezi and TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, pp. 157-203

¹⁹³ Some of these competetions and their winners were; Afyon Government Palace C. by Alpay Aşkun and P. İlgi Yüce, Erzurum Government Palace C. by Yıldırım Parlar and Edip Önder Us (1980), İzmir Government Palace C. by Nuran Karaaslan and Merih Karaaslan (1983), Nevşehir Government Palace C. by Haldun Sunal (1983), Samsun Government Palace C. by Alpay Aşkun and P. İlgi Yüce (1983), Aydın Second Government Palace C. by Emine Eken, H. Serdar Gürol, A. Nafiz Aköz and Başol Tosun (1984), Gaziantep Government Palace C. by Kürşat Aybak, H. Hüseyin Keçeci, Mete Öz, Hasan Öztürk, and Mehmet Soylu (1984), İstanbul Gaziosmanpaşa Government Palace C. by Hasan Özbay and Tamer Başbuğ (1984), Mardin Government Palace C. by Kürşat Aybak, H. Hüseyin Keçeci, Mete Öz, Hasan Öztürk and Mehmet Soylu (1984), Erzincan Government Palace C. by N. Kurtuluş Konur and Orhan Genç (1985), Adana Government Palace C. by Aytek İtez, Neşe İtez, Kemal İtez (1986), and Giresun Government Palace C. by Semra Uygur and Özcan Uygur (1986). (Ibid. pp. 157-203)

¹⁹⁴ Some of these competetions and their winners were; Trabzon Coast Line Landscape and Urban Design C. by Selim Velioğlu (1985), Altındağ Municipality's Building and Landscape Project C. by Merih Karaaslan and Nuran Karaaslan (1986), Bursa Municipality Zafer and Şehreküstü Squares Urban Design Project C. by Ümit Asutay, Alparslan Asutay, and Oya Asutay (1987), İstanbul Taksim Square Urban Design C. (Limited) by Vedat Dalokay, Hakan Dalokay (1987), 1988 Ankara Castle Conservation and Development Plan C.by S. Tülin Akman (1988), İstanbul Beyazıt Square Urban Design C. by Vedia Dökmeci and Yaprak Karlıdağ (1988), İstanbul Municipality Tarlabaşı Street Development Plan C. by Street Gündüz Özdeş (1989), and Gaziantep 100. Yıl Atatürk Kültürparkı and its Environment's Urban Design C. by A. Ayça Bilsel and S. Güven Bilsel (1989). (Ibid. pp. 157-203)

Atatürk Cultural Center by Coşkun and Filiz Erkal (1981) (Figure 2.9); Ministry of Foreign Affairs by Tamer Başbuğ, Baran İdil, and Hasan Özbay (1981); Ankara Kızılay Facilities by Nesrin Yatman, Vedat İşbilir, and Affan Yatman (1981); the State Cemetery by Özgür Ecevit, Ekrem Gürenli, and Atilla Türkoğlu (1982); Ankara TRT Complex by Ertur Yener, Erdoğan Elmas, and Zafer Gülçur (1982); Halk Bank Headquarters by Doğan Tekeli and Sami Sisa (1983); the Constitutional Court by Haldun Sunal (1984); Antalya Municipality Bus Terminal by İlhami Özköse and Yakup Hazan (1986); Bursa Bus Terminal by Merih Karaaslan and Cem Açıkkol (1987); and the Expo '92 Turkish Pavilion by Hulusi Gönül, Öner Tokcan, and İlder Tokcan (1989).

Announcements and results of these competitions could be followed via the *Mimarlık* journal. *Mimarlık* also published a special issue (1993, No. 251) on this important architectural activity in Turkey and listed the competitions that were held and projects that were awarded between 1980 and 1992. It also published articles and conducted a forum and survey among architects about architectural competitions. The survey aimed to compile thoughts of architects about the 'necessity' of architectural competitions, whether they could direct and help develop architecture, and whether they were consistent and impartial. The majority of architects of the time were uncomfortable about the existence of two different coding systems in Turkey (one by the Chamber and the other by the Ministry of Public Works), about inactive colloquiums, insufficient number of competitions, poor conditions of exhibitions, and not well-prepared competition specifications. The architectural competition mechanism in Germany was often envied for its smooth operation and the great number of competitions that were held there.

Interest in history revived in this period and attracted attention to cultural heritage and its conservation. The former understanding in conservation and

¹⁹⁵ (1993) "Dosya: Yarışmalar Gerekli mi? İyi Değerlendiriliyor mu?" *Mimarlık*, No. 251, p. 30

¹⁹⁶ Ibid. pp. 30-37

restoration changed; socio-cultural approaches were adopted in the field, and civil architecture and housing areas were considered as heritage to be conserved and restored besides single monuments. Antalya Kaleiçi and Marina Restoration and Renovation Project by Nihat Güney, Sadık Mercangöz, Varol Yayla, and İbrahim Bostanoğlu was an important step taken in architectural conservation and restoration in the 1980s. The scale of the project and the type of buildings it chose to conserve were new at that time.

Other comprehensive conservation and restoration projects were for Bursa Citadel Area, Muğla Saburhane Square, Kuşadası Citadel Area, and Kütahya Urban Area. An event that accelerated studies on conservation and restoration was the foundation of the Research Centre for Saving and Evaluation of Historical Monuments (*Tarihi Eserleri Kurtarma ve Değerlendirme Araştırma Merkezi*) by Middle East Technical University. ¹⁹⁸ Furthermore, Conservation of Our Cultural Heritage Seminar (*Kültür Mirasımızı Koruma Semineri*) that *Milliyet* newspaper organized (1984), and the campaign on Conservation of Historical İstanbul Fountains ("*Tarihi İstanbul Çeşmeli Kurtarılmalıdır*") that *Güneş* newspaper publicized were influential in shaping the public opinion about conservation. ¹⁹⁹ Besides the positive developments about architectural awards, architects from Turkey building abroad, competitions, and **cultural heritage consciousness** in Turkey, there were negative changes as well:

A delayed industrial revolution and excessive population growth have brought uncontrolled, unplanned and intensive and anarchic urbanization. The serious housing shortage which resulted, and the failure to take the necessary economic and administrative precautions, led to housing designed and built by non-professionals, often without building permission, and the rise of shanty towns, in addition to a new, anarchic and anonymous architecture. The debasement of urban land use by

¹⁹⁷ KUBAN, D. (1984a) "Çağdaş Koruma, Tasarım ve Planlama İlişkilerine Kuramsal Bir Yaklaşım" *Mimarlık*, No. 201-202, pp. 3-4

¹⁹⁸ (1982) "Haberler" *Mimarlık*, No. 176, p. 24

¹⁹⁹ KAZMAOĞLU, M., TANYELİ, U. (1986) p. 32

political concessions and land speculation made it impossible to protect environmental values, urban integrity, and any chance of regulating relations between buildings. In this way the appearance of Turkish cities was determined by anarchic building without character of identity, while individual examples of good design were overshadowed by the chaotic appearance and texture of their surroundings. ²⁰⁰

As Hasol mentioned, the chaotic silhouette of cities and buildings without identity owed a lot to rapid urbanization, insufficient precaution and supervision, practices of non-professionals, and self-interest of privileged people and institutions. In the 1980s, a big portion of the built-environment in Turkey continued to be formed anonymously in the form of squatter areas, as products of build-and-sell system, and housing cooperations. It is acknowledged in this study that most of the arguments made about identity, historicism, westernization, Modernism, etc. are unfortunately not valid for such implications, and the projects studied in this part represent only a small and limited section of the built-environment in Turkey.

The explosion in building types which suddenly made itself felt due to the change of the socio-economic structure in the 1980s also provided the optimal environment for the expansion of this architecture for display: entertainment, recreation spaces (holiday villages, cafes, restaurants, bars), shopping malls, luxury stores, showrooms, luxury residential compounds, etc. Architecture for display promised to compensate for the nostalgia intrinsic to modern mankind: pastoral life, the good old days, exotic places. Recourse was to history and vernacular architecture to obtain images that were to be gutted later: country houses, historic mansions (*konaklar*), Mediterranean architecture, colonial architecture and so on. Topical architectural theory too was a store from which to obtain concepts that would be gutted: sense of place, identity, meaning, context, etc.²⁰¹

As Korkmaz mentioned, **new building types** that appeared in the 1980s were conceived as a 'display' and offered exoticism, luxury, nostalgia, pastoral life, and prestige to their users. Housing complexes, shopping centers, tourism

²⁰⁰ HASOL, D. (2003) p. 55

²⁰¹ KORKMAZ, T. (2005) p. 4

buildings, office and bank buildings reflected either modernist or contextualist and historicist approaches. Formal and symbolic expressions were derived through such approaches in single apartments and housing complexes as well. Luxury was the main concern for many **housing complexes** that included villas as well as other facilities (gated communities), and single houses, ²⁰² such as Abdurrahman Hancı's Koçak House (1983), Utarit İzgi's Kamhi House (1983), Behruz Çinici's Naciye Sultan Housing Complex (1983) and National Assembly Lodgements (1986), Emre, Neşet, and Şanziment Arolat's Tarabya Housing Complex (1985), Ali Köstepen, Güngör Kaftancı, and Nejdet Yortancıoğlu's İzmir Sarda House (1986) (Figure, 2.10), İlhan Kural and Erkut Şahinbaş's Bilkent Rector's Residence (1986), Doğan Tekeli and Sami Sisa's Housing Units in Anadoulhisarı (1986) and Ortaköy Houses, Hayzuran and Doğan Hasol's Zeytinoğlu House (1988), ²⁰³ Mehmet Konuralp's Zümrüt Akkoyunlu House (1989), Mürşit Günday, Merih and Nuran Karaaslan's Terrace Houses (1989), ²⁰⁴ and Erkut Şahinbaş's Doğramacı House (1990).

The first shopping mall of Turkey, Galleria was built by Hayati Tabanlıoğlu in İstanbul in 1988. Ragıp Buluç's design for Atakule in Ankara (1989),²⁰⁵ which was derived after a competition, followed Galleria, with its shopping center at the bottom of the tower that dominated the capital's silhouette. Later on, in the 1990s, Karum in Ankara and Akmerkez in İstanbul were built in this trend, which could still be called as a modernist style. On the other hand, Merih Karaaslan's shopping centers Afyon City Market (1986) and Batıkent Andaş

²⁰² From lecture notes of ARCH 321 History of Art and Architecture by Elvan Altan Ergut (Middle East Technical University, Faculty of Architecture).

²⁰³ This building recieved a National Architecture Award in building category in 1990.

²⁰⁴ This building recieved a National Architecture Award in project category in 1990.

²⁰⁵ This building recieved a National Architecture Award in building category in 1990.

Market (1990) were totally different with their historical references and space understanding. ²⁰⁶

Figure 2.8 The cover page of *Mimarlık* (1989, No. 234) with an image of Kervansaray Thermal Hotel

Figure 2.9 The cover page of *Mimarlık* (1989, No. 235) with an image of Ankara Atatürk Cultural Center

Figure 2.10 The cover page of *Mimarlık* (1989, No. 238) with an image of İzmir Sarda House

Architects mostly adopted a modernist approach for **industrial buildings**. For instance, Doğan Tekeli and Sami Sisa's Eczacıbaşı Pharmaceutical Plant (1989), Nevzat Sayın's Gön Leather Facilities (1989-1992),²⁰⁷ and Aydın Boysan's Toprak Pharmaceutical Plant can easily be called as 'modern'. On the other hand, Erbil Coşkuner and Sedef Tunçağ's National Architecture Award winning project İzmir Austro Tobacco Cultivation and Storage Buildings are far from being 'modern' (Figure 2.11). Among some of the **office and bank buildings**, other significant building types of the period, are Oran Vural's Şeker Bank (1982),²⁰⁸ Doğan Tekeli and Sami Sisa's Halk Bank (1983-1991), Sezar Aygen

²⁰⁶ Among the buildings that both housed shopping and offices Vedat Özsan's Tunalı Arcade, Salih Erbora's Arcade No. 101, Sezar Aygen's Gama Güriş Office Block, and Merih Karaaslan's Ertuğ Arcade can be mentioned. (ONUR, A. Z., ÜSTÜN, E. Ş. (1999) pp. 128-131)

²⁰⁷ This building recieved a National Architecture Award in building category in 1992.

²⁰⁸ This building recieved a National Architecture Award in building category in 1992.

and Oktay Veral's Emlak Bank (1984), Oral Vural's Şeker Bank Headquarters (1985-1989) (Figure 2.13), Mehmet Konuralp's Sabah Newspaper Facilities (1989-1990), Aydın Boysan's Hürriyet Newspaper Güneşli Facilities (1990), and Sevinç and Şandor Hadi's National Reassurance (1985-1992), ²⁰⁹ Cengiz Bektaş's National Bank Building (1989), and Emre, Neşet, and Şanziment Arolat's Vakıf Bank Regional Headquarters (1989-1991). ²¹⁰

In a short while, the rapid formation of hotels (mostly 5 star), motels, pensions, etc. has run out of control, and a wide spread land speculation, distortion of zoning and construction plans, and finally a dangerous building-up activity has covered the country from coast to coast, which at the same time causes the destruction of nature.²¹¹

As Özbay mentioned, construction of **tourism buildings** pervaded in the 1980s without much control and regardless of planning. They spoiled the coast line and destroyed the nature they were built in. These buildings, built on the coastal areas and in Cappadocia, were different from the monolithic hotel buildings in big cities. Tourists' wish to have extraordinary experiences and hotels' location in rural areas freed architects the architect to use their imagination. Many architects found the chance to apply a rich blend of references in designs of such holiday villages, hotels, and country houses.

Tuncay Çavdar and Merih Karaaslan were often recalled with their tourism buildings in this period. Çavdar's Pamfilya Holdiay Village in Antalya (1984), Çamyuva-Silker Holiday Village (1984) in Antalya, and Robinson Lodge Hotel in Göreme (1985) exemplify rich forms and references that he altered each time

 $^{^{209}}$ This building received a National Architecture Award in project category in 1992 and in building category in 1994.

²¹⁰ See *Mimarlık* (1994, No. 259) for Ayhan and Gülay Keleş Usta's criticism about the building which gave references to the buildings of Michael Graves.

²¹¹ ÖZBAY, A. (1988) "Editorial" *Mimarlık*, No. 231, p. 20

²¹² VANLI, Ş. (2006) *Mimariden Konuşmak: Bilinmek İstenmeyen 20. Yüzyıl Türk Mimarlığı, Eleştirel Bakış*, Ankara: Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı, Vol. 2, p. 379

and unexpected solutions that he came up with. Merih Karaaslan and Ertan Evgin's Ataman Cave Hotel in Göreme (1986), Merih Karaaslan and Nuran Karaaslan's Hotel Arinna in Side (1987), Peri Tower Hotel in Nevşehir (1989),²¹³ and Kur Hotel in Nevşehir (1989) point out the search for a contemporary identity in relation with Anatolian culture.²¹⁴ Another important example is Şefik Birkiye's Klassis Hotel in Silivri (1984-1989) which is the existence of extremely widely used 'Turkish house' references. Other than these; EPA Architects' (Mehmet Çubuk, Ersen Gürsel, and Öcal Ertüzün) Aktur Datça and Bodrum Holiday Villages, Haydar Karabey's Hotel in Kalkan (1982), Turgut Cansever's 1992 Aga Khan awarded Demir Holiday Village (1983), Ersen Gürsel's Manastır Hotel in Bodrum (1986), Cengiz Eren's Phasel-Tour Holiday Village in Kemer (1988), and Emre, Neşet, and Şanziment Arolat's Renovation of Kervansaray Thermal Hotel in Bursa (1988) (Figure 2.8) can be counted among the tourism buildings that were built with the common tendency and taste in architecture in the 1980s.

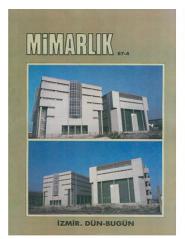
Another type of building that increased in number in the 1980s was **religious buildings**. As opposed to modernist examples in the earlier decades, mosques in the 1980s "began to be invariably realized in traditional guises." Religious buildings in this period often exhibited historical references without much interpretation, unlike Altuğ, Behruz, and Can Çinici's 1995 Aga Khan awarded mosque for the National Assembly (1985-1988) and Vedat Dalokay's Faisal Mosque in Islamabad (1976-1986).

-

²¹³ This building recieved a National Architecture Award in building category in 1996.

²¹⁴ KARAASLAN, M. (1990) "Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu" *Mimarlık*, No. 239, p. 41

²¹⁵ BALAMİR, A. (2004) p. 89

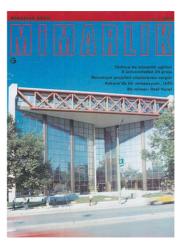

Figure 2.11 The cover page of *Mimarlık* (1987, 225) with an image of İzmir Austro Tobacco Cultivation and Storage Buildings

- Figure 2.12 The cover page of *Mimarlık* (1990, No. 240) with an image of İzmir Tevfik Fikret High School
- Figure 2.13 The cover page of *Mimarlık* (1990, No. 242) with an image of Şeker Bank Headquarters

Some other buildings of the 1980s are: Yüksel Erdemir's Courthouse (1978-1987), Murat Tabanlıoğlu's Yeşilköy Airport (1969-1984), 216 Mehmet Konuralp and Salih Sağlamer's İstanbul Highway's Zincirlikuyu Facilities (1980), Erkut Şahinbaş and İlhan Kural's Bilkent University Buildings, Ali Esad Göksel's Halı Hotel (1987), Merih and Nuran Karaaslan's Örnek Hotel (1985), Cengiz Bektaş's Mersin Skyscraper and Community Center (1985), Gamze Özbayram and Atilla Yücel's Gezgin Office Block (1985), Davran Eşkinat's Ankara Bus Terminal (1986-1994), Sedef Tunçağ and Erbil Coşkuner's İzmir Tevfik Fikret High School (1987-1988) (Figure 2.12), and Doruk Pamir's Gökkafes (1987-2000).

2.2.3 Concluding Remarks

For architecture in Turkey, 1980 does not present a total break in sequence or style; nonetheless, it is possible to point out significant changes that took place in architectural theory and practice after this date as compared to the earlier

²¹⁶ This building recieved 1992 National Architecture Award in building category.

context. In general terms, it could be stated that the duality of national / international, and modern / traditional was not new in the field and continued to cause discussions (Figure 2.14-2.15). Buildings that were mostly awarded, appreciated, and found successful and 'nice' were the ones which integrated, or attempted to integrate both of these approaches and characteristics. Architecture in Turkey has always been expected to be a synthesis of such dichotomous positions, simply referred to as the 'East' and the 'West', and architects were supposed to adopt the knowledge and technology of the 'West' while conserving and conserve the culture of the 'East'. This point of view did not change in the 1980s, but it started to be argued after a more theoretical basis.

What differed in the 1980s was that modern, historical, and traditional now more openly existed together by questioning each other. One was not adopted after the other as it happened earlier, but products of both approaches could be observed at a time.

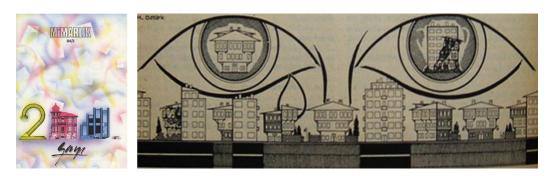

Figure 2.14 The cover page of *Mimarlık* (1984, No. 200)

Figure 2.15 The caricature of K. Öztürk in *Mimarlık* (1984, No. 201-202)

Architecture in the 1980s in Turkey is hard to define under a single title because it was highly inclusive and heterogeneous. Nevertheless, Kortan categorized two main approaches, one of which was the 'rational-geometrical' International Style that aimed absolute balance with logical systems, and the other was an eclectic and mannerist style that used architectural elements from the past together with

contemporary ones. This second category in general could be called as Post-Modernism and was against the first category.²¹⁷

That is to say, Modernism and Post-Modernism were both influential in architecture in Turkey in the 1980s. Many architects used a rich source of references that varied from Modernism to Classicism. Accordingly, some concepts and studies gained emphasis in architectural theory and practice in Turkey and in the world. For instance, conservation and restoration, context, cultural heritage, historicism, identity, interdisciplinarity, meaning, participation in design process, revision of architectural history and education, revivalism, urban design, vernacular architecture, etc. These generated in the authentic context of Turkey as well as with foreign influences.

The military intervention in 1980 was a determinant event for architectural transformations in Turkey. The political atmosphere of the 1970s came to an end with it, and architecture became apolitical in the 1980s. Then, architecture itself more and more became the main concern of architects instead of social ideologies. The state gave up on its social state principles²¹⁸ and architecture loosened its bonds with social issues.²¹⁹ Expanding economy after the military intervention also influenced architectural practice. Private sector gained more power in the 1980s and became am important employer of architects besides governmental institutions. Also, importation of building materials became easier, which gave architects more possibilities in design. With the development of international relations, on the other hand, architects from Turkey started to build abroad, although they had been against foreign architects building in their country in the earlier decades. The encouragement of free-market economy gave way more and more to a consumer society who had popular tastes. Architects could be criticized in this context for aiming to appeal to the public's taste

²¹⁷ KORTAN, E. (1989) "Türkiye'de Mimarlık Hareketleri 1980-88" *Mimarlık*, No. 235, p. 37

²¹⁸ Interview with Fatih Söyler, 18.08.2011, Appendix A.12

²¹⁹ Interview with Belgin Turan Özkaya, 01.06.2011, Appendix A.11

instead of determining it. As a result, some buildings turned out to be mere prestigious, nostalgic, or exotic images that were 'gutted' from context, identity, and meaning.

The passage to the 1990s did not present a sudden break either. Nonetheless, in comparison to the 1980s, architects' enthusiasm about pluralism and freedom in architecture seems to have started to fade away in the later decades. Following the Second Symposium of Architecture in Turkey by the Chamber, in 1993, Güzer stated that the celebrated days of Post-Modernism were left behind and architects in Turkey had to change and improve building habits that they had earlier adopted. However, **questions of identity** were still valid and were also one of the focuses of the same symposium. According to Vanlı, the choice between **tradition** and **innovation** was not enough to have an architectural identity, and revolutionary or evolutionary approaches could then wear out. In fact, they did become worn out and highly referential architectural works of the 1980s started to be criticized in the 1990s.

It is not possible to decide whether modernist, international, functional, and scientific approach in architecture or historicist, national, traditional, and metaphysical one was legitimate in the case of the 1980s' Turkey. Architects sometimes preferred the former, and other times the latter. Then, whichever approach is being evaluated, it has to be thought within the rules it set for itself and for the period it had validity.²²² It is not fruitful to criticize Modernism within the framework that Post-Modernism formed. Otherwise no architectural style or approach will look appropriate when criticized with the principles that appeared later on.

²²⁰ GÜZER, C. A. (1993) "Satırarası Manifestoları" Mimarlık, No. 255, p. 36

²²¹ VANLI, Ş. (1994) "Çağdaş Türk Mimarlığında Kimlik Sorunu" *Mimarlık*, No. 256, p. 11

²²² TANYELİ, U. (1988) "Tarih, Tasarım ve Mimarlıkta Geçmişten Yararlanma Üzerine Gözlemler" *Mimarlık*, No. 228, p. 64

CHAPTER 3

ARCHITECTURAL JOURNALS IN THE 1980S

It is almost impossible for an architectural journal to present fixed positions since it operates simultaneously with changing tendencies in architectural theory and practice. And such manifold approaches in architectural theory and practice are in line with the shifting economic, political, and technological conditions. Therefore, it can be assumed that alterations in these conditions and architecture can be observed in changing positions of architectural journals. Vice versa, it can also be supposed that architecture journals influence the formation of the built-environment to some extent with their content. Then, architectural journals can be an abundant source for an architectural historian or theorist who wants to investigate a certain period or event from different perspectives.

Journals provide a cross-section through a discourse over a given period of time. They constitute an archive of communication, and when read as a whole, allow us to examine how collective voices emerge, and become prominent of fade into obscurity and disappear. In doing so they construct distinctive temporalities or representations of time. ²²³

Along these lines, in this thesis, the architectural journal *Mimarlık* is analyzed in order to understand the architectural transformations of the 1980s in Turkey. By focusing on *Mimarlık*, it is accepted that architecture in Turkey and around the world will be outlined in the very subjective manner of the journal. Its written and visual materials will demonstrate tastes and preferences of its editorial

²²³ CRYSLER, C. G. (2003) p. 11

boards and authors. Architecture publicized and promoted in *Mimarlık* will differ from its local and foreign counterparts since their contributors were from different backgrounds and had different aims in publishing. Hence, it is crucial to evaluate *Mimarlık*'s position among other architectural journals in Turkey and the world in order to understand its very specific position. This could be possible by comparing and contrasting them in the context they were published. In this case, the context is defined by geography, content, and time period; that is to say, architectural publications from Turkey, Europe, and the USA, which had critical, affective, and resistant roles in architectural reproduction and production in the 1980s.²²⁴

Other than the above criteria, architectural journals to be examined here were chosen as they presented some of the following objectives: Publicizing an array of new, interesting, or important buildings; providing the state-of-the-art technical information for building industry; and allotting space for criticism, contributing to architecture by guiding opinion, and initiating thought. It is imperative to comprehend which of these services formed the focus in the journals studied here and whether a balance was created among them. It is also important to understand how much of the **mainstream** and **idiosyncratic architecture** were involved in these journals and how they responded to new debates and developments in architecture. This perspective will give a good idea about publication policies of the journals, and provide a general sense about their contents.

²²⁴ Architectural production here may refer to generating architectural theories whereas architectural reproduction refers to the presentation of already existing architectural material to the audience.

²²⁵ CASSON, H. (1968) "On Architectural Journalism" *Concerning Architecture* (ed. J. Summerson), London: Allen Lane, pp. 259-260

3.1 Architectural Journals from the World

Architectural Digest, Architectural Record, Mimar, ²²⁶ Arkitektur, Bauen und Wohnen, Baumeister, Casabella, ²²⁷ DBZ, Detail, DDR, Japan Architect, JSAH, Lotus, Perspecta, Progressive Architecture, RIBA Journal, and Wettbewerbe Aktuell were among the architectural journals followed in Turkey in the 1980s. ²²⁸ However, providing a wide list of journals that were followed by architects in Turkey is beyond the scope of this thesis, and can form a separate study by itself. Among the numerous architectural journals that match the geography, time, and content criteria expressed above, Architectural Design, Assemblage, Domus, L'Architecture d'Aujourd'hui, and Oppositions will be studied in more detail in this part of the thesis due to the fact that they were accessed by the Turkish readers relatively more than the other foreign journals (Figure 3.1), or they provided the media where contemporary debates of the 1980s architecture were spoken out loudly.

Journals from Europe and the USA had importance for the readers in Turkey in tracking the new developments in building technology, the changing understanding of aesthetics, and the unsteady formal / functional preferences in architecture. In particular, Italian architectural journals were generally accessed for furniture and interior designs²²⁹ and German architectural journals for architectural details and competitions.²³⁰ Foreign architectural journals were in demand among many architects in the country despite the language barrier that might have occurred. For that reason, in some journals, the visual material could

 $^{^{226}}$ The quarterly international architectural journal that explored design alternatives unifying building and culture. It often focused on architecture in the Islamic countries.

 $^{^{227}}$ Vittorio Gregotti and Pierre-Alain Croset were among the editors, and Aldo Rossi and Ernesto Rogers were among the contributors of *Casabella*.

²²⁸ Journal names derived from the library catalogues, *Mimarlık*, and interviews with architects and architectural historians. (See Appendix A)

²²⁹ Interview with Oktay Ekinci, 08.06.2011, Appendix A.4

²³⁰ Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2

be more appealing than the written text for the Turkish follower. This meant that the reception of architecture in such publications was based mostly on the consumption of architectural images.²³¹ Then, the reductive and selective nature of architectural publications²³² must have been multiplied by the exclusive concentration on architectural representation.

Figure 3.1 An advertisement about subscription of foreign architectural journals in *Çevre* (1980, No. 5)

²³¹ Colomina stated that "with photography, the illustrated magazine, and tourism, architecture's reception began to ocur also through an additional social form: consumption." (COLOMINA, B. (1988) "Introduction: On Architecture, Production and Reproduction" *Architectureproduction* (eds. J. Ockman and B. Colomina), New York: Princeton Architectural Press, pp. 9-10)

²³² CROSET, P. A. (1988) "The Narration of Architecture" *Architectureproduction* (eds. J. Ockman and B. Colomina), New York: Princeton Architectural Press, p. 201

Especially professional journals such as *Architectural Design, Architectural Record, Casabella, Domus, Japan Architect, L'Architecture d'Aujourd'hui*, and *Wettbewerbe Aktuell* might have been subjected to such conditions, although this might not be the case for journals like *Assemblage, JSAH, Oppositions*, and *Perspecta* that were institutional, or academic. These had to be read by the architects in order for them to understand the contemporary architectural debates and comprehend the contemporary architectural criticism. The study of journals to exemplify both cases is presented as follows:

Figure 3.2 The cover page of *Domus* (1980, No. 602) with a portrait of Aldo Rossi

Figure 3.3 The cover page of *L'Architecture d'Aujourd'hui* (1981, No. 217) with the theme of *Integration Urbaine*

Domus is an Italian journal which was founded in 1928 by Gio Ponti who also edited the journal for over forty years.²³³ It is a bilingual and multidisciplinary journal published over 900 issues today. It monthly follows contemporary architecture, design, interior, and art. The aim of *Domus* is to combine furniture design with interiors, involve architecture of interiors in architecture again, and treat industrial design within architecture.²³⁴ In the first half of the 1980s,

-

²³³ PONTI, G. (1971) "Domus 501" *Domus*, No. 501, p. 1

²³⁴ BELLINI, M. (1986) "A Crucial Issue" *Domus*, No. 674, p. II

Allesandro Mendini²³⁵ was the editor and he tried to sustain the independence of *Domus* from university, politics, industry, and institutions. The journal went through a gradual transformation because of the lack of architectural / artistic works and existence of a large number of theories. Thus, it is natural to see mannerist, experimental and fragmentary design activities in the issues of the decade.²³⁶ In the second half of the 1980s, under the editorship of Mario Bellini, it is possible to observe the refinement of criticism and disarray of problems in *Domus*. Then, the multiplication of the subjects was attempted to turn into a synergic enrichment instead of a dispersive dilution.²³⁷

L'Architecture d'Aujourd'hui, was founded in 1930 by Andre Bloc. Although it was in French, it had English and Spanish summaries in each issue until 1986. Afterwards English translations were added following the articles in French. Le Corbusier, Jean Nouvel and Renzo Piano appeared quite often in the issues of the period. The journal's main focus was architecture in France; however, it introduced a number of projects from Austria, Brazil, China, Germany, Holland, Japan, and Spain to its audience in the 1980s. It dealt with various topics such as; housing, technology, solar energy, industrial buildings, restoration, landscape, urban design, and interior design. It also contained many competition, renewal, restoration, rehabilitation, and renovation projects. Readers of A'A' enjoyed a balance of projects and articles on diverse subjects from France and rest of the world.

²³⁵ Mendini also edited *Casabella* before he edited *Domus*. He is known for his *Destruction of Lassu Chair* (1974) which was a gesture of burning a modernist chair of his design.

²³⁶ MENDINI, A. (1980a) "Editorial" *Domus*, No. 602, p. 1

²³⁷ BELLINI, M. (1986) p. II

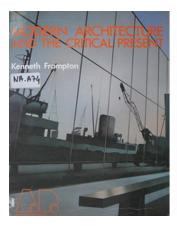

Figure 3.4 The cover page of Architectural Design (1982, No. 7-8)

Figure 3.5 The cover page of *Oppositions* (1978, No. 14)

Figure 3.6 The cover page of Assemblage (1996, No. 29)

Architectural Design first appeared in 1930 in London and is still being published today. It turned out very popular under the ownership of Andreas Papadakis between the late 1970s and early 1990s. Papadakis was not only the publisher but also the editor of AD in the 1980s. Then, the journal mainly concentrated on pluralist architecture through Classicism, Deconstruction, and Post-Modernism. ²³⁸ Papadakis got *Academy Editions* publish books of / on Alvar Aalto, Hassan Fathy, Michael Graves, Charles Jencks, Rob Krier, Daniel Libeskind, Demetri Porphyrios, Richard Rogers, Mies van der Rohe, and so on, i.e. all well-known architects of the period. He advertised the publications in the journal and some of the AD Profiles were based on the ideas / projects in them. AD Profile was initiated in 1977 and covered varying themes like: works of architects (Alvar Aalto, Mario Botta, Iakov Cernikov, Peter Cook, Villet-le Duc, Ralph Erskine) architectures of cities (Berlin, Los Angles, Vienna), architectures of nations (Japanese, Polish, Russian), and architectural approaches (Historicism, Neo-Classicism, Post-Modernism, Rationalism, Urbanism). AD publicized architectural images together with texts to make its audience aware of the

 $^{238}\ http://www.architectural-design-magazine.com/view/0/history.html$

76

architectural theories behind them.²³⁹ Charles Jencks, the 'spokesman' of Post-Modern architecture, was the guest editor for many issues and his influence could be felt in the journal. He was also one of the consultants of *AD* in the 1980s besides Catherine Cooke, Dennis Crompton, David Dunster, Kenneth Frampton, Heinrich Klotz, Robert Maxwell, Demetri Porphyrios, Colin Rowe, and Derek Walker. There were also other significant architects of the period who frequently contributed to the journal such as; Michael Graves, Leon Krier, Robert Stern, and James Stirling.

Oppositions emerged in 1973 and 26 issues were published until it ceased publication in 1984. It was founded by a research center called the Institute for Architecture and Urban Studies in New York. Each editor's interest was fostered in the journal: Peter Eisenman's formalism, Kenneth Frampton's Modernism, Mario Gandelsonas's urbanism, and Anthony Vidler's historicism. They also had interest in European architectural theory and introduced many European writers to the American audience such as Francesco Dal Co, Giorgio Ciucci, Manfredo Tafuri, and Georges Teyssot.²⁴⁰ This way, *Oppositions* sought to create an independent critical voice apart from the university and profession in the USA. The journal was committed to associate architectural history, theory, and criticism and as a result it gave way to reconsider architectural thinking. 241 It scarcely included contemporary projects; nevertheless, covered topics like: "... translations of neglected historical and theoretical texts ...; articles recovering the work and ideas of architects considered by the editors to be critical to the development of Modernism ...; revisionist histories of leading modernists ...; and theoretical tracts on typology and semiotics that situated the Modern

²³⁹ GÜZER, C. A. (1994) *The Limits of Architectural Criticism: Architecture as a Process of Representation, Commodification and Legitimization* (Unpublished Ph.D. Thesis, Supervisor: Haluk Pamir), Ankara: Middle East Technical University, p. 155

²⁴⁰ LIPPERT, K. (1998) "Publisher's Preface" *Oppositions Reader* (ed. K. M. Hays), New York: Princeton Architectural Press, p. vii

²⁴¹ SCHWARZER, M. (1999) p. 345

Movement within a critique of the means of production and signification."²⁴² Accordingly its content was divided between these parts: Editorial, Oppositions, Theory, History, Documents, or Reviews / Letters / Forum.

Assemblage, a critical journal of architecture and design culture, was first published in 1986 by MIT Press and regarded as the successor of *Oppositions*. The journal began with the strove of representing the relationship between theory and opposed realms of criticism, history, and practice in modern architectural scholarship and profession. It attracted attention to French literary theory (especially deconstruction) as well as post-structuralist philosophy and encouraged to perceive architectural text as an aesthetic object in itself.²⁴³ K. Michael Hays was the founding editor of the journal and later Catherine Ingraham became the coeditor. They were both from Harvard University so Assemblage was positioned in an academic environment unlike Oppositions. The journal covered a wide range of topics like; colonialism, computers, fashion, film, gender, sexuality, tourism, and virtual reality until its last issue in 2000.²⁴⁴ It did not give credit to "tripartite division among practical action, academic reflection, and authorial consolidation of action and reflection." 245 It had an interdisciplinary and academic position that helped enlarge the domain of architecture. 246

3.2 Architectural Journals in Turkey until the 1990s

Architectural journalism in Turkey had plenty of troublesome periods until the 1990s. Until then, the architectural journals often struggled with the challenges

²⁴³ CRYSLER, C. G. (2003) p. 17, 60

²⁴² Ibid. pp. 344-345

²⁴⁴ SCHWARZER, M. (1999) p. 345-346

²⁴⁵ Ibid. p. 345

²⁴⁶ GÜZER, C. A. (1994) pp. 156-157

of economic deficiencies and political inconsistencies in order to survive. Some had to cease their publication at hard times; some needed to give breaks; others continued with determination. After all, they contributed to the accumulation of architectural knowledge and prepared a ground for sharing and arguing common problems of architecture and urbanization. Architectural journals in Turkey extended their area of interest in time from architecture and fine arts to city planning, tourism, and public works. By doing so, they not only recorded and reflected architecture of their time within their context but also shaped and carried it further.²⁴⁷

Until the multiplication of architectural journals in the 1990s, ²⁴⁸ there existed a certain number of architectural publications in Turkey. These were *Arkitekt-Mimar*, *Yapı*, *Mimarlık*, *Eser*, *Mimarlık* ve Sanat, *Mimarlık*, *Yapı*, *Çevre*, *Mimar*, and *Dizayn Konstrüksüyon*. ²⁴⁹ Academic journals like *Akademi*, *İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehircilik Enstitüsü Dergisi*, *METU Journal of the Faculty of Architecture*, and *İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Dergisi* should also be mentioned in the longer list. ²⁵⁰ *Vakıflar Dergisi* (1938) has a special position among the others due to its concentration on architectural history and restoration. ²⁵¹ *Arredamento Dekorasyon* (later called *Arredamento Mimarlık*) and *Tasarım* appeared in 1989 and further enhanced architectural journalism in Turkey. The publications listed here were crucial because contemporary approaches in architecture and the demands of the market could be

²⁴⁷ ALSAÇ, Ü. (1979) "Cumhuriyet Döneminde Yayınlanan Mimarlık Dergileri" *Çevre*, No. 1, p. 90

²⁴⁸ In the 1990s, Mimarlık Dekorasyon, Archiscope, Ege Mimarlık, TSMD Mimarlık, Batı Akdeniz Mimarlık, Stüdyo Tasarım Kuram ve Eleştiri Dergisi, Tasarım ve Kuram, Domus M were published (TULUK, O. I. (2009) "Cumhuriyet Dönemi Mimarlık Dergileri ve Mimarlık Tarihi Yazıları Bibliyografyası" *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Vol. 7, No. 13, p. 488)

²⁴⁹ There were two architectural journals named *Mimar*, two named *Yapi* and two named *Arkitekt* throughout the time. Using the same names for different journals published at different times might create confusion.

²⁵⁰ ALSAÇ, Ü. (1979) p. 89

²⁵¹ TULUK, Ö. İ. (2009) p. 487

followed through them.²⁵² After the 1980s, the number of architectural journals in Turkey increased with the publications of *Mimarlık & Dekorasyon, Arkitekt, TSMD Mimar, Archiscope, XXI, Ege Mimarlık, Batı Akdeniz Mimarlık, Mimarist,* and so on.²⁵³

The architectural journals published until 1980 were not reflecting such pluralism as in the 1980s. On the other hand, they happened to be the indicators of certain attitudes and periods in architecture of the country. They are documents of the architectural accumulation in Turkey and influential tools in directing architectural tendencies. These journals exhibit the characteristics of their founding institutions or figures through the visual and narrative materials they contained. It is possible to have a retrospective account of architecture in the Republican period by examining these journals. For some journals, it is difficult to render such observation with limited number of issues as; they suffered from financial incompetence and could not last long.

The conditions that interrupted the persistence of architecture in the 1980s can be followed through the journals of the decade. The political tension in Turkey in the first half of the decade, and the strengthening of oppositions against Modernism since the 1960s, had big impacts on the architecture of the period. These shifting conditions influenced architectural journalism as well. Nonetheless, as could be related to the politically dominated atmosphere of the turn of the 1980s, some journals terminated publication with the early years of the decade whereas a rise was witnessed in the number of journals published in Turkey before and contemporaneously with *Mimarlık*. The journals of the Republican period are listed as follows:

-

²⁵² BATUR, A. (2005) p. 81

²⁵³ TULUK, Ö. İ. (2009) p. 488

Arkitekt, (Architect) formerly called Mimar, was the first independent architectural journal of the Republic and its only one for several years. ²⁵⁴ Its first issue appeared in 1931 with the enthusiasm of a group of young architects: Semih Akkaynak, Şevki Balmumcu, Ferudun Çeçen, Sedad Hakkı Eldem, Abidin Mortaş, Abdullah Ziya Kozanoğlu, and Zeki Sayar. Sayar was alone in the publishing journey after 1942; nonetheless, he was able to sustain the journal with his own efforts until its termination in 1980.²⁵⁵ According to Sayar, the journal had two main aims; one of which was to advance the works of contemporary Turkish and European architects and the other was to provide a platform where architects' voice could be heard. 256 Arkitekt was very consistent in its ideology and stayed loyal to modernist understanding throughout its life.²⁵⁷ It favored a rational / functional architecture and understood architecture as a broad and inclusive domain. Thus, the journal referred to diverse subjects like competitions and their jury reports, problems of the profession, ²⁵⁸ history of art and architecture, city and regional planning, fine arts, theory of architecture, archaeology, engineering, translations and news from abroad, new applications in architecture, and lists of construction materials' prices. 259 Arkitekt considered architectural theory and practice as a whole and comprised both projects and academic writing. It raised professional awareness among new-generation architects and added to their architectural education. ²⁶⁰ The journal used some

²⁵⁴ The first architectural periodical published in Turkey (1909) was Osmanlı Mühendis ve Mimar Cemiyeti Mecmuası (GÜNERGUN, F. (2001) "Son Osmanlı Döneminde Mimar ve Mühendis Meslek Örgütleri ve Dergileri" *Mimarlık*, No. 300, p. 26)

²⁵⁵ Ahmet Turhan Altıner named a new architectural journal *Arkitekt* with the consent of Zeki Sayar in 1991. (SAYAR, Z. (1991) "Arkitekt Yeniden Doğarken" *Arkitekt*, No. 1, p. 19)

²⁵⁶ SAYAR, Z. (1955) "25. Yılı Bitirirken" Arkitekt, No. 282, p. 147

²⁵⁷ BATUR, A. (1985) "Modern Mimarlık Hareketinin Mimarlık Yayınlarında Ele Alınışı ve Yayınların Uygulamaya Etkisi" *Mimarlık*, No. 215, p. 35

²⁵⁸ Such as the lack of legislation, necessity for an organization for the rights of architects, and preference of foreign architects in the field.

²⁵⁹ ALSAÇ, Ü. (1979) p. 86-87

international resources and incorporated translations from journals like *Architectural Record, Bauzeitung, Casabella*, and *RIBA Journal*.²⁶¹

Figure 3.7 The cover pages of *Mimar* (1934, No. 1) and later called *Arkitekt* (1938, No. 1)

Figure 3.8 The cover page of *Yapı* (1942, No. 16)

Figure 3.9 The cover page of *Mimarlık* (1944, No. 2)

Yapı (Building) was published between 1941 and 1943. Its founders were Necmi Ateş, İsmet Barutçu, Turgut Tokad, Tahir Tuğ, and Behçet Ünsal. *Yapı* reflected the nationalistic tendencies of the period of the Second World War years as opposed to the modernist position of *Arkitekt*. The journal published essays about painting, sculpture, photography, drama, and poetry as well as architecture and planning. It directed attention to the poor standards of urban and rural living and criticized the modern tendencies of the time. ²⁶³

²⁶⁰ ALTAN ERGUT, E. (2001) "Zeki Sayar: Türkiye'de Mimarlığın Profesyonelleşme Sürecinde Bir Mimar" *Mimarlık*, No. 300, p. 19

²⁶¹ NALBANTOĞLU, G. (1992) "Mesleki Söylem için bir Ortam: Mimari Dergiler" *Mimarlık* (trans. S. A. Tokol), No. 250, p. 19

²⁶² ŞENER, M. (2006) Reviewing The Periodical Yapı (1941-1943): A Study on Architectural Practice and Ideology in Turkey During the Second World War (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: Elvan Altan Ergut), Ankara: Middle East Technical University, p. 26

²⁶³ NALBANTOĞLU, G. (1992) p. 20

Mimarlık (Architecture)²⁶⁴ was published by the Turkish Architects Union between 1944 and 1953. Its aim was the development of a national Turkish art and its discourse was similar to *Yapı*. Different from *Yapı*, *Mimarlık* aimed to reach a larger audience that was composed of architects, civil engineers, and intellectuals related with architecture as well as artists, construction technicians, students of technical schools, and municipalities.²⁶⁵ It included news about the Association, projects from Turkey and articles about them, translations from foreign journals, and reports about the historical monuments. The journal reflected the conservatism of the 1940s and the architects' contemporary search for values different from functional and formal concerns.²⁶⁶

Eser (Work of Art) appeared in 1943 but it could not publish its third issue due to economic reasons. It was directed by Selçuk Milar and had a broad content including architecture, painting, sculpture, decoration, music, theatre, and cinema. *Eser* as an independent publication, aimed to draw attention to a new generation of artists.²⁶⁷ It had an original design; however, not much can be told about it looking at its two issues.

Mimarlık ve Sanat (Art and Architecture) was published between 1961 and 1964 and contributions of Doğan Hasol and Bülent Özer. The objectives of the journal were: to draw attention to the traditional and vernacular architecture; to evaluate them with modern criteria; to inform foreign architects about the architectural history and heritage of Anatolia; to interpret and present the ideas and works of contemporary architects; and to make contribution to the professional and artistic

²⁶⁴ Note that the *Mimarlık* periodical of the Association of Turkish Architects of the 1940s is different from the publication of the Chamber of Architects *Mimarlık* that started to be published in the early 1960s.

²⁶⁵ ALSAÇ, Ü. (1979) p. 87

²⁶⁶ NALBANTOĞLU, G. (1992) p. 20

²⁶⁷ ALSAÇ, Ü. (1979) p. 87

education of students.²⁶⁸ This journal was the platform of regionalist discussions that appeared in the 1960s. Subjects about fine arts were also involved in the journal besides architecture and planning.²⁶⁹

Figure 3.10 The cover page of *Yapi* (1973, No. 1)

Figure 3.11 The cover page of *Çevre* (1979, No. 1)

Figure 3.12 The cover page of *Mimar* (1980, No. 1)

Yapi (Structure)²⁷⁰ journal began to be published in 1973 following the formation of the Building Information Center (Yapi Endüstri Merkezi / YEM) in 1968. Its initiative was by Doğan Hasol and the financial support from the Center helped the journal survive. The content of *Yapi* varied from technical and economic issues of architecture to industrial problems in the field.²⁷¹ According to Hasol, *Yapi* was the successor of *Mimarlık ve Sanat* in terms of its size, content, and contributors.²⁷² The word *Yapi* was understood with its most

²⁶⁸ ÖZER, B. (1961) "Derginin Amacı" Mimarlık ve Sanat, No. 1, p. 7-8

²⁶⁹ALSAÇ, Ü. (1979) p. 88

²⁷⁰ Note that the *Yapi* periodical of the Building Information Center which was started to be published in 1973 is different from *Yapi* of the 1940s. Moreover, a journal called *Yapi Endüstrisi* was published by YEM in relation to the OR-AN project in Ankara in 1968. It was presenting architecture from the viewpoint of industrialization and drawing attention to the problems of housing and problems caused by urbanization (ALSAÇ, Ü. (1979) p. 88).

²⁷¹ ÖZDEL, İ. (1999) pp. 71-74

²⁷² HASOL, D. (1984) "Söyleşi: Türkiye'de Mimari Yayıncılık" *Mimarlık*, No. 200, p. 40

comprehensive meaning so the journal dealt with issues of building industry, techniques, economics, and arts as well as architecture itself. It aimed to reflect the architectural production in Turkey with its all components and values to adopt a new perspective in looking at architecture in Turkey. ²⁷³ *Yapı* in fact was presented as prepared out of the necessity to fill the gap of irregular publications of *Arkitekt* and *Mimarlık*. Besides, it aimed touching upon industrial design and fine arts that were not mentioned enough in the other journals. ²⁷⁴

Cevre (Environment) published its first issue in 1979 with contributions of Affie Batur, Selçuk Batur, Erkal Gökgören, Ersen Gürsel, Süha Özkan, Yıldız Sey and Atilla Yücel. National and international communication between professions and disciplines related to the built environment were aimed with its publication.²⁷⁵ The name Cevre was chosen for the journal deliberately because it was intended to have a very wide perspective including decoration, interior architecture, industrial design, visual arts, city planning, and architecture. Thus, it served for enhancing communication among built-environments' multidisciplinary contributors and comprehending their roles.²⁷⁶ Cevre tried to provide basis for architectural criticism but did not have life long enough to achieve this. It neither had an apparent modernist nor post-modernist approach; instead it was questioning the past and current architectural styles.²⁷⁷ It ceased publication in 1980 after its tenth issue. Each issue covered topics like painting, sculpture, or graphic design besides architecture. Competitions and translations were also included in some issues.

-

²⁷³ (1973) "Çıkarken" *Yapı*, No. 1, p. 25

²⁷⁴ HASOL, D. (1990) "Dalya Yüz" *Yapı*, No. 100, p. 58

²⁷⁵ ÖZDEL, İ. (1999) pp. 74-77

²⁷⁶ (1979) "Çevreden" *Çevre*, No. 1, p. 2

²⁷⁷ BATUR, A. (1985) p. 38

Mimar (Architect) was published between 1980 and 1984 by Cemil Gerçek. It tried to replace *Arkitekt* whose publication discontinued in 1980. *Mimar* presented architectural products more than theoretical production focusing on architectural design and practice.²⁷⁸ It aimed at documenting the competition entries, unrealized-projects, and buildings so that they would not be forgotten. By doing so, it also served for the architects and introduced them and their projects to a larger audience.²⁷⁹ It published about two hundred projects in five years which was a big success according to their vision. Projects were mostly from Turkey; nevertheless, one could find foreign projects taken from *Architectural Review*, *Baumeister*, and *Wettbewerbe Aktuell*.²⁸⁰

Dizayn Konstrüksiyon was founded by Recep Yurdakul and his friends from Istanbul Technical University in 1985. It was published monthly as an architecture and construction journal, which was new to the architectural publications in Turkey at that time.²⁸¹ It had a large audience composed of students, people architects, engineers, technicians, construction firms, and material producers. The interest area of the journal was every topic related to the field of construction in the world and Turkey.²⁸² Although *Dizayn* appeared in an uncertain and oppressive atmosphere, it managed to survive until today. Throughout time, it included topics like; architectural design, architectural history, news, construction, building materials, industrial design, new technologies, guest of the month, and construction firm overviews. Mete Tapan and Erol Kulaksızoğlu were among the frequent contributors of the journal.

²⁷⁸ ÖZDEL, İ. (1999) pp. 76-78

²⁷⁹ GERÇEK, C. (1984) "Söyleşi: Türkiye'de Mimari Yayıncılık" *Mimarlık*, No. 200, pp. 40-41

²⁸⁰ See *Mimar* (1980, No.1), (1980, No. 2), and (1981, No. 6) for the projects from foreign journals.

²⁸¹ YURDAKUL, R. (1992) "Dosya: Yayıncılar Tartışıyor" *Mimarlık*, No. 250, p. 24

²⁸² YURDAKUL, R. (1986) "Editorial" *Dizayn Konstrüksiyon*, April, p. 5

3.3 Concluding Remarks

It is important to compare and contrast architectural journals mentioned in this chapter in order to distinguish the stance of *Mimarlık* among them. The journals mentioned in the previous parts, in fact, presented the architectural information to their audience indirectly and subjectively. And in return, readers interpreted the presented material in their own way. Hereby, a study of architectural publications should question what is presented in the journal, how it is presented, to whom it is presented, and why it is presented. For instance, *Yapı* (1941) and *Mimarlık* (1944) presented nationalistic tendencies; *Arkitekt* and *Yapı* (1973) had a modern approach; *Architectural Design* and *Domus* aimed at reaching a worldwide audience; *Assemblage* and *Çevre* aimed at widening and enhancing the scope of architecture with their contents, etc.

Whatever their position and content are, architectural journals make contributions to the development of architecture in their countries and sometimes beyond their borders too. They may foster and disseminate the same or similar ideas over and over again at certain intervals; they may serve faithfully for a better built-environment even at the risk of boring or losing readers. Minor voices can be heard through them even if they may not get support. However, cowardice in the face of currently accepted notions and the lack of adventurousness in representation can be the deficiencies in architectural journalism. The following comparisons and comments aim to further develop the understanding of the context that *Mimarlık* was a part of:

Among all the journals in the field, *Arkitekt* could be taken as the most valuable as the first architectural journal in Turkey that was also published for the longest period. Nonetheless, it is also very important to note that *Arkitekt* was born

²⁸³ALTAN ERGUT, E., ENGİNSOY EKİNCİ, S. (2005) "Belge Okumak: Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığının Tarih Yazımında *Mimar-Arkitekt* Dergisi" *Türkiye'de Sanat ve Mimarlık Tarihi Yazımının Sorunları Bildirileri*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, pp. 2-3

²⁸⁴ CASSON, H. (1968) pp. 261-262

around the same years as its European counterparts like *Casabella*, *Domus*, *Architectural Design*, and *L'Architecture d'Aujourd'hui*. Similar needs must have been felt among architects and conditions must have been ready for an architectural journal at about the same time interval in Turkey, France, Italy, and England. The foundation of a journal could most probably be related to the shortage of knowledge in an area of interest at a certain time. For example, *Yapı* (1941) and earlier *Mimarlık* (1944) appeared as the voices of national tendencies in architecture in Turkey during and at the end of the Second World War. *Dizayn Konstrüksiyon*, for another example, provided technical and structural knowledge to fill a gap in such issues in the field, whereas *Arredamento Dekorasyon* covered topics about furniture and interior design, which became a necessity in the late 1980s. As foreign examples, *Assemblage* continued *Opposition*'s transatlantic emphasis and brought the European theorists to the attention of reader in the US. ²⁸⁵

All these journals had an audience that they wanted to reach. It is obvious that *Domus* aimed an international audience since it was bilingual. It must have pleased the Turkish readers with its glossy paper, colorful images, and its rich content. *L'Architecture d'Aujourd'hui* seems to be more concerned about French architects and planners as its audience and about documenting French architecture. *Japan Architect* addressed an international audience and aimed at introducing Japanese architecture to the world. *Çevre's* intention was to appeal to the architects, students, artists, designers, and planners. *Mimarlık* (1944) aimed reaching all member architects of the Association. *Yapı* (1963) intended to be followed by the firms and builders as well as architects. *Dizayn Konstrüksiyon's* purpose was also attaining the attention of technicians and engineers as well as architects.

Another way to examine these architectural journals can be through the categorization of Uğur Tanyeli, who differentiates them through such terms as

²⁸⁵ CRYSLER, C. G. (2003) p. 61

commercial-occupational, avant-garde, institutional, academic, mission, and popular. Arkitekt, Yapı (1941), Çevre, Mimar, Mimarlık ve Sanat, Yapı (1973), Architectural Design, and L'Architecture d'Aujourd'hui fits to commercial-occupational group. Perspecta, Akademi, and METU Journal of the Faculty of Architecture, and İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehircilik Enstitüsü Dergisi are academic journals. Casabella, Domus, and Arredamento Dekorasyon are journals that started as popular and became commercial-occupational. RIBA Journal, Mimarlık (1944) and Mimarlık (1963) are institutional journals. Oppositions and Assemblage, on the other hand, can be regarded as mission journals.

Among the journals studied here there are not any that we can call 'avant-garde' a hundred percent.²⁸⁷ That is because, none of them really represent the idiosyncratic architecture; instead they reflect the mainstream. Nevertheless, they all have distinct ways of looking at the developments in architecture, what architecture encompasses, and what is already built. To illustrate, Selçuk Batur called his journal *Çevre* considering the environmental consciousness of architecture, its socio-cultural aspect, its interaction and relation with nature. *Çevre* had a very permeable, flexible, and broad understanding of architecture and this could be observed in its issues.²⁸⁸ *Assemblage*, as well, took architecture as a more comprehensive filed and related it to social sciences as well as arts.

The degree of the subjectivity of the journals differed with reference to their editors and contributors. *Mimarlık ve Sanat* attracted attention to concepts like regionalist and vernacular architecture of the 1960s in parallel with Bülent

²⁸⁶ TANYELİ, U. (2001) "Mimarlık'ın 300. Sayısı ve Sektörün Tarihi Bağlamında Bugün Türkiye'de Mimarlık Dergiciliği" *Mimarlık*, No. 300, pp. 34-36

²⁸⁷ Oppositions may be regarded as an avant-garde journal to a certain extent.

²⁸⁸ Erdoğan Elmas regarded Batur as a forward looking architect and Publisher for calling the journal *Çevre*. He found Batur's approach very similar to Kenneth Frampton's about environment (ELMAS, E. (2005) "Çevre" *Selçuk Batur için Mimarlık Yazıları* (eds. A. Arel, E. Gürsel, and S. Özkan), Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, pp. 68-69)

Özer's interests. *Arkitekt* favored modernist tendencies over the historicist ones along its life in parallel with the interests of its editor Zeki Sayar. *Architectural Design* highly promoted Post-Modernism with the contributions of Charles Jencks, Michael Graves, Leon Krier, Robert Stern, James Stirling, and so on. *L'Architecture d'Aujourd'hui* did not seem to be biased with the tendencies of the 1980s, but still incorporated the contemporary attitudes in architecture. *Oppositions* never sacrificed from its pluralism and advocated divergent ideas of its editors whether it was modern or historicist. The focus of *Assemblage* was similar to *Opposition's* regarding the extensive inclusion of architectural theory and post-structuralist approaches, and that was not independent from concerns of Michael Hays's about architecture.

To sum up, it is possible to say that American journals *Oppositions* and *Assemblage* had an influence on architects in Turkey mostly among the academic circles. On the other hand, European journals *Architectural Design*, *Domus*, and *L'Architecture d'Aujourd'hui* might have influenced a wider portion of architects due to their content and accessibility. The former ones might have been in demand for their written materials whereas the latter for their visual. Similarly, architectural journals from Turkey might have been consumed for their architectural practice as well as theory. For instance, *Yapi* (1973) and *Çevre* had a balance of both whereas *Mimar* mostly focused on practice.

The architectural journals in Turkey had all commercial concerns to survive, which means that they had to consider demands of their readers and fulfill their expectations. Although they had changing editorials and contributors, they were required to attain consistency throughout time. *Arkitekt* managed that for fifty years and then ceased publication, many others like *Eser*, *Çevre*, and *Mimar* did not have a life long enough to prove that point. Unfortunately only *Yapi* (1973) and *Mimarlık* (1963) still exist today which started publication before the 1980s.

CHAPTER 4

THE MİMARLIK JOURNAL

What makes *Mimarlık* different from the other architecture journals is that it is the 'publication organ' of the Chamber of Architects. Surely, the definition of a 'publication organ' reminds a more 'direct', 'organic', and 'formal' relationship between the organization and the journal. Such a qualification might be more relevant for '*Mimarlık Haberler'* (*Mimarlık* News). For long years, *Mimarlık* has been published by the Publication Committee that is assigned by the Chamber administration. The relations of the Administrative Committee and the Publication Committee varied in different periods; and the magazine was sometimes independent from the activities of the Chamber and at other times it undertook the role of the spokesman of the administration. 289

Among architectural publications that exist today in Turkey, *Mimarlık* is the only institutional one. Therefore, it differs from commercial-professional journals with its content and publication policies. *Mimarlık* does not have concerns about the number of sales so it may handle issues that other journals in Turkey will not touch upon for the risk of losing their readers. One might expect *Mimarlık* to be the voice of the Chamber as well as its members at any time; however, its stance changes due to the relationship between the Administration and the Publication Committee.

In the journal, usually a multiplicity of topics are covered such as projects and issues on the agenda with their urban, architectural, or political aspects; current urban or architectural competition results; critical and academic essays,

²⁸⁹ ŞENTEK, A. (2001) "Mimarlar Odası, 'Mimarlık' ve Mimarlıkta Süreli Yayınlar" *Mimarlık*, No. 300, p. 23

architectural news from all over the world; introduction and evaluation of new publications.²⁹⁰ It also involves news and articles about activities carried out by the Chamber such as congresses, conversations, meetings, and panels. In this context, the changing attitudes in *Mimarlık* and the structure of its founding institution, the Chamber of Architects of Turkey, is crucial for this chapter. On the other hand, the content of *Mimarlık* will be the subject of the next chapter.

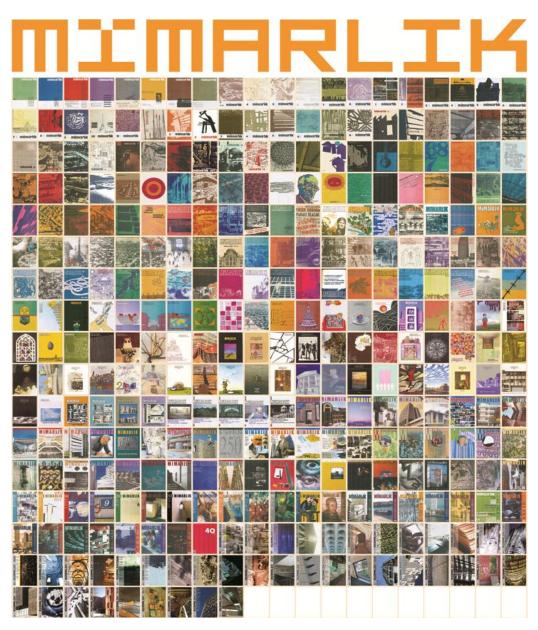

Figure 4.1 The poster delivered with *Mimarlık* (2009, No. 350) for the anniversary of the 350th issue

²⁹⁰ http://www.mimarlarodasi.org.tr

4.1 The Chamber of Architects of Turkey

Within the process of establishing a new republic, architects want their own, independent organization and the conditions are at the time could be considered favorable, even if hardly. In Ankara the Turkish Architects Society and in İstanbul the Architecture Branch of the Fine Arts Association were founded, on 18 February 1927 and 9 March 1927 respectively, only twenty days apart and with no knowledge of each other. In 1934, the members of the Architecture Branch of the Fine Arts Association founded the İstanbul Branch of the Turkish Architects Society. With their statute adopted officially in 1939, they changed their name as the Turkish Architects Union. According to this statue, Ankara was the organization center and İstanbul organization was the branch office. After the foundation of TMMOB in 1954 and subsequently the Chamber of Architects, the İstanbul Branch was shut down in 1965 and the Turkish Architects Association was founded. This organization continues its activities in Ankara, under the name Architects Association 1927. 291

The Union of Chambers of Turkish Engineers and Architects (TMMOB) and hence the Chamber of Architects of Turkey were founded in 1954 as professional organizations. This incident, the formation of architects' own chamber, was what former architectural organizations had aimed for several years. Until 1954, a number of architectural organizations were founded to organize architects and looked for ways to solve their problems. The Turkish Architects Society and later called the Turkish Architects Union based in Ankara worked efficiently for the profession for the time being; nevertheless they were missing the official structure that was needed to be recognized by the government.

The organizations that architects founded in Turkey always followed developments abroad. First, the Union and later the Chamber became a member of the International Union of Architects (UIA) following its foundation in 1948.²⁹² The Chamber systematically followed activities and studies of the UIA and it had been a model for the Chamber.²⁹³ Topics that were in the agenda of the UIA were

²⁹¹ ÜNALIN, Ç. (2002) p. 290

²⁹² http://www.mimarist.org/index.php?/mimarlar-odasi-hakkinda

²⁹³ Interview with Arif Sentek, 19.07.2011, Appendix A.13

preferably included in issues of *Mimarlık*, ²⁹⁴ announcements were made about its activities, and its congress charters were mentioned in the journal. ²⁹⁵ Furthermore, *Mimarlık* was followed by the union and the UIA could give warnings to the state about misapplications in the country and direct it more effectively than the Chamber could. ²⁹⁶

Early architectural organizations in Turkey were attempts to form a better architectural environment and improve rights of architects. The following laws aimed at giving architects their rights: In 1927, the first law concerning the profession was passed. In 1938, this law was detailed by the definition of the architect as a professional and the required degrees to become an architect. In 1944, another law passed indicating the role of technicians and master builders. Unfortunately, none of them were able to differentiate engineers from architects.²⁹⁷ It was a common problem for architects in Turkey to share the authority to design and build until 1954.

The Chamber of Architects of Turkey (CAT), which was founded in 1954 under a private law, is defined in the Constitution as an institution working for the interest of public and society. CAT is a professional organization responsible for regulating the architectural profession in Turkey. Problems of the architectural profession and the architects are directly linked with the construction planning and the public improvement process in our country. Therefore, since its foundation, CAT has been closely monitoring the urbanization problems and making the necessary interventions. ²⁹⁸

_

²⁹⁴ ÖZDEL, İ. (2001) "Türkiye'de Mimarlık Dergiciliği'nin 70 Yılı: Mesleki Örgütlenme Ortamı Olarak Mimarlık Dergileri" *Mimarlık*, No. 300, p. 30

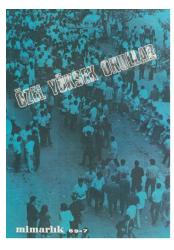
²⁹⁵ The UIA was on the cover pages of *Mimarlık*, such as on issue (1965, No. 24) and (1978, No. 154).

²⁹⁶ Interview with Oktay Ekinci, 08.06.2011, Appendix A.4

²⁹⁷ ALTAN ERGUT, E., TURAN ÖZKAYA, B. (2005) "The Chamber of Architects Presents / Evaluates Architecture in Turkey: National Exhibition and Awards of Architecture" *Architecture in Turkey around 2000: Issues in Discourse and Practice* (ed. T. Korkmaz), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, p. 153

²⁹⁸ CENGİZKAN, N. M. (2009) "Yayınları ve Etkinlikleri Bağlamında Türkiye Mimarlık Ortamında Katkı Sağlayan Bir Kurum Olarak Mimarlar Odası" *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Vol. 7, No. 13, p. 672

As Cengizkan stated, the Chamber of Architects of Turkey is a governmental institution which undertakes solving different problems of the profession. The first years following its foundation, the Chamber had to deal with regulations of minimum wage, competitions, work experience, construction and technical workers, and so on.²⁹⁹ Earlier problems of the field such as; lack of legislation and preference of foreign architects over Turkish architects were already resolved by the former architectural organizations and journals by the time the Chamber of Architects was founded. Thus, the Chamber was founded in a more advanced architectural environment in Turkey compared to the 1930s and the 1940s. In the 1970s and the first half of the 1980s, the Chamber focused on problems of buildand-sell system and squatter housing, earthquake, pollution, construction sector, architectural education, and transportation policies as well as conservation and restoration of architectural heritage. 300

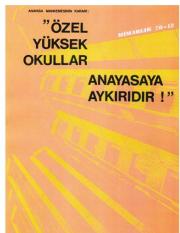

Figure 4.2 The cover page of *Mimarlık* (1969, No. 69)

Figure 4.3 The cover page of *Mimarlık* (1970, No. 86)

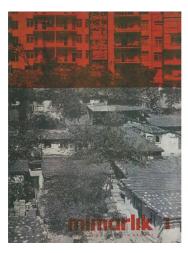
Figure 4.4 The cover page of *Mimarlık* (1971, No. 94)

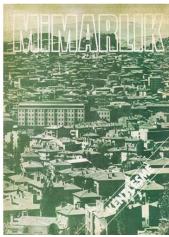
Following the years of the military coup in 1980 and the new constitution, the Chamber of Architects also had to deal with the outcomes of the laws that passed

²⁹⁹ ERSN, N. (2006) "Mimarlar Odası Çalışmaları 1954-1971" 50 Yıla Tanıklık: Mimarlar Odası 50. Yılını Kutluyor (ed. N. M. Cengizkan), Ankara: Mimarlar Odası Yayını, p. 63

³⁰⁰ ÖNEN, Y. (2006) "Mimarlar Odası Çalışmaları 1971-1986" 50 Yıla Tanıklık: Mimarlar Odası 50. Yılını Kutluyor (ed. N. M. Cengizkan), Ankara: Mimarlar Odası Yayını, p. 71

considering architecture and urbanization. Tourism Encouragement Law, Environment Law, and Public Works Law were directly related with concerns of the Chamber. Corruption in public works, degeneration of coasts, and deformation of cities rapidly increased following these years. Furthermore, the abolition of the law that required state employees to enroll in the Chamber of Architects of Turkey caused many discussions and objections among architects. There was also the problem of private schools of architecture that were established in the 1960s (Figure 4.2-4.4). Graduates of these schools were not accepted to be enrolled in the Chamber with the claim that these schools were against the constitution and eventually they were closed down in a decade. ³⁰²

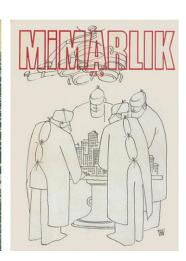

Figure 4.5 The cover page of *Mimarlık* (1967, No. 39)

Figure 4.6 The cover page of *Mimarlık* (1972, No. 108)

Figure 4.7 The cover page of *Mimarlık* (1973, No. 119)

The Chamber inevitably reacts with consciousness of nature, built-environment, and the public against implementations of unplanned and deficient urbanism and architecture because its aim is "to place under guarantee the user, the architect and the architectural services, in accordance with international developments and the

³⁰¹ EKİNCİ, O. (2006) "Mimarlar Odası Çalışmaları 1986-2004" *50 Yıla Tanıklık: Mimarlar Odası 50. Yılını Kutluyor* (ed. N. M. Cengizkan), Ankara: Mimarlar Odası Yayını, pp. 72-73

³⁰² See *Mimarlık* (1969, No. 69), (1970, No.86), and (1971, No. 94) for further information about private schools of architecture.

situation in our country, and for the benefit of the public and society."³⁰³ Its stance against wrong and deficient applications was apparent in *Mimarlık* (Figure 4.5-4.7). It is the Chamber's responsibility to act in favor of and fight for public's rights about architecture, city, public, and nature. In fact, its main policy is based on "loyalty to human rights, democracy, and peace; protecting cities and environment; and organizing scientific and institutional activities."³⁰⁴ To fulfill its tasks and strengthen its bonds with its members and the society, the Chamber forms committees and study groups, ³⁰⁵ organizes the "Architecture and Education Meetings", operates the Continuous Professional Development Centre (Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi), organizes the National Architecture Exhibition and Awards, and publishes books, *Mimarlık Haberler* (bulletin for news), and *Mimarlık* journal.³⁰⁶

Apart from *Mimarlık* and *Mimarlık Haberler* that the Chamber publishes, there are also other journals that its branches publish. For instance, *Batı Akdeniz Mimarlık* published by the Antalya Branch, *Bülten* by the Ankara Branch, *Ege Mimarlık* by the İzmir Branch, *Güney Marmara Mimarlık* by the Bursa Branch, *Mimar.ist* by the İstanbul Branch, and *Tol* by the Kayseri Branch.³⁰⁷ These multiple publications of the branches present different problems and concerns of the localities of Turkey.³⁰⁸ The journals of these branches cover particular topics that would not be covered in *Mimarlık* because they are not general enough.³⁰⁹

³⁰³ (2011) *Chamber of Architects of Turkey: Architecture in Turkey* (ed. Bülend Tuna), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, p. 99

³⁰⁴ CENGİZKAN, M. (2009) p. 659

³⁰⁵ Such as Publication, Competition, and International Relations Committees, and Design for Everyone, Construction Materials, Tourism and Architecture Study Groups.

³⁰⁶ Ibid. pp. 660-665

³⁰⁷ (2011) Chamber of Architects of Turkey: Architecture in Turkey, Ankara: Chamber of Architects of Turkey, p. 69

³⁰⁸ Interview with Aslı Özbay, 05.07.2011, Appendix A.8

³⁰⁹ Interview with N. Müge Cengizkan, 10.08.2011, Appendix A.3

4.2 Mimarlık before 1980

Have a look at the 300 issues of *Mimarlık* from different periods: Turkey experienced May 27, March 12, and September 12 in this process. Everything got upside down and was interrupted in the country. *Mimarlık* is among our heroes that carried the past to the future without losing its existence, identity, and vision. ³¹⁰

As Ekinci pointed out, *Mimarlık* had to face many difficulties in its publication life; still, it managed to be one of the longest lasting and most consistently published architectural journals in Turkey. It started its journey in 1963 with its editor I. Hulusi Güngör, published over 350 issues since then, and today it is being edited by N. Müge Cengizkan.³¹¹ *Mimarlık* owes a lot to the Chamber of Architects of Turkey in this process since none of the architectural journals could have gone through the threshold of 1980 and other difficulties without the support of an institution.³¹² Although there were delays and breaks throughout its life, *Mimarlık* has managed to survive with the devotion of its contributors and the Chamber.

In 1962, Güngör was charged by the Chamber in order to start the preparations for the Chamber's publication. Then, *Arkitekt* and *Mimarlık ve Sanat* were the only architectural journals in Turkey. According to Güngör, the Chamber's publication

³¹⁰ EKİNCİ, O. (2001) "Forum: 300. Sayı Çıkarken Oda, Yayın, ve Mimarlık" *Mimarlık*, No. 300, p. 8

³¹¹ Mimarlık's editors after I. Hulusi Güngör and before Müge Cengizkan were: Erol Kulaksızoğlu (1964-1966), Doğan Hasol (1966-1969), Demirtaş Ceyhun, (1969-1971), Selçuk Batur (1971-1972), Somer Ural (1972-1973), Arif Şentek (1973-1976), Güven Birkan (1976-1977), Ahmet Sönmez (1977), Güven Birkan (1977-1978), Özgür Akarsu (1978-1979), Haldun Ertekin (1979-1985), Nazan Kavukçu (1985), Merih Karaaslan (1986-1990), Aydan Erim (1990-1992), Aydan Balamir (1992-1994), Semih Eryıldız (1995), Aslı Özbay (1995-1996), Kenan Güvenç (1996-1998), Oktay Ekinci (1998), Ali Rüzgar (1998), Arif Şentek 2000-2002), N. Müge Cengizkan (2002), and Kadri Atabaş (2002-2004).

³¹² In the first half of the 1980s; *Arkitekt*, *Çevre*, and *Mimar* which were commercial journals had to cease publication. Only those journals that were supported by institutions (*METU Journal of the Faculty of Architecture*, *Mimarlık*, and *Yapı*) were able to continue their publication after 1980. (ÖZDEL, İ. (2001) p. 31)

needed to be in harmony with these already existing journals and not to risk their presence with its content.³¹³ Furthermore, Şentek says that there has always been a good communication and sharing between *Mimarlık*, and other architecture journals and they never considered each other as rivals.³¹⁴ With such concerns Güngör gathered the five members of Publication Committee and decided to issue the first journal until the 9th General Assembly of the Chamber in February 1963, so that they could have feedbacks and learn the first impressions from the members about *Mimarlık*.³¹⁵ The first modest issue was more like an attempt promising to improve according to the assessments of its readers. The editor asked for contributions from architects, and informed about the deficiencies that might be faced in the upcoming issues.³¹⁶

Figure 4.8 The cover page of the first issue of *Mimarlık* (1963, No. 1)

Figure 4.9 The cover page of *Mimarlık* (1965, No. 15)

Figure 4.10 The cover page of *Mimarlık* (1971, No. 98)

Mimarlık, from the beginning, was planned to be sent to member architects without any charge. The first few issues were published with the income from the

³¹⁵ GÜNGÖR, H. (1984) p. 20

³¹³ GÜNGÖR, H. (1984) "Söyleşi: 1963'ten Bu Yana Mimarlık" *Mimarlık*, No. 200, p. 20

³¹⁴ ŞENTEK, A. (2001) p. 24

³¹⁶ GÜNGÖR, H. (1963) "Çıkarken" *Mimarlık*, No. 1, p.1

advertisements, and later, a certain percentage of the Chamber's revenue was also provided for the journal. 317 Mimarlik was published in İstanbul until it moved to Ankara in 1974. In 1987, technical preparation of the journal was decided to be given to a professional publishing company which was Gökkuşağı Press. 318 In 1989, the publishing and distribution of the journal was given to Gelisim Press³¹⁹ because it was acknowledged that the Chamber could no longer afford to support a journal.³²⁰ Then, ADR Advertising Services took that job in 1991 (for only two issues), and since 1992, *Mimarlık* is being by the Building Information Centre.³²¹ The fact that *Mimarlık* is distributed free to the members of the Chamber makes it hard to learn how much it is being read and liked. Some criticize the free distrubion of the journal and suggest that, if people pay for the journal then Mimarlik may become independent financially and then there is no need for change every time the administration changes.³²² According to Hasol, the lack of widespread reading habits in Turkey and the fact that everything free is considered invaluable make *Mimarlik* read less. 323 Thus, it is not possible to know about the reaction of its readers and whether the journal reaches its aims or not.

Along these lines, it is possible to observe altering positions in *Mimarlik* in time in accordance with the changing committees, and contemporary political situations, and architectural developments:

Especially in the second half of the 1960s, cultural environment was on the agenda as a problem. Due to insufficiencies in intellectual life, education

³¹⁷ GÜNGÖR, H. (1984) p. 21

³¹⁸ (1987) "Mimarlık'tan' *Mimarlık*, No. 222, p. 12

³¹⁹ Ahmet Turhan Altıner, who restarted publishing *Arkitekt* after ten years Zeki Sayar quitted, was then the head of the Gelisim Press.

³²⁰ ÖZBAY, A. (1989) "Editorial" *Mimarlık*, No. 233, p. 11

³²¹ http://www.yem.net/yem07/default.aspx?Sid=53

³²² YURDAKUL, R. (1992) p. 32

³²³ HASOL, D. (1984) p. 27

of architects became another task of the journal. In this period that lasted until the beginning of the 1970s, *Mimarlık* mostly brought technical problems and professional policies to the agenda. Another main topic that the journal focused on in this period was legitimization of the profession and the provision of professional control mechanism. *Mimarlık* also publicized the campaign of the Chamber of Architects against the practice of architecture by non-professionals.³²⁴

In the 1960s, the Chamber's and *Mimarlık's* aims were to reach as many members as possible and gain their support. In this period, *Mimarlık* prioritized subjects like the profession's problems, the rights of architects, (Figure 4.9-4.10) and development as well as providing services to architects. The Chamber questioned laws, regulations, and public works that caused urbanization and architectural problems in a professional manner that was an outcome of the responsibilities of architects and planners. Back then, city planners' chamber was not founded and they were enrolling in the Chamber of Architects. Architecture and planning was acknowledged as bounded professions and that could be observed in subjects covered in *Mimarlık*. In this period, the journal also published many competitions, translations of articles on current discussions, ³²⁶ and a lot about architecture in the world of Turkey. Turkey. The chamber of Architecture and planning was acknowledged as bounded professions and that could be observed in subjects covered in *Mimarlık*. In this period, the journal also published many competitions, translations of articles on current discussions, ³²⁶ and a lot about architecture in the world of the professions.

_

³²⁴ ÖZDEL, İ. (2001) p. 30

³²⁵ ERTEKİN, H. (1984b) "Söyleşi: 1963'ten Bu Yana Mimarlık" *Mimarlık*, No. 200, pp. 30-31

Some of these translations were; Philip Johnson and Reyner Banham's "Milletlerarası Şekillerin Ölümü ve Tekrar Dirilmesi" (1963, No.1), Richard Neutra's "Mimarlık ve Zaman-Mekan Fizyolojisi" (1963, No.5), Jürgen Joedicke's "Modern Mimarlığın Bugünkü Durumu" (1964, No.7), Sigfried Giedion's "Mimarın Eğitimi Üzerine" (1964, No. 10), Max Querrien's "Şehircilikte Buhran" (1965, No. 22), Peter Burberry's "Hastane Planlaması" (1965, No. 23), Peter Benchley's "Pop Art: Doğuşu ve Gelişimi" (1966, No. 33), Charles Abrams's "Gecekondu Yerlesmeleri" (1966, No. 37), and Helmuth Borcheard's "Geleceğin Sehri" (1967, No. 43).

³²⁷ For instance, it published about Alvar Aalto (1963, No.1) (1964, No.10), Eero Saarinen (1963, No.2), Kunio Maekawa (1963, No. 4), Japanese architecture (1963, No. 6), interview with Mies van der Rohe (1963, No. 6), Frank Lloyd Wright (1964, No.7), interview with Oscar Neimeyer (1965, No. 11), Kenzo Tange's National Gymnasium Hall (1965, No. 18), Jorn Urtzon's Sydney Opera House (1966, No.6), and Walter Gropius (1969, No. 70).

³²⁸ Some of the buildings that were mentioned in *Mimarlık* in the 1960s were; Aydın Boysan and Ertem Ertunga's Arçelik Pavilion, Altuğ and Behruz Çinici's Middle East Technical University (1965, No. 15), Özcan Altaban and İnal Göral's Maçka Park (1965, No. 20), Turgut Cansever's Turkish Historical Society (1966, No. 38), Utarit İzgi and Önder Küçükerman's Gima Shopping

Figure 4.11 The cover page of *Mimarlık* (1971, No. 87)

Figure 4.12 The cover page of *Mimarlık* (1971, No. 88)

Figure 4.13 The cover page of *Mimarlık* (1979, No. 159)

On the other hand, in the 1970s, *Mimarlık* became a part of the general political atmosphere as a result of the current position of the Chamber.³²⁹ Following social developments, it was acknowledged that problems of the profession could not be solved by isolation from social problems (Figure 4.11-4.13).³³⁰ In this period, the Chamber is said to have lost the support of some of its members for excluding different political views that were in conflict with its own position.³³¹ *Mimarlık* of this period is criticized for dealing with social problems rather than architecture.³³²

In the 1970s, architects were no longer a small and homogenous group but they were professionalizing in areas like project, contract, construction, academy, and so on. They had different architectural approaches which were impossible to be

Centre (1967, No. 43), AHE Architects' Taksim Hotel (1967, No. 46), Cengiz Bektaş's Etimesgut Mosque (1968, No.52).

³²⁹ In fact, the political atmosphere in architecture was valid around the world. The theme of the 10th UIA Congress in Buenos Aires in 1969 explains the situation very well: Architecture as a Social Factor.

³³⁰ ÖZBAY, A. (1992) "Editorial" *Mimarlık*, No. 250, p. 11

³³¹ HASOL, D. (1984) pp. 25-26

³³² For example, Zafer Akay, Aslı Özbay, Suha Özkan, and Haluk Zelef mentioned this critique in their interviews. (See Appendix A.1, A.8, A.10, and A.14)

generalized; thus there existed different architectural journals appealing to different architects. For instance, *Mimarlık* was more concerned with the problems of the country and its members whereas academic and commercial journals had their own dynamics.³³³ In this period, the journal kept publishing about the architectural practice and competitions in Turkey;³³⁴ nevertheless, gave up on publishing about architectural practice in the world and translations.

4.3 Mimarlık in the 1980s

Following the military intervention in 1980 and developments in architecture in Turkey and the world that started in the 1960s, architectural transformations began and contemporary architecture of today started to be shaped. *Mimarlık* responded to these changes in architecture in terms of theory and practice; hence, it is crucial to examine its content and stance in the 1980s.

The changing editors of *Mimarlık* in parallel with the Chamber's administration is the main source of differing attitudes in the first and the second half of the decade.³³⁵ After Özgür Akarsu's and before Aydan Erim's editorship *Mimarlık*

³³³ ERTEKİN, H. (1984a) "Sunuş: Mimarlık Tartışmaları ve Mimari Yayıncılık Üzerine" *Mimarlık*, No. 200, p. 17

³³⁴ Some of the projects that were published in *Mimarlık* in the 1970s were; Aydın Boysan's Arçelik Çukurova Facilities (1970, No. 80), AFA Architects' Renault Pavilion (1970, No. 84), Ertuğ Yener's Ankara Anatolian Club (1972, No. 101), Doğan Tekeli and Sami Sisa's Oyaj-Renault Factory (1972, No. 103), Umut İnan's Gümüşhane Government Palace (1973, No. 115), Ayla and Kılıç Uyanık's Samsun Underground Shopping Center Project (1974, No. 125), Orhan Şahinler, Hamdi Şensoy, and Muhlis Türkmen's Lisbon Embassy Building (1975, No. 137), Sezar Aygen and Umur Erkman's Ministry of Treasury (1975, No. 138), Rahmi Öngüner's Artvin Bus Terminal (1975, No. 139), Ünal Tümer and Haldun Erdoğan's SSK Ankara Neurosurgery Hospital (1975, No. 145), Arman Güran Ziraat Bank Headquarters (1976, No. 148), Erdoğan Elmas's Vakıf Bank Headquarters (1976, No. 149), Yüksel Erdemir and Edip Önder Us's Petkim Headquarters (1977, No. 152), Erdoğan Elmas, Ertur Yener, and Zafer Gülçur's SSK Tozkoparan Facilities (1978, No. 154), Berrak Seren and Yasemin Aysan's Türk-İş Balgat Housing Cooperation (1978, No. 156), and Engin Ünal's University of Ankara Education Faculty (1979, No. 160).

³³⁵ See Appendix D for changing Administrative Committees

had three editors between 1980 and 1990:³³⁶ Haldun Ertekin was the editor between 1980 and 1985 (*Mimarlık* No. 162-213), Nazan Kavukçu between 1985 and 1986 (*Mimarlık* No. 214-219), and Merih Karaaslan between 1986 and 1990 (*Mimarlık* No. 220-239).³³⁷ Two main approaches can be observed in *Mimarlık* in this decade; one is the theoretical approach that belonged to the first half of the decade and the other one is the practical one that was typical for the second half of the decade.

Before 1980, Turkey had gone through a period in which political approaches were dominant and the problems of the country took precedence in the solution of problems in every field. This approach, which had emerged after the 1960 military coup and became stronger in the 1970s, led the Chamber of Architects to take a strong interest in social issues such as urbanization, squatter housing, and the destruction of the coastal regions. After 1980 another important development was the apolitical atmosphere of society. Due to the political prohibitions, which emerged during the first half of the 1980s, architects moved away from social issues and towards the problems of architecture itself. In this environment, debates concerning form and meaning emerged, and critiques of modernism, which had existed in western countries since the 1960s, became part of the Turkish discussion. 338

As Ergut and Özkaya stated, the rise of political concern in architecture in the 1970s was interrupted by the military intervention in 1980. Then, architects directed their attention to how architecture should be rather than how social problems should be solved. In the 1980s, *Mimarlık* was no longer able to sustain its political position that it had adopted in the 1970s. Following the military intervention, the number of the members of the Publication Committee inevitably decreased due to the general tension in the country. Unfortunately, one single

-

³³⁶ See Appendix E for Table of the Issue-Year / Editorship Distribution of *Mimarlık*

³³⁷ See Appendix C for the list of the Publication Committees

³³⁸ ALTAN ERGUT, E., TURAN ÖZKAYA, B. (2005) pp. 153-154

According to Balamir, the texts were still loaded with hidden political views but no apparent political view was set forth. (Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2)

³⁴⁰ The Publication Committee of *Mimarlık* (1980, No.162) issue was crowded and composed of ten members. The Publication Committee of *Mimarlık* (1981, No. 2) and (1981, No. 3) had five members whereas the Publication Committee of *Mimarlık* (1982 No. 1), (1982 No. 2), (1982 No. 3) had only three members. Starting with the issue of 1983/7, which had thirteen members in the

issue was managed to be published in 1980. In 1981, *Mimarlık* was planned to be published monthly with the addition of news content to the journal.³⁴¹ However, there happened to be times when two issues were combined in one due to financial reasons.³⁴² *Mimarlık* had to be published effectively and operatively by a small group in these years; as a result, the size (A4) and volume (about twenty pages) of the journal was made smaller and remained as such between 1981 and 1986 as this was more economical and also suitable for the journal that was being published monthly.³⁴³

Our periodical, *Mimarlık*, is trying to achieve a lasting accumulation on subjects and relevant problematics pertaining to its own professional field of activity and those related social and professional fields; where the attainment of a certain theoretical level as well as alternative solutions to these problematic, both in the short and the long run, is aimed at. *Mimarlık* has set for itself the purpose of acting as a long-term guide and an information source to those practicing and/or studying architecture.³⁴⁴

As stated in an editorial of 1983, *Mimarlık* at the time aimed at providing a theoretical basis for architecture and its related fields so that it could become a source applied by architects. It reflected general architectural tendencies of the period which were deeply involved with other disciplines such as geography, literature, philosophy, and sociology. In the first half of the 1980s *Mimarlık* was concerned about providing such contemporary knowledge for architects; however, this was a policy of the Publication Committee rather than the Chamber. On the other hand, the other contemporary journals *Mimar* and *Yapı* did not have such a concern. *Mimar* focused on architectural practice more than theory, and *Yapı* had

Committee, the Publication Committee became crowded again. (See Appendix C for the list of the Publication Committees)

³⁴¹ As Tevfik Gürsu explained, due to the financial impossibilities *Haberler* needed to be published within *Mimarlık* and *Birlik* (the publication of TMMOB) at the time. (GÜRSU, T. (1981) "Yeni Yayın Dönemine Girerken" *Mimarlık*, No. 163, p. 1)

³⁴² To illustrate, see *Mimarlık* (1981, No. 11-12), (1982, No. 5-6), and (1984, No. 3-4).

³⁴³ Interview with Fatih Söyler, 18.08.2011, Appendix A.12

^{344 (1983) &}quot;Editorial" *Mimarlık*, No. 196, p. 45

³⁴⁵ Interview with Celal Abdi Güzer, 17.06.2011, Appendix A.6

a more balanced content.³⁴⁶ Under the editorship of Haldun Ertekin, *Mimarlık* was the medium where architectural theory was presented to architects in Turkey. It informed its readers about the developments in the West, and mainly about the contemporary criticism of Modernism.³⁴⁷

After Haldun Ertekin, Nazan Kavukçu, who was the publication secretary between 1983 and 1985, became the editor for a period of six issues. Kavukçu continued the format and content of *Mimarlık* that had been adopted at the beginning of the decade. Articles and translations on criticism of modern architecture continued to be published until 1986. The first year of Merih Karaaslan's editorship, in 1986, only two issues of the journal were published. These two issues had neutral positions before the change in the publication policy of *Mimarlık* from architectural theory to practice.

The specialization in the field could be felt back then. After the stagnation of the first half of the 1980s, the differentiation of subjects in architecture was going to be more obvious with the appearance of journals like *Dizayn Konstrüksiyon* (structure), *Arredamento Dekorasyon* (decoration), and *Tasarım* (design). The newly adopted practical approach of the journal is explained by Engin Omacan, the 1986-1988 period Head of the Chamber, as follows:

The reason why *Mimarlık* got alienated to a large number of architects in recent years is certainly about its content. The journal moved away from the real problems of the profession in its language and the subjects it dealt with; followed the abstract theoretical trends in the West; undertook the role of being the spokesman of these theoretical trends in our country; and turned into a subjective literary journal that was disconnected from the realities of the country, and independent from the Chamber of Architects, and hence the architects of the country.³⁴⁸

.

³⁴⁶ Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2

³⁴⁷ ÖZBAY, A. (1992) p. 11

³⁴⁸ OMACAN, E. (1987) "Somut, Nesnel, Ulusal bir Mimarlık" *Mimarlık*, No. 222, p. 13

As it is apparent in the above quotation, the former 'literary' journal was criticized for being distant from the actual architectural production of the country by the new Administration Committee and the Publication Committee in the second half of the 1980s. Under the editorship of Merih Karaaslan, *Mimarlık* was now more directed to architectural practice and architecture in Turkey. The journal started to be published bimonthly, and its size and volume (about sixty pages) got bigger again and became suitable for publishing photographs and drawings of projects.

In this period, the Publication Committee found it necessary to publish the projects of architects in Turkey besides competition results which had always been published in the journal. Mimarlik began to include architectural practice in Turkey again as it used to in the 1960s and 1970s, yet with a more directed focus on it. The Committee did not accept the idea that 'publishing buildings and projects would be the promotion of certain architects' and that 'the Chamber had to be fair in equal stance to its each member'. Then, projects started to be published in the journal and images of the projects or of architects were also used on the cover page. This became a policy and responsibility for the journal to reflect architectural production of the country both on the cover page and in its content.³⁴⁹ According to Karaaslan, by doing so, *Mimarlik* attracted more attention among architects and gave up its imposing and instructive role. 350 Towards the end of the decade, (1989, No. 233), some new topics were introduced to the journal and others were organized under certain titles, such as architects, architectural heritage, art, competitions, criticism, interviews, materialtechnology, project-application, and publication reviews.

The following editorial explains the necessity to reflect the rapid developments in architecture in the journal:

³⁴⁹ Interview with Hasan Özbay, 05.07.2011, Appendix A.9

³⁵⁰ KARAASLAN, M. (1992) "Mimarlar Tartışıyor" Mimarlık, No. 250, p. 47

In the recent years we are confronted with a rapid progress in the architectural profession and building industry of Turkey but unfortunately neither the architectural works nor the various discussions arising from this active media could form a meaningful platform to define itself. At this stage, we believe that *Mimarlık* has to carry out a role both to reflect and carry forward the developments in all aspects of our architectural media. 351

The new role that *Mimarlık* acquired was a more popular one that could appeal to more members of the Chamber; on the contrary, the one adopted earlier was a bit more risky. A commercial architectural journal could not afford to publish architectural theory so intensively in Turkey. *Mimarlık* managed to do that even though it caused an uneven distribution of architectural theory and practice in the journal. Under the editorships of Haldun Ertekin and Merih Karaaslan during the first and the second part of the decade respectively, two distinct attitudes could be observed in the publication policy of the journal within a decade that was different than the earlier and later decades and editorships.³⁵²

As a matter of fact, the first and the second half of the 1980s were complementary to each other rather than opposing. What was published in the second half was almost the physical demonstration of what was written in the first half of the decade. It could be observed that both modernist and post-modernist approaches in architecture were valid then, although there was an excitement about historical, local, and regional references. Architects, this time, were evaluating developments in the West and deriving their own solutions for architecture whether they were called populist, eclectic, pluralist, conservative, kitsch, chaotic, complex, irrational, etc. As in the architecture of the 1930s and the 1950s, there were not as much direct influences from the West in the 1980s but rather there was an interpretation of historical, local, national, regional, and modern references.

-

³⁵¹ (1987) "Editorial" *Mimarlık*, No. 222, p. 12

³⁵² See Appendix E for Table of the Issue-Year / Editorship Distribution of *Mimarlık*

³⁵³ See Appendix F for Table of the Contents of *Mimarlık*

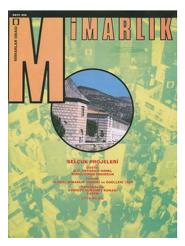

Figure 4.14 The cover page of *Mimarlık* (1994, No. 256)

Figure 4.15 The cover page of *Mimarlık* (1997, No. 274)

Figure 4.16 The cover page of *Mimarlık* (2000, No. 291)

Starting with the 1980s, the journal left its global, social, and urban understandings of architecture in favor of a more professional approach.³⁵⁴ After the editorship of Karaaslan, *Mimarlık* continued to publish about architectural production in Turkey; nevertheless its intense publication policy about architectural practice faded away in time. The journal kept including architect and building overviews, sometimes their criticism, and translations until the mid 1990s.³⁵⁵ The decreasing emphasis on architectural production could be observed through the less appearance of architects and buildings on cover pages of *Mimarlık* until the mid 1990s.³⁵⁶ Then, the journal reviewed its content in favor of a more 'objective' and 'heterogeneous' one that would match the identity of the Chamber.³⁵⁷ Since the 1990s, *Mimarlık* has not been one of the few architectural

ntarvious with Voyag Önan, 22 06 20

³⁵⁴ Interview with Yavuz Önen, 22.06.2011, Appendix A.7

³⁵⁵ Under the editorship of Aydan Erim between 1990 and 1992 (*Mimarlık* No. 240-249), Aydan Balamir between 1992 and 1994 (*Mimarlık* No. 250-260), ³⁵⁵ Semih Eryıldız in 1995 (*Mimarlık* No. 261-263), and Aslı Özbay between 1995 and 1996 (*Mimarlık* No. 264-271).

³⁵⁶ Until the editorship of Kenan Güvenç between 1996 and 1998 (*Mimarlık* No. 272-280).

³⁵⁷ (1996) "Mimarlık No. 271'e ilk Tepki" *Mimarlık*, No. 272, p. 2

journals to be published in Turkey so it has no longer been expected to fully satisfy architects' needs about architectural theory and practice in Turkey. 358

.

 $^{^{358}}$ Interview with N. Müge Cengizkan, 10.08.2011, Appendix A.3 $\,$

CHAPTER 5

THE CONTENTS OF MİMARLIK

This chapter analyzes the content of *Mimarlık* in the 1980s in terms of architectural theory and production. The choice of subjects and projects to be published in *Mimarlık* is crucial to comprehend its position among the other journals and its attitude towards the contemporary transformations in architecture. The aim is to evaluate the role of *Mimarlık* in the context of architectural production in the 1980s in Turkey.

Here, architectural theory and production that were presented in *Mimarlık* in the 1980s will be examined through the written and visual materials that it published. It is possible to say that *Mimarlık* adopted in the first half of the 1980s a theoretical approach that none of the journals in Turkey, including *Mimarlık* itself, had had before. On the other hand, in the second half of the 1980s, this intensive theoretical approach was abandoned in favor of a more practical one. Hence, one may expect to see the majority of examples of architectural theory from the first half of the 1980s whereas most examples of architectural practice will be from the second half of the decade. 359

³⁵⁹ See Appendix F for Table of the Contents of Mimarlık

5.1 Architectural Theory in Mimarlık

... texts have a determinate effect on how we understand, imagine, and act in relation to the world around us. Texts and writing play an instrumental role in shaping the critical and imaginative space in which members of a built-environment profession – architecture, planning, urban design – operate. By intervening in the politics of writing we intervene in the politics of built form. Each journal is therefore studied as a space of knowledge, governed by shared methods and practices. It is to the underlying assumptions that inform these textual, institutional and sociopolitical 'worlds' that my analysis and criticism is directed. What sort of worlds do these discourses construct? Which theories are included and which are excluded? Who speaks and who is silenced? Whose histories, cultures and geographies become important in these representations, and upon what terms? ³⁶⁰

According to Crysler, texts are influential tools in shaping architectural production with their choice of content. Then, one can consider Mimarlik 'as a space of knowledge' which may determine its readers' conception of environment and direct their decisions in shaping space. Cultures, concepts, geographies, problems, projects, and theories that Mimarlik focused on or disregarded would outline its stance among the other journals. For instance, the problems of the profession, and deficiencies in the way that public works were operated had always been concerns of the Chamber, and so of its journal. In the 1980s, Mimarlik handled such issues more than any other architectural journal in Turkey. Besides, it followed contemporary architectural developments, and searched about vernacular and historical architecture in the country. It also attempted to form architectural criticism; to familiarize architects with computer applications and energy saving principles; to create consciousness about nature, conservation, and restoration; and to reevaluate architectural history, education, and participation. Mimarlik did these through articles (foreign and local) and interactive means (seminars, dialogues, and panels). The main theoretical discussions that were covered in *Mimarlık* in the 1980s could be analyzed under the topics:

-

³⁶⁰ CRYSLER C. G. (2003) p. 4

Contemporary architectural debates, the so called 'post-modern' discussions, were often published in the form of translations, compilations, and publication overviews. Architects, historians, and theorists that were frequently mentioned in Western architecture were introduced to the audience of *Mimarlık*. Other than books, journals like *Architectural Design*, *Architectural Review*, *Casabella*, *L'Architecture d'Aujourd'hui*, *Lotus*, *Oppositions*, and *Perspecta* were used as resources by the contributors of *Mimarlık*.³⁶¹

Figure 5.1 The cover page of *Mimarlık* (1984, No. 204)

Figure 5.2 The cover page of *Mimarlık* (1985, No. 211)

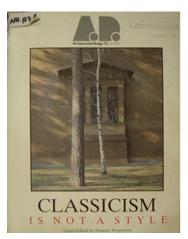
Figure 5.3 The cover page of *Mimarlık* (1985, No. 215-216)

In several issues, under the title of "Modern Mimarlığın Ötesi" (Beyond Modern Architecture), the pluralism of contemporary architecture in the world was reflected in the journal. Sibel Dostoğlu, in her introduction to these series, briefly gives information about architects and publications that were on the agenda at the time. She explains how these were critical about functionalism and limitations of the Modern Movement; utopian and positivist approaches in architecture and urban planning; abstract forms in which decoration and historical references were

 361 End
notes and introductory paragraphs of articles in $\it Mimarlık$
reveal these names.

eliminated; belief in structural honesty, technology, development, and industrialization. ³⁶²

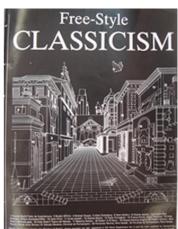

Figure 5.4 The title page in *Mimarlık* (1984, No. 204) with Aldo Rossi's *La citta Analoga*

Figure 5.5 The cover page of Architectural Design (1982, No. 5-6)

Figure 5.6 The title page in *Architectural Design* (1982, No. 1-2) with Dennis Crompton's *Under the Shadow of Serlio*

Translations from both Europe and the USA were often endorsed with articles from writers of *Mimarlık*. Neo-Rationalism was handled in the journal through Leon Krier's "The Reconstruction of the European City" which was followed by Haldun Dostoğlu's article "Çağımızın Klasikçisi: Leon Krier" (Our Era's Classicist: Leon Krier) and Rafael Moneo's "Aldo Rossi: the Idea of Architecture." The problematic perception of 'Free-Style Classicism' (Figure 5.6) and 'classicism is not a style' (Figure 5.5) was scrutinized by Dostoğlu. The differentiation of American architectural tendencies from European ones was the main reason that caused debates about Classicism and 'classicism'. The former was inclusive and populist, whereas the latter was nostalgic and critical of

³⁶² For instance, Manfredo Tafuri, Francesco dal-Co, Robert Venturi's *Complexity and Contradiction in Architecture*, Aldo Rossi's *Architecture of the City*, Colin Rowe and Fred Koetter's *Collage City* (1978), and Robert and Leon Krier. (DOSTOĞLU, S. (1984) "Sunuş: Modern Mimarlığın Ötesi" *Mimarlık*, No. 204, pp. 17-21)

³⁶³ See *Mimarlık* (1984, No. 204) for Leon Krier and (1984, No. 205-206) for Aldo Rossi.

capitalism.³⁶⁴ Along these lines, translations of Demetri Porphyrios's "Classicism is not a Style" and Manfredo Tafuri and Georges Teyssot's "Classical Melancholies" were published in *Mimarlık*.³⁶⁵

The evolutionary (rather than revolutionary) character of this new sensitivity in architecture was examined in "The End of Modern Architecture" by Paolo Portoghesi and was followed by Cüneyt Budak's "Tarih, Portoghesi ve Modern Mimarlığın Ötesi" (History, Portoghesi, and Beyond the Modern Architecture). 366 Robert Venturi's ideas were also published in *Mimarlık* in two translations and were followed by Aydan Keskin's essay. 467 Keskin, by referring to *Complexity and Contradiction* and *Toward an Architecture*, pointed out different architectural approaches of Robert Venturi and Le Corbusier and similar methods they used. She demonstrated how both architects were against the former tendencies of their time and still assimilated certain things from the past. 468 One could also find about Deconstructivism and deconstructivist architects in *Mimarlık* in the late 1980s. 369

Besides these essays, there were meetings and publication overviews with similar content in the journal. "Modern Mimarlık Üstüne Ayvalık" and "Marmara Adası Tartışmaları" (Ayvalık and Marmara Island Debates on Modern Architecture) were meetings that were organized by *Mimarlık* and each lasted a few days long. Presentations and discussions were held among a group of participating architects

³⁶⁴ DOSTOĞLU, S. (1985b) "Modernizmin Ötesi Tartışmalarında Klasisizm Sorunu" *Mimarlık*, No. 217, pp. 19-23

³⁶⁵ See *Mimarlık* (1985, No. 217) for these translations.

³⁶⁶ See *Mimarlık* (1984, No. 209-210) for Paolo Portoghesi.

³⁶⁷ See *Mimarlık* (1984, No. 208) for Robert Venturi.

³⁶⁸ KESKİN, A. (1984) "Popüler Kültürün Çoğulcu Estetiğine Oldukça Elitist Bir Bakış" *Mimarlık*, No. 208, pp. 10-15

³⁶⁹ See *Mimarlık* (1989, No. 234).

about the Modern Movement, its reflections in Turkey, and it criticism.³⁷⁰ Important publications were reviewed as well, like Italo Calvino's *Invisible Cities*, Charles Jencks's *The Language of Post-Modern Architecture* and *Current Architecture*, Henri Pirenne's *Medieval Cities* and Tom Wolfe's *From Bauhaus to Our House*.³⁷¹

The focus on **architectural education and history** gave way to look for alternative approaches simultaneously with changing tendencies in architecture. It is possible to find essays on such issues in *Mimarlık* in the 1980s. Dostoğlu's essay on the reevaluation of focus of architectural history suggested to include civic architecture as well as monumental, non-Western architecture as well as Western, architectural processes as well as end products, and spatial organization as well as decoration in architectural history.³⁷² In another essay, she mentioned the need to get rid of overall assumptions and excessive categorizations, and to accept that architecture was not simply reflection of something but it was more complex.³⁷³ In another one, she compared modernist architectural historians with Manfredo Tafuri and pointed out the reductionist approach of the former ones.³⁷⁴

_

³⁷⁰ See *Mimarlık* (1985, No. 209-210) for Marmara Adası Tartışmaları' and (1985, No. 215-216) for 'Ayvalık Tartışmaları'.

³⁷¹ See *Mimarlık* (1985, No. 217), (1985, No. 215-216), (1987, No. 223), (1983, No. 197-198), and (1982, No. 184) for the publication reviews.

³⁷² DOSTOĞLU, S. (1981) "Tarih, Mimarlık Tarihi ve Bazı Kavramlar" *Mimarlık*, No. 165, pp. 7-10

³⁷³ DOSTOĞLU, S. (1982) "Mimarlık Tarihi Üzerine Notlar" *Mimarlık*, No. 184, pp. 11-15

³⁷⁴ DOSTOĞLU, S. (1985a) "Modern Mimarlığın Tarih Yazımı Üzerine" *Mimarlık*, No. 211, pp. 14-18

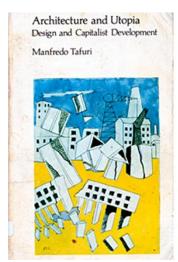

Figure 5.7 The cover page of Manfredo Tafuri's *Architecture and Utopia: Design and Capitalist Development* with Aldo Rossi's drawing

Figure 5.8 The title page in *Mimarlık* (1983, No. 197-198)

Haldun Ertekin, on the other hand, translated parts from Manfredo Tafuri's book *Architecture and Utopia: Design and Capitalist Development* (Figure 5.7) which placed architecture in a socio-cultural and socio-economic context. He asserted that architecture, as an integral part of capitalism was not able to make an appropriate critique of it.³⁷⁵ Besides these, *Mimarlık* published translations on G. W. F. Hegel's understanding of architecture as symbolic, classical, and romantic art, and Ernst Gombrich's essay on "Hegel and Art History." Translations from Magali Sarfatti-Larson added to the accumulation about architectural history in *Mimarlık* with their differentiation of comprehensive and biographical architectural history.

In the 1980s, studies on classical Ottoman architecture and Mimar Sinan were also reviewed and object based and isolated approaches in architectural history were criticized. Some issues of *Mimarlık* (1981, No. 168 and 1982, 179-180)

³⁷⁵ See *Mimarlık* (1980, No. 162), (1981, No. 163), (1981, No. 164), and (1981, No. 165) for "Mimarlık ve Ütopya" (Architecture and Utopia) series.

³⁷⁶ See *Mimarlık* (1983, No. 193), (1983, No. 196) and (1983, No. 197-198) for G. W. F. Hegel.

³⁷⁷ See *Mimarlık* (1982, No. 176), (1982, No. 177), and (1982, No. 178) for series of Magali Sargatti-Larson's "Yirminci Yüzyıl Başlarında Mimarlık Mesleği" (Architectural Profession at the Beginnings of the Twentieth Century).

included essays presented in Mimar Sinan Week, which were more versatile compared to the past. For example, Haldun Ertekin suggested alternative ways to look at Sinan's period and his works. He said that by exclusively focusing on the 'Great Sinan', we should not neglect the society and others who participated in the design process.³⁷⁸ İlber Ortaylı stated that architecture is a symbol of time and space together. He said it was not important what origin Mimar Sinan came from; his works had to be conceived as the embodiment of the Ottoman Empire.³⁷⁹

The way architectural education should be, was reconsidered in the 1980s in accordance with the changing architectural tendencies, and this argument found grounds in the journal. *Mimarlık* (1985, No. 218) focused on this theme, whereby Aydan (Keskin) Balamir demonstrated apparent shifts in methods of architectural education in the past by comparing classical and modern in the case of schools of *Beaux-Arts* and *Bauhaus*. She also pointed out the rising interest in classicist and historicist architecture after decades of avoiding it, and mentioned the exhibition of the *Architecture of Ecole des Beaux-Arts* at MOMA (1975) as an example. There were other essays in different issues that were concerned about architectural education. ³⁸¹

.

³⁷⁸ ERTEKİN, H. (1981) "Sunuş: Sinan Haftasının Düşündürdükleri Büyük Sinan mı Mimar Sinan mı?" *Mimarlık*, No. 168, pp. 8-9

³⁷⁹ ORTAYLI, İ. (1982) "Osmanlı İmparatorluğu'nun Üçüncü Yüzyılında Mimar Sinan Devri" *Mimarlık*, No. 179-180, pp. 27-28

³⁸⁰ BALAMİR, A. (1985) "Mimarlık Söyleminin Değişimi ve Eğitim Programları" *Mimarlık*, No. 218, pp. 9-15

³⁸¹ For instance, you may see *Mimarlık* (No. 1985, 215-216) for Afife Batur's "Modern Mimarlık Hareketinin Mimarlık Tarihi Eğitimindeki Yeri ve Uygulamaya Etkisi" (The Influence of the Modern Movement on Teaching Architectural History and Applications) (No. 1981, 173-174) for İhsan Bilgin's "Öğrenci Çalışmaları ve Mimarlık Eğitimi Üzerine" (About Student Works and Architectural Education).

Figure 5.9 Behiç Ak's caricature in *Mimarlık* (1982, No. 175) about participaton in the design process

Figure 5.10 Mahmut Bilen's caricature in *Mimarlık* (1981, No. 165) about urbanization

Participation in the design process (Figure 5.9) became a concern of some architects in Turkey in the 1980s and *Mimarlık* (1982, No. 175) included essays that were presented in a seminar on "Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı" (The Participation of the Public in the Formation of the Physical Environment). There, Atilla Yücel emphasized design as a compromising and democratic act;³⁸² Tuncay Çavdar mentioned the difficulties in participation in the case of big scale and long term projects;³⁸³ Mübeccel Kıray touched upon the alienation caused by standardization of space and said that this could be overcome to some extent with involvement of experience and observation in the design process rather than designing with mere intellectual decisions;³⁸⁴ and Murat Belge stated that participation in design process might only be a utopia that would

-

³⁸² YÜCEL, A. (1982a) "Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı Üzerine Değinmeler" *Mimarlik*, No. 175, p. 7

³⁸³ ÇAVDAR, T. (1982) "Bir Katılımsal Tasarım Uygulamasının Ardından" *Mimarlık*, No. 175, pp. 8-9

³⁸⁴ KIRAY, M. (1982) "Toplum, Toplumsal Değişme Ve 'Katılım" Mimarlık, No. 175, pp. 13-15

provide some improvements in designs.³⁸⁵ Essays on participation continued in other issues of *Mimarlık*.³⁸⁶

Figure 5.11 An image from *Mimarlık* (1983, No. 196) about Aga Khan Awards

Figure 5.12 The cover page of *Mimarlık* (1986, No. 220) with an image of 1986 Aga Khan awarded Association

Figure 5.13 The cover page of *Mimarlık* (1989, No. 236) with an image of Sedat Gürel Family House

Discussion on 'Islamic architecture' also gained a large audience in the 1980s and got even more intense with the Aga Khan Architecture Awards (Figure 5.11-5.13). *Mimarlık* contributed a lot to the topic by publishing the award winning projects, jury reports, essays from Turkey, and translated articles about the subject. The journal prepared a platform where varying approaches in the so called 'Islamic architecture' could be argued. In *Mimarlık* (1983, No. 194-195) one could find a number of essays about Islamic architecture. Relatively conservative ideas of Seyyed Hossein Nasr on contemporary Islamic architecture and cities, and its criticism by Doğan Kuban could be read in this issue.³⁸⁷ Furthermore Oleg Grabar's "Symbols and Sign in Islamic Architecture," William

³⁸⁶ See *Mimarlık* (1982, No. 179-180) for Sümer Gürel's "Katılım Üzerine" (On Participation), (1982, No. 184) for İhsan Bilgin's 'Teknoloji Muhalefeti, Ekoloji ve Katılım" (Technology Opposition, Ecology, and Participation), and (1982, No. 194-195) for the translation from N. John Mabraket "Uyarlanabilirlik, Değişim ve Kullanıcı Katılımı İçin Tasarım" (Design for Adaptability, Transformation, and User Participation).

³⁸⁵ BELGE, N. (1982) "Katılımda Başarı Bilinçliliği, Bilinçlilik ise Yaşama Müdahale Edebilme Yetisini Gerekli Kılar" *Mimarlık*, No. 175, pp. 18-21

³⁸⁷ See *Mimarlık* (1983, No. 194-195) for these essays.

Porler's "Architecture in Islam: Search for Form," and Charles Correa's "Urban Housing in the Third World: The Role of the Architect."

In another issue, one could find Uğur Tanyeli's criticism of the term 'Islamic architecture' which he thought to be imported from the West. According to him, this term was a product of orientalist understanding which involved images that the West would like to see in the East. Information on seminars and competitions about Islamic architecture could be found in Sevgi Aktüre's "İslam Kenti Teması Üzerine Çeşitlemeler" (Variations on the Theme of Islamic Cities) and Emre Madran's "İslam Mimari Mirasını Koruma Konferansı" (Conference of Conservation of Islamic Architectural Heritage). There was also an inquiry about Islamic Architecture in which *Mimarlık* asked certain architects to answer questions about the topic. Ayda Arel, Bozkurt Güvenç, İlhan Tekeli, and Atilla Yücel wrote whether there was something called 'Islamic architecture' and if there was, what its characteristics were. *Mimarlık* also published its readers' responses about the inquiry.

Şevki Vanlı's criticism "Ağa Han Vakfı'nın Yararlılığına İnanmak İstiyorum" (I Would Like to Believe in the Benefits of the Aga Khan Foundation) and Suha

³⁸⁸ TANYELİ, U. (1987) pp. 52-54

³⁸⁹ See *Mimarlık* (1985, No. 217).

³⁹⁰ These questions were: 1) What are the common characteristics of Islamic architecture that have gone beyond the borders of countries and societies? How do you explain the observation of the same characteristics in different societies, which common characteristics or societies cause these common characteristics in architecture? 2) In Islamic societies of our era, how distant has architecture become to local conditions and life styles? How do you explain the reasons of this? 3) Today, are there any common social, economic, and cultural characteristics that would reflect on architecture of Islamic countries? Are these characteristics enough to form a 'Contemporary Islamic Architecture'? Can Islamic architecture protect itself from social systems, life styles, value judgments, technologies, and building programs and forms that the West imposes? 4) Considering the special position of Turkey between the East and the West, how can contemporary Turkish architecture be evaluated along these questions?

³⁹¹ See *Mimarlık* (1981, No. 166) for Ayda Arel, (1981, No. 165) for Bozkurt Güvenç, (1981, No. 168) for İlhan Tekeli, and (1981i No. 167) for Atilla Yücel.

³⁹² Feyaz Erpi's essay was published in *Mimarlık* (1981, No. 169) and Mete Ataç's in (1981, No. 173-174).

Özkan's counter response "Biz de İnanmanızı Diliyoruz" (We Would Like You to Believe Too) could be followed in *Mimarlık*.³⁹³ One could find, in another essay, comments on a very popular argument of 1983 about the Aga Khan Architecture Award winner Nail Çakırhan House. İhsan Bilgin considered the ongoing arguments about the house and the designer as redundant and excessive. There was not much talk about the other ten award winners because the public was so much concerned about what others would think about Turkey when they would see this house. He also supported that Çakırhan's not having an architectural degree should not be so much polemical.³⁹⁴

Vernacular architecture and traditional arts that had been on the agenda of architectural discourse in Turkey for long years, kept gaining attention in the 1980s. *Mimarlık* published many studies on the subject usually in series that continued in a few issues. For instance, essays about branches of arts in Turkey, which were originally published in an Ottoman newspaper, were republished in *Mimarlık* so that traditional arts would be appreciated and not be forgotten. Arif Hikmet Koyunoğlu's "Türk Mimarisinde Ahşap ve Faydalı Aksamındaki Güzel Sanat Eserleri" (Helpful and Timber Beautiful Artworks in Turkish Architecture) and "Türk Mimarisinde Çini Sanatı ve Bezemeleri" (Ceramic Tilling and Decorations in Turkish Architecture) were other studies that paid attention to the artistic heritage of the country. 396

Cengiz Bektaş contributed a lot to the documentation of vernacular architecture in Turkey and the accumulation of knowledge about it. His series "Halkın Elinden

³⁹³ See *Mimarlık* (1983, No. 193) for Şevki Vanlı essay and (1983, No. 197-198) for Suha Özkan's reply.

³⁹⁴ BİLGİN, İ. (1983) "Ağa Han Mimarlık Ödülleri'nin Ardından" *Mimarlık*, No. 196, pp. 23-25

³⁹⁵ It was Cemal Bora who compiled this serial "Güzel Sanatlarımız: Mimarlık, Ressamlık, Hattatlık, Nakkaşlık, Hakkaklık, Çinicilik, Sedefkari Oymacılık, Mücellitlik" from Hamiyet Newpaper (1886). See *Mimarlık* (1981, No. 163), (1981, No. 164), (1981, No. 165), (1981, No. 166), (1981, No. 167), (1981, No. 167), (1981, No. 168), and (1981, No. 169) for all branches of arts mentioned in this series.

³⁹⁶ See (1981, No. 173, 174) and (1984, No. 205-206).

Dilinden" (From the Hand and Tongue of the Public),³⁹⁷ which lasted from 1976 to 1981, conveyed verbal information from elderly about the background of settlements, life styles, traditional arts, building materials, and construction techniques as well as drawings and pictures of vernacular architecture. Then, Bektaş continued with the series of "Şirinköy ya da Köyde Apartman" (Şirinköy or the Apartment in the Village) and "Tirilye" which had similar concepts.³⁹⁸

Another study that was published in *Mimarlık* was the master thesis of Meral Köroğlu and was about the spatial organization of a nomadic tribe's structures in the east of Turkey.³⁹⁹ Koyunoğlu's essay "Eski Türk Mimarisinin Türlü Faydalı Dalları" (Helpful Branches of Old Turkish Architecture) listed building types (damns, asylums, caravanserais, aqueducts, baths, etc.) that would be helpful or inspiring for architects in designing.⁴⁰⁰ A contrary view to benefit from vernacular and regional architecture came from Şengül Öymen Gür who stated that it would be nostalgia and delusion to wish for the presence of regional architecture in the future urban tissue.⁴⁰¹

³⁹⁷ See *Mimarlık* (1980, No. 162), (1981, No. 163), (1981, No. 164), (1981, No. 165), (1981, No. 166), (1981, No. 167), (1981, No. 168), and (1981, No. 169) for "Halkın Elinden Dilinden."

³⁹⁸ See *Mimarlık* (1982, No. 176), (1982, No. 177), (1982, No. 178), (1982, No. 179-180), (1982, No. 181), (1982, No. 182-183), and (1982, No. 184) for "Şirinköy ya da Köyde Apartman" and (1983, No. 189), (1983, No. 190), (1983, No. 191-192), and (1983, No. 193) for "Tirilye."

³⁹⁹ The name of the study was "Beritanlı Aşireti – Mekansal Örgütlenme" (Beritanlı Tribe – Spatial Organization) and was published in *Mimarlık* (1982, No. 177), (1982, No. 178), (1982, No. 179-180), and (1982, No. 181).

⁴⁰⁰ KOYUNOĞLU, A. H. (1981) "Eski Türk Mimarisinin Türlü Faydalı Dalları" *Mimarlık*, No. 165, pp. 2-3

⁴⁰¹ ÖYMEN GÜR, Ş. (1984) "Yöre Mimarlığı: Nostalgia" *Mimarlık*, No. 200, pp. 3-5

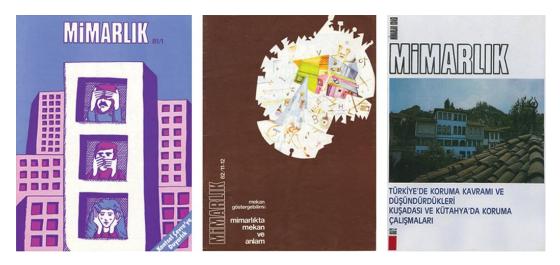

Figure 5.4 The cover page of *Mimarlık* (1981, No. 163) about sensitivity to urban environment

Figure 5.15 The cover page of *Mimarlık* (1982, No. 186) about meaning and space in architecture

Figure 5.16 The cover page of *Mimarlık* (1988, No. 229) on conservation

Restoration and conservation were subjects that attracted more attention of the public and the state as well as planners and architects in the 1980s (Figure 5.16). This could be felt in *Mimarlık* through the intensity of essays on these topics. Besides single essays in some issues, two issues of *Mimarlık* were dedicated to this subject. Doğan Kuban pointed out changing architectural theories that suggested conservation of monuments as well as civil buildings and reorganizations of the users' life together with the formation of physical environment. Hasan Özbay mentioned about the central government's role in conservation as increasing the consciousness about historical environment, and

⁴⁰² Some of the essays in *Mimarlık* (1984, No. 201-202) were; Gül Asatekin's "Ankara Kalesi Koruma-Geliştirme Çalışmaları Hakkında" (About the Restoration-Development Projects of Ankara Castle), Emre Madran's "Kültür Mirasımızı Koruma Semineri Üzerine" (About the Seminar of Conservation of our Cultural Heritage), and Ömür Bakırer's "Onarım ve Koruma Konusunda Tarihsel Kaynakların Kullanımı" (Use of Historical Resources in Conservation and Restoration). Some of the essays in *Mimarlık* (1988, No. 228) were; Feral Eke and Ümit Özcan's "Tarihi Dokunun Korunması ve Uluslararası Deneyimler" (Conservation of the Historical Tissue and International Experiences), Nur Akın's "Türkiye'de Tarihi Çevre Koruma, Örnekler ve Sorunlar" (Conservation of Historical Environment in Turkey, Examples, and Porblems), and İlhan Tekeli's "Kentsel Korumada Değişik Yaklaşımlar Üzerine Düşünceler" (Thoughts on Different Approaches in Urban Conservation).

⁴⁰³ KUBAN, D. (1984a) pp. 3-4

providing financial and legal resources. On the other hand, he claimed that it was the local governments' role to protect and cherish architectural heritage.⁴⁰⁴

In "Bravo for Old Buildings," James Nathan Miller mentioned the campaigns that were pursued for destruction of old buildings in the USA in the 1950s. Later in the 1960s and the 1970s, the situation was reversed when people understood that they were, in fact, demolishing their past. In "Tarihi Çevre Korumamızın Bugünkü Çıkmazı," Polat Sökmen related the increasing value of conservation and restoration to the transformation and expansion of cities as a result of industrialization. Mimarlık also included essays on restoration and conservation projects in Turkey such as the ones in Antalya, Efes, Kuşadası, Kütahya, and Muğla. One could also witness the ongoing struggle about the conservation of a building in Muğla through Mimarlık. Oktay Ekinci's book Yaşayan Muğla (Alive Muğla) that was reviewed in Mimarlık was about the restoration and conservation projects that were realized with the participation of the residents. Another book that was reviewed within a similar context was by Yılmaz Tosun which was about the old cities and houses in Western Anatolia and their conservation.

⁴⁰⁴ ÖZBAY, H. (1988a) "Koruma Kavramı Üzerine" *Mimarlık*, No. 228, p. 33

⁴⁰⁵ MILLER, J. N. (1984) "Yaşasın Bütün Eski Yapılar" *Mimarlık* (trans. Ç. Kafesçioğlu and A. Koyunlu) No. 201-202, pp. 55-56

⁴⁰⁶ SÖKMEN, P. (1983) "Tarihi Çevre Korumamızın Bugünkü Çıkmazı" *Mimarlık*, No. 189, pp. 8-9

⁴⁰⁷ See (1988, No. 228) for these projects.

⁴⁰⁸ In *Mimarlık* (1988, No. 228), in "Muğla'da Koruma Savaşımının 'Diğer' Yüzü" ('Another' Aspect of Conservation War in Muğla), two opposite approaches in conservation could be followed through articles of Oktay Ekinci and Hüseyin Nizamoğlu that were originally published in local newspapers.

⁴⁰⁹ See (1987, No. 223) fort he publication review.

⁴¹⁰ See (1985, No. 208) for the review of Tosun's "17-19.Yüzyıllarda Batı Anadolu'da Osmanlı-Türk Şehir Dokuları, Bu Dokuları Oluşturan Evler ve Korunmaları" (Ottoman-Turkish City Tissues in Western Anatolia in Between the Seventeenth and Nineteenth Centuries, Houses that Constitute these Tissues and their Conservations).

Urbanism is a topic that was always been on the agenda of *Mimarlık* through the problematic laws of public works, insufficient development plans, and misapplications of public works and development plans (Figure 5.10). In the 1980s, the field gained another direction in city planning in parallel with the search for meaning in architecture and criticism of the Modern Movement and capitalist developments. *Mimarlık* (1982, No. 185-186) was dedicated to these contemporary studies about the built-environment (Figure 5.15). In introduction to this issue, Atilla Yücel talked about how the Modern Movement turned out to be very rigid and meaningless. Its monotonous international products that caused alienation to the environment were criticized, thus social studies like linguistics, semantics, and semiotics gained importance (Figure 5.14). Other articles in this issue were: Roland Barthes's and Françoise Choay's articles on urbanism and semiology; Lale Hazar Kavukçu's analysis of Siteler / Ankara with this framework; Korhan Gümüş and Hüsniye Şahin's article on the main concepts of semiology; and conservation of architecture, environment, and semantics.

In *Mimarlık* of this period, it is possible to trace sensibility to the poor conditions in cities in Turkey, their rapid development, and changing life styles. For example, Baran İdil pointed out the rapid urbanization of coastal cities and the dilemma that these cities could neither have a contemporary identity nor keep their cultural identity;⁴¹² Mübeccel Kıray touched upon the transformation and professionalization of İstanbul throughout time and stated that such a metropolitan city can be planned with nostalgia.⁴¹³ Alpaslan Koyunlu, on the other hand,

⁴¹¹ YÜCEL, A. (1982b) "Sunuş: Çağdaş Mimarlık, Çevre, Anlam ve Mimarlığımız Üzerine" *Mimarlık*, No. 185-186, pp. 2-7

⁴¹² İDİL, B. (1989) "Kıyı Kentlerimizin Yok Olan Kimlikleri ve Düşündürdükleri" *Mimarlık*, No. 234, pp. 94-95

⁴¹³ KIRAY, M. (1984) "İstanbul: Metropoliten Kent" *Mimarlık*, No. 199, pp. 28-33

addressed industrialization, urbanization, rise in population, unplanned settlements, and squatter areas for the changing character of cities.⁴¹⁴

There were also book reviews, translations about urbanism, and issues concentrated on certain cities and their architecture. Spiro Kostof's essay focused on the Italian leader Benito Mussolini's campaign of destruction of the city that was thought to be a sick organism; Marios Camhis mentioned the planning methods that minded the process rather than the essence, and abstractions in planning that could not find solutions to the problems of the city; Manfredo Tafuri exemplified the modern planning attitudes that seemed to be against the deficiencies of capitalist developments. Mübeccel Kıray's Ereğli: Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası' (Ereğli: A Seaside Town before the Heavy Industry) and Bozok Özerdim's "Kentsel Mekanların Görsel Analizinde Kullanılabilecek Bir Yöntem Üzerine" (About a Method to be Used for the Visual Analysis of Urban Space) were two of the books that were reviewed in *Mimarlık* about the topic.

⁴¹⁴ KOYUNLU, A. (1983) "Değişen Yaşantı - Değişen Kentler, Kaybolan Değer Yargılarımız, Yok Olan Sivil Mimarlık Örneklerimiz" *Mimarlık*, No. 187, pp. 6-7

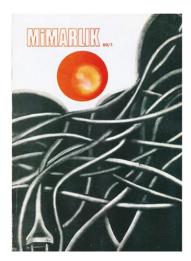
⁴¹⁵ One issue of *Mimarlık* (1989, No. 237) was on Ankara, two issues (1984, No. 199 and 1987, No.222) were concentrated on İstanbul, one (1987, No. 225) on İzmir, and one (1989, No. 234) on Trabzon.

⁴¹⁶ KOSTOF, S. (1983) "Majesteleri Kazma: Yıkımın Estetiği" *Mimarlık* (trans. D. Altan and B. Boysan), No. 196, pp. 3-12

⁴¹⁷ CAMHIS, M. (1983) "Neden Planlama Kuramı ve Bilim Felsefesi?" *Mimarlık* (trans. E. Acar and M. Güvenç), No. 197-198, pp. 14-21

⁴¹⁸ TAFURI, M. (1983) "Radikal Mimarlık ve Kent" *Mimarlık* (trans. M. Adam), No. 197-198, pp. 26-31

⁴¹⁹ See *Mimarlık* (1985, No. 214) and (1986, No. 220) for these book reviews.

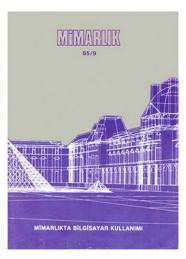

Figure 5.17 The cover page of *Mimarlık* (1980, No. 162) about energy

Figure 5.18 The cover page of *Mimarlık* (1984, No. 207) about children and the space

Figure 5.19 The cover page of *Mimarlık* (1985, No. 219) about computer applications

Besides the headlines mentioned above were issues that concentrated on children and the space (Figure 5.18), energy (Figure, 6.17), environment, computer applications (Figure 5.19), and female architects. However, these topics were not frequently repeated in more than one issue like the topics mentioned above. Towards the end of the decade the journal attempted to include **architectural criticism**, and published a few essays, which were Merih Karaaslan's "Piramit Kurgusu ve AKM" (The Fiction of Pyramid and Atatürk Cultural Centre), Hasan Özbay's "Müze Kavramı ve Ankara Atatürk Kültür Merkezi" (The Concept of Museum and Ankara Atatürk Cultural Centre), and Abdi Güzer's "TBMM Lojmanları: Fevkalade + Fevkalade = Alelade" (National Assembly Lodgments: Marvellous + Marvellous = Ordinary). 420

5.2 Architectural Practice in *Mimarlık*

Until the advent of photography, and earlier of lithography, the audience of architecture was the user. With photography, the illustrated magazine, and tourism, architecture's reception began to occur also through an

⁴²⁰ See *Mimarlık* (1989, No. 235), (1989, No. 238), and (1989, No. 234) for these essays.

additional social form: consumption. With the enormous amplification of the audience, the relation to the object changed radically. The audience (the tourist in front of a building, the reader of a journal, the viewer of an exhibition or a newspaper advertisement, and even the client who often is also all of above) increasingly became the user, the one who gave meaning to the work. In turn the work itself changed.⁴²¹

It cannot be only foreign journals which were followed by architectural audience in Turkey for the images they contained, sometimes being viewed but not read. *Mimarlık* must have been subjected to the same act, especially after it started publishing buildings and projects. As a building was published in the journal, the audience became the user and reinterpreted the work. When *Mimarlık* changed its publication policy in 1986, it began to reach a larger audience than it had reached before. Then, it included more photographs and drawings of buildings and projects in a better quality, which made the journal more visual and appealing. The audience of *Mimarlık* must have been more interested in architectural production than theory; otherwise *Mimarlık* would not have been criticized for its content being too theoretical and didactic in the first half of the 1980s.

Architectural production in *Mimarlık* included building reviews or competition results. The majority of building reviews mentioned in this part were published in *Mimarlık* in the second half of the 1980s, whereas competitions have always been a part of the journal. Besides, between 1983 and 1986, project application

⁴²¹ COLOMINA, B. (1988) pp. 9-10

⁴²² Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2

⁴²³ Paper and printing quality of the journal, and the volume of it increased after the years of hardship and when the publishing job was given to a private press.

⁴²⁴ Omacan criticized *Mimarlık* of the early 1980s for focusing so much on architectural theory. (OMACAN, E. (1987) p. 13)

⁴²⁵ Interview with Hasan Özbay, 05.07.2011, Appendix A.9

booklets were published as supplementary to the journal. These included detailed information about award winning entries of competitions. 426

One way that *Mimarlık* presented the architectural production was in the form of foreign or local **building reviews**. There were a limited number of building reviews in the first half of the period which were concentrated in issues of 1985. These included; Ankara Atatürk Cultural Centre, Ankara Exhibition House, Ankara State Conservatory, METU Faculty of Architecture Solar House, METU Faculty of Architecture Building, Pertevniyal High School, and Tercüman Newspaper Headquarters.⁴²⁷

Figure 5.20 The cover page of *Mimarlık* (1987, No. 224) with images of works of the Ministry of Public Works

Figure 5.21 The cover page of *Mimarlık* (1988, No. 230) with an image of Faisal Mosque

Figure 5.22 The cover page of *Mimarlık* (1988, No. 232) with an image of Pamfilya Holiday Village

⁴²⁶ A total of eight project application booklets were published which could be purchased from the Chamber in Ankara and İstanbul. Some of the competitions documented in them were: Samsun Government Palace C. (No. 1), Nevşehir Government Palace C. (No. 2), İzmir Aliağa Government Palace C. (No. 3), T.C. İslamabad Embassy C. and Eskişehir Cultural Facilities C. (No. 4), Mersin School of Hotel Management and Tourism C. (No. 5), Samsun and Bolu State Hospitals C. (No.

School of Hotel Management and Tourism C. (No. 5), Samsun and Bolu State Hospitals C. (No. 6), Ankara Altınpark Landscape C. (No. 7), and Altındağ Municipality's Building and Landscape C. (No. 8)

130

⁴²⁷ See *Mimarlık* (1985, No. 217), (1985, No. 219), (1985, No. 211), (1980, No. 162), (1985, No. 212-213), and (1985, No. 214) for these building overviews.

After 1986, with the new Publication Committee, the number of building reviews increased extensively in *Mimarlık*. There were issues that covered architectural production in certain cities such as; an issue (1987, No. 223) that introduced some buildings built in Ankara in the 1980s; another one (1987, No. 225) that reviewed many architects and buildings from İzmir, and another issue (1989, No. 234) that listed architects and buildings from Trabzon. Besides, an issue (1987, No. 224) included many applications that the Municipality of Public Works directed (Figure 5.20); an issue (1988, No. 229) reviewed projects that Turkish architects built abroad (Figure 5.21); an issue (1988, No. 231) examined tourism buildings (Figure 5.22), an issue (1989, No. 233) reviewed applications of local governments; and another issue (1989, No. 235) investigated projects designed by female architects.

Mimarlık published a series called "Son On Yılda Mimarlığımız" (Our Architecture in the Last Ten Years) that lasted for four issues. In each issue, two to three architects and/or historians were asked to evaluate contemporary architecture in Turkey. Their answers in the form of essays were followed by projects of current architecture in Turkey simply to exemplify their statements. The journal also organized an event called "Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu" (Symposium of Contemporary Architectural Movements and Architecture in Turkey). Mimarlık published the presentations of architects about their own works, and the forum and panel discussions about

-

⁴²⁸ Üstün Alsaç, Neşet, Şanziment, and Emre Arolat and Sezar Aygen wrote for the forum in *Mimarlık* (1989, No. 233); Atilla Yücel and Muhlis Türkmen for (1989, No. 234), Enis Kortan, and Esen Onat for (1989, No. 235), and Cengiz Bektaş and Şengül Öymen Gür for (1989, No. 236).

⁴²⁹ Works of Sezar Aygen and Oktay Veral were included in *Mimarlık* (1989, No. 233); Fatih Gorbon and Z. Kaya Dinçer's, Gülsün Sağlamer, Hülya Yürekli and Ferhan Yürekli's, Neşet, Şanziment, and Emre Arolat's in (1989, No. 234), A. & A. Yücel, G. Özbayram's, Murat Artu's, Esi Çakmakçıoğlu's, Filiz and Coşkun Erkal's in (1989, No. 235), Ali Esad Göksel's in (1989, No. 236).

⁴³⁰ "Türkiye Mimarlığı Sempozyumu II" (Symposium of Architecture in Turkey) was held in 1993 and published in *Mimarlık* (1993, No. 255). The main focus of the symposium was identity, legitimacy and morality in architecture in Turkey.

contemporary architecture in Turkey.⁴³¹ Ayvalık and Marmara Island Debates on Modern Architecture from the first half of the decade also included such presentations on which architects were able to discuss.

There were not many reviews in *Mimarlık* about foreign architects and buildings. Information about foreign competitions, buildings, and architects were usually mentioned in the news section. The ones that were published in detail included; Piet Blom's Boomwoning Housing, Norman Foster's Shanghai Bank, Kisho Kurokowa's Nagoya City Art Museum, Le Corbusier's Firminy Church, James Stirling's Stuggart New Staatsgalerie, and IBA Housing Project. One could also find information in the journal about Zaha M. Hadid, Itsuko Hasegawa, Kenzo Tange, and deconstructivist architects.

Before 1986, one could not see contemporary building reviews in *Mimarlık*; however, it was possible to see **architect profiles** that included by architects who were not active in architecture anymore. Profiles of Şevki Balmumcu, Kemalettin Bey, Ernst Arnold Egli, and Arif Hikmet Koyunoğlu were published for their honorable memory. The Publication Committee under the editorship of Karaaslan, on the other hand, decided to introduce a contemporary architect and his/her projects in new issues. Along this principle, profiles of Ergin Akman, Alpay Aşkun, Aydın Boysan, Cengiz Bektaş, Mukadder Çizer, Sedat Gürel, and

-

This symposium was published in *Mimarlık* (1990, No. 239). Architects who made presentations were; Sezar Aygen, Cengiz Bektaş, Turgut Cansever, Coşkun Erkal, Güngör Kaftancı, Merih Karaaslan, Doruk Pamir, Doğan Tekeli, and Şevki Vanlı. Those who joined the panel were Ekrem Akurgal, Afife Batur, Enis Kortan, Haluk Pamir, Uğur Tanyeli, and Atilla Yücel.

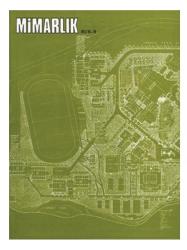
⁴³² See *Mimarlık* (1987, No. 226), (1988, No. 228), (1989, No. 236), (1987, No. 226), (1989, No. 235), and (1987, No. 224) for foreign buildings.

⁴³³ See *Mimarlık* (1989, No. 235), (1987, No. 232), and (1989, No. 234) for foreign architects.

⁴³⁴ See *Mimarlık* (1982, No. 179-180), (1982, No. 181), and (1984, No. 209-210) for architect profiles.

Vedat İşbilir were published in *Mimarlık*.⁴³⁵ Their profiles either included interviews, architects' stories in their profession, list of buildings and projects they designed, and/or their photographs and drawings.

Another way to present architectural production was through **competitions**. Upcoming national and international competitions were often announced in the news section of *Mimarlık*. Their results were either published briefly in the news section again, in detail in project – application booklets, or sometime they would occupy even a whole issue of the journal. For instance, an issue (1981, No. 170-171) was only about the award winning projects of the Marine Graduate School Competition (Figure 5.23) and another one (1981, No. 172) was about the Constitutional Court Competition (Figure 5.24). Jury reports, notes from colloquiums, and jury comments on projects often accompanied drawings of projects and photographs of physical models.

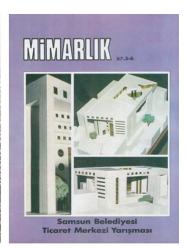

Figure 5.23 The cover page of *Mimarlık* (1981, No. 170-171)

Figure 5.24 The cover page of *Mimarlık* (1981, No. 172)

Figure 5.25 The cover page of *Mimarlık* (1987, No. 227)

In one issue of *Mimarlık* (1980, No. 162), competition projects of Afyon, Erzurum, and Trabzon Government Palaces were published. This was a common

⁴³⁵ See *Mimarlık* (1988, No. 231), (1989, No. 233), (1987, No. 222), (1987, No. No. 226), (1988, No. 229), and (1988, No. 230) for architect profiles.

_

project type which was preferred to be derived by competitions. Furthermore, results of competitions for Adana, Erzincan, and Giresun Government Palaces were shortly mentioned in the journal. Some urban design projects were also obtained after national competitions such as Bursa Zafer and Şehreküstü Squares Urban Design Competition, İstanbul Yenikapı Culture and Entertainment Park Competition, and Trabzon Coast Line Landscape and Architectural Project Competition.

In the 1980s, by publishing the jury reports and the award winning projects, *Mimarlık* prepared a platform for discussions which were revolving around the Aga Khan Architecture Awards. It published awards of 1983, 1986, and 1989 and these were followed by discussions. In the journal, one could find information about the projects, comments on the awards, and essays on 'Islamic architecture'. Another popular competition in Turkey was the National Architecture Exhibition and Awards that the Chamber of Architects organized. *Mimarlık*, as the publication organ of the Chamber, concentrated on this event. The journal announced the awards and the exhibition, and published the award winning projects and essays on them.

An important competition of the period was the EXPO '92 World Exhibition Turkish Pavilion Competition and its award winning projects were published in *Mimarlık*. The results of competitions for students were published in *Mimarlık* as well; for instance, Mimar Sinan Mobile Museum Student Competition and

⁴³⁶ See *Mimarlık* (1987, No. 224) for these competitions.

 $^{^{437}}$ See *Mimarlık* (1988, No. 230), (1987, No.222), and (1989, No. 234) for urban design competitions.

⁴³⁸ See *Mimarlık* (1983, No. 194-195), (1986, No. 220), and (1989, No. 236) for Aga Khan Architecture Awards.

⁴³⁹ See *Mimarlık* (1988, No. 230) for the National Architecture Exhibition and Awards.

⁴⁴⁰ See *Mimarlık* (1989, No. 237) for this competition.

Dwelling of the 21st Century and its Environment Student Competition. ⁴⁴¹ Apart from student competitions, student projects from METU and KTU were published in the journal. ⁴⁴² The Doll House Competition, an international competition that was originally published in *Architectural Design*, was published in the 'children and space' issue of *Mimarlık*. ⁴⁴³ Mediterranean Countries Traditional Architecture Project Competition was another international competition that was published in *Mimarlık*. ⁴⁴⁴ Besides the ones listed above, *Mimarlık* published many other architectural competitions in the 1980s. ⁴⁴⁵

5.3 Concluding Remarks

There are two common ways to get acquainted with new trends: Either by seeing the foreign constructions as in the example of the Hilton Hotel or, and of course, the easier and more possible one, by following the projects and applications in architecture magazines (by looking at the photographs or drawings in limited numbers) and getting acquainted with them fairly superficially. 446

Batur criticizes that architects in Turkey often got accustomed to the contemporary architectural developments through architectural journals; and that, their acquaintance remained mostly 'superficial' when they referred to foreign journals only visually. Drawings and photographs of architectural production in the West were what architects in Turkey looked for and what they scanned in foreign journals. In the first half of the 1980s, *Mimarlık* attempted to remove that

⁴⁴¹ See *Mimarlık* (1989, No. 233) and (1988, No. 227) for student competitions.

⁴⁴² See *Mimarlık* (1983, No. 188) and (1989, No. 234) for student projects.

⁴⁴³ See *Mimarlık* (1984, No. 207) for 'children and space' content.

⁴⁴⁴ See *Mimarlık* (1981, No. 173-174) for this competition.

⁴⁴⁵ Some of these were Antalya Municipality Bus Terminal C. (1986, No.221), Samsun Municipality Rent Facilities C. (1987, No. 226), Maslak Military Hospital C. (1989, No. 238), and Kuşadası Municipality Commerce and Social Facilities C. (1990, No. 239).

⁴⁴⁶ BATUR, A. (2005) p. 48

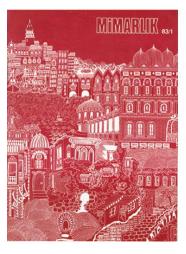
shallow comprehension of architectural practice that was derived from only visual materials. It provided knowledge about the theoretical background that formed the current architectural production by publishing book reviews, translations, and articles in which architects and historians commented on these theories and made it meaningful for the context of Turkey. This way, *Mimarlık* added to the consciousness about foreign developments and encouraged its audience to question foreign and local architectural applications. Even though its theoretical approach was ciriticized many times, the journal has also been praised for enhancing architectural theory and practice in Turkey with the multidisciplinary and architectural theories it presented from the turn of the 1980s onwards.

When *Mimarlık* started to publish examples of the architectural production in Turkey in the second half of the 1980s, it did not promote certain architects but it aimed to familiarize its audience with what was being designed and built in Turkey at the time. 447 The information given about the projects were quite objective accounts that gave basic information. For instance, the capacity of the building and its program, design criteria, historical and geographical concerns, topographical properties, and use of structural system and materials were noted. On the other hand, architectural criticism was newly attempted to be formed in the journal to evaluate the building production of Turkey. Architectural competitions and their jury reports, which have always been published in the journal, kept contributing to the architectural production of the period by displaying the works that were appreciated and awarded.

It seems as if *Mimarlık* of the 1980s covered a lot about architectural practice and theory in Turkey and in the world, albeit its content was imbalanced in the first and second half of the decade. The uneven distribution of its content between the two halves of the decade can very well be observed even through an analysis of

⁴⁴⁷ Still, some projects and architects appeared in the journal more than others, for instance, Ankara Atatürk Cultural Center, Cengiz Bektaş, Sezar Aygen, and Merih Karaaslan.

the "Table of the Contents" of *Mimarlık*. The journal was either too focused on architectural theory or practice at certain times; nevertheless, when the decade is conceived as a whole, it provided a significant amount of knowledge on both. Along these lines, it can be said that common architectural tendencies in the 1980s were reflected in *Mimarlık* through competitions, architect profiles, articles, translated works, building and publication overviews studied in the previous two parts. Theoretical framework of contemporary architecture and its products were scrutinized in *Mimarlık* so that architects would not take anything for granted and instantly adopt what came from the West but would rather question them and/or internalize them if they were applicable.

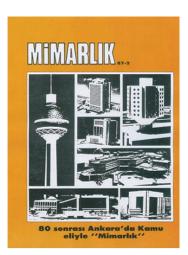

Figure 5.26 The cover page of *Mimarlık* (1983, No. 187)

Figure 5.27 The cover page of *Mimarlık* (1985, No. 214)

Figure 5.28 The cover page of *Mimarlık* (1987, No. 223)

⁴⁴⁸ See Appendix F for Table of the Contents of *Mimarlık*

CHAPTER 6

CONCLUSION

The 1980s were the years when widespread pluralistic tendencies in architecture in the world and in Turkey were often recalled by identifying them as 'Post-Modernism'. At the time, skepticism and criticism were adopted by architects, historians, and theorists, which provided a different perspective in architecture. A lot was built and told in the period and after in these lines, and many voices attempted to theorize 'Post-Modernism' and to materialize it in the built-environment. Nevertheless, there was no (and still there is no) consensus about what 'Post-Modernism' referred to. It was widely discussed whether 'Post-Modernism' was a total break with Modernism, an anti-modern movement, or it was a process within Modernism that could not be defined chronologically. As Sarfatti-Larson summarized, below are some of its definitions:

Postmodernism has been presented as a period, a new aesthetics, a theory, a philosophy, a new epistemology (by Lyotard), a 'structure of feeling' (borrowing Raymond William's expression), a 'regime of signification' (by Lash), a dominant in the cultural logic of late capitalism (by Jameson), or its fragmented consciousness (by Harvey). In all these versions, the shift is of concern mainly for the intellectual who theorizes it. Yet the 'over-theorized' phenomenon of post-modernism is in fact not theorized at all. A phenomenon for which each theorist provides a disparate objective basis, if not a different theory, is incomprehensible as a whole.

It is redundant to attempt to find a unified definition for these theories and such an effort is beyond the scope of this study. Such an attempt is also against the inclusive

⁴⁴⁹ SARFATTI-LARSON, M. (1993) p. 250

nature of 'Post-Modernism' that refuses generalizations. On the other hand, it is necessary to comprehend architectural theory and practice that revolved around 'Post-Modernism' in the 1980s. In this period, "diversity of domains and plurality of theories that contribute[d] to the actual production and theoretical framework of architecture, inevitably necessitate[d] an extended framework inclusive of plurality of disciplines."⁴⁵⁰ Architecture emphasized interdisciplinarity, questioned the former styles, refused strict formalism and functionalism, demanded freedom in choosing references, and aspired for heterogeneity. In the first half of the 1980s, Mimarlik covered such contemporary debates in architecture and responded to the agenda of architecture in the world with the publication of translations, compilations, and articles by local writers. For instance, it included articles by / about Leon Krier, Paolo Portoghesi, Aldo Rossi, Manfredo Tafuri, and Robert Venturi that were on the agenda of western architecture. Although forming a small part of what was being told and practiced in contemporary architecture, these still gave a general idea about the arguments that were going on beyond the borders of the country.

Historicist and contextualist tendencies that were often recalled in this period were not new in architecture in Turkey; such tendencies appeared in a sequence, one after the other, in earlier decades. The latter denied the former, accepted the new (whether modernist or historicist) and applied it without much questioning. That is to say, national / international, and modern / traditional architecture subsisted in Turkey before, but contextualism, historicism, and traditionalism became the dominant approach following the architectural developments in the world in the 1980s. This time, what was borrowed from the West was not in conflict with what was inherited from the geography and history of Turkey. According to Tanyeli, regionalist-contextualist approach was what shaped architecture in the 1980s, even though reasoning of each architect about it might be different. With this

⁴⁵⁰ GÜZER, C. A. (1994) p. 6

⁴⁵¹ TANYELİ, U. (1998) "1950'lerden Bu Yana Mimari Paradigmaların Değişimi ve 'Reel' Mimarlık'' *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık* (ed. Y. Sey), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, pp. 245-246

approach, a **local identity** was attempted to be reached by integration and association of modern architecture with Islamic, historicist, regionalist, and / or vernacular motives. It is possible to observe such tendencies of the 1980s by looking at the topics that were covered and the architectural products that were published in *Mimarlik*.

Architectural periods in Turkey, which were labeled as the First and Second International Styles after western influences, and the First and Second National Styles after local references seemed to be the embodiment of opposition between the West and the East. In fact, all of these approaches looked for an architecture applicable throughout the country, emphasizing different stances. For instance, the National Turkish Architecture Seminar (1984) sponsored by the Ministry of Culture and Tourism showed that the search for a **national identity** was a concern for many architects as well as the state in the 1980s. However, this attitude created the problem about which source of reference to pick from from after satisfying environmental, functional, and technological requirements of a building. In fact, what had to be done to attain a national identity was accepted to employ local references in the contemporary understanding of modern architecture.

Hansen, stating that "every good architecture is national and every national architecture is bad," 455 put emphasis on how national architecture might be just a label that was attached to the good work after it was built and when national

-

⁴⁵² Architects and historians who made their presentations in this seminar were: Ekrem Akurgal, Oluş Arık, İnci Aslanoğlu, Perihan Balcı, Hüseyin Başçetinçelik, Cengiz Bektaş, Turgut Cansever, Behruz Çinici, M. Sinan Genim, Sedad Hakkı Eldem, Doğan Kuban, Abdullah Kuran, Kemal Soyer, H. Kemali Söylemezoğlu, Metin Sözen, Hüsrev Tayla, and Orhan Cezmi Tuncer. Doğan Kuban did not accept such a 'national architecture' in which the past could define the contemporary approach. (KUBAN, D. (1984b) "Çağdaş Kültürde Ulusal Üslup Nedir? Ne Değildir?" *Mimaride Türk Milli Üslubu Semineri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü, pp. 7-13)

⁴⁵³ For instance, monumental or civilian, international or Anatolian, 'Islamic', Ottoman, Seljuk, and 'Turkish'.

⁴⁵⁴ CANSEVER, T. (1984) *Mimaride Türk Milli Üslubu Semineri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü, pp. 166-168

⁴⁵⁵ Taken from the conversation between Hans Hansen and a writer that Bruno Taut cited in his book. (TAUT, B. (1938) *Mimari Bilgisi*, İstanbul: Güzel Sanatlar Akademisi, p. 333)

architecture was intended from the beginning, it might end with failure. Modernist approaches of the 1930s and the 1950s, and historicist and traditionalist approaches of the 1920s and 1940s had similar intentions that aimed to be acceptable nationwide. In those decades, the state had the visions of the 'modern' living and the 'developed' country, which were attempted to be reflected on architecture in every occasion. When one of these approaches of the 'national' or 'international' was favored, the other did not disappear; rather, it just lost its effect in some environments. Similarly, an editorial of *Mimarlık* pointed out the validity of Modernism in the 1980s as follows:

We live in an age where spatial practices are still being shaped up by 'modernist' attitudes. No matter how 'worn out' the term itself may seem, modern architecture has always been capable of preserving its validity for the architectural practice of the age. Here, it is important to note that what have been internalized within the daily practice of the 'masters', now revealing themselves anonymous and granted within very individual problematic approaches. 457

Considering the editorial, it can be asserted that the *Mimarlık* journal regarded new developments in architecture as a continuation of modern architecture, even though it published essays on post-modern architecture and condition. Then, *Mimarlık* might have aimed at disseminating criticism and skepticism to question modern architecture, which had not been attempted in the former decades. Moreover, architectural transformations in the 1980s might have been considered as an integral part of Modernism rather than 'Post-Modernism'. With this distinct position, *Mimarlık* stood out among the other architectural journals in the 1980s in Turkey and differed from its previous issues due to its exuberant and dense presentation of architectural theory and practice. 458

⁴⁵⁶ GÜMÜŞ, K. (1982) "Söyleşi: Mimarlık, Çevre ve Anlam" *Mimarlık*, No. 186, p. 29

⁴⁵⁷ (1984) "Editorial" *Mimarlık*, No. 204, p. 41

⁴⁵⁸ With the perspective that Buckley and Colomina provided, 1980s can be conceived as *Mimarlık*'s "moment of littleness" in its long publication life. (BUCKLEY, C., COLOMINA, B. (2010) *Clip, Stamp, Fold: The Radical Architecture of Little Magazines 196X – 197X* (eds. C. Buckley and B. Colomina), Barcelona: Actar, New York: Princeton University, p. 8)

There was no other architectural journal in Turkey that published so much on contemporary architectural developments. In this sense, it seems as if *Architectural Design* was a model for *Mimarlık*. Apparently, a significant number of articles in *Mimarlık* were translated from their originals in *AD*. This might have been due to the necessity felt in the profession at the time which could not be dispelled by the other journals *Mimar* or *Yapı*. Such commercial journals could not take the risk of focusing on theory rather than practice for the sake of their sales, but *Mimarlık* could as the publication of the Chamber of Architects, for which commercial success was not the primary objective. By the time *Mimarlık* changed this approach with a more practical one, *Mimar* had already ceased publication, so there was only *Yapı* publishing about architectural practice and *Dizayn Konstrüksiyon* about construction. Until 1989, *Yapı* and *Mimarlık* were the only journals to publish about architectural production in Turkey.

Throughout its publication period, different positions of *Mimarlık* as an architectural journal were related to the changing Administrative and Publication Committees, as well as the general atmosphere in the profession and the country. In the 1960s, architecture as a profession was the priority of *Mimarlık*. In the 1970s, it adopted a highly political approach which looked for solutions to social problems rather than exclusively problems of architecture.

In the 1980s, two distinct approaches could be felt in *Mimarlık* under the editorship of Haldun Ertekin and Nazan Kavukçu, and later Merih Karaaslan. In the early 1980s, the journal presented a more theoretical focus, which could be said to have given the journal an academic identity. The emphasis on theory was then valid throughout architecture in the world. According to Adamson and Pavitt, it was "[t]he return to history that brought architectural historians into closer contact with practice [and] paved the way for architects to become historians and

 $^{^{459}}$ Ertekin mentioned the importance of AD as a source for contemporary arguments because there was not enough material on architectural criticism and theory in Turkey. (Interview with Haldun Ertekin, 02.07.2011, Appendix A.5)

theoreticians.",⁴⁶⁰ In the late 1980s, on the other hand, the journal chose to concentrate on the architectural production in Turkey more than any other subject as many commercial architectural journals did at the time.

Mimarlık of the 1960s and the 1980s has often been criticized for being apolitical, and of the 1970s for being too political. Furthermore, *Mimarlık* of the first half of the 1980s was criticized for being too theoretical, and of the second half of the 1980s for being too practical. That is to say, *Mimarlık* of these decades has been criticized for not being able to have a 'balanced diet' of content⁴⁶¹ and an objective position that would associate both architectural production and theory and hence increase its audience.

The uneven distribution of architectural theory and production, written and visual materials, and articles and building reviews between the two halves of the 1980s can be explicitly viewed from Appendix F. Common topics in *Mimarlık* at all times were competition results, and articles on public works, planning, urbanism, and problems of the profession. On the other hand, topics like 'Islamic architecture', participation in the design process, review of architectural history, etc. were new in the journal in the 1980s. There had been articles on architectural education, contemporary architectural developments, urbanism, vernacular architecture, restoration and conservation in earlier issues of *Mimarlık*, however not as dense and as focused. In this sense, it is possible to say that the journal adjusted its content in line with the architectural development in the world. *Mimarlık* of the period attempted to integrate itself into the international architectural arena by putting emphasis on architectural theory. 462

⁴⁶⁰ ADAMSON, G., PAVITT, J. (2011) p. 26

⁴⁶¹ Balamir said that *Yapi* could manage to reach such a balance but *Mimarlık* did not give up a subject until it was exhausted. (Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2)

⁴⁶² Interview with Celal Abdi Güzer, 17.06.2011, Appendix A.6

Afterwards, in the second half of the 1980s, with a new Publication Committee and a different understanding, *Mimarlık* concentrated more on architectural production in Turkey. The Publication Committee did not hesitate to publicize contemporary projects and buildings in the journal and published building and architect reviews like it used to do in the 1960s and 1970s. The journal displayed products of changing architectural tendencies and attempted to evaluate them through seminars, series, and architectural criticisms. This evaluation was mostly done over the arguments that were brought to the agenda by foreign and local articles in the first half of the decade, such as review of modern architecture, use of referential elements and symbols in architecture, experimenting as building, and application of conservation and restoration projects. In a way, the first half of the decade prepared a basis for the presentation of architectural production in the second half of the decade.

Competitions and building reviews in the journal revealed about the architecture of the period. The expansion of private sector, the loosening of strict rules of governmental institutions, the increasing power of local governments, the freedom of architectural expression, the appearance of new building types, and the emphasis on context, importance of urban design projects, etc. could all be pointed out through architectural practice that began to be more covered in *Mimarlık* from the mid-1980s onwards. Freer and more contextual approaches in holiday village projects, applications of local governments, office and headquarter buildings, and state buildings could then be frequently observed in the journal that clearly exemplified the architectural context of the period. Then, it is possible to say that *Mimarlık* 'reflected' the architectural agenda in Turkey as well as contemporary architectural developments in the world within its restricted conditions and through its own perspective.

Nonetheless, *Mimarlık* was not only exemplary of the context but also 'shaped' it. It seems as if architectural theory published in *Mimarlık* in conjunction with the accumulation of past architectural tendencies and dynamics of the time affected architectural practice in Turkey in the 1980s to a certain extent. Such an influence is

not so obvious; however, it can be sensed from an editorial of *Mimarlık* that asserts that the journal contributes to an accumulation of knowledge about architectural practice. Some contemporary architects similarly implied that the journal had been the source of information about Post-Modernism and an architectural practice along these lines in Turkey. 464

Every architect who was enrolled at the Chamber was delivered the journal at a time when there were limited numbers of architectural publications in the country. Surely, not every member read *Mimarlık* thoroughly or looked at it carefully; nevertheless, its communicative power cannot be neglected. It is very hard to trace which articles and theories influenced the production of which buildings, but by looking at the architectural production it can be inferred that important architectural transformations took place in the country in the 1980s. These needed to have a theoretical basis, which was provided by local and foreign publications. Among other publications, *Mimarlık* was the one that reached the largest audience in Turkey; then, it is more than an estimation to say that it had a significant influence on architects and indirectly on architecture in Turkey.

⁴⁶³ See page 2 for full quotation.

⁴⁶⁴ Ertekin mentioned that such an influence might have been possible (Interview with Haldun Ertekin, 02.07.2011, Appendix A.5). Also, Balamir, by saying that the journal was a source of inspiration for many architects such as Merih Karaaslan supports the assumption that *Mimarlık* 'directed' architecture in Turkey (Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2). Similarly, according to Güzer, *Mimarlık* of that period had a transformative effect on architecture (Interview with Celal Abdi Güzer, 17.06.2011, Appendix A.6).

BIBLIOGRAPHY

Data-bases on the Internet

[data-base online] http://www.architectural-design-magazine.com

[data-base online] http://architectureinberlin.wordpress.com

[data-base online] http://www.arkitektler.org

[data-base online] http://www.clipstampfold.com

[data-base online] http://www.domusweb.it

[data-base online] http://www.goethe.de

[data-base online] http://www.jstor.org

[data-base online] http://www.mimarist.org

[data-base online] http://www.mimarlarodasi.org.tr

[data-base online] http://www.mo.org.tr

[data-base online] http://web.mit.edu

[data-base online] http://www.yem.net

Interviews

Interview with Zafer Akay, 20.07.2011, Appendix A.1

Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011, Appendix A.2

Interview with N.Müge Cengizkan, 10.08.2011, Appendix A.3

Interview with Oktay Ekinci, 08.06.2011, Appendix A.4

Interview with Haldun Ertekin, 02.07.2011, Appendix A.5

Interview with Celal Abdi Güzer, 17.06.2011, Appendix A.6

Interview with Yavuz Önen, 22.06.2011, Appendix A.7

Interview with Aslı Özbay, 05.07.2011, Appendix A.8

Interview with Hasan Özbay, 05.07.2011, Appendix A.9

Interview with Suha Özkan, 16.06.2011, Appendix A.10

Interview with Belgin Turan Özkaya, 01.06.2011, Appendix A.11

Interview with Fatih Söyler, 18.08.2011, Appendix A.12

Interview with Arif Şentek, 19.07.2011, Appendix A.13

Interview with M. Haluk Zelef, 14.06.2011, Appendix A.14

- ACHLEITMER, F. (1989) "Vienna is Different" L'Architecture d'Aujourd'hui, No. 264, p.90
- ADAMSON, G., PAVITT, J. (2011) "Postmodernism: Style and Subversion" *Postmodernism: Style and Subversion 1970-1990* (eds. G. Adamson and J. Pavitt), London: Victoria and Albert Musuem, pp. 12-97
- AKSOY, E. (1989) "Doğu'da Uyanış" Mimarlık, No. 235, pp. 88-89
- ALSAÇ, Ü. (1976) Türkiye'deki Mimarlık Düşüncesinin Cumhuriyet Dönemindeki Evrimi, Trabzon: KTÜ Baskı Atelyesi, pp.40-49
- ALSAÇ, Ü. (1979) "Cumhuriyet Döneminde Yayınlanan Mimarlık Dergileri" *Çevre*, No. 1, pp. 86-90
- ALSAÇ, Ü. (2005) "The Second Period of National Architecture" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp. 99-108
- ALTAN ERGUT, E. (1991) Historicism and Architecture: A Conceptual Framework for Interpretations of Historicism in Contemporary Turkish and Western Architecture (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: İnci Aslanoğlu), Ankara: Middle East Technical University
- ALTAN ERGUT, E. (2001) "Zeki Sayar: Türkiye'de Mimarlığın Profesyonelleşme Sürecinde Bir Mimar" *Mimarlık*, No. 300, pp. 14-22
- ALTAN ERGUT, E., TURAN ÖZKAYA, B. (2005) "The Chamber of Architects Presents / Evaluates Architecture in Turkey: National Exhibition and Awards of Architecture" Architecture in Turkey around 2000: Issues in Discourse and Practice (ed. T. Korkmaz), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp. 151-163

- ALTAN ERGUT, E., ENGİNSOY EKİNCİ, S. (2005) "Belge Okumak: Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığının Tarih Yazımında *Mimar-Arkitekt* Dergisi" *Türkiye'de Sanat ve Mimarlık Tarihi Yazımının Sorunları Bildirileri*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, pp.
- ASLANOĞLU, İ. (1980) Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Basım İşliği
- ASLANOĞLU, İ. (2011) "1928-1950 Arası Türkiye'de Mimarlık Gelişmeleri" *Cumhuriyetin Mimarlık Mirası Sempozyumu*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, pp. 35-44
- BAKHT, N. (2007) Analysis of the Limits of Representation of Architectural Photographic Images in Periodicals (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: Celal Abdi Güzer), Ankara: Middle East Technical University
- BALAMİR, A. (1985) "Mimarlık Söyleminin Değişimi ve Eğitim Programları" *Mimarlık*, No. 218, pp. 9-15
- BALAMİR, A. (2003) "Mimarlık ve Kimlik Temrinleri I: Türkiye'de Modern Yapı Kültürünün Bir Profili" *Mimarlık*, No. 313, pp. 24-29
- BALAMİR, A. (2003) "Mimarlık ve Kimlik Temrinleri I: Türkiye'de Modern Yapı Kültürünün Bir Profili" *Mimarlık*, No. 314, pp. 18-23
- BALAMİR, A. (2004) "Turkey between East and West" *Iran: Architecture for Changing Societies* (ed. P. Jodidio), Turin: Umberto Allemandi & C., pp. 83-92
- BARRIERE, P. (1990) "From Deconstruction to Reconstruction" L'Architecture D'Aujourd'hui, No. 271, p. 111
- BATUMAN, B. (2005) "1980 Öncesi Mimarlar Odası ve UIA" *Bülten*, No. 33, pp. 28-31
- BATUR, A. (1985) "Modern Mimarlık Hareketinin Mimarlık Yayınlarında Ele Alınışı ve Yayınların Uygulamaya Etkisi" *Mimarlık*, No. 215, pp. 24-29
- BATUR, A. (2005) A Concise History: Architecture in Turkey during the 20th Century, İstanbul: Chamber of Architects of Turkey
- BAUMAN, Z. (2011) "Is there a Postmodern Sociology?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 188-198
- BEKTAŞ, C. (2000) *Mimarlığımızın Cumhuriyeti*, İzmir: Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yayınları
- BELGE, N. (1982) "Katılımda Başarı Bilinçliliği, Bilinçlilik ise Yaşama Müdahale Edebilme Yetisini Gerekli Kılar" *Mimarlık*, No. 175, pp. 18-21

- BELLINI, M. (1986) "A Crucial Issue" Domus, No: 674, p. II
- BİLGİN, İ. (1983) "Ağa Han Mimarlık Ödülleri'nin Ardından" *Mimarlık*, No. 196, pp. 23-25
- BOZDOĞAN, S. (2001) Modernism and Nation Building: Turkish Architectural Culture in the Early Republic, Seattle and London: University of Washington Press
- BOZDOĞAN, S. (2008) "Democracy, Development, and the Americanization of Turkish Architectural Culture in the 1950s" *Modernism and the Middle East: Architecture and Politics in the Twentieth Century* (eds. S. Isenstadt & K. Rizvi), University of Washington Press, pp. 116-138
- BUCKLEY, C., COLOMINA, B. (2010) *Clip, Stamp, Fold: The Radical Architecture of Little Magazines* 196X 197X (eds. C. Buckley and B. Colomina), Barcelona: Actar, New York: Princeton University
- CAMHIS, M. (1983) "Neden Planlama Kuramı ve Bilim Felsefesi?" *Mimarlık* (trans. E. Acar and M. Güvenç), No. 197-198, pp. 14-21
- CASSON, H. (1968) "On Architectural Journalism" *Concerning Architecture* (ed. J. Summerson), London: Allen Lane, pp. 258-264
- CENGİZKAN, N. M. (2009) "Yayınları ve Etkinlikleri Bağlamında Türkiye Mimarlık Ortamında Katkı Sağlayan Bir Kurum Olarak Mimarlar Odası" *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Vol. 7, No. 13, pp. 659-672
- CLARKE, P. W. (1992) "The Economic Currency of Architectural Aesthetics" *Threshold*, New York: Rizzoli, pp. 50-61
- COLOMINA, B. (1988) "Introduction: On Architecture, Production and Reproduction" *Architecture production* (eds. J. Ockman and B. Colomina), New York: Princeton Architectural Press, pp. 7-23
- CANSEVER, T. (1984) *Mimaride Türk Milli Üslubu Semineri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü, pp. 166-168
- CROSET, P. A. (1988) "The Narration of Architecture" *Architectureproduction* (eds. J. Ockman and B. Colomina), New York: Princeton Architectural Press, pp. 201-210
- CRYSLER, C. G. (2003) Writing Spaces: Discourses of Architecture, Urbanism, and the Built Environment, 1960-2000, New York: Routledge
- ÇAVDAR, T. (1982) "Bir Katılımsal Tasarım Uygulamasının Ardından" *Mimarlık*, No. 175, pp. 8-9 ÇİMEN, B. (1993) "Yarışmalar Demokratik Kararlar İçerirler ve Yarışmalar Yapılmalıdır" *Mimarlık*, No. 251, p. 29

- ÇİMEN, B. (1993) "Yarışmalar Demokratik Kararlar İçerirler ve Yarışmalar Yapılmalıdır" *Mimarlık*, No. 251, pp. 28-29
- DOORDAN, D. P. (2002) Twentieth Century Architecture, New York: Harry N. Abrams
- DOSTOĞLU, S. (1981) "Tarih, Mimarlık Tarihi ve Bazı Kavramlar" *Mimarlık*, No. 165, pp. 7-10
- DOSTOĞLU, S. (1982) "Mimarlık Tarihi Üzerine Notlar" *Mimarlık*, No. 184, pp. 11-15
- DOSTOĞLU, S. (1984) "Sunuş: Modern Mimarlığın Ötesi" *Mimarlık*, No. 204, pp. 17-21
- DOSTOĞLU, S. (1985a) "Modern Mimarlığın Tarih Yazımı Üzerine" *Mimarlık*, No. 211, pp. 14-18
- DOSTOĞLU, S. (1985b) "Modernizmin Ötesi Tartışmalarında Klasisizm Sorunu" *Mimarlık*, No. 217, pp. 19-23
- ECO, U. (2011) "The Postscipt to the Name of the Rose: Postmodernism, Irony, the Enjoyable" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 95-97
- EISENMAN, P. (1998) "Post-Functionalism" *Selected Readings from A Journal for Ideas and Criticism in Architecture 1973-1984* (ed. K. M. Hays), New York: Princeton Architectural Press, pp. 9-12
- EISENMAN, P. (1988) "Editors Introduction: The House of Memory, The Texts of Analogy" *Architecture of the City*, Cambridge: The MIT Press, pp. 3-11
- EKİNCİ, O. (2001) "Forum: 300. Sayı Çıkarken Oda, Yayın, ve Mimarlık" *Mimarlık*, No. 300, pp. 8-9
- EKİNCİ, O. (2006) "Mimarlar Odası Çalışmaları 1986-2004" *50 Yıla Tanıklık: Mimarlar Odası 50. Yılını Kutluyor* (ed. N. M. Cengizkan), Ankara: Mimarlar Odası Yayını, pp. 72-75
- ELMAS, E. (2005) "Çevre" *Selçuk Batur için Mimarlık Yazıları* (eds. A. Arel, E. Gürsel, and S. Özkan) Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, pp. 68-69
- ERSİN, N. (2006) "Mimarlar Odası Çalışmaları 1954-1971" *50 Yıla Tanıklık: Mimarlar Odası 50. Yılını Kutluyor* (ed. N. M. Cengizkan), Ankara: Mimarlar Odası Yayını, pp. 63-68
- ERTEKİN, H. (1984a) "Sunuş: Mimarlık Tartışmaları ve Mimari Yayıncılık Üzerine" *Mimarlık*, No. 200, pp. 14-17

- ERTEKİN, H. (1984b) "Söyleşi: 1963'ten Bu Yana Mimarlık" *Mimarlık*, No. 200, pp. 30-31
- FRAMPTON, K. (1992) A Critical History of Modern Architecture, New York: Thames and Hudson
- FERNANDEZ-ARNESTO, F. (2011) "Pillars and Posts: Foundation and Future of Post-Modernizm" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 125-137
- GERÇEK, C. (1984) "Söyleşi: Türkiye'de Mimari Yayıncılık" *Mimarlık*, No. 200, pp. 34-43
- GÖKMEN, H. (2004) *Mimarlıkta Eleştiri: 1980-2003 Türkiye'deki Mimarlık Yayınları* (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: Sevgi Lökçe), Ankara: Gazi University
- GÜRSU, T. (1981) "Yeni Yayın Dönemine Girerken" Mimarlık, No. 163, p. 1
- GÜMÜŞ, K. (1982) "Söyleşi: Mimarlık, Çevre ve Anlam" *Mimarlık*, No. 186, pp. 26-34
- GÜNAY, B. (2005) *Türkiye Mimarlığı: Gelenek, Yöre, Doğu,* Batı, Ankara: TMMOB
- GÜNERGUN, F. (2001) "Son Osmanlı Döneminde Mimar ve Mühendis Meslek Örgütleri ve Dergileri" *Mimarlık*, No. 300, p. 26
- GÜNGÖR, H. (1963) "Çıkarken" Mimarlık, No. 1, p.1
- GÜNGÖR, H. (1984) "Söyleşi: 1963'ten Bu Yana Mimarlık" *Mimarlık*, No. 200, pp. 18-33
- GÜZER, C. A. (1984) "Bakanlıklar Birleşti! Ya Bakanlık Yapıları?" *Mimarlık*, No. 200, pp. 48-49
- GÜZER, C. A. (1993) "Satırarası Manifestoları" *Mimarlık*, No. 255, p. 36
- GÜZER, C. A. (1994) The Limits of Architectural Criticism: Architecture as a Process of Representation, Commodification and Legitimization (Unpublished Ph.D. Thesis: Supervisor, Haluk Pamir), Ankara: Middle East Technical University
- HABERMAS, J. (1983) "Modernity An Incomplete Project" The *Anti-Aesthetic: Essays on Postmodern Culture* (trans. Seyla Ben-Habib), Port Townsend: Bay Press, pp. 3-15
- HASOL, D. (1984) "Söyleşi: Türkiye'de Mimari Yayıncılık" *Mimarlık*, No. 200, pp. 34-43

- HASOL, D. (1990) "Dalya Yüz" Yapı, No. 100, pp. 57-58
- HASOL, D. (2003) "80. Yılda Cumhuriyet Dönemi Mimarlığına Bir Bakış" *Yapı*, No. 265, pp. 49-55
- HASSAN, I. (2011) "From Postmodernism to Postmodernity: The Local/Global Context" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 114-124
- HARVEY, D. (2011) "The Condition of Postmodernity" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 199-219
- HAYS, K. M. (2010) Architecture's Desire: Reading the Late Avant-Garde, Cambridge: MIT Press
- HELLMAN, L. (2000) Archi-Tetes, Chinchester: Wiley-Academy
- HEYNEN, H. (2001) Architecture and Modernity: A Critique, Cambridge: MIT Press
- HUTCHEON, L. (2011) "Theorizing the Postmodern: Towards a Poetics" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 98-113
- HUXTABLE, A. L. (2008) "The Eighthies: Breaking the Rules" On Architecture: Collected Reflections on a Century of Change, New York: Walker
- HUYSSEN, A. (2011) "Mapping the Post-Modern" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 54-64
- HYMAN, I., TRACHTENBERG, M. (2002) Architecture from Prehistory to Postmodernity, New York: Harry N. Abrams
- İDİL, B. (1989) "Kıyı Kentlerimizin Yok Olan Kimlikleri ve Düşündürdükleri" *Mimarlık*, No. 234, pp. 94-95
- ISOZAKI, A. (1984) 'Of City, Nation, and Style" *Japan Architect*, No. 01, pp. 8-12
- JACOBS, J. (2011) "The Kind of Problem a City Is" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 138-150
- JACOBUS, J. M. (1962) Philip Johnson, New York: George Braziller
- JENCKS, C. (1978) *The Language of Post-Modern Architecture*, London: Academy Editions

- JENCKS, C. (1982) "Counter-Reformation: Reflections on the 1980 Venice Biennale" *Architectural Design*, No. 1-2, pp. 5-6
- JENCKS, C. (2011) "What Then is Post-Modernism?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 14-37
- KAFTANCI, G. (1985) "Modern Mimarlık Hareketinin Uygulama Yapan Mimarların Tasarımlarına Etkisi" *Mimarlık*, No. 215-216, pp. 39-46
- KARAASLAN, M. (1987) "Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Mimarlığımız" *Mimarlık*, No. 224, p. 32
- KARAASLAN, M. (1990) "Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu" *Mimarlık*, No. 239, pp. 40-41
- KARAASLAN, M. (1992) "Mimarlar Tartışıyor" Mimarlık, No. 250, p. 37-48
- KAZMAOĞLU, M. (1985) "Haberler: Mimar Sinan Üniversitesi'nde Post-Modernizm Semineri Yapıldı" *Mimarlık*, No. 215-216, p. 4
- KAZMAOĞLU, M., TANYELİ, U. (1986) "1980'li Yılların Mimarlık Dünyasına Bir Bakış" *Mimarlık*, No. 2, pp. 31-48
- KESKİN, A. (1984) "Popüler Kültürün Çoğulcu Estetiğine Oldukça Elitist Bir Bakış" *Mimarlık*, No. 208, pp. 10-15
- KIRAY, M. (1982) "Toplum, Toplumsal Değişme Ve 'Katılım" *Mimarlık*, No. 175, pp. 13-15 KIRAY, M. (1984) "İstanbul: Metropoliten Kent" *Mimarlık*, No. 199, pp. 28-33
- KLOTZ, H. (1985) "Revision of the Modern Vision of the Modern" *Architectural Design*, No. 3-4, pp. 23-33
- KLOTZ, H. (1988) *The History of Postmodern Architecture* (trans. R. Donnel), Cambridge: MIT Press
- KLOTZ, H. (1989) "Drawing 20th Century Architecture" *Architectural Design*, No. 3-4, pp. 25-35
- KORKMAZ, T. (2005) "The 1980s and 1990s: 'Living on Display" *Architecture* in *Turkey around 2000: Issues in Discourse and Practice* (ed. T. Korkmaz), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp. 1-8
- KORTAN, E. (1971) *Türkiye'de Mimarlık Hareketleri ve Eleştirisi 1950-1960*, Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları
- KORTAN, E. (1989) "Türkiye'de Mimarlık Hareketleri 1980-88" *Mimarlık*, No. 235, pp. 36-38

- KOSTOF, S. (1983) "Majesteleri Kazma: Yıkımın Estetiği" *Mimarlık* (trans. D. Altan and B. Boysan), No. 196, pp. 3-12
- KOYUNLU, A. (1983) "Değişen Yaşantı Değişen Kentler, Kaybolan Değer Yargılarımız, Yok Olan Sivil Mimarlık Örneklerimiz" *Mimarlık*, No. 187, pp. 6-7
- KOYUNOĞLU, A. H. (1981) "Eski Türk Mimarisinin Türlü Faydalı Dalları" *Mimarlık*, No. 165, pp. 2-3
- KRIER, L. (1989) My Ideology is Better Than Yours: Peter Eisenman versus Leon Krier Architectural Design, No. 9-10, pp. 7-18
- KRIER, R. (1983) "A Criticism of Modern Architecture or About the Downfall of the Art of Building" *Architectural Design*, No. 9-10, pp.4-16
- KROLL, L. (1981) "Our Friends Rationalists" *Architectural Design*, No. 12, pp. 91-95
- KUBAN, D. (1984a) "Çağdaş Koruma, Tasarım ve Planlama İlişkilerine Kuramsal Bir Yaklaşım" *Mimarlık*, No. 201-202, pp. 3-4
- KUBAN, D. (1984b) "Çağdaş Kültürde Ulusal Üslup Nedir? Ne Değildir?" *Mimaride Türk Milli Üslubu Semineri*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü, pp. 7-13
- KUBAN, D. (1986) "1980'lerde Türkiye'de Mimarlık: Genel Bir Değerlendirme" *Mimarlık*, No. 2, pp. 29-30
- KUROKAWA, K. (1978) "True Internationalism" Japan Architect, No. 1, p. 5
- LIPPERT, K. (1998) "Publisher's Preface" *Oppositions Reader* (ed. K. M. Hays), New York: Princeton Architectural Press, pp. vi-vii
- LYOTARD, J.-F. (2011) "What is Post-Modernism?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 38-53
- MENDINI, A. (1980a) "Editorial" Domus, No: 602, p. 1
- MENDINI, A. (1980b) "Editorial" Domus, No. 610, p. 1
- MILLER, J. N. (1984) "Yaşasın Bütün Eski Yapılar" *Mimarlık* (trans. Ç. Kafesçioğlu and A. Koyunlu) No. 201-202, pp. 55-56
- MURRAY, P. (1985) "Excellence in Factory Architecture" *RIBA Journal*, No. 1, p. 3
- NALBANTOĞLU, G. (1992) "Mesleki Söylem için bir Ortam: Mimari Dergiler" *Mimarlık* (trans. S. A. Toko), No. 250, pp. 19-22

- NEWMAN, M. (1989) "Revising Modernism, Representing Postmodernism: Critical Discourses of the Visual Arts" *ICA Documents: Postmodernism* (ed. L. Appignanesi), London: Free Association Books, pp. 95-154
- OCKMAN, J. (1998) "The Most Interesting Form of Lie" *Oppositions Reader* (ed. K. M. Hays), New York: Princeton Architectural Press, pp. 412-424
- OMACAN, E. (1987) "Somut, Nesnel, Ulusal bir Mimarlık" *Mimarlık*, No. 222, p. 13
- ONUR, A. Z., ÜSTÜN, E. Ş. (1999) "Mimaride Anlam ve Sınırlı Örneklerle 1980 Sonrası Türk Mimarlığı" *Mimar Anlam Beğeni*, İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi, pp. 120-132
- ORTAYLI, İ. (1982) "Osmanlı İmparatorluğu'nun Üçüncü Yüzyılında Mimar Sinan Devri" *Mimarlık*, No. 179-180, pp. 27-28
- ÖNEN, Y. (2006) "Mimarlar Odası Çalışmaları 1971-1986" *50 Yıla Tanıklık: Mimarlar Odası 50. Yılını Kutluyor* (ed. N. M. Cengizkan), Ankara: Mimarlar Odası Yayını, pp. 69-71
- ÖYMEN GÜR, Ş. (1984) "Yöre Mimarlığı: Nostalgia" *Mimarlık*, No. 200, pp. 3-5
- ÖYMEN GÜR, Ş. (1989) "Çift Kodlu Mimari" Mimarlık, No. 236, p. 41
- ÖZBAY, A. (1988) "Editorial" Mimarlık, No. 231, p. 20
- ÖZBAY, A. (1989) "Editorial" Mimarlık, No. 233, p. 11
- ÖZBAY, A. (1992) "Editorial" *Mimarlık*, No. 250, p. 11
- ÖZBAY, H. (1988a) "Koruma Kavramı Üzerine" *Mimarlık*, No. 228, p. 33
- ÖZBAY, H. (1988b) "Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye Örneği" *Mimarlık*, No. 229, pp. 26-30
- ÖZBAY, H. (1989) "Ankara'da Yerel Yönetim Uygulamaları" *Mimarlık*, No. 233, pp. 38-39
- ÖZDEL, İ. (1999) Architectural Periodicals as a Reflective Medium of the Agenda: A Study on Turkish Architectural Media during the Republican Period (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: Ahmet Eyüce), İzmir: İzmir Institute of Technology
- ÖZDEL, İ. (2001) "Türkiye'de Mimarlık Dergiciliği'nin 70 Yılı: Mesleki Örgütlenme Ortamı Olarak Mimarlık Dergileri" *Mimarlık*, No. 300, pp. 29-33
- ÖZER, B. (1961) "Derginin Amacı" Mimarlık ve Sanat, No. 1, pp. 7-8

- ÖZER, B. (1964) Rejyonalizm, Üneversalizm ve Çağdaş Mimarimiz Üzerine Bir Deneme, İstanbul
- PONTI, G. (1971) "Domus 501" Domus, No: 501, p. 1
- PORPHYRIOS, D. (1984) Introduction: Building and Rational Architecture, Architectural Design, No. 5-6, pp. 5-9
- PORTOGHESI, P. (2011) "What is Postmodern?" *The Post-Modern Reader* (eds. C. Jencks, E. Branscome, and L.-C. Szacka), London: Academy Editions, pp. 178-185
- RATTENBURY, K. (2002) This is not Architecture, New York: Routlege
- RICOEUR, P. (2007) *History and Truth* (trans. C. A. Kelbley), Evanston: Northwestern University Press
- ROSENAU, P. M. (1992) Post-Modernism and the Social Sciences: Insights, Inroads, and Intrusions, New Jersey: Princeton University Press
- ROSSI, A. (1982) *The Architecture of the City* (trans. D. Ghirardo and J. Oackman), Cambridge: MIT Press
- SARFATTI-LARSON, M. (1993) Behind the Postmodern Facade: Architectural Change in the Late Twentieth-Century America, Berkeley: University of California Press
- SAYAR, Z. (1955) "25. Yılı Bitirirken" Arkitekt, No. 282, p. 147
- SAYAR, Z. (1991) "Arkitekt Yeniden Doğarken" Arkitekt, No. 1, p. 19
- SCHWARZER, M. (1999) "History and Theory in Architectural Periodicals: Assembling Oppositions" *Journal of the Society of Architectural Historians*, Vol. 58, No. 3, pp. 342-348 [data-base online] at http://www.jstor.org/stable/991527 [Accessed in 02.05.2011]
- SERT, G. B. (2006) A Survey on Photographic Representation in Architectural Magazine Covers: Covvers of Arredamento-Mimarlık (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: Ali Cengizkan), Ankara: Middle East Technical University
- SIM, S. (2010) The End of Modernity: What the Financial and Environmental Crisis is Really Telling Us, Edinburgh: Edinburgh University Press
- STEELE, J. (1990) "The Aga Khan Award for Architecture" *Architectural Design*, No. 1-2, pp. IV-VII
- STERN, R. (2009) "The Continuity of Postmodernism" Architecture on the Edge of Post Modernism: Collected Essays 1964-1988 (ed. C. Davidson), New Haven: Yale University Press, pp. 182-185

- STERN, R. (2009) "The Doubles of Post-Modern" Architecture on the Edge of Postmodernism: Collected Essays 1964-1988 (ed. C. Davidson), New Haven: Yale University Press, pp. 128-146
- STERN, R. (2009) "Gray Architecture as Post-Modernism, or, Up and Down from Orthodoxy" *Architecture on the Edge of Postmodernism: Collected Essays 1964-1988* (ed. C. Davidson), New Haven: Yale University Press, pp. 38-42
- SÖKMEN, P. (1983) "Tarihi Çevre Korumamızın Bugünkü Çıkmazı" *Mimarlık*, No. 189, pp. 8-9
- SÖZEN, M., TAPAN, M. (1973) *50 Yılın Türk Mimarisi*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları
- ŞENER, M. (2006) Reviewing The Periodical Yapı (1941-1943): A Study on Architectural Practice and Ideology in Turkey During the Second World War (Unpublished Master's Thesis, Supervisor: Elvan Altan Ergut), Ankara: Middle East Technical University
- ŞENTEK, A. (2001) "Mimarlar Odası, 'Mimarlık' ve Mimarlıkta Süreli Yayınlar" *Mimarlık*, No. 300, pp. 23-25
- TAFURI, M. (1983) "Radikal Mimarlık ve Kent" *Mimarlık* (trans. M. Adam), No. 197-198, pp. 26-31
- TANYELİ, U. (1987) "İslam Mimarlığı Kavramına Eleştirel Bir Bakış" *Mimarlık*, No. 226, pp. 52-54
- TANYELİ, U. (1988) "Tarih, Tasarım ve Mimarlıkta Geçmişten Yararlanma Üzerine Gözlemler" *Mimarlık*, No. 228, pp. 61-64
- TANYELİ, U. (1998) "1950'lerden Bu Yana Mimari Paradigmaların Değişimi ve 'Reel' Mimarlık" *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık* (ed. Y. Sey), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, pp. 235-254
- TANYELİ, U. (2001) "Mimarlık'ın 300. Sayısı ve Sektörün Tarihi Bağlamında Bugün Türkiye'de Mimarlık Dergiciliği" *Mimarlık*, No. 300, pp. 34-36
- TAPAN, M. (1984) "International Style: Liberalism in Architecture" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp. 111-122
- TAUT, B. (1938) *Mimari Bilgisi*, İstanbul: Güzel Sanatlar Akademisi
- TAYLOR, M. C. (1992) "Deadlines Approaching Anarchetecture" *Threshold*, New York: Rizzoli, pp. 20-27

- TEKELİ, İ. (2005) "The Social Context of the Development of Architecture in Turkey" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp. 15-36
- TEKELİ, İ. (2011) "Türkiye'nin Mimarlık Tarihi Bakımından Cumhuriyet Nasıl Bir Bağlam Oluşturuyor?" *Cumhuriyetin Mimarlık Mirası Sempozyumu*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası, pp. 23-31
- TULUK, O. I. (2009) "Cumhuriyet Dönemi Mimarlık Dergileri ve Mimarlık Tarihi Yazıları Bibliyografyası" *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Vol. 7, No. 13, pp. 485-556
- ÜNALIN, Ç. (2002) Cumhuriyet Mimarlığının Kuruluşu ve Kurumlaşması Sürecinde Türk Mimarlar Cemiyeti'nden Mimarlar Derneği 1927'ye, Ankara: Mimarlar Derneği
- VANLI, Ş. (1990) "Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu" *Mimarlık*, No. 239, p. 42-43
- VANLI, Ş. (1994) "Çağdaş Türk Mimarlığında Kimlik Sorunu" *Mimarlık*, No. 256, p. 11
- VANLI, Ş. (2006) Mimariden Konuşmak: Bilinmek İstenmeyen 20. Yüzyıl Türk Mimarlığı, Eleştirel Bakış, Ankara: Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı, Vol. 2
- VENTURI, R. (1966) *Complexity and Contradiction*, New York: The Museum of Modern Art
- YOLAL, A. Y. (1990) "Bir Çağdaş Mimarlık-Yöresellik Tartışmasının Ardından" *Mimarlık*, No. 243, pp. 25-26
- YURDAKUL, R. (1992) "Dosya: Yayıncılar Tartışıyor" *Mimarlık*, No. 250, pp. 23-36
- YURDAKUL, R. (1986) "Editorial" Dizayn Konstrüksiyon, April, p. 5
- YÜCEL, A. (1982a) "Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı Üzerine Değinmeler" *Mimarlik*, No. 175, p. 7
- YÜCEL, A. (1982b) "Sunuş: Çağdaş Mimarlık, Çevre, Anlam ve Mimarlığımız Üzerine" *Mimarlık*, No. 185-186, pp. 2-7
- YÜCEL, A. (1984) "Pluralism Takes Command: The Turkish Architectural Scene Today" *Modern Turkish Architecture* (eds. R. Holod, A. Evin, and S. Özkan), Ankara: Chamber of Architects of Turkey, pp.125-156
- ANON. (1973) "Çıkarken" Yapı, No. 1, p. 25
- ANON. (1979) "Çevreden" *Çevre*, No. 1, p. 2

ANON. (1980) "Editorial" *Beyond the Modern Movement*, Cambridge: MIT Press, pp. 4-9

ANON. (1980) Domus, No. 610, p. 19

ANON. (1981) Mimarlık, No. 165, p. 19

ANON. (1982) Mimarlık, No. 175, p. 9

ANON. (1982) "Oda'dan" Mimarlık, No. 176, p. 23

ANON. (1983) "Editorial" Mimarlık, No. 196, p. 45

ANON. (1984) "Editorial" Mimarlık, No. 200, p. 53

ANON. (1984) Mimarlık, No. 201-202, p. 54

ANON. (1984) "Editorial" Mimarlık, No. 204, p. 41

ANON. (1987) "Editorial" Mimarlık, No. 222, p. 12

ANON. (1993) "Dosya: Yarışmalar Gerekli mi? İyi Değerlendiriliyor mu?" *Mimarlık*, No. 251, pp. 36-37

ANON. (1996) "Mimarlık No. 271'e İlk Tepki" Mimarlık, No. 272, p. 2

ANON. (2004) *Yarışmalar Dizini 1930-2004*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası Genel Merkezi and TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, pp. 157-203

ANON. (2011) Chamber of Architects of Turkey: Architecture in Turkey (ed. Bülend Tuna), Ankara: Chamber of Architects of Turkey

APPENDICES

APPENDIX A

INTERVIEWS*

A.1 Interview with Zafer Akay, 20.07.2011

Mimarlık Öğrenciliği

1980-1984 arasında oldukça hareketli bir öğrencilik dönemi yaşadık. 1982 yılında ODTÜ'de 70'li yılların sistem yaklaşımının egemen olduğu bir ortam vardı. Bunun için de biraz da tesadüfî olarak Aldo Rossi'den haberdar olmamızla hayatımız değişti.

Murat Aydın adlı arkadaşımız Harvard'da okuyan bir arkadaşı vardı. Onla görüşürken, burada herkes Aldo Rossi'den bahsediyor demiş. Biz, Turgut Çıkış ile bu iki kelimeyle (Aldo Rossi) ilgili ne var ne yok Art Index'ten döktük. Böylece yavaş yavaş bir Aldo Rossi takipçisi haline geldik.

Bizim Turgut ile öğrenciliğimiz renkli bir konu oldu. Tafuri o dönemde çok etkiliydi. Cüneyt Budak da bu konularla çok ilgiliydi.

Aldo Rossi ile eleştirileri de kendi yazdıklarını okumaya çalıştık (*Oppositions* dergisine de ulaşarak). Kısa bir süre içerisinde Rossi takipçisi haline geldik. Ancak bizim bu eğilimlerimiz okulda hiç desteklenmediğini söyleyebilirim. Hocalarımız bunun çok dışındaydı. Bize karşı çok olumlu ve sevecen yaklaşımlarda olmalarına rağmen (Haluk Pamir ve İlhan Kural) okulda yaptıklarımızın pek hoş karşılanmayan bir isyan gibi algılandığını söyleyebilirim. Bu sistem yaklaşımı çerçevesinde insanlar bence genel olarak muhafazakâr ve katıydılar. Bant pencerenin tartışılmaz olduğu zamanlarda kare pencere yapmak bir alay konusu olabiliyordu.

Dolayısıyla biz bu arayışlarımızda pek bir destek bulamadık. Özellikle benim okul projelerimde mimarlığın eleştiri aracı olarak kullanılması teması ağrılıklıydı.

Bize genel tepki şu yöndeydi; bizim bir tür taklitçi pozisyonda olduğumuza dairdi, birisinin etkisinde kalmamalıydık. Özgür düşüncelerimiz olmalıydı modernizm doğrultusunda.

Projelerimde sadece proje değil de binalara verilen isimler veya yanı sıra kullanılan malzemeler ve alıntılarla da mimarlık yapılıyordu. Bunun 'mimarlığı sulandıran' bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum. Mimariyi renklendiren bir yaklaşım... Bunlar çok Rossi'ye özgü değildi tabii, bende daha önceden de vardı.

^{*}All the interviews were held in person except for the one with Zafer Akay. The interview with Akay was made on the phone. All the interviews were held in Ankara except for the one with Oktay Ekinci. The interview with Ekinci was made in İstanbul. All the interviews were reviewed by the architects themselves except for the ones with Oktay Ekinci and Yavuz Önen.

Bizim bu yaptıklarımız insanların ilgisini çekiyordu. Stüdyo tıklım tıklım doluydu (3. sınıf projesi). Şunu kabul etmek lazım ki biz de kendimizi çok iyi anlatamıyorduk. Jürimiz gerginlik içinde geçti.

Bu senenin sonunda projelerimle Rossi'nin ofisine gittim. Kapı ağzında konuştuk. Ben okulumu bitirip onun yanında çalışmak isteyen bir öğrenciydim. Belki de zaman darlığından projelerime bakmadı bile. Ağlamaklı bir şekilde bürolarının olmadığını ancak idare ettiklerini söyledi. Tafuri ile de görüşemedim. Francesco dal-Co ile görüştüm. O da İtalya'nın Amerika'ya benzemediğini, Venedik'e okula gelirsem başıma iş açılacağını. Master gibi bir şey olmadığını söyledi. 8 sene hocanın çantasını taşırsın dedi. Bir şekilde beni vazgeçirmeye çalıştı, sen buraya gelme demeye getirdi.

Enis Kortan dördüncü sınıf jürilerinden birinden sonra bizi odasına çağırdı. Açıkça bu kafayla giderseniz diploma alamazsınız dendi. Bunun üzerine yapılacak şey yoktu. Ben de bu tarzı bıraktım, bir süre uçan ve dinamik formlar yapmaya çalıştım sinik bir şekilde. Sonuçta brütalist, bant pencereli, modernist çizgide bir proje yaptım ve çok beğenildi. Bu benim için de bir kırılma oldu.

Esasında Le Corbusier de bizim için önemli bir referans. Bunlar da bana ilkesel olarak ters olmayan şeyler. Fakat, biz daha çok güncel olan modernizmin eleştirilmesi üzerine yoğunlaşmak istemiştik. Ama Türkiye henüz modernizmin eleştirilmesine veya bunun dışına çıkılmasına hazır değildi.

Diplomalı bir arkadaşımızın da katılımıyla yarışma projesi de yaptık. Devlet Mezarlığı yarışmasına katıldık. Ne yazık ki hiçbir geri dönüşüm olmadı, dikkate alınmadı, bakılmadı.

Ben sonuçta Rossi'ciliği bırakarak diplomamı aldım (Devlet Tiyatrosu Konutları, Tunalı Hilmi'de Otel Projesi: Rossi'ci çizgide. ODTÜ Kültür Merkezi Projesi: modernist, brutalist bir çizgide). Turgut da benzer bir yol izledi. Zaten o benim kadar provakatif bir yol izlememişti.

İkinci sınıfta Kemal Aran ile çok iyi projeler yaptım. Ancak birinci sınıfta çok problemliydim. Rossi ile tanışmadan önce temel tasarım kavramını reddediyordum. "Introduction to Architecture" dersinde verilen "Architects and Sophisticated People" düşüncesini reddettim. Bunu meslek ideolojisine karşı bir pozisyon olarak gördüm (Tafuri'yi bilmeden tamamen içgüdüsel olarak).

Marxist düşünce içinde yer aldığımızı düşünüyorduk. Biz mimarlığı eleştirmek istiyorduk. Rossi gibi, post-modernizmi onaylamadığımızı ve içinde olmadığımızı belirttik.

Venedik Bienaline Leon Krier etkisinde klasisist bir yaklaşımla ilginç bir proje yaptık (Daha çok Turgut'un istediği yönde). Ancak ne yazık ki gönderemedik. Bu bizi bir anlamda Post-modernist düşünce içine sokmuş oldu.

İki yıl kadar asistan oldum. Önemli bir gelişme oldu. Sibel Bozdoğan'ın gelmesi ile farklı bir bakış geldi. Böylece gündem de biraz değişti.

Bu arada *Media* diye bir dergi çıkarttık Abdi Güzer ile birlikte. Biz böylece ideolojik yaklaşımlarımızı koymaya çalıştık. Dergi, ortamı ve güncel mimarlıkla olan ilişkiyi çok güzel anlatır.

<u>Mimarlık</u>

Mezun olduktan sonra Turgut ile Mimarlar Odası ile yakın olmaya başladık, Oda'da gönüllü çalışma isteğindeydik. Mehmet Adam, Nazan Kavukçu ve Haldun Ertekin'in çok yakınlarındaydık. 1985, No. 211 sayı kapağını yaptık.

Sonra klasisizmden iyice uzaklaştım. Daha sonra Turgut ile ideolojik ortaklığımız bitti gibi oldu, Turgut Izmir'e döndü. Ben de yerel izler taşıyan rasyonalist bir çizgiye yöneldim (Portzamparc gibi) (o zamanların genelinde olduğu gibi).

Haldun Ertekin'in Mimarlık ve Ütopya yazı dizisi rasyonalizmin eleştirisini anlatır. İdeolojik olarak bu konularla ilgili olması mimarlığını farklılaştırmamıştır.

1987'deki sergiden (Deconstructivist Architecture) haberdar olduk. Bunu post-modernizmin bittiği bir dönem olarak algıladık. Bu tartışma Türkiye'ye girdiğinde biz artık bu konudan uzaklaşmıştık.

Bence post-modernist tavır içerisinde olan Gökhan Avcıoğlu'nun ilk projeleridir. Haydar Karabey'in birkaç ilginç projesini de eklemek gerek.

A.2 Interview with Aydan Balamir, 13.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

Başlarda modernizm eleştirisi daha tutucuydu. Post-modern eleştirinin önemli bölümü anti-modern, anti-aydınlanmacı ve anti-sol olan bir söylemdi. Daha sonra radikal akımlarla buluştuğunu söyleyebiliriz (Rasyonalistler dışında, onlar daha çok critical theory'e eğilimlilerdi).

Türkiye'de moderne eleştirel bakan mimarlar yeniden gündeme geldi (Turgut Cansever gibi). Ama özellikle 80'lere has bir durum yok, zaten gündemde olan bir mimardı Cansever.

Ulusal Mimarlık Ödülleri, Sedad Hakkı Eldem ile başladı. Her zamankinden farklı bir mimara yoğunlaşma yoktu bu dönemde.

-1980'lerde daha çok hangi yabancı mimar/eleştirmen/tarihçiyi takip ediyordunuz?

Aldo Rossi, Krier'ler, Robert Venturi, Charles Jencks (daha az) ama özellikle modern mimarlığa eleştirel bakanlar takip ediliyordu; Manfredo Tafuri gibi.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Oppositions ve Architectural Design'da teorik tartışmalar giderdi.

Bauen und Wohnen ve Wettbewerbe (yarışmalar) dergilerine de bakmaya devam edenler oldu. Bina çözümlerinde yararlanılırdı Wettbewerbe'den.

<u>Mimarlık</u>

-1980'lerin Mimarlık dergisini nasıl hatırlıyorsunuz?

Modern mimarlığın sorgulanışı aslında dünyada 1970'lerde başlamıştır ama bize 1980'li yıllarda geldi. 1980 askeri ihtilalinden sonra sivil toplum kuruluşlarına ve dergilere de ara verildi. *Mimarlık* dergisinin üstlendiği politik misyon kesintiye uğrayınca dergi dünyadaki mimarlık yaklaşımlarını Türkiye'ye aktarma misyonunu edindi. Bu nedenle dünyadaki modern mimarlık eleştirileri üzerine metinler çevrildi.

Post-modern mimarlık Türkiye'de ilkin yapılarıyla değil de metinleriyle öne çıktı denebilir. Oda yönetimini ve dergiyi yeni yarışmacı mimarlar kuşağı devralınca kuramsal tartışmadan çok uygulamalara yer verildi.

1980'lerin ilk yarısında çoğulcu kuramsal zenginlik aktarıldı, ikinci yarısında ise çoğulcu mimarlık dili, pratiği ve tarzları aktarıldı. Mimarlar Odası bir eksen veya tercih oluşturmadı, her türlü tercih yer aldı.

Mimarlık dergisinde mimarlığın kuramsal ve ideolojik dönüşüm ve modernizm ile ilişkisi var. Yoksa binaya ve tarza ilişkin teoriler çok yoktu.

1970'li yıllarda başlayan yerel mimarlık duyarlılığı 1980'lerde mimarlık dili olarak geldi.

Dergi 1980'lerde siyasi bir mesaj veremez hale geldi. Yine de metinlerin içinde saklı mesajlar vardı ve post-modern durumu anlatan metinler siyaset yüklüydü. Ancak odanın çizgisi olan sol gelenekten kopmuşlardı.

Mimarlık dergiyi okuyanlar için ilham kaynağı olmuştur. Merih Karaaslan dergiden çok şey öğrendiğini söylerdi.

Uzun süre sonra, dergide yarışmalar 80'li yılların sonunda tekrar yayınlanmaya başlandı.

Cengiz Bektaş'ın Halkın Elinden Dilinden dizisi önceleri çok önemli karşılanıyordu ancak çok uzun sürdü.

Dergi kendi yağıyla kavrulurken birden bire sponsor ile çıkmaya başladı.

Bülent Özer ve Enis Kortan mimarlığın içinden konuşan yazılar yazdılar.

Son dönemlerde Mimarlar Odası'nda aktif eleştiri bitmiş; ciddi, ağırbaşlı ve bürokratik bir hal almıştı dergi. Mesafeli ve suya sabuna dokunmayan bir dönem bu. 1985'ten sonra daha çok okunan bir dergi oldu *Mimarlık*. Merih Karaaslan eleştiriye açıktı. Hedef herkesin okuyup tartıştığı bir ortam yaratmaktı.

Alev Erkmen ve Aslı Özbay dönemlerinde tez yazılarına yer verilmek istenmedi, *Mimarlık*'ın akademik yükseltmeler için kullanılan bir dergi haline gelmesini engellemek için.

-Dönemin diğer dergilerinden (Arkitekt, Yapı, Mimar, Çevre) farklı yapan neydi? Ücretsiz olması, vs?

Mimar dergisi daha çok uygulama projeleri veya yarışma projeleri basardı. Onda kavramsal bir arka plan yoktu.

Yapı hem dünyayı hem Türkiye'yi izlerdi. Her zaman dengeli bir diyet halindeydi. Mimarlık dışındaki tasarım ve sanat alanlarına da değinirdi. O diyet içinde çok yoğun tartışmalar olmazdı, modernizm eleştirileri olurdu ama baştan sona modern eleştirisini aktarmamıştır. Ne olup bittiğini aktarmıştır (fikir değil de stil).

Çevre'de Türkiye'ye ilişkin özgün araştırmalar vardı ve bunun teorik çerçevesini de iyi özetleyen yazılar vardı. Selçuk Batur olaylara geniş açıdan bakar, çeviriler de yapardı. Onun vizyonu ve katılımcı yazarlar seçkin bir akademik profil oluşturuyorlardı. ODTÜ ve İTÜ'den isimler vardı.

Mimarlık diğerlerine benzemez, bir şeyi yaptı mı tüketinceye kadar bırakmazdı. Yapı gibi dengeli bir diyet oluşturma 1990'larda yapılmaya çalışıldı. Dergiye ara verildiği bir dönem var, o zaman oluşturulan yayın kurulu dergiyi tartıştı ve alt başlıklar düzenlendi çeşitlilik sağlanması için.

A.3 Interview with N. Müge Cengizkan, 10.08.2011

Mimarlik

-2000'lerin Mimarlık dergisinin önceki dönemlerden farkı nedir?

1990'ların sonu ve 2000'lerin başında artık *Mimarlık* dergisi sayıca çok fazla dergi arasında yer alıyordu. Dolayısıyla misyonu daha düzgün ve tanımlı olarak biçimlendirilmeye başladı. Daha önceleri mimarlık yayın ortamındaki birkaç dergi arasında her türlü ihtiyaca cevap vermeye çalışırken, kendi kimliğini bulamadığı eleştirileri vardı.

Dergi, artık misyon ve vizyonunu daha tanımlı çerçeveler içerisinde götürebiliyor. Her konuya yetişmek gibi bir derdi yok, ama mimarlık ortamındaki her türlü mimar profiline seslenebilecek bir ifade ve çeşitlilik sağlanmaya çalışılıyor. Dışarıda bıraktığı konular artık daha tanımlı.

Derginin yeni Yayın Komitesi oluşturulurken, önceki komiteler ile sürekliliği önemseniyor. Yeni komiteler tümüyle yeni üyelerden meydana getirilmiyor ki belirli bir süreklilik ve tutarlılık kurulabilsin.

-Mimarlık dergisinde proje basılmamasının Oda'nın üyelerin reklamının olacağı düşüncesiyle ilgisi var mı?

Reklamını yapmak anlamında değil ama, Mimarlar Odası her mimarın meslek örgütü olduğu için, derginin herkese eşit uzaklıkta durması, bir yayın politikası olarak uzun yıllardır benimsenmiş. Sonuçta mimarlık ortamı yarışmalar ve ödül programlarıyla belirli yapı ve projeleri öne çıkarıyor. Zaten gündemi takip ettiğiniz sürece bunları dergiye yansıtmak gerekiyor. Dolayısıyla *Mimarlık* dergisi o anlamda "yapı tanıtımı" yapmıyor.

Ancak son bir yıldır dergide mimarlık eleştiri yazıları yayımlamaya çalışıyoruz. Türkiye'de mimarlık eleştirisi alanında büyük bir eksiklik var. Diğer dergilerde büyük oranda yapı tanıtımları gerek müellifinin, gerekse ekip dışından bir kişinin ya da yayımlandığı derginin editörünün anlatımıyla yer alıyor; yapıların değerlendirilmesi / eleştirisi ise başka ve zor bir alan. Yapıların, belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilip eleştirildiği bir ortam çok kurulmuyor, kurulamıyor.

Mimarlar Odası'nın köklü mimarlık ödülü programı olan Ulusal Mimarlık Ödülleri'nde son dönemde ödül alan veya ödül adayı olan yapıların listesi üzerinden yazarların kendi seçecekleri yapılar üzerine mimarlık eleştirileri yazıları yayımlıyor dergide. Bunların, bir seçici kurulun öne çıkardığı yapılar olması, o yapının neden seçildiğine ilişkin eleştirileri bertaraf ediyor. Bu şekilde bir yapıyı tüm fotoğraf, çizim ve diğer görselleri ile birlikte, bir değerlendirme eşliğinde yayımlamış oluyor.

Aynı zamanda, *Mimarlık* dergisinin, bilindiği gibi, Türkiye'deki tüm ulusal yarışmaları, ödül alan projeleri ve üzerine yapılan değerlendirmeler ile birlikte yayımlama ve geriye dönük bir arşiv oluşturma gibi bir misyonu var.

-Şubelerin çıkardığı dergiler Mimarlık'ın içeriğini ve önemini etkiledi mi?

Yaklaşık on yıl önce yapılan tartışmalarda, yerel dergiler *Mimarlık*'ın gücünü, etkinliğini, yazı sayısını azaltır mı kaygıları vardı; ama zaman içerisinde bu konuda bir dengeye kavuşuldu. *Mimarlık*'ın genel çerçevesine giremeyecek bir takım özel, özgül ve detay konular, bu dergilerde daha detaylı, rahat ve geniş tartışılma olanağı buldu. Bu anlamda oldukça yararlı da oldu.

-Mimarlık dergisinin diğer dergilerden farkları nelerdir?

Mimarlık gündemi izlemeye çalışıyor ve aslında mesleğin temel sorunlarına odaklanmaya çalışıyor. Son dönemde Oda gündeminde Türkiye Mimarlık Politikası'nın üretilmesi yer alıyor ve bu konuda besleme yapmak lazım. Ortamdaki bilgi belgeyi toparlayıp, yaymanın ve kamuoyu oluşturulmanın yoludur dergi. Diğer dergilerin bu türden tanımlı amaçları büyük oranda yok. Bizden farklı olarak, onların dergiyi ayakta tutabilmek için ticari kaygıları var çok doğal olarak.

Mimarlık, daha zor ve daha az "popüler" olan konuları sıkıcı olmadan anlatmak ve okutmak zorunda.

Son dört yıldır da, dergi uluslararası veritabanlarında taranabilir hale geldi. Bu yüzden de Akademik dünyanın daha fazla ilgisini çekmeye başladı. Yayın Komitesi'ne gelen makale sayısı çok arttı. Bu sefer de derginin hakemli olması tartışmaları yapılmaya başlandı. Böyle olunca, okur kitlesi bu kadar çeşitli olan bir dergide, çok özelleşmiş konularda, dili ve ifadesi 'ağır' makaleleri dengeyi sağlamak adına reddedebiliyoruz.

A.4 Interview with Oktay Ekinci, 08.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'ler Türkiye açısından özel bir dönem çünkü darbe dönemi ardından gelir. Belki de dünyada hiçbir darbede mimarlığa müdahale bu kadar yaşanmamıştır. Birçok tartışmalı turizm yapısı; Gökkafes, Swiss Otel, Park Otel, Conrad Otel ve tematik oteller 12 Eylül askeri darbesince yürürlüğe sokulan bir yasa ile gerçekleşti.

Dünyada diğer darbeler baktığımızda mimarlığa ve şehirciliğe bu kadar meraklı, hevesli ve müdahaleci bir dönemin olduğunu sanmıyorum. Sadece II. Dünya Savaşı Almanya'sında benzerlik var, onun dışında başka örnek yok. Türkiye'de 12 Eylül askeri darbesi ile onu peşinden izleyen anayasanın askıya alındığı ve parlamentonun lağvedildiği dönem sonrasında halkoyuna sunulan ve yürürlüğe giren anayasa ayrıcalıklı imar hakları ile mimari belirlenmiştir.

Türkiye'yi 1984'ten bu yana yöneten bütün sivil hükümetler 12 Eylül'ün mimarlığa ve şehirciliğe müdahale eden yasalarını pek sevmişlerdir. Onları asla değiştirmemişlerdir. Bugün bile mahalle arasında gökdelen görürsünüz. Bunları yaratan yasaların 12 Eylül'deki gibi hala korunduğunu görüyoruz.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Bir ara özellikle Alman dergileri takip ediliyor. II. Dünya Savaşı ile Türkiye'ye gelen Alman hocalardan etkilenme vardı.

Mobilya ve dekorasyon hakkında İtalyan dergilerine başvurulurdu.

Ama bunlar kuram açısından çok farklı olamamışlardır çünkü ülkedeki mimarlığın sorunları farklıdır. Ancak tasarım açısından önemli kaynaklardır.

<u>Mimarlık</u>

Mimarlık dergisi Mimarlar Odasının bir yayın organı yani bir meslek kuruluşunun yayın organı. Mimarlar Odası da anayasadaki tanımıyla mimarlık sanatının kamu yararına uygulanması için oluşmuş bir kuruluş. Herhangi bir mimarlık örgütü veya mimarlık derneği değil. Türkiye'deki mimarlık diplomasını alan herkesin mesleğini uygulamak için üye olmak zorunda olduğu bir kamu kuruluşu.

Mimarlar Odası anayasanın yürütme kısmında yer alıyor. Kamu yararına çalışan bir meslek kuruluşudur. Böyle olunca 12 Eylül sonrası anayasaya göre gerçekleşen ürünlerin çoğu kamu yararına değil. Mimarlar Odası hem mimarlık hem şehircilik temel ilkelerine aykırı gerçekleşen bu yapılaşma tarzına karşı duran ve ona muhalefet eden bir kamusal kurum haline dönüştü. Bugün de öyledir. Mimarlar Odasının dergisi de ağırlıklı olarak bu tür örnekleri sorgulayan ve tartışan, bu örneklerin yaratılmasına neden olan politikaları irdeleyen ve bu politikaların gerçekleştirdiği yasal düzenlemeleri sorgulayan ve tartışan bir dergi olarak kimlik kazandı.

Ancak bununla sınırlı bir dergi olması mümkün değildi. Çünkü Mimarlar Odası sanat olarak mimarlık ifade edilmesi ve sanat bilinci ile gelişebilmesi için öteden beri önem verdiği mimarlık yarışmalarının özendirilmesi için dergiyi bir araç olarak kullanmıştır. Aşağı yukarı bütün Türkiye'de ilan edilen ve gerçekleşen bütün yarışmalar ve o yarışmalarda ödül alan tasarımlar ya da ödül almasa bile mansiyon kazanan projelerle ilgili bilgiler yer almıştır. Bugün 1980 sonrası *Mimarlık* sayılarına baktığımızda mimarlık yarışmaları ile ilgili her türlü bilgiyi bulabiliriz.

Mimarlar Odasının bir yandan ayrıcalıklı imar kurallarına göre tasarlanmış yapıları sorgularken bir yandan da yarışmalara yer vermesi ve mimarlık kuramın gelişmesi için çok önemli dosyalar açması söz konusuydu (Koruma, Şehircilik, Felsefe, İdeoloji, vb.). Ayrıca, etkinliklerin dergiye yansıması çok yaygındır. Bunlar paneller, sempozyumlar, açık oturumlar, çeşitli kültürel etkinliklerdir.

Bir de Mimarlar Odasının bir geleneği var. Aidatını ödeyen bütün mimarlara bu dergi bedava gönderildiği için çok yayın okunan bir dergidir. Bugün tirajı 15 bini geçmiştir. Ama en kötü döneminde bile 7-8 bin basılan ve dağıtılan bir dergiydi.

Mimarlar Odası aynı zamanda Uluslararası Mimarlar Birliği'nin üyesi olduğu için (hem de kurucu üye) izlenen bir dergi olmuştur. Çeşitli dosya konularımıza Uluslararası Mimarlar Birliği'den yanıt geldiği ve ek görüş istedikleri olmuştur. Hatta bazı konularda hükümeti uyardıkları olmuştur. Hükümete bizim uyarımız etkili olmuyordu ancak merkezi Paris'te bulunan Birleşmiş Milletler ile eşgüdümlü çalışan UIA'nın uyarıları önemli oluyordu.

Bir de derginin şöyle bir misyonu vardı. Dergi, ki bu misyon devam etmektedir, dergi reklam karşılığı çıkar. Mimarlar Odasına ekonomik bir yük getirmemesi için derginin sayfalarına reklam verenlerin sağladığı ücret ile gerçekleşmektedir. Reklamlar yapı sektöründen alınıyor. Bunlardaki gelişmeler de izlenebilir hale geldi. Bazen yapı malzemeleri ve teknolojileri sektörleri gelişmeleri anlatan kendi sayfalarını dahi yapmaya başladılar. Bu mimarlık açısından çok önemli çünkü mimarlık okuldan mezun olunca bitenle eğitimle olacak iş değil, yaşam boyu devam eden bir eğitim ve sanat. O yüzden özellikle teknolojik gelişmeleri ve yapı malzemelerindeki gelişmeleri bilmemiz lazım. Gelişmeler nedir *Mimarlık* dergisinden rahatlıkla izler hale gelmek çok önemli, finansman kaynaklarının böyle bir de katkısı oldu.

-Dönemin diğer dergilerinden (Arkitekt, Yapı, Mimar, Çevre) farklı yapan neydi? Ücretsiz olması, vs?

Yapı dergisi Doğan Hasol'un Türk mimarlığına armağanıdır. Yapı Endüstri Merkezi ile *Mimarlık* dergisi arasında bir dayanışma süregelmiştir. Yapı Endüstri'nin kaynaklarına doğrudan ulaşılmayan yerlerde *Mimarlık* dergisi bir boşluğu doldurmuştur.

<u>Genel</u>

Türkiye'de Cumhuriyet döneminde bir yarışma geleneği vardı. O kadar ki kasabaların imar planları bile yarışma ile elde edilmiştir. Çok önemli kamu yapıları yarışma ile elde edilmiştir. İstanbul, Ankara, İzmir gibi önemli kentlerin imar planları da yarışma ile elde edilmiştir. 1950'lerde bu bir duraklama dönemi geçirmiş, 1960'larda yeniden kamu kuruluşları tarafından özellikle Bayındırlık ve İskân Bakanlığı önderliğinde ve İller Bankası önderliğinde tekrar gündeme gelmiştir. 12 Eylül'ün tabiatından kaynaklanan bir duraksama dönemi yaşanmış ama 1990'lara doğru yeniden başlamıştır. Bu sefer yerel yönetimler devreye girmiş hatta özel sektör devreye girmiştir. Günümüzde kimi özel sektörün önemsediği projelerini elde etmek için çağrılı yarışmalar düzenlediğini görüyoruz.

Mimarlık bir katılım sanatıdır. Kente katılırsınız ya da kırsala. Bu katılım uyumlu ve kamu yararına olmalıdır.

Her sanat dalında eleştiri kültürü vardır ama mimarlıkta bu yerleşememiştir. Tasarımı değil de imar konularını eleştiriyoruz. Türkiye'de mimarlıktaki en büyük eksiklik mimari eleştirinin olmamasıdır. Yarışmalarda dahi kolokyumlar bu sebeple amaçlarına ulaşamıyor.

Türkiye'de ödül alan projeler mimarlığın serbest arsalarda yapıldığı projelerdir. İmar planları ve yönetmelikleri yapıyı tanımlıyor geometrik olarak.

A.5 Interview with Haldun Ertekin, 02.07.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'ler kanımca mimarlığın yaşadığı en olumsuz dönemlerinden biriydi. Şimdiler de pek iç açıcı değil ama 1980'lerdeki değişim oldukça dramatikti.

Dünyada mimarlığı toplumsal sorumluluklarından koparan değişim post-modernizm oldu. Modernizimden kurtulunurken mimarın etik sorumluluklarından da kurtulduğu bir dönem başladı 1980'lerde post-modernizmle. Şimdilerde ise bu durum iyice uç noktalara varmış görünüyor. Fonksiyon bir kenara itilmiş, biçimsellik ön plana çıkmış durumda.

Türkiye'de mimarlık genellikle kendine özgü bir şeyi pek üretemedi bence, yenilikleri hep dışarıdan aldı. 1930'larda, 40'lar da böyleydi ancak bu, enternasyonal üslubun mantığı çerçevesinde kabul edilebilirdi (Osmanlı'yı ve öncesini ayrı tutmalıyız, onlarda gelenekten gelen bir tutum vardı).

1980'lere gelince, o dönemde de Türkiye'de alıntılar devam etti. Dönemin birçok yapısında, birçok yarışmada post-modern anlayış, sorgulanmadan, biçimsel alıntılar şeklinde yansıtılmıştır.

-1980'lerde daha çok hangi yabancı mimar/eleştirmen/tarihçiyi takip ediyordunuz?

80'ler mimarlık ortamının hem popülerleşmesi hem de ticarileşmesi anlamında önemli bir dönem oldu. Aldo Rossi, Robert Venturi, Charles Moore gibi medyatik mimarlar çıktı ortaya. Krier kardeşler daha kuramsal düzeydeydiler ama sonuç olarak post-modernizmin esas ilgisi modernizmden kurtulmak olduğu için pek kapsamlı düşünceler üretilmedi. Benim için o dönemin en önemli eleştirmen ve tarihçisi Manfredo Tafuri idi. Tafuri o dönemdeki çalışmalarıyla bugünlerin temel çelişkilerini öngörecek düzeyde bir akademisyendi.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

1980'lerde *Architectural Design* önemli bir kaynaktı. Diğer dergiler daha çok magazin kimliğindeydi ve sadece karıştırmakla yetinirdim. Oysa aradığım düzeyi *AD*'de bulurdum ve onu okurdum. Demetri Porphyrios da önemli bir eleştirmen ve editördü.

<u>Mimarlık</u>

-1980'lerin Mimarlık dergisini nasıl hatırlıyorsunuz?

Öncelikle *Mimarlık* dergisi ile olan ilişkimden söz etmek gerekirse ben, yayın uğraşına mezun olduktan birkaç yıl sonra başladım. Üstelik daha önce yayın konusuyla ilgili hiçbir aşinalığım olmadan. Mezun olduktan sonra birkaç yıl Cengiz Kabaoğlu, Melih Uçar, Faruk Tabak'la birlikte kurduğumuz Tasarım Atölyesi'nde mimarlık pratiğini icra ettikten sonra 1979'da bana önerilen yayın sekreterliği dolayısıyla Mimarlar Odası'nda çalışmaya başladım.

Akın Atauz'un yayın komitesi sekreterliğinden ayrılacak olması nedeniyle bana onun yerine geçmem önerilmişti. Bir yıl kadar bir süre Akın'la birlikte Mimarlar Odası Yayın Komitesi sekreterliği işini paylaştım. Bu dönem benim için son derece farklı bir pratiğe geçiş dönemiydi ve heyecan vericiydi.

-Önceki dönemlerden farkı neydi?

Ben, *Mimarlık* dergisinin Türkiye mimarlık camiasında eksik olan tartışma ortamının gelişmesine katkıda bulunması gerektiğini savunuyordum. Bu tartışmaların derginin 70'lerden başlayan politik

çizgisiyle çelişmediğini, tam tersine bu tür tartışmaların bu çizgiyi güçlendireceğini düşünüyordum.

Odada çalışmaya başladığımda oldukça geniş bir yayın kurulu vardı. Akın Atauz ayrıldıktan sonraki dönemde yayın komitesi üye sayısı daha da arttı. 25-30 kişilik bir büyüklüğe ulaştı. Bundan amaç konuların mümkün olduğunca kapsamlı bir biçimde tartışılabilmesini sağlamak, buna ortam oluşturabilmekti.

80 darbesinden sonra ise çok şey değişmek zorunda kaldı. Politik ortamda bir bastırılma ve gerilme vardı, Oda faaliyetleri kısıtlanmıştı. İnsanlar ekonomik sorunlarıyla boğuşmaktaydı.

Bu yüzden o geniş Yayın Komitesinin yerine son derece operatif olabilecek, dar bir kadro oluşturduk. (Yılmaz Aysan, Behiç Ak, Güven Birkan, Metin Aygün). Ve dergi, ekonomik nedenlerle küçülmüş boyutu ve azalmış sayfa adediyle de olsa büyük özverilerle bu dar kadro tarafından çıkartılmaya başlandı. O sırada İstanbul'dan İhsan Bilgin, Korhan Gümüş, Nazan Kavukçu, Hüsniye Şahin, Zafer Akay gibi arkadaşlarımızın o dönemin yayın kulununa önemli katkıları olmuştur.

Derginin mimarlık tartışmaları diye bir söylemi oluştu. Daha önce pek böyle bir söyleme rastlanmıyordu. O da tabii; Mimarlar Odası'nın genel yaklaşımı olsun, daha çok toplumsal meselelerle ilgili çalışmaları olsun bunlar daha az yer tutuyordu. Aslında çok da bilerek yapmadım ama etrafta bir şeyler olup biterken (dergilerde) gördüğümüz bazı şeyler üzerine tartışmak anlamlı geliyordu.

-Dönemin diğer dergilerinden (Arkitekt, Yapı, Mimar, Çevre) farklı yapan neydi? Ücretsiz olması, vs?

Öncelikle dönemin sayısı çok sınırlı olan diğer mimarlık dergilerinin içeriklerinin de sınırlı olduğunu belirtmek gerekir. *Mimarlık* dergisi ise bu dönemde tartışma ağırlıklı olarak çıkmıştır. Bence önemli farklılık buradadır. Ücretsiz dağıtılıyor olmasının elbette bir avantajı vardır ama bunun çok belirleyici olduğunu sanmıyorum. O kadar belirleyici olsaydı reklam gelirlerimiz daha iyi olurdu ve biz de dergiyi küçültmek zorunda kalmazdık.

Dergide mimarlık konularındaki tartışmaların başlangıcı Tafuri'nin *Mimarlık ve Ütopya* kitabının özetinin bir yazı dizisi şeklinde yayınlanması ile başladı ve onun üzerine çok tartışma çıktı.

Yine de o dönemde önümüzdeki engel mimarlık topluluğunun kendisiydi. Niye proje basmıyorsunuz diye eleştiriler alırdık. *Mimarlık* dergisini 'entelektüel' soyut ya da anlaşılmaz bulanların sayısı az değildi.

Şimdilerde 'bizi post-modernizm fikri ve tartışmasıyla siz tanıştırdınız' şeklinde, kimi zaman övgü kimi zaman yergi yollu sözler duyuyorum derginin o dönemi üzerine konuşulurken. Derginin bu tür bilinçli bir yönlendirmesi yoktu o zamanlar, olamazdı da. Tek istenen mimarlık konularının tartışılabilmesiydi.

O zamanlar şimdiki kadar net göremiyordum ama bakıyorum da doğru bir şey yapmışız. Çünkü o sıralarda bunları tartışan başka bir dergi yoktu. Sonradan *Arredamento* da bu konuları işlemeye başladı ve sonrasında da tartışmalar devam etti.

-1980'lerde mimarlıkta çoğulcu bir yaklaşımın ortaya çıktığı yazılıyor. Bu yaklaşımın izdüşümünü dergide görebiliyor muydunuz?

Çoğulculuktan neyin kastedildiğini bilemiyorum ama eğer bundan toplumcu olmaksa kasıt, dergi mimarın toplumsal sorumluluğunu hep vurgulayagelmiştir. Bu yönüyle diğer bütün yayınlardan ayrılır. *Mimarlık* dergisi hiçbir zaman dar meslekçi bir bakışa sahip olmamıştır.

-Yabancı dergiler kullanıyor muydu?

AD ve ağırlıklı konuları işledikleri sayılar önemliydi bizim için o sırada. Türkiye'de gelişmiş bir tartışma olsaydı onlara referans verirdik ama özgün tartışmayı da zorla yaptıramazsınız. Mecburen, malzeme kıtlığından/yokluğundan AD'deki tartışmalara çeviriler biçiminde epeyce yer verdik.

-Dergideki yurtdışı temsilcilikleri nasıl çalışmaktaydı?

Derginin yurtdışı temsilcilikleri yoktu ama yurtdışında yaşayan ve özveriyle katkıda bulunan arkadaşlarımız olmuştur hep.

-Yurtdışında büyük ses getiren ancak dergide yer verilmeyen binalar, metinler veya teoriler var mıydı?

Bu anlamda projeler pek basmazdık. Bu tür projeler daha çok dergide yayınladığımız yazıların konusu olarak yer alırdı. İzim amacımız büyük ses getiren projeleri basmaktan çok moda olan bir eğilimi, post-modernizmi tartışmaktı. Proje bastığımızda ise daha çok yarışma projelerine yer verirdik. Bu *Mimarlık* dergisinin yıllardır var olan bir geleneğini sürdürmek gibiydi.

-Sizce Türkiye'de mimariye farklı yaklaşımlar dergide yeterince yansıtılıyor muydu?

Bunun olduğunu tam olarak söyleyemem çünkü mimarlık alanında bir tartışma geleneği zaten pek oluşmamıştı. Bizim amacımız da tam bu ortamı oluşturmaktı ama dediğim gibi özgün çalışmalar yok denecek sayıda azdı.

-Dergideki yazılardan ve proje tanıtımlarından Türkiye'deki mimari üretimin etkilendiğini düşünüyor musunuz?

Bu soruya cevap vermek de pek olanaklı değil çünkü 30 yıl önceki bir yayın faaliyetinin izlerini 30 yıl sonrasında takip etmek çok zor. Ama o dönem başlatılan tartışmaların, bir biçimde diğer yayınları ve kişilerin çalışmalarını etkilemiş olduğunu söyleyebiliriz.

Genel

Modernizme çok bağlı biri değilim. Benim için önemli olan tasarım disiplini, fikirlerin oluşumunda nelerin ölçüt alındığıdır. Her tasarımın en çok insan ölçeğine önem vermesi gerektiğine inanıyorum. Yaşanası mekanlar üretmek mimarın asli görevidir. İşlevi ezmemek, ama salt işlevle sınırlı kalmamak gerekir. İşlevsellik, ölçek, nispet gibi artık çoktan unutulmaya yüz tutmuş parametrelere inanan biriyim. Kopyacılığın ise hırsızlıktan farkı yoktur benim için. Ticari olma ise mimarlığın karşılaştığı en büyük felakettir.

'İyi mimar' olmak kolay değildir. Mario Botta, Richard Meier ve Alvaro Siza gibi mimarlar önemlidir. Bunlara Paolo Portoghesi ve Moshe Safdie'yi de katabiliriz. Bu mimarlar, modalara kapılmamış, çizgilerini korumayı becermişlerdir.

Türkiye'deki mimarlardan işini çok beğendim Ersen Gürsel'dir. Hangi işi yapıyorsa onun ölçeğini iyi yakalayan bir mimardır. Tasarım kurguları sağlam, ölçekleri insanları zorlamıyor. Gülay Çilingiroğlu da kanımca ülkemizin iyi mimarlarından. Ziya Tanalı'nın mimarlığını beğenirim, mimarlık üzerine düşüncelerine de saygı duyarım.

İlk yaptığın işe dönüp baktığında "tanrım, ben ne yapmışım" demiyorsan sen iyisindir.

Mimarlıkta her zaman birtakım 'furya'lar olmuştur. Biz de oldu elbette. 80'lerde otel furyası, 90'larda iş merkezleri furyası, 2000'lerde AVM furyası.

Modernizm mekân anlayışını değiştirmiştir ve modern mekân, yeni bir hayat tarzının, modern kapitalizmin yaşam biçiminin yansımasıdır. Kapitalizm hala var ancak "yeni mimarlık" yeni mekân kavrayışları üretmiyor. Post-modernizmin başlattığı mimarlığın bayağı anlamda

ticarileştirmesidir ve kullanıcı kavramının yerine tüketici ya da müşteriyi koyarak mimarlığı toplumsal sorumluluklarından kopartmıştır. Şimdilerde ise somut, elle dokunulur münferit 'müşteri' bile kalmamıştır. Tüketici, toplumun tümüdür artık.

Bugün dünya bir gösteri toplumu haline gelmiştir. (Guy Debord). Bizlerden de o gösteriye katkıda bulunmamız isteniyorsa (ki isteniyor) bizlerin bu gösterinin parçası olmaması gerektiğini düşünmekteyim.

A.6 Interview with Celal Abdi Güzer, 17.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

80'ler hep bir kırılma noktası olarak algılandı, hem dünyada hem Türkiye'de. Gerçekten de başka birçok alanla birlikte mimarlıkta da radikal değişimler gözlediğimiz bir dönem. Bu değişikliklerin ana ekseninin ya da ortak böleninin kabaca modernist gelenekten ayrılma olduğu söylenebilir. Şüphesiz mimarlık alanında bu kopmanın başlangıcı biraz daha erkene dayanıyor. Modernizmin getirdiği yalın ve yeni mimarlık anlayışı diğer birçok başka özelliği göz ardı edilerek ucuz, kolay ve hızlı üretimin meşrulaşma zemini olarak görülünce, adeta vandalizme uğrayarak sıradan bir üretim ve tüketim biçimi olarak yerleşmeye başladı. Bu duruma karşı çıkan denemelerin çoğu mimarlığa yeniden 'anlam' kazandırmak üzere farklı arayışlar içine girdiler.

Tüketim ve iletişim toplumu gibi olguların dönüştürdüğü, ivmelendirdiği yeni kültürün ortamı bu arayışlar için yaygın ve alternatif bir zemin oluşturdu. Bu dönemde, çıkış noktası anlamsal zenginlik kazanmak olan ve buna yönelik olarak farklı referanslar çağıran, mimari çoğulculuk, Post-Modernizm, ya da Modernizm sonrası gibi isimler verilen, farklı denemeler gerçekleştirildi.

Bu denemeler zaman zaman tek bir başlık altında toplanmakla birlikte birçok farklı yaklaşımı ve durumu aynı anda temsil eden bir çeşitlilik gösterdi. Örneğin Aldo Rossi'nin klasik biçimlere referans vererek anlamı geri çağırma çabalarıyla, Venturi'nin popüler kültürü geri çağırması, James Stirling'in renk ve desen kullanımı aracılığı ile yapıyı sanata geçirgen yapma çabaları temel farklılıklar taşıyordu. Ama genel olarak bir anlam arayışı dönemine girildi denilebilir. Bu dönemin Türkiye'ye de yansımaları oldu; tarihi biçimlerin geri çağrılması, renk ve alışılagelmemiş biçimler kullanılması gibi.

Bu tutumun en belirgin örnekleri turizm yapılarında görüldü. Tuncay Çavdar'ın pek çok yapısı örnek gösterilebilir. Benzer biçimde Merih Karaaslan bazı çalışmalarında alışılagelmedik biçimler denedi, renk kullanımını arttırdı. Örneğin Behruz Çinici'nin ODTÜ'de ısrarla sürdürdüğü Brutalism sonrasında İstanbul'da yoğun referanslar barındıran yapılar yaptığını gözlüyoruz. Türkiye'de bu çeşitlilik dönemi 2000'lere kadar ivmelenerek sürdü.

Gene bu dönemde eleştirmen olarak öne çıkan isimler arasında Venturi, Jencks, Frampton ve Colquhoun gibi isimler sayılabilir.

Şüphesiz bu dönem, sadece mimarlıkta değil, kültür, sanat ve yaşamın her alanında dönüşüm olarak nitelenebilecek radikal değişimlerin yaşandığı bir dönem. Bu nedenle mimarlık tartışmaları coğrafya, kültür, felsefe, sanat gibi alanlardaki tartışmalara da herzamankinden fazla geçirgen oldu. Jameson, Harvey, Baudrillard, Habermas, Barthes, Llyotard gibi eleştirmen ve düşünürlererin küreselleşme, tüketim toplumu, media, sanat ve kültür üzerine yazdıkları mimarlık eleştirisinin de temel çıkış noktalarını oluşturdu.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Bu dönemde Türkiye'de etkili olan dergiler arasında sizin saydıklarınızın dışında *Architectural Design*, *Domus*, *Architectural Digest*, *Architectural Review*, *Lotus* gibi dergileri saymak olası.

Mimarlık

Türkiye'de uzun süredir yayınlanmakta olan *Mimarlık* dergisi de bu dönüşümden radikal biçimde etkilendi. Aslında bu dönüşümün Türkiye'nin kendi bağlamında yer alan politik dönüşümle de örtüşmesi (12 Eylül ve sonrası politik atmosferdeki radikal değişiklik) yaşamın tüm alanlarına olduğu gibi mimarlık alanında da karmaşık yansımalara neden oldu. 1980'ler sonrasında *Mimarlık*

dergisinin ana hatları ile mimarlık eleştirisi ve düşüncesine daha geçirgen hale geldiğini, uluslararası ortamla bütünleşme çabası içinde olduğu söyleyebiliriz. Bu dönemde derginin mimarlığa yakın disipliner alanlara yoğun olarak yer verdiğini, özellikle tarih, düşün ve felsefe alanında güncel tartışmalara içinde olduğunu gözlüyoruz. İlginçtir bu dönemin hemen sonrasında da, belki de bu düşünsel ağırlığa bir tepki olarak da görülebilecek biçimde, derginin yeniden mimarlığın meslek sınırlarına geri çekildiğini, ağırlıklı olarak mimarlığın kendi ürünlerine, yapı ve projelere baskın olarak yer verildiğini görüyoruz.

Bu dönüşümler içinde altı çizilmesi gereken iki şey var: Birincisi *Mimarlık* dergisinin o dönemde temel mimarlık başvuru kaynağı olmaya soyunduğu, bugün olduğu gibi çok sayıda alternatif derginin, yayının olmadığı unutulmalıdır. İkincisi *Mimarlık* dergisinin Oda'yı temsil eden, bir mimarlık yayını olmanın yanısıra, oda ile üyeleri arasındaki iletişimi sağlıyan temel araç olduğu göz ardı edilmemelidir. Ücretsiz dağıtılması, Türkiye'deki hemen her mimara ulaşması, aynı dönemde web ve benzeri olanakların bulunmaması, alternatif yayınların sayısal azlığı *Mimarlık* dergisine ortam da belirleyici olabilecek bir güç tanımlıyordu.

Aynı yıllarda sayısal olarak da az olan alternatif dergiler daha çok projeler, uygulamalar ve profesyonel hayatla ilişkilenen bir temsiliyet sunuyordu.

Mimarlık eleştirisi Türkiye'de ihmal edilmiş, çoğu zaman beğeni normlarına indirgenmiş bir konu. Şüphesiz eleştirel kültür anlayışının yerleşik olmadığı bir coğrafyada olmanın etkisi var bunda. Bir de Çağdaş Türkiye Mimarlığı'na yönelik eleştirel tartışmalara yayın ortamlarında sistematik olarak yer verilmedi uzun süre. Ama aşağı yukarı gündemde olan ve güncel olan her şey vardı. Zaten Türkiye ile uluslar arası ortam arsında bir geçirgenlik var. Orda ne varsa bir şekilde buraya da sızıyor. Sızarken bazen deformasyona uğruyor ya da güçleniyor. Ama bu yansımalar ancak eleştirel bir süreçle desteklendiğinde bağlamsal bir nitelik kazanabiliyor. Şüphesiz bu durum sadece güncel mimarlık tartışmaları ile de sınırlı değil. Örneğin özellikle o dönemde mimarlık dergisi geleneksel mimarlığa, özellikle geleneksel konut yapılarına geniş yer ayırdı. Ama bu yayınların kapsamı da çoğu zaman belgeleme ile kısıtlı kaldı.

80 sonrasında içerik farklılıkları göz ardı edilecek olursa *Mimarlık* dergisinin iki farklı döneminden sözetmek olası. Türkiye'de onla yarışan bir yayın ortamının olmadığı dönem, derginin Türkiye mimarlık ortamında baskın ve belirleyici olduğu dönemdir. 80'ler sonrasında yayın ortamındaki sayısal ve niteliksel artış *Mimarlık* dergisine, kendini bazı sorumluluklardan geri çekerek daha özgür olabildiği bir zemin sağlamıştır diye düşünüyorum. Örneğin Türkiye'de çok sayıda akademik yayın olmadığından *Mimarlık* dergisi uzun süre birçok araştırmanın da başlıca ortamı olmuştur.

Bugünün çoğulcu yayın ortamında, özellikle internet ortamının baskınlığı gözetildiğinde, Oda dergisinin eskiden olduğu kadar etkin ve yönlendirici olduğunu söylemek olası değil. Gene de çok sayıda kişiye, hemen bütün mimarlara ulaşması nedeni ile farklı bir gücü var ama bu güç 80 lerde olduğu gibi dönüştürücü bir nitelik taşımıyor diye düşünüyorum. Öte yandan o dönemde dergide yer verilen, anlatılan/tartışılan mimarlıkla Türkiye'deki *Mimarlık* uygulamalarının da yaygın bir süreklilik gösterdiği söylenemez. 80'ler Türkiye'de Bayındırlık Bakanlığı'nın yapı pratiği, özellikle büyük ölçekli yapılaşmalar ve kamu yapıları üzerinde çok etkili olduğu bir dönemdir. Yarışmalar da dâhil olmak üzere mimarlık proje ve uygulamalarının büyük çoğunluğu dergilerde öne çıkarılan güncel mimarlık araştırma ve tartışmaları ile bir temsiliyet ilişkisi barındırmamaktadır. Bu kopukluk Türkiye mimarlığının gerek eleştirel kültüre açılmasına gerekse güncel mimarlık ortamı ile ilişki kurmasına yönelik süreci geciktirmiştir.

A.7 Interview with Yavuz Önen, 22.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'ler Türkiye tarihinde çok önemli bir dönem. Askeri bir darbeyle yeni bir toplumsal düzen getiriliyor. Bu düzen içerisinde de en önemli alanlardan biri de kentleşme. Bu da meslek alanımızı çok ilgilendiren bir faktördür.

Biliyorsunuz ki Türkiye hızlı bir göç yaşayan bir ülke. 1940'ların başında %80'i köylü olan bir toplum 1980'lere gelindiğinde yarı yarıya kentsel bir mekân oluşturmuş. 20 milyon insan hızla kentlere akmış. Bu nedenle mesleki kuralların ve doğal gelişim süreçleri içinde dingin bir mimarlık pratiğinin şartları hemen hemen yoktu. Bu süreç bütün kuralları altüst eden bir süreç olarak yaşandı. 1980'lerde yeni bir düzen getirme çabasına girdiler.

Gecekondulaşma ortamından çok sanayileşmenin, teknolojinin ve sermayenin girdiği örgütlenmelerin düşünüldüğü dönemdir. Hızlı bir yapılaşma var ve bu yapılaşmada tüm unsurlar aktif olarak görev alma çabasında. Böyle bir çaba içinde tabii ki büyük çapta mimarları ele aldığımız zaman bu hengâmede kaçak yapılaşma yaşandığı için aslında çok da fazla mimara ihtiyaç duyulan bir dönem değil. Gecekondulaşma sürecinde mimarlık hemen hemen yoktu diyebiliriz (imzacılık haricinde).

Aynı zamanda o süreç kent metropollerinde de fiziki çevrenin hızla değiştiği döneme tekabül ediyor. Yarışmalar dönemleri başlıyor ve mimar sayısı artıyor. Ünlü mimarlar kendilerini göstermeye başlıyor 80'li yılların başlarında. Bu yarışma düzeni, sınırlı olsun ulusal olsun, aslında pek çok mimara kendini tanıma ve yeteneklerini sınama imkânı sağladı.

Türkiye mimari alanda kapasitesi yüksek bir ülke diye düşünüyorum (her ne kadar yapıların büyük bir kısmı çarpık ve ruhsatsız olsa da). Türkiye'de mimarlık kendi devinimi içinde bir mecra buldu ve bugünlere geldi.

80'li yıllarda Şevki Vanlı'dan bahsederek başlayabilirim. Şevki Bey meslek pratiğini toplumla paylaşma kaygısı olan bir mimar olduğundan Ankara'da Oran örneğini böyle kurguladı. Şevki Bey'in bir ekolü olduğunu düşünüyorum.

Sanayi yapıları bu süreçte önem kazandı. Aydın Boysan ve Sami Sisa & İlhan Tekeli bu alanda yapı yapan mimarlar arasında sayılabilir.

Benim mezun olduğum kuşaktan arkadaşlarımın da kendilerini gösterdikleri yıllardır. Sezar Aygen, Edip Önder Us ve Adnan Taşçıoğlu'nu aralarında sayabiliriz (yarışmalarda ön plana çıkmış).

Aynı zamanda Post-Modernizm tartışmalarının başladığı yıllar. Türkiye'de bir dönemi bitip yeni bir dönemin başladığını, 80 öncesi kalıpların artık değişmesi gerektiğine dair bir anlayış vardı. Bu anlayışın da teması post-modernizm idi (meslek odalarında da konuşulmaya başlandı).

O zamanlar Japon mimarisini izlemeye başlamıştım. Alman ekolünü de izledim. Bir itirafta bulunayım; akademisyen olmadığım için ve uzun süre meslek odalarında çalıştığımdan düzenli olarak bir araştırma alanı olmamıştır mimarlık pratiği.

Mimarlık

Mimarlık dergilerinde de devletin attığı adımlar, devletle iyi geçinme politikası, özel sektörü izleyen ve onun içinde kendine bir gelişme alanı bulan mimarlar derneği ön plana çıktı ve serbest mimarlar bir araya gelmeye çalıştı.

Bu politika meslek odalarının yayın organlarına da yansıdı. Daha ziyade yarışmaları, uygulama projelerini, süreçlerini izleyen ve hatta onları bir sayı içinde konu yaptılar. Bakıyorsunuz *Mimarlık* dergisinin bir sayısı Anayasa Mahkemesi Yarışmasına ayrılmış. Mimarlığa bir evrensel, toplumsal ve kentsel ölçekte bakış açıları terk edilmiştir. Bu bakış açısı bir anlamda siyasi bir içerik de katıyor yaklaşıma. Bunlar terk edilmiş, daha dar meslekçi bir bakış açısı olmuştur. Apolitikleşme 1990'lara kadar sürdü.

Meslek odalarındaki en büyük değişiklik (meslek odalarını zaafa uğratmak için) 1982 anayasasında yapılan değişiklik; kamu kuruluşlarında çalışan üyelerin meslek odalarına kayıt zorunluluğu kaldırıldı. Bu da meslek odalarının yeni formatı oldu. Daha ziyade serbest çalışanların meslek odası ve mimarlık dergisi oldu.

1980'li yılların başka bir özelliği var. Kuralsızlıkların çıktığı dönemdir. İmar aflarının, yeni kentsel düzenlemelerin ve yeni imar yaslarının çıktığı dönemdir. Kentleşmeye ve mimarın çalıştığı ortama yeni bir biçim verme çabası ancak olumsuz yönde.

Diğer dergileri takip ederdim ama asıl *Mimarlık*'a bakardım.

Merih Karaaslan meslek pratiği içinde çok fazla pratik yapmış, Haldun Ertekin ise araştırmacıdır.

Aslında *Mimarlık* dergisi 1960'lı yılların başından beri özellikle o dönem Türkiye'nin planlı kalkınma dönemine rastlıyor, Oda bu politikaları destekliyor ve Devlet Planlama ile ilişki içinde. Bunlar yayınlara girmiş, dergiye yansımıştır.

Meslek yaşamında Mimarlar Odası kamuoyunu bilgilendirme alanında 60'lı yılların başında çok etkili işler yapıyor. Özellikle deprem üzerinden giderek söyleyebilirim ki *Mimarlık* dergisi kamuoyuna kendi alanındaki bilgileri aktarmada çok etkili bir işlev görmüştür (60'lı yılları konuşuyoruz). Ve bu sadece Türkiye ile sınırlı kalmamıştır. Türkiye'nin bağlı olduğu kuruluşlarda *Mimarlık* dergisi sürekli izlenmiştir. Her on yılda, yabancı arkadaşlarımdan kiminle gördüysem dergiden çok etkilendiklerini söylemişlerdir. *Mimarlık* dergisi Avrupa çapında, dünya çapında etkili bir yayın organı olmuştur. Çünkü *Mimarlık* dergisi çok disiplinli bir yaklaşım sergilemiştir. Sadece mimarların yazdığı bir dergi değil. Şehirciliğin ve mimarlığın bütün bileşenlerini kapsıyor; bunun içinde sanat, edebiyat, karikatür, şiir, heykel, roman, sinema var. Mesela karikatür *Mimarlık* dergisinde çok etkileyici olmuştur. Yabancıların dergiye dair en temel yakalayabildikleri şeyler karikatür üzerinden oluyordu. Tan Oral, Selçuk Demirel, Behiç Ak'ı saymak gerekir. 1960'lı yıllarda mimarlar çizerdi.

1960'lı yılların *Mimarlık*'ı eleştirel bir mimarlık dili kullanmış, sistemi eleştirilmiştir. Bina ölçeğinde de Mimarlar Odası görüşlerini ortaya koymuş, devletin ürettiği binaları (anlayışını ve organizasyonunu) eleştirmiştir.

1970'li yıllar devrimci gençliğin üniversitelerden taşarak meslek odalarına geldiği dönemdir. Tabii ki Oda'nın dergisinin kapağı kızarmıştır. Toplumsal talepleri içermiştir. Siyasi içeriklidir.

Dergide sehircilik konuları da islenmistir.

-Dönemin diğer dergilerinden (Arkitekt, Yapı, Mimar, Çevre) farklı yapan neydi? Ücretsiz olması, vs?

Yapı dergisi daha tutarlı ve sürekli olmuştur. Yapı sürecinin ilginç bir alanına değinmiştir. *Mimarlık* ise piyasaya değil de meslek ortamına tabiidir.

A.8 Interview with Aslı Özbay, 05.07.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'ler mimarlığı denince aklıma hemen 'Post-Modernizm' geliyor. DünyadaPost-Modernizmin çok sıkı tartışıldığı yıllardı. *Architectural Design* dergisi çok takip edilen bir dergiydi. Venturi, Krier, Eisenman... çok popülerdi. *Mimarlık* dergisi de bu akımın sözcülerinden bolca çeviri yayımlardı. *Mimarlık* dergisinin boyutlarının ve içeriğinin değiştiği, derginin küçüldüğü dönemdi.

Dönemin Türk mimarlarından ve yapılarından ilk aklıma gelenler: Arolatların Vakıfbank Ege Müdürlüğü (1989) ve Bursa Kervansaray Termal Oteli (1988). Emre Arolat'ın ekibe yeni katıldığı Arolat ailesinin post-modernist ürünler verdiği zamanlar... Atilla Yücel'in Ankara Gezgin İşhanı (1985) dönemin bir örneğidir. Özellikle kıyılarda çok sayıda post-modernist turistik tesisler yapıldı. Tuncay Çavdar'ın yaptıkları tipiktir. Cengiz Eren'in Kemer'deki Phaselis Tatil Köyü sevdiğim bir örnektir. Merih ve Nuran Karaaslan'ın çok popüler olduğu bir dönemdir. Behruz ve Can Çinici; Meclis Camii (1989)

Hasan Özbay ve Tamer Başbuğ'un arka arkaya kazandığı yarışma birincilikleriyle popüler olduğu bir dönemdir: Eskişehir Kültür Merkezi (1984), TC İslamabad Büyükelçilik Binası (1984), Dışişleri Bakanlığı (1981) yarışmalarını kazandıkları ve Bayındırlık Bakanlığı'ndaki yarışma sürecinin değişmesinden istifade kendilerini göstermeye firsat buldukları dönemdir 80'ler.

Yarışma dünyasının içindeki diğer isimler; Mürşit Günday, Merih Karaaslan, Cem Açıkkol, Mehmet Soylu & Mete Öz, Yakup Hazan, Murat & Çiçek Uluğ, Semra & Özcan Uygur'du.

Yarışmalar, Türkiye'deki mimari etkilenmeleri, eğilimleri izlemek için önemli bir alandır. 1980'lerde yarışma projeleri belirgin biçimde değişti. Nevşehir Hükümet Konağı Yarışması, 1970'ler boyunca süregelen ve Bayındırlık Bakanlığı'nın yarışma projelerindeki şema anlayışlarını ve jürileri değiştiren ilk yarışma olarak anılır. O dönemde genel müdür olan Orhan Dinç'in bu sürece ne kadar değerli bir katkısı olduğu bilinir. Daha özgürlükçü, deneyimlere açık şemaların ödüllendirildiği ve jüri üyelerinin faklılaştığı, tasarım ortamına nefes aldıran bir dönemdir 1980'ler.

1970'li yıllarda Emniyet Müdürlüğü, Türkiye Elektrik Kurumu Binası, Bayındırlık Bakanlığı Sitesi... gibi bugün fazla basmakalıp bulduğumuz kamu binaları ve projeler egemendi yarışma sonuçlarına. Orhan Dinç'in Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'ne gelmesi ve yarışma jürilerinin oluşumunu değiştirmesi ile yeni yarışma projeleri farklılaştı. Tasarımlara taze bir soluk geldi. Özellikle genç kuşak mimarların cesaretlendiği, heyecanlandığı bir dönemdir bu nedenle. Bu heyecan Oda yönetimlerini de etkiledi ve derginin de değişmesine neden olan ciddi dönüşümler yaşandı Mimarlar Odası'nda.

Ben 80'lerin başında girdim üniversiteye. Sevgili hocam Bülent Özer, tam bir post-modernizm aleyhtarıydı. Çok kızardı bu tarihselci akımın öncülerine ve yaptıklarına. Özer gibi, Cengiz Bektaş ve Enis Kortan'ın da post-modernizm'e çok sert ve yüksek tondan tepki gösterdiklerini hatırlıyorum. Bu akımı gelip geçici bir moda olarak görüyorlardı. Ama genç kuşak, özellikle yarışmalarda, bu akımın öğretilerini denemekten geri durmadı.

Bir de, 1980'ler deyince "Berlin - IBA"yı atlamamak lazım: Berlin, post-modernizm'in laboratuarı olmuştu. Post-modernist mottonun ne kadar öncüsü varsa, önce AD'de projeleri ve söylemleri yayınlandı, sonra da Berlin'de hepsi tek tek uygulandı bu projelerin. Jencks, Krier kardeşler, Rossi... heyecan verici örnekler tasarladılar.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Domus, Casabella, L'Architecture d' Aujourd'hui, Wettbewerbe Aktuell gibi dergiler büromuzda vardı.

Bunların dışında, Türkiye'deki bütün yayınları izlerdik. *Çevre* dergisi çok iyiydi. Cemil Gerçek'in *Mimar*'ı vardı. Yapı dergisi vardı.

1980'lerde yurtdışından (Avrupa ve Amerika) gelen dergilerde zengin bir mimari içerik vardı. Batıda, mimari tasarımın ve nitelikli yapıların öncelikli değer olduğu etkin kültürel ortamın varlığı, yayınlara da yansıyordu. O zamanlar iletişim ve seyahat olanakları kısıtlı olduğundan, tartışmaların teorik düzeydeki sınırlı bir bölümünün çevirilerini *Mimarlık*'ta bulabiliyorduk. Türkiye'de mimarlık adına olan biteni ise *Cevre, Mimar* ve *Yapı* dergilerinden takip ediyorduk.

1980'lerde 30'lu ve 40'lı yaşlarını yaşayan mimarların büyük çoğunluğu yabancı dil bilmezler ve bu yüzden yabancı dergileri genellikle görsel olarak takip ederlerdi. El altında yurtdışındaki düşüncenin ne olduğunu çeviren bir dergi olduğu zaman (*Mimarlık* gibi) yabancı dergilerde izledikleri yapıların geri planındaki düşünceleri daha rahat anlamaları mümkün oluyordu.

Mimarlık

1980'lerin ilk yarısında *Mimarlık* dergisi kuram ağırlıklıydı, ağırlıkla çevirilere yer verilirdi. Dergide yayımlanan yazıları, tartışmaları öğrenciliğimizde kaynak olarak kullanılırdık. Ancak ben, kullanılan üsluptan, 'üst dil'den pek hoşlanmazdım. Bu dönemde, Türkiye'de olan bitene dergide hiç yer verilmezdi. Bu açıdan dergiyi eksik bulurum. Mimarlar Odası'nın dergisinin Türkiye'deki gelişmeleri belgelemesini beklerdim.

1986'ın ikinci sayısını biz çıkardık. Ondan sonra yarışmaların basılmasına ağırlık verildi. Yayın kurulu çok nitelikliydi: Hasan Özbay, Aydan Balamir, Abdi Güzer, Zafer Akay, Şükrü Kocagöz, Merih Karaaslan kurul üyeleriydi. Her hafta kurul toplantılarında yapılan tartışmalardan çok şey öğrendim. Kurul'un temel yaklaşımı şuydu: Türkiye'de mimarlıkla ilgili bu kadar çok gelişme olurken Mimarlar Odası'nın dergisinin bunları yansıtmaması söz konusu olamazdı. Daha önce, 'bazı üyelerimizin reklamı olur' düşüncesiyle basılmazdı projeler. Bizim dönemde ise dergide bolca proje ve yapı basmaya başladık. Yarışmalar çok değerliydi bu dönem için. Daha önce yarışmaların bazıları, dergiden bağımsız kitapçıklar halinde basılırdı. Sadece meraklısı Oda'dan temin edebilirdi bu kitapçıkları, o da eğer Ankara veya İstanbul'dan... 80'lerin 2. yarısından itibaren ise hemen her sayıda bir yarışmanın sonuçlarına geniş geniş yer verildiğini görürsünüz. Dergiyi 'reklam karşılığı' modeliyle basma ve dağıtma modelini Oda'da bizim dönemin ekipleri başardı. Yeni yöntemle derginin basım maliyeti neredeyse sıfırlandı ve dergi çok sayıda okuyucuya, bedavaya yakın bir maliyetle ulaşır oldu. İçerik de güncel mimarlıkla daha ilişkili olunca, dergiye gösterilen ilginin arttığını tahmin ediyorum o dönemde ama tabii bir istatistik vs yok elimde.

Mimarlar Odası'nda, 70'li yıllar boyunca "... Oda'nın her üyesine eşit davranmalıyız. Kimsenin reklamını yapamayız" diye bir yaklaşımı olmuştur; yani dergide proje basmayı sevmezler. Ben bunu hep yanlış bulmuşumdur. Sonuçta mimarlık kişisel bir tasarım alanıdır, anonim değildir. Bu yüzden de "bazı üyelerimizin reklamı olacak" diye dergide mimarlık ürününün basılmasını engelleyemezsiniz. (Üstelik o dönemlerde piyasada *Mimarlık*'tan başka çok az yayın vardı. Rahmetli Zeki Sayar'ın inanılmaz bir özveriyle yayınladığı *Arkitekt* ve Doğan Hasol'un *Yapı* dergileri, o dönemde çok önemli bir açığı kapattılar.) 80'lerde biz yayın kurulu olarak proje, bina ve mimar profilleri basmaya karar verince, yönetimin bazı üyeleriyle çok tartışmalı bir sürece girdik. Epey direnç gösterildi o zaman. Ama hem dönemin Başkanı Engin Omacan'ın desteği, hem de yayın kurulunun Oda içinde özerk çalışma geleneğine saygı gösterilmesi sayesinde, belirli dengeler çerçevesinde o yayın politikasını uygulamayı başardık.

1970'li yılların dergileri Oda'nın o dönemdeki tavrını çok iyi yansıtır: Haddinden fazla politizedir ama bir taraftan da kayda değer biçimde, koruma alanında çok iyi yazılar vardır. Dergi 1970'lerde, çağdaş mimarlıkla ilgili hiçbir şeye dokunmayan, kendine ağırlıklı biçimde hükümete alternatif politikalar üretme durumunu dert edinen ve arada akademik-koruma ağırlıklı konulara da yer veren bir yayındı. Merkezi yönetimin sesi gibi davranırdı ('pravda' adıyla tanımlanırdı bizim

zamanlarımızda) ama hiç değilse yarışma sonuçlarının izlenenebildiği bir durumu da vardı. Birçok mimarın o dönem dergilerini pek de sevimli bulmadığını biliyorum. 70'li yıllar serbest mimarlıkla uğraşan insanların Oda'dan uzaklaştığı bir dönemdir. O dönemin politik yaklaşımlarının hatalı ve abartılı olduğunu düşünürüm.

1960'lı yıllarda Oda'nın örgütlenmesi, tam da bir meslek örgütünde olması gerektiği gibidir. Dergi de mimarlık ağırlıklı ve önceliklidir. Yapılan toplumsal itirazlar ve politik müdahaleler de çok yerindedir. Oda bir 'meslek odası' kimliğini yansıtır.

1980'ler Oda örgütlenmesinin ve politik yaklaşımların da değiştiği dönemdir. 70'li yıllara duyulan tepki 80'li yılların başında kendini gösterme imkanı bulur. 1970'ler boyunca (meslek sorunlarının çözülememesi, Oda'nın abartılı politize durumu vb nedenlerle) memnuniyetsiz olan farklı gruplar biraraya geldiler ve 70'li yılların ideolojik kadrosunu devirdiler. 1983 böyle bir dönüm noktasıdır. 70'li yılların ideolojik mottoları ve merkeziyetçi yönetim yaklaşımı özellikle dönemin 2. yarısında kökten değişti. 1986 Bursa Kongresi'nde Oda'da çok sayıda yeni şube oluşturuldu (daha önce Ankara, İstanbul ve İzmir dışındakilerin tümü "temsilcilik"di). Bu, kapsamlı bir 'adem-i merkeziyetçi' değişimin işaretidir. Bu dönemden sonra Oda'da hızla geniş haklarla donatılmış birçok şube kuruldu.

Bu yayılma dergiye de yansıdı: Yayın kurulunda iç ve dış komite olmak üzere iki farklı grup oluşturulmuştu. Dış komitede, iki ayda bir tüm şube ve temsilciliklerden yayın sorumlularının katıldığı büyük toplantılar yapılır ve dergiye yönelik genel prensip kararları konuşulurdu. Haftada veya iki haftada bir de "çekirdek komite" adını verdiğimiz (Ankara, İstanbul, İzmir'li üyelerin katıldığı) yürütme kurulu toplanırdı. Dergi içeriğinin kesinleştirilmesini, kararların yürütücülüğünü ve detaylandırılmasını bu iç komite yapardı. Yurtdışı temsilcilerden zaman zaman haber ve yazılar gelirdi ama bunlar çok verimli ve kurumlaşmış değillerdi.

Oda 80'li yıllar boyunca çok sayıda farklı kesimden gelen mimarın birarada var olmaya çalıştığı bir örgüttü: Serbest çalışanlar, akademisyenler, şantiyeciler, memurlar, ücretli çalışanlar, 'odacılar'... Her grubun farklı dertleri ve öncelikleri vardı. Kimisinin derdi nitelikli tasarım, kimisinin mesleki denetim gelirleri, kimisinin ücret politikaları, kimisinin de kent planlarında mimarın giderek yok olan rolü idi. Bu ekipler sık sık koalisyonlar kurdular, dağıldılar... Her kesimin önceliklerini dengeli temsil eden yönetimleri oluşturabilmek mümkün olmadı. 80'lerin bir bölümünde Oda serbest mimarların endişelerini sahipleniyordu ancak giderek serbest mimarların oda yönetimlerindeki temsiliyeti zayıfladı ve öncelikleri dikkate alınmaz oldu. 1987'de kurulan SMD (Serbest Mimarlar Derneği) serbest çalışan ve mimarlıkta nitelik derdi olan mimarlar için alternatif bir örgütlenme oldu: Mimarlar Odası içinde mesleki önceliklerinin ağırlık bulmayacağını düşünen bir grup mimar biraraya gelerek yeni bir çaba içine girdiler. 1990'ların 2. yarısından itibaren derneğin etkinliği hissedilir oldu. Son dönemlerde ise Oda'nın serbest mimarları nerdeyse tümüyle devre dışı bırakmasıyla TSMD kendi içinde daha etkin bir grup olarak davranmaya başladı. 2009'dan buyana bu örgüt bir dergi çıkarıyor ve ben de bu yayının katkı koyanlarından biriyim.

A.9 Interview with Hasan Özbay, 05.07.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

12 Eylül sonrası değişim geçirdiği bir dönemdi. Demokratik hakların askıya alınması, askeri yönetimin gelmesi olumsuz yanlar iken Türkiye bir yandan da hızla batı ile entegre olma sürecine girdi. Bunun sonucunda da malzeme, teknoloji, Türkiye'nin dışa açılması, uluslar arası standartları yakalama konusunda adımlar atılması gibi eylemler de gerçekleşti. Bu mimarlığa da yansıdı. O zaman kadar kamu kuruluşlarından özel sektöre kadar sınırlı materyaller ve teknolojiler gündemdeyken bu durum hızla aşıldı. Bu kamuya da yansıdı.

1980'ler yeni mezun olduğumuz, yarışmalara katıldığımız ve mimarlık ortamına atıldığımız bir dönemdi. Bu ortam bize yeni olanaklar sundu.

1980'ler gecikmiş de olsa Türkiye'de post-modernizm rüzgârlarının estiği dönemdi.

O dönemin bence en popüler kişisi bence James Stirling'dir. Nedeni de post-modernizmi ve modernizmi harmanlayan bir yaklaşımı vardı.

1980'ler başında yeni bir jenerasyon ortaya çıktı; Semra & Özcan Uygur, Yakup Hazan, Selim Velioğlu, Bünyamin Derman, Hüseyin Kahvecioğlu, Mürşit Günday. Bu liste daha da çoğaltılabilir.

Dönemin ruhunu yakalayan mimar bence Tuncay Çavdar oldu. Turizm yapılarının verdiği olanağı iyi değerlendirdi.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Her türlü dergiye ulaşabiliyorduk. Bizim sevdiğimiz birkaç dergi vardı bir kısmını şimdi de alıyoruz; *Wettbewerbe Aktuell, AA, Detail* ve *Casabella*.

Mimarlık

1986-1988 yılları arasında Oda'da Genel Sekreterliği yürüttüm. *Mimarlık* 80'li yılların başında boyut değiştirmişti. Biz yönetime geldiğimizde vaatlerimiz arasında derginin boyutunu değiştirmek de vardı. Bizim çıkartmak istediğimiz; Türkiye'deki mimarlığın gündemini takip eden, mimarlıkla ilgili gelişmeleri üyelerine aktaran, 'snob' olmayan ve daha geniş bir kitleyi kucaklayan, bir yandan da Oda'nın eylemlerini yansıtan bir dergi modeliydi.

O zaman yayın için bir ilkemiz vardı: Derginin kapağı mutlaka Türkiye'deki bir mimarlık ürününü yansıtacak diyorduk ve özellikle grafik kapaklardan kaçınma politikamız vardı. Entelektüel çizginin korunması, yarışmaların yayınlanması ve ülkedeki güncel mimarlık ürünlerin değerlendirilmesi gibi bir misyon üstlenmiştik. Şu an *Mimarlık* dergisi proje basmıyor, proje basmayı üyenin reklamı olarak algılıyor. Hâlbuki biz mimarlık ortamı açısından önemli bir yapı varsa bunu basmayı okuyucuya karşı bir sorumluluk olarak görüyorduk. Mimarlar Odası üyelerinin tamamı yabancı dergileri takip edemiyordu ve yayınlar da zor ve geç geliyordu. Bu yüzden de üyelere karşı bu görevi tamamlamak gibi bir görevi olduğunu düşünüyorduk.

Ancak en büyük sorun Oda'nın maddi sıkıntılarının dergiye yansımasıydı. Reklam modeliyle dergi düzenli çıkmaya başladı. O model de şöyle çalışıyordu; İçeriği Oda hazırlarken, yayınevi de reklamları buluyor, grafiği hazırlıyor ve baskıyı yapıyordu.

1980'lerin başında dergiyi daha küçük boyutlara getirdiler ve o dönemde ya mimarlık sorunlarıyla ilgilenen ya da mimarları eğitmeyi amaçlayan ('snob' yaklaşım) bir içerik oluşturuldu.

Aslında 1980 öncesinde dergi siyasi bir savaş alanı olarak görülüyordu. Bunu şimdi söylüyoruz ama 1970'lerde biz de dergi çıkarsak belki biz de böyle davranırdık.

1980 sonrasında dergi siyasi çizgisini sürdüremedi (12 Eylül rejimi var ortalıkta). Türkiye'deki güncel mimarlık etkinlikleriyle de ilişki kurmadı. Sadece yarışma basıyorlardı. Dünya'daki mimarlık tartışmalarını yansıtıyorlardı (bunu eleştirmiyorum) ama biraz bunu didaktik bir üslup içinde yapıyorlardı. Derginin boyutlarının küçülmesi maddi durumlar nedeniyleydi. Böyle olunca dergi proje basmaya da elverişli değildi. Derginin böyle bir içerik ve biçim sorunu vardı.

1986'ın birinci sayısı bir önceki dönemin miras kalan sayısıydı. 1986'nın ikinci sayısında itibaren bizim çalıştığımız yayın kurulunun çalışmaları.

1960'lar aslında iyi bir dönem. Olması gereken *Mimarlık* dergisi olmaya çabalamışlardır. Dönemi belgelemek açısından iyilerdir. Yarışmaları basarak görevini her dönem yapmıştır. Şimdi durum biraz değişti ve dijital ortamda daha geniş kaynaklara ulaşmak mümkün. Ama 90'lara hatta 2000'lere kadar basılı kaynaklar hep kullanıldı.

Mimarlık'ın ücretsiz dağıtılmasını pozitif bir ley olarak görmüyorum çünkü insanlar ücretsiz gelen şeyleri şöyle bir sayfalarını karıştırıp bir kenara koyma eğilimindeler. Ama üyeden bunun için ek para istemek de olmuyor. Dergi gerçekten satılmadığı zaman da okuyucu tepkisini de bilmiyorsunuz. Çünkü zaten siz aidatını ödeyen üyenize gönderiyorsunuz dergiyi. Dergi hedeflerine ulaşabiliyor mu bilemiyorsunuz bu yüzden. Dergiyi satabilsek okuyucu dergiyi beğeniyor mu beğenmiyor mu bilebiliriz ama böyle bir şey olmadığından hiçbir dönemin biz iyi dergi çıkardık diyebilme şansı yok.

Yarışmaların mimarları etkileyen bir tarafı vardır. Birinci olan projede şema nasıl çözülmüş veya genel eğilim ne yönde diye bakılırdı yarışmalara.

Yayının az olduğu ortamlarda çıkan yayının etkisi daha fazla oluyor.

Derginin içeriği dosya konuları üzerinden belirlenirdi; dergiye gelen ama o sayıya uymayan yazıları kullanamazdık.

-Mimarlık'ı dönemin diğer dergilerinden (Arkitekt, Yapı, Mimar, Çevre) farklı yapan neydi?

Çevre dergisi bence çok iyiydi. Devam edememesi de sanırım çok iyi olmasından kaynaklandı. İyi olan bir şeyi devam ettirmek çok profesyonel bir yapıyı gerektiriyordu arkasında.

Yapı dergisi bir kuruma dayanmış olduğu için bir şansı vardı. Şu anda da bunu sürdürüyorlar ve çok ilerletmiş durumdalar. O zaman bizim amaçladığımız dergi şeklini *Yapı* dergisi uyguluyor ama meslek mücadelesi kaygısı yok. Zaten *Mimarlık* dergisinin çıkma amacı kurumun kendi düşüncelerini yansıtmak.

Şunu da söylemek lazım ki Türk mimarlık tarihinin belgelenmesini *Arkitekt* sağlıyor.

Mimarlık dergisi o dönemde bir boşluğu dolduruyordu. Özellikle mimarlık mesleği ile ilgili sorunlar Oda'nın dergisinin içeriği olarak ortaya çıktı. Bu açıdan derginin önemli bir rolü olduğunu düşünüyorum. O zaman dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeleri aktarmak derginin görevleri arasındaydı ve bunu elinden geldiğince yaptığını sanıyorum.

A.10 Interview with Suha Özkan, 16.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'lerden daha öteye gitmek gerek. Post-modern sözcüğünü popülerize eden Charles Jencks. 1977 *the Language of Post-Modern Architecture* ile çağdaş mimarlıktan istifa ediyor. Charles Jencks hem mimarlık tarihçisi hem de tasarımcı. Aldo Rossi ve Rob Krier 'contextualism'den bahsediyor. Robert Venturi'nin *Complexity and Contradiction* kitabı önem kazanıyor.

Bu aşamada söylem ikiye ayrıldı. Biri Rob Krier ve Rifat Çadırcı'nın bağlama öncelik verdi. Leon Krier, Abdel Wahed el-Wakil ve hatta Hassan Fathi Klassisizm'e (binayı orijinal teknikleriyle eskiden olduğu biçimde yapmayı savundular).

Post-modernizm'in esas sorunu sığ ahlaklı oluşu ve ambiyans/sembolizm yaratma amacı (çevresiyle uyumlu olması için). Mesela Rifat Çadırcı der ki binanın dışı kente aittir içi ile istenilen yapılabilir. Pastiche cepheler böyle ortaya çıktı.

1980'lerde Cenevre'de Ağa Han Mimarlık Ödülleri için bulundum. Ödüllerde çok ciddi şekilde post-moderniteden uzak duruldu, hastalık gibi görüldü. Onun yerine regionalist-contextual-modernizm (Rafael Moneo, Alvaro Siza gibi) değerlendirildi.

1986 jürisinde Hans Hollein, Robert Venturi, Fumihiko Maki, Doruk Pamir, Abdel Wahed el-Wakil, Ronald Lewcock vardı. Jüri modernizm karalamasıyla geçti. Sedad Hakkı'nın İstanbul SSK binası için 'This is the modern architecture we can tolerate' dendi.

Atilla Yücel post-modernliğe Fransız ekolü çerçevesinde en çok inanmış oydu. Mithatpaşa'da işhanı binası güzel bir örnek.

Haydar Karabey 'Post-Modernizm'i içselleştirmiştir.

Merih Karaaslan ise daha çok görselliğe önem verirdi ve olmadık şeyler denerdi.

1980'lerde kopya bile denilemeyecek binaların ortaya çıkığı oldu.

Coşkun ve Filiz Erkal'ın AKM binası boşuna eleştiriliyor.

Sevinç ve Şandor Hadi'nin Milli Reasürans yapıları aslında kent mekanına tepkidir.

Diğer Dergiler

-Mimarlık'ı dönemin diğer dergilerinden (Arkitekt, Yapı, Mimar, Çevre) farklı yapan neydi?

Yapı dergisinin formatı proje yayınlamaya ve uzun yazılara uygun değildi (kare).

Mimar ve Çevre'nin misyonları aynı aslında.

1980 askeri darbesinde Doğan Kuban'ın asistanı Selçuk Batur üniversiteden atıldı. Sonra Bülent Erkmen ile yayın işine girdi. *Cevre* dergisi yeterince reklam alamayınca bitti ve ancak on sayı çıktı. Selçuk Batur her görüşe yer verirdi dergide. Yayın kurulu aslında olması gerektiği gibi çalışırdı, yeniliklere açıktı.

XXI (1999) dergisinin amacı mimarların dışındaki entelektüel çevreye hitap etmek. Çevre kısıtlı kaldı yaşamadı, XXI' inde arkasındaki finans çöktü.

Cemil Gerçek proje uygulama diye kitap da basıyordu (mimarlık bürolarına ve öğrenciler hitap edebilecek).

Mimarlık dergisinin yapıya önem vermemesi üzerine ortaya çıkan rahatsızlık ile *Çevre* ve *Mimar* ortaya çıkmıştır.

Mimarlık

-1980'lerin Mimarlık dergisini nasıl hatırlıyorsunuz?

Mimarlık dergisi birden bire politik bir vakuma düştü. 1980 ihtilalı tüm kesimleri depolitize etti. 1968-1980 arası kadar mimarlık dergisinde mimarlık yok, hep politik. Sonra birden bire mimarlıktan heyecan duyan insanlar (Haldun Ertekin gibi) bu depolitik ortamda dergiyi postmodern söylem üzerine kurdular. Theodor Adorno ile gelen eski estetik teorileri ısıtmaya başladılar.

Oda yönetiminin değişmesi ve projecilerin Ankara'da hâkim olması ile post-modernizm geçer akçe oldu (yeni olduğu için, ama etik değerlerinin çok fazla sorgulandığını düşünmüyorum).

Ağa Han Mimarlık Ödülleri'ni yayınlamaları için dergiye verileri göndermem dışında dergi ile pek ilişkim olmadı. Ağa Han ile ilgili eleştirilerin çoğu bilgisizlikten, mekanizmanın ne kadar adil ve steril olduğu anlaşılınca eleştiriden vazgeçtiler.

A.11 Interview with Belgin Turan Özkaya, 01.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'ler benim için 'Post-Modernizm' demek. Mimarlığın bir şekilde bütün sosyal bağlantılarını kestiğini düşündüğüm ve bir yandan da eleştirdiğim bir dönem.

1980'ler bariz bir muhafazakârlaşma dönemi olduğu için de farklı. Hakikaten dünya değişiyor.

Tarihe bakmak daha önce 1950'lerde İtalya'da da oluyor. Ama bu tartışma 1980'lerdeki postmodern tartışmalarından faklı. 1950'lerden başlayarak gittikçe yaygınlaşan bir Modernizm eleştirisi var ancak modernin sınırları içerisinde.

Rossi'nin projeleri de belki hibrit moderndir. Ama ondan sonra Michael Graves'in daha geç yapılarına baktığım zaman onda tarihselci bir tutum var ve o artık modern değil. Modernin hiçbir kriteri kalmamış oluyor, tamamen değişiyor.

Önceden belirli kriterlerle baktığında modernin izini görüyorsun. Hala modernin tanımı yapılmaya çalışılıyor. Ama mesela Bilkent'in neresinin modern olarak tanımlayabiliriz bilmiyorum. Tarihsel referanslar ve anıtsal ölcek tamamen farklı.

1960'larda ve 1970'lerde mimarlıkta bir arayış, "pluralism" var. 1980'lerde artık yıldız mimarlar ve lüks yapılar var.

Türkiye'den Bilkent ve MNG yapıları bana post-modernist geliyor. İstanbul'da da Haydar Karabey.

Gaetana Aulenti'nin (İtalyan mimar) Feshane için geldiğini, onun adının geçtiğini hatırlıyorum.

Bu dönem mimarisinde önemli bir isim Aldo Rossi. Rossi'nin arşivinde çalışırken çok ilginç bir kartpostal bulmuştum. Ömer Madra'dan arkadaşça yazılmış bir kartpostal, demek ki tanışıyorlarmış.

Sedad Hakkı Eldem'in Zeyrek'teki yapısı daha çok Kenenth Frampton'ın "critical regionalism" örneği gibi. Eldem'in kendisini post-modern olarak gördüğünü sanmıyorum. Behruz Çinici belki post-modern olarak tanımlanabilir ancak Cansever ve Eldem'in görüşleri farklı. Belki çok geniş tanımlanırsa onları post-modern'den çok "anti-modern" olarak görmek mümkün olabilir. Behruz Çinici bir çeşit hibrit modernitenin izlerini de taşıyor bana göre. Ancak tarihselci ve eklektik olduğuna emin değilim.

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Benim için en öne çıkan dergi *Architectural Design* ve onun tarih bilgisiydi. Bu aslında ODTÜ'de asistanlar olarak hepimiz için geçerrliydi sanırım. Çoğumuz abone olmuştuk. *Architectural Design'da*, *AD* Profile'da, 'historiography' üzerine hala kullandığımız bir sayı yapmışlardı, Demetri Porphyrios'un editörlüğünü yaptığı.

Restorasyon yüksek lisansı yaptığım dönemde mimarlık dergilerini çok takip edemediğimi düşünüyorum.

Genel

Zafer Akay sınıf arkadaşımdı ve hakikaten Rossi takipçisiydi, Turgut Çıkış ise Krier. Öğrenciler bir şekilde bu gelişmeleri takip ediyorlardı ancak hatırladığım kadarıyla tasarım alanında hocalar bu eğilimlere karşıydı.

Amerika'daki doktora öğrenciliğim sırasında da Post-Modernizm tartışmaları devam ediyordu ve hocaların teoriye karşı bir tutumları vardı (mimarlık tarihi alanında).

Öğrenciyken restorasyon ilgi çekmeye başladı ama pratik olarak restorasyon yoktu. Bildiğim kadarıyla İstanbul'da 2. veya 3. Sınıf uygulamalar vardı ama büroları falan yoktu.

Belki tarihe ilgi ile koruma konularının öne çıkması bağlantılı olabilir.

A.12 Interview with Fatih Söyler, 18.08.2011

Mimarlik

-1980'lerin Mimarlık dergisini nasıl hatırlıyorsunuz?

Zorluk, yoksulluk, maddi problemler, 12 Eylül döneminin getirdikleri, Odanın her hareketinde izin almak zorunda olduğu bir dönem.

Daha önce Oda'da sekreter yardımcısı olarak çalışıyordum. 12 Eylül'ü takiben ilk genel kurulda benden başka kimse sekreterlik için aday olmadı ve biraz da meslektaşlarımın bana verdiği bir görev gibi sekreter oldum.

O maddi koşullar altında elimizden geleni yapmaya çalıştık. Öncellikle burayı (Oda'yı) ayakta tutmaya çalıştık. Neredeyse şu anda olduğu kadar personeli vardı Oda'nın ancak çoğunun işlerinden ayrılması gerekti. Oda'nın ücret verebilecek durumu yoktu.

Bu imkânsızlıklar içerisinde bir süre *Mimarlık* dergisini çıkarmak mümkün olmadı. İçeriğini bulmak için meslektaşlarımızı harekete geçirsek bile o maliyeti karşılayacak ve postalayacak para yoktu. Hiç olmazsa, üyelerle irtibat sağlayacak maddi bir gelire ulaşıncaya kadar *Mimarlık* dergisine ara verildi.

Zaman içerisinde, maddi olanaklar da sağlanınca yayın kurulumuzu oluşturduk. Bu yayın kurulunda yine maddi nedenlerden dolayı radikal karalar almak zorunda kaldık. Kâğıt firesinden mümkün olduğunca kaçınmak için A4 boyutuna geçmek durumda kaldık. Sadece ebat olarak değil hacim olarak da daraldı dergi. *Mimarlık* dergisini ilk etapta üyelerle ilişkiyi devam ettirmek için ayakta tutmaya çalıştık.

Zaman içerisinde; anayasanın kabul edilmesi, yavaş yavaş demokratik ortama geçilmesi ve ilk seçimlerin yapılması gibi süreçleri yaşadıktan sonra dergide de bir takım değişiklikler oldu. Derginin hacmi arttı. Derginin kâğıt kalitesini artırarak, belirli bir düzenle çıkmasını sağlayarak reklam geliri sağlamaya çalıştık. Zamanla ayda bir dergi çıkarma olanağına kavuştuk. Dolayısıyla reklam gelirleri de artmaya başladı ve kendini finanse eder duruma geldi.

Bu işin maddi ve biçimsel yönü, bir de içerik yönü var tabii. 1980 sonrası, 12 Eylül'ün getirdiklerini bir yana koyarsak, bütün dünyada değişimin yoğun olarak yaşanmaya başladığı bir dönem. Bir şekilde bu mimarlık alanına da yansıdı. Mimarlar geçmişin modernist söyleminden farklı bir söylem arayışına girdiler. Hatta 1993 UIA Chicago Kongresi'nin de (Architecture at the Crossroads) içeriği de bu arayışı yansıtıyordu.

Bu arayış Türkiye'ye iki şekilde yansıdı. Biri piyasa koşulları içerisinde farklı bir dilin oluşmaya başlamasıyla gerçekleşti. Özellikle müteahhitlerin, yap-satçıların istedikleri projelerde belirli bir form ve cephe değişikliği oldu. Özellikle Siteler ve Aydınlıkevler'e baktığımızda bunun örnekleri var (daha çok Çankaya'nın etrafındaki, çeperdeki semtlerde). Ama kullanılmaya başlanan motifler, uluslar arası mimarlık ortamının izlediği arayıştan daha farklıydı. Bu daha çok toplumun değişen ya da diyelim ki serbest kalan değer yargılarının talebe yansımasıyla görülmeye başlandı.

Yayın komitesinde şöyle bir karar aldık. O zaman yayın komitesinde de mimarlığın kuramsal yönüne önem veren arkadaşlarımız vardı. Mimarlığın kuramsal kısmının çok araştırılmadığı, Türkiye'de bu alanda pek fazla çalışmalarının olmadığını (Bülent Özer gibi bu yöndeki çalışmaları övgüye değer istisnalar dışında). Dünyada bu alanda neler olup bittiğine dair *Mimarlık* dergisinde de pek bir şey yoktu. İşin kuramsal yanı biraz es geçiliyordu. Mimarlığın daha çok toplumsal yönüne eğiliniyordu dergide.

Yapıları projesiyle, fotoğrafiyla dergiye koymak eğilim vardı. Bunun yerine mimarlar yaşanılan bu değişime nasıl bakıyor bunları nasıl değerlendiriyorlar diye bakalım istedik. Meslektaşlarımızın mimarlığın biraz da bu yönüne ağırlık vermelerini diledik. Bu dileğimizin yerine gelmesinin bir yolu da meslektaşlarımıza bu konu hakkında bilgi aktarmaktı. Aslında bir nevi akademik çalışmanın içine girmiş olduk. Bu da bence doğru bir şeydi.

Derginin mümkün olduğu kadar eleştirel olmasını, eğer eleştirel ve kuramsal yönüyle mimarlık ortamına bakacaksak, dergide yer alacak projelerin de bu bakış açısıyla ele alınması gerektiğini düşündük. Bir yandan da uygulanan mimarlığı da ihmal etmemek için *Mimarlık* dergisinin dışında Proje-Uygulama dergisi çıkarmaya başladık. Özellikle mimarlık öğrencileri bu yayına çok değer verdiler. Ayrıca bir de Haber bülteni yapalım istedik. *Mimarlık* dergisini besleyen diğer yayınlar olsun istedik. Haberleri mümkün olduğunca dergiden ayırmaya çalıştık, gerektiği zaman hemen çoğaltıp bültenleri üyelere gönderebiliyorduk.

Aslında *Mimarlık* dergisinin biçimsel olarak eski ebadına dönse dahi bu yayın politikasını bırakmaması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü Türkiye'de mimarlık ortamının böyle bir şeye ihtiyacı var, yani mimarlığı tartışmaya ihtiyacı var.

Post-modernizmin mutlaka kuramsal bir altyapısı var, bir arayış var. 1980 döneminin değişiminin devlete ve topluma belirli bir yansıması var. Sosyal devlet ilkesinden vazgeçiliyor, toplumun ihtiyaçlarına bizzat cevap vermek yerine özel sektörü ve sivil toplum kuruluşlarını organize eden bir devlet yapısı ortaya çıkıyor. Artık sosyal bir devlet olmadığından, böyle bir dönemde mimarların toplumun ve kamunun ihtiyaçlarına nasıl yanıt verebileceği konusunda ciddi endişeler çıkıyor.

Modernizmin getirdiği belirli şeyler vardı. Sosyal devlet yapısının terk edilmesinin de getirdiği ciddi sorunlar var. Toplumun gerçek ihtiyacını karşılamaktan uzaklaşılmaması gerektiğini düşünüyorum. Bence 'form follows function' da değil tersi de değil, ikisinin bir dengesinin bulunması gerektiğini düşünüyorum.

Bu değişim süreci *Mimarlık* dergisinde de kendini buldu. İlla ki proje olmasın demedik, olacaksa eleştirel gözle yer alsın dedik. Kuramsal metinleri okumaktan sıkıldıkları için ve okuma alışkanlığımız da pek olmadığından pek çok okur projelere ağırlık verilmesini istedi. Bu eğilim, bizden sonraki dönemde ciddi bir yansımasını buldu ve *Mimarlık* dergisi tekrar proje dergisine döndü. Proje-uygulama eklerinin yayınlanmasından vazgeçildi. Yine onda da bir denge bulunabilirdi. İlla ki o politikayı sürdürmek gerekmez, tabii ki yeni yöneticiler kendi düşüncelerine uygun yeni politikalar belirleyebilirler ama külliyen inkârın da bir anlamı yok. Mimarideki arayış gibi bunda da bir orta yol, bir denge bulunabilirdi.

O yıllarda şöyle çalışmalarımız da oldu: Usta, öncü meslektaşlarımızla atölye çalışmaları gerçekleştirdik. Örneğin gidip Ayvalıkta kapandık birkaç gün. Orada mimarlık tartıştık, hem kuramsal olarak ama hem de ağırlıkla uygulama üzerinde durduk. Meslektaşlarımız bu atölye çalışmasında, sanki kolokyumdaymış gibi, projelerini anlattılar, biz de jüriymişiz gibi tartıştık. Keşke bugün de buna benzer çalışmalar gerçekleştirilebilse de yapılan işler, verilen eserler meslektaşlar arasında değerlendirilebilse.

-Okuyucunun dergiye tepkisi nasıldı?

Okuyuculardan en büyük tepki boyutun değişmesine geldi. Ama izah edebildiğimiz kadarıyla meslektaşlarımız anlayış gösterdiler. Derginin kuram ağırlıklı olması bir ölçüde proje-uygulama ekleriyle dengelendi ama bu dahi derginin proje ağırlıklı olması talebini kesmedi. Genel olarak okuma ağırlıklı bir derginin pek fazla şansı olmuyor, gelen tepkiler de bunu bize gösteriyordu.

-Dergideki yazılardan ve proje tanıtımlarından Türkiye'deki mimari üretimin etkilendiğini düşünüyor musunuz?

O yıllar içinde derginin uygulamaya çok fazla etkisinin olduğunu düşünmüyorum, belki bir ölçüde. Post-modernizm üzerine makalelerin dergide yer almaya başlamasıyla birlikte taklit de olsa o tarzda çalışmaların belirmeye başladığını gördük.

-Dergideki yurtdışı temsilcilikleri nasıl çalışmaktaydı?

Yurtdışı temsilcilikleri gönüllü olarak bize yardımcı olmaya çalışan meslektaşlarımızdan oluşuyordu. Çok organize ve resmi olmadan dergiye katkıda bulunmaya çalışan arkadaşlarımızdı. Mesela Louvre Piramidini ilk onlardan haber almıştık.

-Mimarlık'ın 1970'lerde politik yanının ağır bastığını söylüyorlar, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Bugün hem mimarlığın içsel sorunlarını hem de mimarlığın içinde yer alacağı kentsel (çevresel, tarihsel) dokuya dair söyleyeceklerimiz varsa bunları da dile getirmek durumundayız. Mimarlık ve mimarlar yaşadıklarımızdan kopuk değil. Hem yapı sektörü, hem doğrudan mimarlık, toplumsalekonomik olgulardan etkileniyor. Olumsuzlukları dile getirmek zorundayız. Siz politika yapıyorsunuz diyorlar, evet ama biz meslek politikası yapıyoruz. Ben hiçbir partiye kayıtlı değilim ve bir Mimarlar Odası yöneticisinin de Oda yönetimindeki iş ve eylemlerinde bence bütün reel politik eğilimlerden azade olması gerektiğini düşünüyorum. Reel politik olmamak gerekiyor. İktidarda kim olursa olsun, doğru yapıyorsa onu desteklemek, kötü işler yapıyorsa onu yermek gerekiyor.

A.13 Interview with Arif Sentek, 19.07.2011*

1980 Dönemecinde Mimarlık Dergisi

Mimarlıkla ilgili yayınların geçirdiği gelişim sürecini, ülkenin genel düşünce ortamındaki gelişim ile paralellikler kurarak izleme, anlamlı sonuçlar verebiliyor. Düşünce ortamı dediğimde, siyasal düşünce ortamına, özellikle de sol siyasete bakıyorum ben. Kuşkusuz ekonomik gelişmeler de belirleyici oluyor.

1950 öncesinde, savaş koşullarına karşın göreli olarak bir yoğunlaşma var mimarlıkla ilgili yazılı ürünlerde, dergilerde. Ama 1950 – 1960 arası oldukça kısırdır. Bu döneme ilişkin neredeyse sadece *Arkitekt* dergisini görebiliyoruz. DP'nin imar ve inşaat etkinliklerine ağırlık veren politikaları içinde, mimarlar iş yapmaktan yazmağa, tartışmaya vakit bulamamışlar desek yanlış olmaz.

Ama 1960 sonrasında, 27 Mayıs'ı izleyen yıllarda, genel yayın ve düşünce ortamına paralel olarak, mimarlıkla ilgili yayınlarda ve düşünce ortamında belirgin bir zenginleşme görüyoruz. Zaten *Mimarlık* dergisi de böyle bir ortamda, 1963'te yayına başlıyor.

Mimarlık'ın 1980 öncesi ağırlıklı konusu planlama, kentleşme, kamu yapıları ve konut üzerinedir. 1961 Anayasasının öngördüğü 'sosyal devlet', 'planlı kalkınma' ilkeleri dönemin siyasetinde belirleyici olmuştur. Aynı tarihlerde dünyanın diğer ülkelerinde ve bu ülkelerin 'mimarlık düşünce ürünlerinde de genel çizgileri itibarıyla kentleşme ve konut ağırlıklı konulardır.

Mimarlık, Mimarlar Odasının yayın organıdır. Dolayısıyla derginin yayın çizgisi Oda'nın programını, daha da genelinde siyasetini veya siyasetsizliğini yansıtması beklenir. Mimarlık dergisinde 1980 öncesi, bu Oda organı olma yanı ağır basmaktadır. Özellikle derginin 1973'te İstanbul'dan Oda merkezine, Ankara'ya gelmesinden ve Oda çevresinde siyasi tartışmaların yoğunlaşmasından sonra bu ağırlık iyice artmıştır. 1973 – 1976 yıllarında yayın sekreteri bendim ve sanırım derginin Oda organı özelliği bu dönem çok baskındır. İstanbul'da Demirtaş Ceyhun'dan sonra Selçuk Batur ve özellikle Somer Ural yönetiminde 'siyaset' çok daha başarılı ve dengeli bir biçimde yayına yansıtılmıştır. Demirtaş Ceyhun'un yönetiminde derginin yayın yelpazesi, bazı sayılarda edebiyat, resim, hatta mizahı kapsayacak kadar geniş tutulmuştu.

1976'da Oda merkezinde *Mimarlık Haberler* adıyla 15 günlük bir gazetenin yayınlamaya başladığımızda *Mimarlık* dergisinin yayın periyodunu 3 aylığa çıkardık ve Güven Birkan yönetiminde derginin hem hacmi genişledi hem de kuramsal / mesleksel yanı yoğunlaştı. Üyelere ve kamuoyuna yönelik 'doğrudan' diyebileceğimiz türden politik yayın bütünüyle *Mimarlık Haberler*'de sürdürülüyordu. 1980'e doğru giderek şiddet dozu artan ve sonu 12 Eylül darbesine varan gidişatın Oda çevresindeki yansımalarını *Mimarlık Haberler*'den çok iyi izleyebilirsiniz.

12 Eylül'de Oda kapanacak noktaya gelmiştir, hatta örneğin İzmir Şubesi bir süre kapatılmış, İstanbul'da meslek örgütlerinin yönetim kurulu toplantıları yasaklanmıştır. Ülkede ciddi bir depolitizasyon süreci başlatılmıştır. Böyle bir ortamda Oda ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Artık 1970'lerdeki, hatta 1960'lardaki söylemi aynı biçimiyle sürdürme olanağı kalmamıştır. *Mimarlık Haberler*'in yayını durdurulmuş, *Mimarlık* dergisi her türlü maddi güçlüğe karşın, boyutları ve hacmi küçültülerek, 1981'de yeniden aylık yayınlanmaya başlamıştır. Bu işi beceren arkadaşlarımı bugün takdirle anıyorum.

Mimarlık 1980 sonrasında, bir anlamda 'geçmişini inkâr etmeden' kendine yeni bir söylem oluşturmaya çalışmıştır. Yurtdışında mimarlık alanındaki kuramsal gelişmeler dergide daha geniş yer almaya başlamıştır. Bu arada 'Post-Modernizm'e dönük tartışmalar da Türkiye'de ilk kez 1980 sonra *Mimarlık*'ta yayınlanıyordu sanırım.

^{*} Interview edited by Sentek as an article.

Herhalde yurt dışındaki gelişmeleri en yakından izleyenler bizim ODTÜ'deki genç kuşak öğretim üyeleri ve öğrencilerdi. Bu kuşağın, örneğin Haldun Ertekin, Yılmaz Aysan, Tevfik Balcıoğlu, Nazan Kavukçu, Yasemin Erk'in dergide görev almasıyla bu birikim, biraz geç kalmış da olsa *Mimarlık* aracılığıyla Türkiye'ye aktarılıyordu. Başka bir dergi bunu yapabilir miydi, sanmıyorum. 1980'lerin başında *Arkitekt* ve *Yapı* dergileri yayınlanıyordu.

1980 öncesi yurt dışındaki gelişmeleri, öncelikle Uluslararası Mimarlar Birliği UIA etkinliklerinin ana temaları üzerinden veriyorduk. Öte yandan mimarlık alandaki tartışmalar yayına aktarılırken, ister istemez bir 'politik' süzgeçten geçiriliyordu ve bu konuda oldukça sekter davrandığımızı belirtmek isterim.

1968 gençlik olaylarında mimarlık okullarının, öğrencilerinin etkisi diğer öğrencilere göre daha fazla olmuştur denir. Bir anlamda bizde de öyle olmuştur. Bu mimarlığın ilgi alanları ile ilişkili olduğu kadar, mimarlık eğitiminin kendisiyle de ilişkili bir durum. Öğrencilerin sürdürülen mimarlık eğitimine tepkileri de var genel karşı çıkışlarının içinde. Örneğin İlhan Tekeli Hocamız 2010 Ekim ayında yaptığımız 1969 Mimarlık Semineri'ne ilişkin bir atölye çalışmasında bu konu üzerinde duruyordu. Mimarlığın 'öğretilebilir' olup olmadığı tartışmasını da içeren yorumlar getirilebilir bu konuda. Ayrıca üzerinde durulması gerekir.

Bizde 1968 olayları bir anlamda dünyadaki gençlik hareketlerinden, özellikle Paris'te yaşananlardan doğal olarak etkilenmiştir. Ama bizdeki gelişme yönü farklı olmuş, gençlik kesiminin doğrudan iktidara yönelik mücadelesi olarak sürmüştür, hatta silahlı girişimlere kadar vardırılmıştır. Bu hareketin içinden gelenler siyasal görüşlerini meslek odaları, Mimarlar Odası içinde etkin kıldılar. Bu durumun *Mimarlık* dergisinin yayınını da belirlemesi kaçınılmazdır. Ayrıca 1968 sonrası gelişmelerin genel olarak mimarlığı ve mimarlık eğitimini etkilemesi de söz konusudur. 1980'lere doğru mimarlıkta kuramsal çalışmaların ağırlık kazanmasında böyle bir etkilenmenin payı vardır mutlaka.

Mimari tasarım gibi, mimarlıkla ilgili kuramsal konularda da dışarıdan etkilenme gözardı edilemeyecek bir gerçek. 1960'larda, hatta bu yılları izleyen uzunca bir süre dünya'daki gelişmeleri, özel olarak da mimarlık alanındaki gelişmeleri izleme olanağımız oldukça sınırlıydı. Bugünün gelişmiş iletişim araçlarına o yıllarda sahip değildik. Dolayısıyla popülerlik kazanmış görüşlerin dışındaki gelişmeleri, özellikle muhalif çıkışları izlememiz pek kolay değildi. Belki yurt dışına en açık kesim ODTÜ'deydi. Ama örneğin 1968 olaylarıyla bağlantılı ortaya çıkan Sitüasyonist Enternasyonal'in, Guy Debord'un görüşlerinin bizde duyulabilmesi 2000'leri bulmuştur.

1980 öncesi *Mimarlık*'taki yayının veya genel olarak mimarlıkla ilgili yayınların kuramsal açıdan değerlendirmesini yaparken, Türkiye'de o yıllarda mimarlık alanında fikri üretimin, örneğin üniversitelerdeki durumunu da göz önünde tutmak gerekir. Yüksek lisans çalışmalarının neredeyse tamamı mimari tasarım, günlük deyimiyle 'proje' üzerineydi. Kuramsal ağırlıklı tez çalışmaları, örneğin ODTÜ'de 1970'lerin sonunda ortaya çıkmaya başlamıştır. Diğer okullarda muhtemelen daha da sonradır. 1960'larda İTÜ'de öğretim üyeleri tarafından yapılan tez çalışmalarına bakın, çoğu 'yapı üretimi'nin teknik yönlerine ağırlık veren çalışmalardır.

Bizde 1960-1970 döneminde, *Mimarlık* dergisine de yayınlanan kuramsal çalışmalar mimarlıkla ilgili güncel politikalara ilişkindir genellikle. Bu çalışmalarda başlıca kaynaklarımız Devlet Planlama Teşkilatı, bakanlıklar, TÜBİTAK Yapı Araştırma Enstitüsü gibi kamu kuruluşlarında üretilen çalışmalardı. Örneğin DPT'nin her beş yıllık plan hazırlığı sırasında oluşturduğu "özel ihtisas komisyonları" arasında yer alan kentleşme ve inşaatla ilgili komisyonların hazırladığı raporlar o dönemin önemli belgeleriydi. Bu komisyonlarda Oda'dan, üniversitelerden meslektaşlarımız görev alıyordu.

Benim 1979'da yaptığım yüksek lisans tezinde mimarlık alanı özellikle, 'kentleşme, konut ve yapı üretimi' kavramlarıyla ifade edilmeye çalışılmıştır. Bu, sanırım dönemin genel yaklaşımını özetleyebilir. Tasarım 'yapı üretimi'yle ilişkilendirilerek ve 'proje üretimi' kavramıyla ele alınmıştır. 1960'larda, 'dizayn' sözcüğü sınırlı bir şekilde, belki de ODTÜ'den kaynaklanarak kullanılmaktaydı, ama 'tasarım' sözcüğünün Türkçeye girişi daha sonraki yıllarda olmuştur. Bir

anlamda bu durum bile 1980 öncesi yayınlarda tasarım ağırlıklı bir kuramsal tartışma ortamının pek söz konusu olamayacağını gösterir.

1974-1975 yıllarıydı. Süha Özkan'ın Yayın Kurulunda olduğu dönemlerde, onun katkısıyla derginin içeriğinde 'tasarım' ağırlıklı özgün çalışmalar yayınlanmıştı. Mimari tasarıma yönelik yayın olarak genellikle proje tanıtımları yapılmaktaydı. Oda dergisinde meslektaşlar arasında eşitliğe uymak zorundasınız. Dergide yayınlanacak projelerin belirli bir özelliği olması, belirli bir seçimden geçmesi gerekir. Bu bakımdan, böyle bir süreçten geçmiş olduğu için yarışmalarda ödül ve mansiyon alan projeleri yayınlıyorduk. Bu bir anlamda bir belgeleme çalışması, bugün de devam ediyor.

Mimarlık dergisinin 1963'ten bu yana zaman içinde gösterdiği farklı yayın çizgilerini kapaklarından bakarak izleyebilirsiniz. Eskilerin deyimiyle "zarf" ve "mazruf" ilişkisi. Yani, dışı içini yansıtıyor. Bir dönemler 'afiş' hatta 'billboard' gibidir. Sloganlara ve çarpıcı grafik anlatımlara yer verilir kapaklarda. Bir dönem sesi pek gür çıkmaz, görüntüler, figürler silikleşir. Bir dönem mesleğe sığınılır, çok iyi bir fotoğrafla, çok ilginç bir yapı detayı verilir. Derginin logosu da önemlidir. Bir anlamda devamlılığı yansıtır. Sık sık logo değiştirilmez, 40 yıl aynı logo kullanılmıştır. 2002'de yeni bir yayın kurulu göreve geldiğinde en uzun tartışmaların Mimarlık logosunun ve kapağın nasıl olması gerektiği üzerine yapıldığını hatırlıyorum. Bu bir anlamda 'reddi miras', geçmişin birikimlerinden sıyrılma isteğidir. Sonunda bugünkü "elektronik" 'Mimarlık' yazısı çıktı ortaya, okunması, uzaktan algılanması bile kolay değil. Ama derginin içeriği kısa sürede kendini buldu, şu anda takdirle izlediğim bir yayın politikası var. Bu zaman zaman kapağa da yansıyor elbette. Ama logo değişti bir kere.

Temelden gelen ilkesel değişiklikleri kabullenmek kolay değil. "Biçim işlevi izler" diye yetiştirilmiş bir kuşağız. Bu bizim 'modernist' genel düşünce yapımıza da uygun. Belki uygulamanın içinde, mimari tasarımla uğraşan, hele Batı mimarlık âlemini iyi izleyerek oradan etkilenmelerle kendini 'yenileyen' meslektaşlarımızın 1980 sonrası 'post-modernist' yaklaşımları benimsemesi daha kolay olmuştur. Ama ben proje yönetimi alanında çalıştım. 1980 başlarında da yurt dışında şantiyelerdeydim. 1985'de yurda döndüğümde bu bizdeki 'post-modernist' değişimi uzun süre tepkiyle izledim.

İzmir'de bir bina yapıyoruz, baktım mimaride görünen bir dizi kolon betonarme projesinde yok. Proje müellifi dostuma sorduğumda, "ha onlar yalancı kolon" dedi. Çok şaşırdım, kolon kolondur, strüktürel bir elemandır, bunun yalancısı nasıl olabilir anlayamadım.

1960'ların başında bir yarışma sonucu yapılan Milli Eğitim Bakanlığı binası tamamlandığında, formunda bazı strüktürel gibi görünen, ama strüktürel olmayan elemanlardan dolayı eleştirilmişti. Bazıları binaya, bulvar üzerinde olmasıyla da benzeştirerek 'bulvar fahişesi' derlerdi. 'Strüktürel samimiyet' bize verilen mimarlık eğitiminin temel taşlarından biriydi.

Mimarlık'ta 1980 sonrası dönemde yayınlanan ve bir bölümü post-modernist görüşleri aktaran yazıları, ülkedeki depolitizasyona paralel bir 'entelektüel etkinlik' olarak görüyordum. Bizim yaşadığımız pratikle uygun düşen ve bizim birikimimizle kolay kolay açıklanacak şeyler değildi. O nedenle, bir okuyucu olarak uzak durdum o dönemler dergiden. Bugün daha insaflı değerlendirebiliyorum o dönemin yayın çalışmalarını.

Türkiye'de uygulama düzeyinde mimari tasarımda 'post-modernist' etkilenmelere 1980 sonra yaptığı yayınlarla *Mimarlık* dergisinin doğrudan katkısı olmuş mudur? Sanmıyorum. Herhalde o meslektaşlar o tür bir yaklaşımı dergideki makaleleri okuduktan sonra benimsemediler. Reel mimarlıkta Batıdan 'aktarma'nın veya Esra Akcan'ın adlandırmasıyla söyleyeyim 'çeviri'nin, başka bir mekanizması var. Kuramsal çalışmaların, dergilerde çıkan makalelerin buradaki etkisi çok sınırlı, belki bizde 'post-modern' etkilenmelerle üretilen mimari tasarımları açıklarken bunlardan yararlanılabilmiştir.

Laf aramızda, bizdeki bazı 'çeviri'lerin özgün örneklerle aynı kıvamda olmadığını söylemeliyim. Fotoğraflarda pek farkına varılmasa da yerinde gördüğünüzde özellikle teknoloji açısından önemli farklılıkları ayırdebiliyorsunuz. Berlin'deki İngiltere Büyükelçilik Binasını gezdiğimde aradaki farklılık çok çarpıcı gelmişti bana. Binadaki detaylar tam bir teknolojik mükemmelliği

yansıtıyordu. Böylesi özgün örnekleri kendi bağlamı içinde değerlendirdiğimde daha hoşgörülü yorumlar yapabiliyorum artık, ama 'irrasyonelliği' savunan bir dünya görüşü ve mimarlıkla uzlaşmak mümkün değil elbette.

Post-modernite' konusunda ilginç bir kuşak çatışmasını, 1990'ların sonunda yaşadık *Mimarlık* dergisinde. Dergi İstanbul'da Selçuk Batur ve Bülent Tanju'nun yönetiminde çıkmaktaydı. Yayın kurulunda ben de vardım. Bazı yazarların her sayıda bir makalesini yayınlayalım diye karar almıştık. Yani bir tür sürekli köşe yazarı gibi. İlk ve son 'köşe yazarımız' sevgili Aydın Boysan oldu. İlk yazısında, o tarihlerde İstanbul'da düzenlenen uluslararası 'Any' toplantısına egemen olan 'post-modernist' söyleme veryansın etmişti. Yayın Kurulunun bazı üyeleri pek hoşnut kalmadılar bu yazıdan. Bir sonraki yazısı gene aynı konudaydı ve yoğun eleştiriye devam ediyordu. Bu kez kurulda oyçokluğuyla yazıyı yayınlamama kararı alındı. İki 'eski tüfek', Selçuk Batur ve ben karşı oy kullanmıştık. Aydın Boysan haklı olarak ağır bir tepki gösterdi, bunu sansür olarak niteledi. Bugün bile Boysan'a karşı yapılanı hoş görmüyorum. Beni şaşırtan, 'modernist' ortamda bize hocalık yapmış bazı kurul üyelerinin de gençlerle birlikte bu karara katılmaları oldu. Hoş, konunun 'post-modernizm' tutkusunun dışında bir etik tarafı vardı. Boysan'dan yazmasını biz istemiştik, ama gönderdiği yazıyı basmıyorduk.

Benim açımdan meslektaş ilişkileri, daha doğrusu meslektaşlarla olan dostluk ilişkileri daha ağır basıyor. Biraz da bu konuda 'tutucu'yum galiba. Bugün bile çalışmalarını takdirle hatırladığım, yeni çalışmalarını keyifle izlediğim mimarlar, genellikle yakından tanıdığım bizim gençlik yıllarımızın 'genç ustaları'. Örneğin Mustafa Aslan Aslaner, Erdoğan Elmas – Zafer Gülçur, Ersen Gürsel, Ziya Tanalı.

1980'e doğru ve 80 sonrasında yeni mimarlık dergileri yayınlanmaya başladı. Bunların bir bölümü kısa ömürlü oldu. Bir kısım hala yayınını başarıyla sürdürüyor. *Mimarlık* dergisinde bir dönem görev alanlar daha sonra başka dergi deneyimlerine girişmişlerdir. *Mimarlık* dergisinin böyle 'doğurgan' bir özelliği de var. İlk girişimi *Yapı* dergisiyle Doğan Hasol başlattı. *Yapı*, bugün de özenli, başarılı bir çizgiyi sürdürüyor. Selçuk Batur, *Çevre'yi* çıkardı. Çok nitelikli bir yayın düzeyi olmasına karşın 80 başlarında ekonomik güçlüklerden yayınını durdurdu. Cemil Gerçek'in *Mimar* dergisi farklı bir çizgiydi, uzun ömürlü olamadı. Ama Cemil Gerçek yayınladığı E+P (Etüd – Proje) serisi çeviri kitaplarla yapı türlerine göre derlenmiş geniş bir arşiv kazandırdı. Hayırlı bir iş yaptı. Özellikle öğrenciler proje konularına uygun 'esinlenecek' örnek bulmak için dergi karıştırmaktan kurtuldu.

Bu arada *Mimarlık*'a belirli dönemlerde katkı koymuş olan ODTÜ çevresinden Haluk Pamir, Suha Özkan ve diğer arkadaşların çıkardığı *XXI* dergisi belki 1980 sonrasını çok daha iyi yansıtan bir dergidir. Ne yazık ki onun da kısa süreli bir yayın hayatı oldu. ODTÜ kökenli Ahmet Turan Altıner'in *Mimarlık*'ın yayınına önemli katkıları olmuştur 90'larda ve daha sonra. Altıner bir ara Zeki Sayar'dan 'el alarak' *Arkitekt*'i değişik bir içerikle sürdürmeye çalıştı.

1980 sonrasının mimarlık yayıncılığı açısından önemli bir gelişme, dergi sayısının artışı oldu. Özellikle 90'lara doğru *Arredamento Mimarlık* ve *Tasarım* başta olmak üzere yeni dergiler yayın hayatına girdi. Ülkedeki yapı üretimindeki hareketlenme, malzeme piyasasının artan tanıtım ihtiyacı mimarlıkta profesyonel dergiciliği güçlendirdi. Gelişen matbaa olanakları ve bilgisayar katkısıyla pırıl pırıl dergiler üretilmeye başladı. Bunların yanında biçimsel olarak bir zamanların *Mimarlık* dergileri çok primitif görünebilir. Zaten Ankara'da çıktığı dönemlerde *Mimarlık*'a İstanbul'daki arkadaşlarımız amatörce çıkarılan bir taşra dergisi gözüyle bakmışlardır. Ama *Mimarlık* yayın hayatı boyunca döneminin fikri birikimini belgeleyen bir dergi olmuştur. 1981'de, 12 Eylül'ün baskı ortamına ve her türlü maddi sıkıntıya karşın ülkedeki ve dünyadaki gelişmeleri meslek ortamına aktarmaya çalışan arkadaşları bir kez daha saygıyla, sevgiyle anıyorum.

A.14 Interview with M. Haluk Zelef, 14.06.2011

Dönemin Mimarlığı

-1980'ler mimarlığı deyince ne düşünüyorsunuz? Türkiye'den ve dünyadan hangi mimarlar, yapılar, ana yaklaşımlar ilk olarak aklınıza geliyor?

1980'ler mimarlığı denince ilk akla gelen post-modernizm üst başlığı altındaki pek çok çalışma. Modern mimarinin bir çeşit eleştirisi veya özgürlük arayışıydı. Çok farklı yönlere savruluyordu: yüksek-teknoloji, tarih, yerellik üzerinde duranlar vardı.

Türkiye'deki önemli bir yarışma 1980'lerin başındaki Ankara AKM idi. Bir başkası da Ankara Kızılay binası yarışması. Ragıp Buluç — Atakule çarşısı (özellikle kule kısmında) tarihsel referanslara atıf yapıyordu. Atiila Yücel de Ankara'da post-modernist bir yapı yapmıştı. İlginçtir 1980'lerdeki Türkiye mimarlığında herhalde İstanbul (bugünkü kadar) çok önemli bir yer teşkil etmiyordu ki, ilk aklıma gelenler genelde Ankara'dan. 1980'lerden İstanbul'da inşa edilmiş örneklerden göze çarpanı Galleria AVM'dir (Tabanlıoğlu). O da özellikle mimarisinin nitelikleriyle değil de o ölçekteki Türkiye'deki ilk AVM olması.

Amerikalılar tarafından yapıları şekliyle post-modernist mimari Türkiye'de özellikle 1980leri sonlarından itibaren popülerleşmiştir. Önemli bir sebep Türkiye'deki turizm yatırımlarının Özal döneminde yaptığı patlamadır. Yatırımcı ve mimarlar Türkiye'ye gelen yabancılara 'yerel' ve/veya 'tarihi' bir atmosfer yaratma gayretine girmiş ve post-modernist tutumlar ön plana çıkmıştır. Tuncay Çavdar bu alandaki önemli bir figürdür. Turizmdeki bu yaklaşım daha sonraları doğrudan replika üretmeye de varmıştır (parody- pastiche tartışması 1990'ların başlarında gündemdeki bir tartışma başlığıydı).

Dünyadaki 1980ler post-moderist mimarlık tartışmaları ve önemli figürlerine gelecek olursak: Michael Graves (Humana Building ve Portland Building), yanında "grays" olarak bilinen Robert Stern, Charles Moore (Piazza d'Italia) gibi mimarlar renkli, tarihsel referanslı, "mizahi" bir mimari uyguluyorlardı. Yapılar yanında temel bazı metinler de Amerikan kökenlidir. Mesela R. Venturi Learning from Las Vegas ve Complexity and Contradiction daha eski metinler olmasına rağmen bizler için 1980'lerde yol gösterici ilginçliğini koruyordu. O dönemin Anglosaxon dünyasından en önemli figürlerden biri de İngiliz James Stirling (özellikle Stuttgart Müzesi). Almanya'daki 1980'lerde yapılan diğer müzeler de mimarlık tartışmalarında bilinirdi (Richard Meier, Hans Hollein gibi mimarların tasarladıkları).

Dünyada tarihsel öykünmecilik dendiğinde gökdelenler tartışılırken, 1980 ortalarına kadar Türkiye'de bu tartışma dükkan cepheleri gibi küçük projeler üzerinden yürütülürdü. Türkiye'de o yıllarda uygulamaya yansıyan fazla bir çeşitlenme yoktu. Önemli büyük ölçekteki (tarihselci) postmodernist bir yapı Silivri Klassis oteliydi. Mimarı olan Şefik Birkiye Belçika'da yaşıyordu ve 'Rational Architecture' kitabında adı geçtiği için ilgimi çekmişti. Ankara'daki İran Okulu da ODTÜ mimarının daha seçmeci (eklektik) post modernist döneminin 1980 ler başındaki öncü örneklerindendi. Cengiz Bektaş ya da Turgut Cansever'in tarihe tutumu ise daha "saygıdeğer" görülürdü.

Yine o dönemki daha genç kuşaktan Cem Açıkkol, Mürşit Günday, Hasan Özbay, Merih Karaaslan, Arolat'lar Türkiye'de paralel şeyler yapmaya çalıştılar dünya ile aynı dalgaboyunda.

-1980'lerde daha çok hangi yabancı mimar/eleştirmen/tarihçiyi takip ediyordunuz?

Avrupalılardan Aldo Rossi, Vittorio Gregotti, Paolo Portoghesi, Krier'ler bilinir, takip edilirdi. İngilizlerden de high-tech olarak bilinen Norman Foster, Richard Rogers ilgi çekiciydi (bizim son sınıf projemiz de teknoloji müzesiydi- bu da ilgimi arttırmıştı). Fransa'da da 1980lerde ilginç projeler inşa edilmesine rağmen (Louvre piramidi, opera, Grand arche vb.) Fransız mimarlar 'Post-Modernizm' tartışmalarında hiç yoktular. İspanya'dan da Bofill biliniyordu.

'Reconstruction of the European City' konuları çerçevesinde kentsel bağlam çok tartışılırdı.

'Rasyonel mimari' kuramcılarının Mimarlık ilk olarak 'doğa'dan öğrenerek, sonra 'makine'den, en son da "Avrupa kenti"nden öğrenerek ilerlediği (ilerlemesi gerektiği) savı vardı.

Modernizme her şeye rağmen devam eden Richard Meier gibi isimler de vardı. 'New York Five' içinde olmasına rağmen post-modernizme sapmadı. Oysa yine 'Whites' diye bilinen Michael Graves ve John Hejduk gibi isimler 'Post-Modernizm'in fikirsel ve formal liberalizmini denemekte sakınca görmediler. Eisenman ise çok daha teorik ve zengin tartışmaları (deconstructivism – Jacques Derrida vb.) gündeme getirdi (ancak mimarlık dergisinde gördüğümü hatırlamıyorum).

-1980'lerde hangi yabancı dergilere (Oppositions, Architectural Design, Domus, L'Architecture d' Aujourd'hui, Bauen und Wohnen) ulaşabiliyordunuz?

Architecture Record takip ediliyordu. Bir başka Amerikan dergisi Progressive Architecture da vardı (şu anda kapandı)

Amerikan Kültür Kütüphanesi'nin (o zaman için) zengin kaynakları vardı (Belki her yerden daha fazla Amerikan ortamındaki gelişmelere ulaşmamızı arttırıyordu).

Mimarlık da önemli bir dergiydi; hem Türkiye'ye dair çıkarımlar vardı hem de dışarıdaki tartışmaları Türkiye'ye getirirdi.

Bauen und Wohnen daha çok proje bazlıydı ve daha çok yarışmacılar bakardı. Lotus dergisi de kitap gibi kalınca küçük formatıyla ilgi çekiciydi.

Deconstructivism tartışmaları için de *Architectural Design* (ve Academy Editions tarafından çıkarılan UIA dergisi) abone olup takip etmeye çalışırdık. Hong Kong Peak (Zaha Hadid) ve Parc la Villette (Bernard Tschumi) yarışmaları 1980'lerin sonunda 'deconstruction' tartışmalarını mimarlığın temel konuları yaptı.

Ağa Han Mimar dergisi de takip ediliyordu. Ayrıca çıkardığı monografilerle de Hassan Fathy, Rıfat Chadırjı, Geoffrey Bawa gibi batı dışı figürleri tanıdık.

Teorik çerçeveyi tartışan Mimarlık dergisiydi.

Çevre dergisi sanatın diğer alanlarına de değinirdi.

1980'lerin sonu 1990'ların başında *Arredamento Dekorasyon* (şimdi *Arredamento Mimarlık*) çıkmıştı. Formatı ve içeriğiyle (her ne kadar başlarda fazlasıyla 'iç mimari' dergisi olsa da) iyi bir dergi idi. 90 başında *Tasarım* diye bir (yine renkli ve proje esaslı) bir dergi daha çıkmıştı.

Zafer Akay ve başka öğrencilerden oluşan bir grup *Media* isimli bir dergi çıkarmıştı ODTÜ'de. Burada da Türkiye için yeni olan mimarlık konularından bahsediliyordu.

Mimarlık

-1980'lerin Mimarlık dergisini nasıl hatırlıyorsunuz?

Mimarlık'ta farklı mimari tutumları ifade eden yazılar çıkmıştı. Sibel Bozdoğan 1986 yılında Türkiye'ye gelmiş ve mimarlıktaki yeni akımları tartışan bir ders açmıştı, bu derste *Mimarlık*'ta çıkan metinlerden yararlanılabiliyordu.

Mimarlık çoğunlukla ODTÜ'lülerin de katkıda bulunduğunda bir çeşit iletişim kanalıydı.

ODTÜ'de pek tutulan bir eğilim değildi 'tarihselci post-modernism', öğrenciler ilgi duysa da özellikle öğretim üyeleri desteklemezlerdi.

1970'lerde Mimarlık oldukça siyasi bir tutumu var. Mesleki sorunlar ve Türkiye'nin genel politikasına ilişkin görüşler yer almış.

Haldun Ertekin'in dönemi dergi boyutunun küçük olduğu zaman, Merih Karaaslan'ın dönemi ise Türkiye'den inşa edilmiş örneklerin de yer aldığı zamanlar.

Bilgisayar üzerine de yazılar çıktı Mimarlık'ta.

Ağa Han ödülleri yine dergiden takip ediliyordu.

1980'lerin ikinci yarısında yarışmalar da vardı (otobüs garajları gibi).

APPENDIX B

INDEX OF MİMARLIK

1980 Yıl: 18 Sayı: 1 162

Halkın Elinden Dilinden / Cengiz Bektaş, s.2

Sanat / Özgür Akarsu, s.5

Mimarlık ve Ütopya: Kapitalist Gelişme ve Tasarım / Haldun Ertekin, s.6

Kavramlarımız / Necdet Teymur, s.10

Sunuş: Enerji Sorunu, Teknolojik Hegemonya ve Toplumsal Boyutlar, s.14

Yapılardaki Enerji Kıtlığı Karşısında Ne Yapılabilir? Güven Birkan, s.16

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Isıtma ve Buhar Tesislerinde Ekonomi Sağlanması ve Hava Kirliliğinin Azaltılması Yönetmeliğinin Değerlendirilmesi / Eşher Berköz, Zerrin Yılmaz, s.19

İstanbul Belediyesi İmar Yönetmeliğinin 3.14-a Maddesinin Güneşlenme Açısından Değerlendirilmesi / Nazlı Aksoy, s.22

Güneşle Isıtma Tesisatının Ekonomik Olurluluk İncelemesi / Neşe Deriş, Vildan Ok, s.25

Düz Toplayıcı Kriterleri / Neşe Deriş, s.28

Yararlı Kısıtlamalar / Michel Bosouet, s.30

Yapımda Makinalaşma 2 / Deniz Baytin, Çiğdem Gökhan, s.32

Bir Kitap: Sanat Olarak Tasarım / Mehmet Asatekin, s.35

Sinan Ödülü 80, s.37

Dünya'dan, s.39

ODTÜ Mimarlık Fakültesi Güneş Evi / İbrahim Canpolat, Mete Turan, s.41

Tasarımın Oluşumu, s.43

Trabzon Hükümet Konağı Mimari Proje Yarışması, s.44

Erzurum Hükümet Konağı Mimari Proje Yarışması,

Afyon Hükümet Konağı Mimari Proje Yarışması, s.53

Summary: Energy Crisis, s.50

1981 Yıl: 19 Sayı: 1 163

70 Sene Evvel Mimari Öğrenimi / Hikmet Koyunoğlu, s.2

Güzel Sanatlarımız / Derleyen: Cemal Bora, s.4

Peteği Nasıl Örmeli? s.5

Kuşadası Evleri 4 / Cengiz Bektaş, s.6

Çevre Belediyeler Merkeze Bağlanırken, s.9

Mimarlık ve Ütopya II / Haldun Ertekin, s.12

Kent Plancılığının Güncel Sorunları / İlhan Tekeli ile Bir Söyleşi, s.15

Kent Donatım Ögeleri ve Bütünsel Yaklaşım Gereği / Mehmet Asatekin, s.18

Güneşle Edilgen Isıtmada Ölçülendirme / Cengiz Yener, Nur Demirbilek, s.20

Haberler, s.22

1981 Yıl: 19 Sayı: 2

Güzel Sanatlarımız / Derleyen Cemal Bora, s.2

Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ / Cengiz Bektaş, s.3

Toplu Konut Yasa Tasarısı / Ruşen Keleş ile Bir Söyleşi, s.6

Mimarlık ve Ütopya III / Haldun Ertekin, s.9

Rams-Braun, Braun-Rams / Mehmet Asatekin, s.12 Güzel Sanatlarımız: Hattatlık / Derleyen: Cemal Bora, Çukurova'da Endüstrileşme ve Yarattığı Çevre Sorunları / Türker Altan, s.13 Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ IV / Cengiz Bektaş, s.8 Basından, s.17 Söyleşi: Yeni Belediye Gelirleri Yasası Ne Getiriyor? / İcen Börtücene ile Bir Söyleşi, s.12 Haberler, s.18 Beyşehir Gölünde Bir Okul, s.14 Oda'dan, s.19 Kamu Kuruluşlarında Projelendirme Sorunları / Güven 1981 Yıl: 19 Sayı: 3 165 Birkan, s.15 Soruşturma: İslam Dininde ve Mimarlığında Ulusal Kasımpaşa'da Çürüklük Sokağı Üzerine Notlar / Kenan Farklar Konusu da Var / Bozkurt Güvenç, s.2 Şahin, Behiç Ak, Nilgün Kömürcüoğlu, s.17 Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ II / Cengiz Tartışma: "Konut Yasası Değil, Şehircilik Çerçeve Bektaş, s.3 Yasası Gereklidir', s.21 Güzel Sanatlarımız: 3. Hattatlık / Derleyen: Cemal Mimarlar Odası 27.Dönem Çalışma Programı, s.21 Asgari Ücret ve Çizim Standartları Yönetmeliği, s.24 Tarih, Mimarlık Tarihi ve Bazı Kavramlar / Sibel Dostoğlu, s.7 1981 Yıl: 19 Savı: 6 Mimarlık ve Ütopya IV / Haldun Ertekin, s.11 Soruşturma: İslam Mimarisi Diye Bir Kategori Bilimsel Olarak Temellendirilebilir mi? / İlhan Tekeli, s.2 Konut Sorununa Köklü Çözümler Aranırken / Zülküf Güneli, s.15 Güzel Sanatlarımız: Çinicilik / Derleyen: Cemal Bora, Toplu Konut Yasa Tasarısı Hakkında / Teoman Aktüre, s.3 Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ V / Cengiz Kentleşme ve Konut Temel Yasa Önerisi / Mimarlar Bektaş, s.4 Odası Konut Komisyonu, s.20 Sunuş: Sinan Haftasının Düşündürdükleri Büyük Sinan Haberler, s.23 mı Mimar Sinan mı? / Haldun Ertekin, s.8 Sinan'dan Bugüne / Leyla Baydar, s.10 Basından, s.24 Sinan Camilerinde Üslup Değişmeleri / Jale N. Erzen, 1981 Yıl: 19 Sayı: 4 166 Soruşturma: İslam Ülkelerinin Mimarisi, İslam Sinan'ın Ortamı / Ünal Nalbantoğlu, s.17 Mimarisi Kavramını Geride Bırakmıştır / Ayda Arel, s.2 Edebiyatımızda Sinan / Vecihi Timuroğlu, s.20 Öykü: Ev Yaptırana imar Yardım Eder, s.3 Güzel Sanatlarımız / Derleyen: Cemal Bora, s.5 Oda'dan, s.22 1981 Yıl: 19 Sayı: 7 169 Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ III / Cengiz Bektaş, s.6 Soruşturma: İslam Mimarlığı Kavramını Doğru Değerlendirmeliyiz / Feyyaz Erpi, s.2 Söyleşi: Çevre Sorunlarını Doğru mu Kavrıyoruz? / Aydın Bulca İle Bir Söyleşi, s.9 Güzel Sanatlarımız: Sedefkari Oymacılık / Derleyen: Cemal Bora, s.3 Mario Cresci ve Matera Fotoğraflarının Ardından / Tevfik Balcıoğlu, s.14 Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ VI / Cengiz İsimsiz Mimarlığımızın Sonu / Besim Çeçener, s.19 Bektaş, s.5 İlişkilerin İlişkileri Üzerine / Necdet Teymur, s.7 Basından, s.22

Eski Türk Mimarisinin Türlü Faydalı Dalları / Hikmet Koyunoğlu, s.2

167

Soruşturma: İslam Mimarlığı Üzerine / Atilla Yücel, s.4

Oda'dan, s.23

1981 Yıl: 19 Savı: 5

Oda'dan, s.22

Tartışma: Mesleki Denetim Açısından İdare-Müellif-

"Güneş Ülkesi"nde Mimarlık / Gürhan Tümer, s.13

ICSID ve Design '81 / Mehmet Asatekin, s.19

Müteahhit İlişkileri / Zafer Gülçur, s.11

1981 Yıl: 19 Sayı: 8-9 170-171 Akdeniz Ülkeleri Geleneksel Mimarileri Proje Yarısması, s.10 Yüksek Denizcilik Okulu Mimari Proje Yarışması, s.2 Oda'dan, s.18 Mimari Açıklama Raporlarından, s.3 Haberler, s.45 Seçici Kurul Raporundan, s.6 1982 Yıl: 20 Sayı: 1 175 Kolokyumdan, s.7 Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı / Çiçek Abban, Oğuz Ayata, Ayşen Gürel, Aynur Özen, Haluk 1.Ödül / Murat Artu, Yusuf Dino, s.8 Özen, s.2 2.Ödül / Hüseyin Baban, Uğur Gündeş, Mehmet Şenay, Kapitalistleşme Sürecinde Tasarım / Cihat Fındıkoğlu, 3.Ödül / Ertem Ertunga, s.19 "Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı" Üzerine Değinmeler / Atilla Yücel, s.7 1. Mansiyon / Harun Özer, s.24 Bir Katılımsal Tasarım Uygulamasının Ardından / 2.Mansiyon / Atilla Atay, s.29 Tuncay Çavdar, s.8 3. Mansiyon / Nuran Karaaslan, Merih Karaaslan, s.34 Deneyimlerimizin Gösterdikleri / Cengiz Bektaş, s.10 4. Mansiyon / Erdoğan Elmas, Ertur Yener, s. 39 Toplum, Toplumsal Değişme Ve 'Katılım' / Mübeccel 5.Mansiyon / Selçuk Batur, Ersen Gürsel, s.44 Kıray, s.13 Katılımda Başarı Bilinçliliği, Bilinçlilik İse Yaşama 1981 Yıl: 19 Sayı: 10 Müdahale Edebilme Yetisini Gerekli Kılar / Murat Belge, s.18 Anayasa Mahkemesinin Mimari Proje Yarışması Seçici Kurul Raporundan, s.2 "Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı" Seminerinin Düşündürdükleri / Feyzan Beler, s.22 Mimari Açıklama Raporlarından, s.3 Oda'dan, s.23 1.Ödül / Ragıp Buluç, Ziya Tanalı, Ercan Yener, s.5 Haberler, s.24 2.Ödül / Ertur Yener, Erdoğan Elmas, Zafer Gülçur, s.8 1982 Yıl: 20 Sayı: 2 176 3.Ödül / Yılmaz Uğurlu, Ünal Tümer, Ahmet Epikman, Mehmet Altuntaş, s.11 Şirinköy: Ya Da Apartman I / Cengiz Bektaş, s.2 1. Mansiyon / Nuran Karaaslan, Merih Karaaslan, s. 14 Toplu Konut Yasası Üzerine / Ali Balamir, Kemal Sarp, 2.Mansiyon / Edip Önder Us, s.16 Toplu Konut Kanunu Uygulamaya Aktarılırken Bazı 3. Mansiyon / V. Gönül Aslaner, Mustafa A. Aslaner, Görüşler / Özcan Altaban, s.7 Rahmi Özgüner, Saadettin Tanrıseven, s.18 Kuleler Ve Öyküler / Gürhan Tümer, s.10 4. Mansiyon / Hüsnü Cemal Ergöz, s.20 İşbölümü ve Mimarlık - Planlama Meslekleri / Ali 5. Mansiyon / Mustafa Aytöre, Orhan Genç, s.22 Artun, Akın Atauz, s.13 Oda'dan, s.22 Mimarlıkta İdeolojiler, Yenilikçi Tasarım Ve Tarih / Atilla Yücel, s.16 1981 Yıl: 19 Sayı: 11-12 173-174 20. Yüzyıl Başlarında Mimarlık Mesleği / Magali Türk Mimarisinde Ahşap ve Faydalı Aksamındaki Sarfatti - Larson, Çev. Süheyl Kırçak, s.20 Güzel Sanat Eserleri / Arif Hikmet Koyunoğlu, s.2 Oda'dan, s.23 Soruşturma: İslam Mimarlığı Kavramı Bir Geleneksel Kültür Kavramıdır / Mete Ataç, s.5 Haberler, s.24 Güzel Sanatlarımız: Mücellitlik / Derleyen: Cemal 1982 Yıl: 20 Sayı: 3 177 Bora, s.6 Mimarlık'tan, s.2 Mimarlara Masallar: Yeni Yıla Girerken, s.7

"Öğrenci Çalışmaları" ve "Mimarlık Eğitimi" Üzerine /

İhsan Bilgin, s.8

Şirinköy: Ya da Apartman II / Cengiz Bektaş, s.3

Felsefe - Mimarlık ilişkileri: Descartes Örneği / Gürhan 1982 Yıl: 20 Sayı: 7 181 Tümer, s.8 Mimarlık'tan, s.2 Beritanlı Aşireti - Mekansal Örgütlenme I / Meral Köroğlu, s.11 Anayasa Tasarısı Üzerine / Abdullah Tuncel—TMMOB Mimarlar Odası Başkanı, s.3 20. Yüzyıl Başlarında Mimarlık Mesleği II / Magali Sarfatti – Larson, Çev. Gülsüm Nalbantoğlu, s.18 Arif Hikmet Koyunoğlu ve Yaşamı / Özcan Gündüz, s.5 Oda'dan, s.21 Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-i Sultani'nin Tesis ve Tedrisata Başlamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in 1982 Yıl: 20 Sayı: 4 178 Fermanı -1794 -II / Cemal Bora, s.8 Mimarlık'tan, s.2 Kemalettin Bey'i Anarken / Haldun Ertekin, s.10 Eski Malatya Ulu Camii / A. Hükmet Koyunoğlu, s.3 Türk Meslek Mimarisinde Yalnış Telakkiler / Mimar Kemalettin Bey, s.13 Şirinköy: Ya da Köyde Apartman III / Cengiz Bektaş, Şirinköy: Ya Da Köyde Apartman -V- / Cengiz Bektaş, Beritanlı Aşireti – Mekansal Örgütlenme II / Meral Beritanlı Aşireti: Mekansal Örgütlenme -IV / Meral Köroğlu, s.9 Köroğlu, s.19 Yapı Kooperatiflerinin Kentleşme Aracı Olarak Kullanılabilirliği ve Kaybolan Fırsatlar / Ş. Aydemir, S. Cevrenin Kavramlaştırılması Ve Cevre Estetiği Üzerine Erkonak, N. Ökten, s.12 Notlar / Gülsüm Nalbantoğlu, s.23 20. Yüzyıl Başlarında Mimarlık Mesleği III / Magali Eleştiri: Atatürk Kültür Merkezi / Enis Kotran, s.26 Sarfetti – Larson Çev. Gülsün Nalbantoğlu, s.17 Çağrı: İşsizlik, Göç, Meslek Değiştirme Üye Sorunları Sürekli Çalışma Grubu, s.27 Okurdan, s.21 Oda'dan, s.22 s Oda'dan, s.28 1982 Yıl: 20 Sayı: 5-6 179-180 1982 Yıl: 20 Sayı: 8-9 182-183 Mimarlık'tan, s.2 Mimarlık'tan, s.2 Şevki Balmumcu ve Yaşamı / Maruf Önal, s.3 Anayasa Tasarısı ve TMMOB / Abdullah Tuncel -TMMOB Mimarlar Odası Başkanı, s.3 Şirinköy: Ya da Köyde Apartman IV / Cengiz Bektaş, Şirinköy: Ya Da Köyde Apartman VI / Cengiz Bektaş, s.6 Beritanlı Aşireti - Mekansal Örgütlenme III / Meral Köroğlu, s.10 Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-i Sultaninin Tesis Ve Tedrisata Baslamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in Katılım Üzerine / Sümer Gürel, s.16 Fermani -1794 -III / Cemal Bora, s.8 Mimarlık Dergisinin "Kimliksizliği" Üzerine / İhsan Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-İ Sultaninin Tesis ve Tedrisata Başlamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in Bilgin, s.11 Fermanı -1794 -I / Cemal Bora, s.17 Sunuş: Bir Konut Yarışması / Güven Birkan, s.14 Sinan Haftası Nedeniyle / Ziyaeddin Bilgin, s.20 Jüri Raporundan, s.16 Mimar Sinan'ın Yaşadığı Dönemdeki Osmanlı -Türk Kenti Hakkında Kısa Bilgiler / Özer Ergenc, s.22 Projeler, s.17 Mimar Sinan'ı Anarken / Arif Hikmet Koyunoğlu, s.25 Yarışma Üzerine: Görüş ve Eleştiriler / M. Adam; Ö. Aksoy, S. Çevik, Ü. Gürel, T. Hatipoğlu, G. Kaymak, Osmanlı İmparatorluğu'nun Üçüncü Yüzyılında -Mimar R. ön H.G. Vensürel, M.C. Barla; E. Onat, H. Özbay; E.A. Balkan; G. Özdeş, s.32 Sinan Devri- İlber Ortaylı, s.27

Oda'dan, s.41

1982 Yıl: 20 Sayı: 10

Şirinköy: Ya da Köyde Apartman -VII - / Cengiz

Mimarlık'tan, s.2

Bektas, s.3

184

16. Yüzyıl Osmanlı Yapılarında Görülen Mimari

Sinan Haftasında Muğla / Oktay Ekinci, s.36

mıdır? / Filiz Yenişehirlioğlu, s.29

Oda'dan, s.37

Süsleme Programlarında Mimar Sinan'ın Katkısı Var

Yayın Tanıtma: Bauhaus'dan Bizim Eve / Aydan (Bilirgil) Keskin, s.6

Mimarlık Tarihi Üzerine Notlar / Sibel Dostoğlu, s.11

Sunuş: Mimarlık Tartışmaları Üzerine / Haldun Ertekin, s.16

Mimarlığın Makinesi - Makinenin Mimarlığı / Ali Artun - Tevfik Balcıoğlu, s.18

Mimarlık Söylemi ve Tasarım / Tülay Balcıoğlu, Haldun Ertekin, s.25

Tasarım Tarihindeki Kopuşlar / Korhan Gümüş, Behiç Ak. s.28

Teknoloji Muhalefeti, Ekoloji ve Katılım / İhsan Bilgin, s 33

Oda'dan, s.36

1982 Yıl: 20 Sayı: 11-12 185-186

Mimarlık'tan, s.2

Sunuş: Çağdaş Mimarlık, Çevre, Anlam Ve Mimarlığımız Üzerine / Atilla Yücel, s.2

Françoise Choay İle Söyleşi / Özetleyerek Çev: Korhan Gümüş, s.8

Şehircilik ve Göstergebilim / Fronçoise Choay, Çev: Kenan Şahin, s.9

Göstergebilim ve Şehircilik / Roland Barthes, Çev: Korhan Gümüş, İhsan Bilgin, s.15

Siteler'de Bir Gezinti / Lale Hazar Kavukçu, s.20

Söyleşi: Mimarlık, Çevre ve Anlam / Cengiz Bektaş, İhsan Bilgin, Turgut Cansever, Korhan Gümüş, Mehmet Konuralp, Atilla Yücel, s.26

Temel Göstergebilim Kavramları / Korhan Gümüş, Hüsniye Şahin, s,35

Oda'dan, s.38

1983 Yıl: 21 Sayı: 1 187

Mimarlık'tan, s.2

Tek Gözlü Ev / Edip Baran, s.3

Gözlem / Eleştiri: Sinan'ın Mirasını Nasıl Koruyoruz? / Köksal Anadol. s.4

Değişen Yaşantı - Değişen Kentler, Kaybolan Değer Yargılarımız, Yok Olan Sivil Mimarlık Örneklerimiz / Alpaslan Koyunlu, s.6

Kadın, Konut, Kent: Kadın Açısından Konut Sorunu / Erhan Acar, s.8

Kaleköy'de Bir Ekip Çalışması / Fikri Berksun, Tiimerkan İbiş, Bedia Doğan, Recep Önal, Gamze Kaymak, s.12

Sayımız - Saygınlığımız / Teoman Aktüre, s.19

Mimarlık ve Sanat / Gürhan Tümer, s.23

Yurtdışından Haberler, s.27

Oda'dan, s.29

1983 Yıl: 21 Sayı: 2

188

189

Mimarlık'tan, s.2

Diyarbakır Olayının Düşündürdükleri / Haldun Ertekin, s.3

İmar Affı Üzerine Oda Görüşü, s.6

Basında Diyarbakır Olayı, s11

Bir Çöküşün Değerlendirilmesi / Fatih Söyler, s.12

Aphrodısıas Kazısı Nedeniyle Boşaltılan Geyre Köyü ve Kamulaştırılan Köy Evleri S. Semra Dinler, A. Nur İzol, s.13

Gözlem/Eleştiri: Toplu Konut Semineri'nde Söylenenler Ve Söylenmeyenler / Güven Birkan, s.17

Sergi: Odtü'den Öğrenci Projeleri / İlhan Kural, Celal Abdi Giizer, Mualla Bayar, M. Adnan Oral, Taner Erdoğan, Burçin Bozakman, Dominic Uduak Ekong, s.20

Performans Kavramının Türkiye'de Uygulanmasıyla İlgili Problemler / Nigan Bayazıt, s.28

Resmi Daire Yapılarında Enerji Tutumluluğu İçin Proje Aşamasında Alınabilecek Önlemler / Ayşe Elagöz, s.31

Oda'dan, s.32

1983 Yıl: 21 Sayı: 3

Mimarlık'tan, s.2

Tirilye -I, Bektaş Özyönetim İşliğinin Bir Alan Çalışması, 1983 / Katılanlar: Cengiz Bektaş, Gönül Seyfullah, Ziya Soyer, Cahit Engin, Ayşe Kantarcıoğlu, Kubilay Nalbantoğlu, Semra Bulat Yazan: Cengiz Bektaş, s.3

'Onarım' Yoluyla Eski Eser Tahribatına Bir Örnek: Muğla Şahidi Camii' / Oktay Ekinci, s.7

Tarihi Çevre Korumamızın Bugünkü Çıkmazı / Polat Sökmen, s.8

Köprü / Üst-Geçit / Cenan Şahin, s.10

Toptan Konut, Perakende Komşuluk / Kenan Acar, s13

Yerel Yönetimlerin Toplu Konut Projeleri: 'İzmit ve Ankara Deneyimleri' / Ergun Unaran, s.17

Bütün İhtiyaçların Karşılandığı Toplu Konut: Arabella Stern; 22.Nisan. 1982 / Fotoğraflar ve Röportaj: Rainer Joedecke özetleyerek Çev: İhsan Bilgin, s.20

Toplu Konutta Toplu Karar Gereği / Güven Birkan, s.23

Kaleköy Çalışmasının Anımsattıkları / Mehmet Adam, s.26

Oda'dan, s.28

1983 Yıl: 21 Sayı: 4

190

Mimarlık'tan, s.2

Tirilye - II / Cengiz Bektaş, s.3

Sunuş: İşbaşı ve İşdışı Yaşamın Bütünlüğü / Erhan Acar. s.8

Toplumsal İşbölümü ve Mekan / Figen Gülalp, s.12

Üretim Süreçlerinin Mekansal Dönüşümü: Fabrikanın Yükselişi / Nejat Acar, s.17

Tristan Da Cunha'lıların Öyküsü - Le Nouvel Observateur; 8 Aralık 1965, Michel Bosquet Çevirenler: Erhan Acar, Mehmet Adam, s.20

'Herşeyin Zamanı ve Yeri...': İşyeri/Konut Ayırımının Bütünlüğü Çeviren ve Derleyenler: Erhan Acar, Mehmet Adam, s.22

İşleyimle İnsanca İlişkiler / Cengiz Bektaş, s.30

Odadan, s.35

1983 Yıl: 21 Sayı: 5-6

191-192

Mimarlık'tan, s.2

'Cumalıkızık Köyü / 2007 Yılı İçin Öneriler' Adlı Yarışma Üzerine / Mehmet Adam, s.3

Cumalıkızık: tarihi dokusunu koruyan bir Osmanlı Vakıf köyü / Engin Kırayoğlu, Mithat Kırayoğlu, önder Batkan, Zafer Ünuer, ö. Tahir Gülkokar, Figen Ayçetin, Mustafa öz, s.4

Cumalıkızık'ı Bize Tanıtanlara Merhaba! / Cengiz Bektaş, s.8

TİRİLYE III. / Cengiz Bektaş, s.13

Doğal Çevreye Tarihsel Yaklaşımlar / Çeviren ve Derleyen: Ufuk Yeğenoğlu - C. Abdi Güzer, s.18

Doğal / Yapay / Toplumsal 'Çevre'nin Algılanışı ve Yeşiller / İhsan Bilgin, s.24

Yayın Tanıtma: Çevre Araştırmaları İçin Bir Bakış Açısı: Çevre Söylemi / Tanıtan: Gülsüm Nalbantoğlu,

'Tartışmalar': Gecekondu Önleme Üzerine / Sümer Gürel, s.31

Gecekondu Önleme Bölgelerine İlişkin Yasa Değişikliği Hazırlanırken / A. Zekai Görgülü, s.31

'Sorunlarımız' Görsel Anlatım Yarışması Sonuçlandı,

Sinan Haftasında Meslekte 30 Yılını Dolduran Üyelerimize Plaketleri Verildi, s.35

Oda'dan, s.36

1983 Yıl: 21 Sayı: 7

Mimarlık'tan, s.2

Tirilye-IV / Cengiz Bektaş, s.3

C. Holzmeister'in Ardından, s.6

Tartısmalar: İmar Seminerinin Ardından - Polat Sökmen, 'Ağa Han Vakfı'nın Yararlılığına İnanmak İstiyorum...' - Şevki Vanlı, Yarışma Üstüne - Yarışma Altına - Tamer Başbuğ, s.7

Bauhaus'a Kadar Endüstriyel Tasarım -Mimarlık İlişkileri / İnci N. Aslanoğlu, s.12

ODTÜ'de Endüstri Tasarımı Eğitiminin Dört Yılı / Mehmet Asatekin, s.17

Hegel Ve Sanat Tarihi, Architectural Design, 1981/51, s. 3-9, / Ernst Gombrich Çeviren: Gülsüm Nalbantoğlu,

G.W.F. Hegel'den (1770 -1831) Mimarlığa İlişkin Seçmeler-I / Çeviri - Düzenleme: Mustafa Kandil, s.28

Duvar Yapımında İlginç Yöntemler / Gürhan Tümer, s.31

Oda'dan, s.34

1983 Yıl: 21 Sayı: 8-9

194-195

Mimarlık'tan, s.2

Sunuş: Ağa Han Mimarlık Seminerleri / Doğan Kuban,

İslam Mimarlığında Simgeler ve İşaretler 1 / Oleg Grabar, Çeviren: Zehra Gürayman, s.5

Çağdaş Müslüman ve İslam Kentsel Çevresinin Değişimi / Seyyed Hossein Nasr, Çeviren: Zehra Gürayman, s.10

Hazırlanmış Eleştiri / Doğan Kuban, Çeviren: Zehra Güravman, 14

İslam'da Mimarlık: Biçim Arayışı / William Porler, Çeviren: Zehra Gürayman, s.18

1983 Ağa Han Mimarlık Ödülleri, s.21

Üçüncü Dünyada Kentsel Konut: Mimarın Rolü / Charles Correa, Çeviren: Zehra Gürayman, s.45

'Uyarlanabilirlik, Değişim ve Kullanıcı Katılımı İçin Tasarım / N. John Mabraketi, Çeviren: Müren Özçay,

Oda'dan, s.54

Editorial, s.57

1983 Yıl: 21 Sayı: 10

196

Mimarlık'tan, s.2

Majesteleri Kazma: Yıkımın Estetiği / Spiro Kostof, Çevirenler: Deniz Altan - Burak Boysan, s.3

193

Spiro Kostof ile 'Mimarlık' Adına Söyleşi / Söyleşiyi Yapan: Zeynep Çelik, Çeviren: Levent Resul, s.13

Bir Toplantı, Bir Tartışma: "Mimari Kültür İçin Bir Çerçeve" / Sibel Dostoğlu, s.16

Doğu Karadeniz Bölgesi Kentsel Doku Araştırması: Amasya ve Tokat'ta Birer Sokak / Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Orhan Kuntay, Gülnaz Teymur, s.19

Ağa Han Ödülleri'nin Ardından / İhsan Bilgin, s.23

Ağa Han Ödülleri'nin Mimarlık Üzerine Düşündürdükleri / Korhan Gümüş, s.26

Belirsiz Sınırlar? Güvencesiz Meslek? Mimarlık / Sibel Dostoğlu, s.28

'Yaşam / Mekan /Zaman İzlenimler / Mehmet Adam, s.33

Tarihi Çevredeki Bir Köyün Gerçeklerinden Geleceğine İmgesel Bir Bakış / Alper ünlü - Mehmet Ocakçı, s.36

"Yaşam, Mekân, Zaman" Yarışmasından Ödüller, s.37

G.W.F. Hegel'den Mimarlığa İlişkin Seçmeler II / Çeviri - Düzenleme: Mustafa Kandil, s.38

İslam Mimarlığında Simgeler ve İşaretler II / Oleg Grabar, Çeviren: Zehra Gürayman, s.41

Oda'dan, 43

Editorial, s.45

1983 Yıl: 21 Sayı: 11-12 197-198

Mimarlık'tan, s.2

"Bizde İnanmanızı Diliyoruz" / Süha Özkan, s.3

G.W. F. Hegel'den Mimarlığa İlişkin Seçmeler III / Çeviri Düzenleme: Mustafa Kandil, s.4

Doğu Karadeniz Bölgesi Kentsel Doku Araştırması: Amasya ve Tokatta Birer Sokak II / Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Orhan Kuntay, Gülnaz Teymur, s.9

Neden Planlama Kuramı ve Bilim Felsefesi? / Marios Camhis, Çeviren: Erhan Acar, s.14

Kentin Yaşayan Dokusunda Mekân, Zaman ve Plan / Erhan Acar, Murat Güvenç, s.22

"Radikal" Mimarlık ve Kent / M. Tafuri, Çeviren: Mehmet Adam. s.26

Ankara'da Hava Kirliliğinin Azaltılması için Bir Seçenek: Kentsel Yeşil Alanlar / Ata Atalay, s.32

Yayın Tanıtma: Ortaçağ Kentleri / İhsan Bilgin, s.34

Oda'dan, s.38

Editorial, s.42

1984 Yıl: 22 Sayı: 1

Mimarlık'tan, s.2

İstanbul Albümünden Parçalar/ İlber Ortaylı, s.4

Söyleşi: Anılarda İstanbul / Katılanlar: Murat Belge, Aydın Boysan, Metin Sözen, Haldun Taner, Cihat Burak, Elif Naci, s.8

İstanbul, İstanbul... I, s.18

Yanyana Yabancıların Kenti: İstanbul / Murat Belge, s.20

Nişantaşı: Cevdet Bey Ve Oğullarının Mekanında İstanbul / Erhan Acar, s.24

İstanbul: Metropoliten Kent / Mübeccel Kıray, s.28

İstanbul'un Geleceği / Turgut Cansever, s.34

İstanbul, İstanbul... II, s.38

Köprüpirin / Bülent Tanık, s.40

Boğaziçi Yasası / Cevat Geray, s.43

Oda'dan, s.46

Editorial, s.48

1984 Yıl: 22 Sayı: 2 200

Mimarlık'tan, s.2

Yöre Mimarlığı: Nostalgia / Şengül Öymen Gür, s.3

Oluşturucu İmgeler / Victor F. Crist Janer, Çev. Ayşen Akpınar, s.6

Sunuş: Mimarlık Tartışmaları ve Mimari Yayıncılık Üzerine / Haldun Ertekin, s.14

Söyleşi: 1963'ten Bu Yana "Mimarlık" / Katılanlar: Hulusi Güngör, Erol Kulaksızoğlu, Doğan Hasol, Güven Birkan, Haldun Ertekin, Nazan Kavukçu / Yöneten: Akın Atauz, s.18

Söyleşi: Türkiye'de Mimari Yayıncılık / Katılanlar: Zeki Sayar, Tahir Tuğ, Bülent Özer, Doğan Hasol, Metin Sözen, Erdem Aksoy, Cemil Gerçek / Yöneten: Haldun Ertekin, s.34

Arkitekt'ten İleriye / Üstün Alsaç, s.44

Bir Jüri Raporu ve Çevrenin Malı / Erdoğan Elmas, s.46

Bakanlıklar Birleşti! Ya Bakanlık Yapıları? / Abdi Güzer, s.48

Oda'dan, s.50

Editorial, s.53

1984 Yıl: 22 Sayı: 3-4

Mimarlıktan / Gül Asatekin, Emre Madran, s.2

Çağdaş Koruma, Tasarım ve Planlama İlişkilerine Kuramsal Bir Yaklaşım / Doğan Kuban, s.3

Taşınmaz Kültür Varlıkları Koruma Uygulaması Yapan Kuruluşlar / Besim Çeçener, s.5

201-202

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu Üzerine / Orhan Alsaç, s.8

Koruma - Bir Anket / Ankete Katılanlar: Nurettin Yardımcı, Galip Yiğitgüden, Cemalettin Barışkın, Mehmet Ali Çetinel, s.12

Tarihi Çevre Korumasında İlk Aşama Saptama-Belgeleme / Füsun Atacan, Ayşegül Pekdemir, s.16

Türkiye'de Fotogrametrik Belgeleme Çalışmaları / ODTÜ Mimarlık Fakültesi Fotogrametri Merkezi, s.18

Arkeolojik Alanlarda Koruma ve Onarım / Coşkun Özgünel, s.21

Onarım ve Koruma Konusunda Tarihsel Kaynakların Kullanımı / Ömür Bakırer, s.22

Ankara Kalesi Koruma-Geliştirme Çalışmaları Hakkında / Gül Asatekin, s.26

İkinci Grup Uygulama Örnekleri / M. Sinan Genim, s 31

Tek Yapıdan Çevre Korumasına / TC. Turizm Bankası A.Ş. Emanet Komisyonu Başkanlığı, s.36

Türkiye'de Koruma Eğitimi / Emre Madran, s.38

Vernaküler Mimari ve Günümüz Koşullarındaki Konumu / Haluk Sezgin, s.44

"Kültür Mirasımızı Koruma Semineri" Üzerine / Emre Madran, s.48

ICOMOS Danışma Kurulu Toplantılarından Notlar / Çevirerek Özetleyen: Zühal Özcan, s.52

Yaşasın Bütün Eski Yapılar / Çevirerek özetleyenler: Alpaslan Koyunlu, Çiğdem Kafesçioğlu, s.55

Editorial, s.57

1984 Yıl: 22 Sayı: 5 203

Mimarlıktan, s.2

Söyleşi: Osmanlı'dan Bugüne Hükümet Konakları / Katılanlar: İnci Aslanoğlu, Baran İdîl, Merih Karaaslan, İlber Ortaylı, Naci Özbek, Affan Yatman / Yöneten: Güven Birkan, s.3

"Yarının Yaşamı İçin Konut ve Çevresi" Konulu Yarışma Üzerine / Mehmet Adam, Özcan Altaban / Ödüller: Selim Velioğlu, Cemal Arığ, Can Mehmet Hersek, Alper Ünlü - Orhan Hacıhasanoğlu, Ayla Fatma Gülsen - Ömer Hilmi Gülsen, s.16

Proje Yarışmalarının Düşündürdükleri / Tayfun Taner, s.24

"100 Yıllık Heyecan" Brooklyn Köprüsü 100 Yaşında / Haldun Dostoğlu, s.27

Oda'dan, s.30

Haberler... Yarışmalar... s.35

Editorial, s.36

1984 Yıl: 22 Sayı: 6

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar, s.3

Oda'dan, s.5

İmar Affı ve Yeminli Özel Teknik Bürolar / Fatih Söyler, Eyüp Ünal s.8

70 Yıldır Durmayan Maratoncu: Mimar Mesut Özok / Besim Çeçener, s.10

Arka Kapak, s.15

Modern Mimarlığın Ötesi / Sibel Dostoğlu, s.17

Mimarlık ve Kent Planlamada Yapısalcılık / Arnül Lüchinger, özetleyerek çeviren: İpek Göldeli, s.22

Avrupa Kentinin Yeniden İnşası / Leon Krier, Çeviren: Haldun Dostoğlu, s.28

Çağımızın Klasikçisi: Leon Krier / Haldun Dostoğlu, s.30

Saraylar ve Çocuklar / Gürhan Tümer, s.36

Editorial, s.41

1984 Yıl: 22 Sayı: 7-8

205-206

204

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar..., s.3

Oda'dan, s.7

Türk Mimarisinde Çini Sanatı ve Bezemeleri / Arif Hikmet Koyunoğlu, s.10

Michel Foucault İle Söyleşi: Mekân, Bilgi ve Erk / Söyleşiyi yapan: Paul Rabinow, Çeviren: Mehmet Adam, s.12

Modern Mimarlığın Ötesi, Aldo Rossi ve Mimarlık Düşüncesi / Raphael Moneo, Çeviren: Mehmet Adam, s.20

Söyleşi:Türkiye'de Çevre Bilinci / Söyleşiyi Yöneten: İlhan Tekeli. Katılanlar: Mehmet Altınsoy, Refet Erim, Jale Erzen, Bozkurt Güvenç, Engin Ural, s.29

Gökova, enerji darboğazının aşılacağı yer midir? / Refet Erim, s.38

Uygulamaya Geçerken Çevre Yasası / Fatmagül Berktay, s.40

"Doğa" Kavramının İdealist Yorumu / Heinrich Ebskamp, özetleyerek çevirenler: İhsan Bilgin, Nazan Kavukçu, s.42

Editorial, s.46

1984 Yıl: 22 Sayı: 9

207

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.5

Modern Mimarlığın Ötesi, Colin Rowe ve Bir Uzlaştırma Kuramı / Sibel Dostoğlu, s.7

Çocuk ve Mekân Ya da Yitirilmiş Kent / Françoise Barre, Çeviren: Murat Güvenç, s.15

Çocuk(lar) ve Mekân(lar) / Nuri Bilgin, s.18

Karikatür / Cemal Ariğ, s.23

Çocuğun "Yasaklı" Mekanı Üzerine Notlar / Kenan Şahin, s.24

Kent Mekânında Çocuk, Çocuklar İçin Bir Mekan: Serüven Alanları / Françoise Bilgin, s.28

Pıaget'ye Göre Çocukta Mekân Kavramının Gelişimi / Füsun Akarsu, s.31

"Bebek Evi" Yarışması / Architectural Design, 1983/3 – 4, s.34

Nasıl bir evde oturmak istersiniz çocuklar? / Gürhan Tümer, s.36

Editorial, s.40

1984 Yıl: 22 Sayı: 10 208

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.5

Modern Mimarlığın Ötesi: Çirkin ve Sıradan Kuramı ve İlişkili ve Karşıt Kuramlar / Robert Venturi, Denise Scott Brown, Steven Izenour, Çeviren: Kenan Şahin, s.7

Çağdaş Kuşağın Palladio'su / Robert Venturi, Çeviren: Şükrü Kocagöz, s.9

Popüler Kültürün Çoğulcu Estetiğine Oldukça Elitist Bir Bakış / Aydan Keskin, s.10

Eleştiri, Yanıt: Mimaride Türk Milli Üslubu Araştırması Üzerine / Enis Kortan, s.16

Gaziantep Hükümet Konağı Kolokyumu Hakkında Açıklama / Özgür Ecevit, s.17

T.A.Ç. Vakfı Hakkında Açıklama / Orhan Alsaç, s.18

Mimari Proje Yarışmaları / Teoman Aktüre, s.20

Tarihsel Çevreyi Koruma Kavramına Eleştirel Bir Bakış / Uğur Tanyeli, Gülsün Saraçlar, s.22

Berlin Geleneksel Yapı Sergilerinin Dördüncüsüne Hazırlanıyor / Mehmet Adam, Nazan Kavukçu, s.25

Oranların Sanatı / Hardt-Waltherr Haemer, Çeviren: Nazan Kavukçu, s.29 Berlin Uluslararası Yapı Sergisi / Walther Rimpler, Çeviren: Yılmaz Değer, Redaksiyon: Dilek Zaptçıoğlu Akçin, s.35

Yayın Tanıtma, s.38

Editorial and Contents, s.39

1984 Yıl: 22 Sayı: 11-12 209-210

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.6

Modern Mimarlığın Ötesi: Modern Mimarlığın Sonu / Paolo Portoghesi, Çeviren: îhsan Bilgin, s.7

Tarih, Portoghesi ve Modern Mimarlığın Ötesi / Cüneyt Budak, s.11

Ernst Arnold Egli: Mimar, Eğitimci, Kent Plancısı / İnci Aslanoğlu, s.15

Modern Mimarlık Üstüne Marmara Adası Tartışmaları / Mehmet Adam, s.20

Söyleşi: Modern Mimarlık Hareketinin Türkiye'deki Etkileri / Yöneten ve Derleyen: Doğan Kuban; Katılanlar: Mehmet Adam, Zafer Akay, Erdem Aksoy, Sibel Dostoğlu, Niyazi Duranay, Haldun Ertekin, Sevinç Hadi, Şandor Hadi, Aydan Keskin, Nevzat Kurdoğlu, Hüsniye Şahin, Şevki Vanlı, s.24

Editorial, s.35

1985 Yıl: 23 Sayı: 1 211

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.6

Mimarlık Eleştirisi / Atilla Yücel, s.9

Modern Mimarlığın Tarih Yazımı Üzerine / Sibel Dostoğlu, s.14

Eco'nun Sütun Eleştirisi Üzerine / İhsan Bilgin, s.19

Sütun / Umberto Eco, Çeviren: İhsan Bilgin, s.20

Söyleşi: Türkiye'de Mimarlık Eleştirisi / Yöneten: Atilla Yücel, Katılanlar: Emin Mahir Balcıoğlu, Afife Batur, Bülent Özer, Zeki Sayar, s.26

Bina Tanıtma: Musiki Muallim Mektebi (Ankara Devlet Konservatuarı) / İnci Aslanoğlu, s.31

Yayın Tanıtma, s.34

Editorial, s.35

1985 Yıl: 23 Sayı: 2-3 212-213

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.5

Sunuş: Kentsel Yaşam İmgeleri, s.7

Ankara 1928-38, s.8

1920-40 Döneminde Ankara'nın Yazgısını Etkileyen Tutumlar / R.Raci Bademli, s.10

Ankara'da Günlük Yaşam: 1928-38 / Hürriyet Bilgen, s.17

Ankara'da Eğlence Yaşamı 1928-38 / Deniz Tanrıkulu, s.22

Ankara'da Kentsel Yaşam / Mehmet Adam, s.28

Dizin: Ankara 1928-38, s.31

Hava Kirliliğine Övgü Ya Da Kıyıları Kurumuş Kent / Mehmet Adam, s.32

Bina Tanıtma: Pertevniyal Lisesi (Valde Mektebi) / İnci Aslanoğlu, s.34

Yayın Tanıtma: Bahçelievlerin Öyküsü / İlhan Tekeli, Selim îlkin. Tanıtan: Faruk Göksu, s.36

Editorial, s.37

1985 Yıl: 23 Sayı: 4

214

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.5

İmar Yasası, Mimarlar Odası, Mimarlar / Fatih Söyler, s 7

Yeni imar düzeni mi, imar anarşisi mi? / Cevat Geray, Haldun Özen, s.8

İmar Yasa Tasarısı Üzerine Görüşler / Özcan Altaban,

İmar Yasa Tasarısı Ve Planlama Eylemi / Baykan Günay, s.16

İmar Yasa Tasarısı Paneli / Derleyen: Uğur Korkmaz, Katılanlar: Ergin Akman, Baran İdil, Umut İnan, Yıldırım Parlar, Aydın Pelin, Ahmet Uzel, Eyüp Ünal,

Boğaziçi Paneli / Katılanlar: Cengiz Bektaş, Aydın Boysan, Bedrettin Dalan, Niyazi Duranay, Hüseyin Kaptan, Doğan Kuban, Kemali Söylemezoğlu, s.26

Bina Tanıtma: Tercüman Gazetesi Binası: Mimarlıkta İşlev, Simge, Biçim İlişkileri Üzerine / Atilla Yücel, s.29

Yayın Tanıtma: Ereğli: Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası, Mübeccel Kıray / Tanıtan: Ferhunde Özbay, s.33

Editorial, s.35

1985 Yıl: 23 Sayı: 5-6 215-216

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.9

İmar Yasası; Yönetmelik Hazırlıkları İçin Ayrılan Süre Dolarken / Ayhan Çelik, s.12

Modern Mimarlık Üstüne Ayvalık Tartışmaları / Mehmet Adam, s.14

Sunuş: Modern Mimarlığın Kavramları Üstüne / Cüneyt Budak, s.17

Sunuş: Modern Mimarlık Hareketinin Mimarlık Tarihi Eğitimindeki Yeri Ve Uygulamaya Etkisi / Afife Batur, s.24

Sunuş: Mimarlıkta Eleştiri Boyutu / Atilla Yücel, s.30

Sunuş: Modern Mimarlık Hareketinin Mimarlık Yayınlarında Ele Alınışı Ve Yayınların Uygulamaya Etkisi / Afife Batur, Selçuk Batur, İhsan Bilgin, Cemil Gerçek, s.35

Modern Mimarlık Hareketinin Uygulama Yapan Mimarların Tasarımlarına Etkisi / Murat Artu, Ersen Gürsel, Güngör Kaftancı, Merih Karaaslan, Şevki Vanlı, s.39

Yayın Tanıtma: Post-Modern Mimarlığın Dili / Charles Jencks, Tanıtan: Şengül Ö. Gür, s.47

Editorial, s.48

1985 Yıl: 23 Sayı: 7 217

Mimarlıktan, s.2

Haberler... Yarışmalar... s.3

Oda'dan, s.8

İslam Kenti Teması Üzerine Çeşitlemeler / Sevgi Aktüre, s.10

İslam Mimari Mirasını Koruma Konferansı / Emre Madran, s.12

Mimarlık Söylemi, s.14

Ca'venier: P. Guggenheim Koleksiyonu Müzesi İçin Bir Proje / Ali Esat Göksel, s.15

Modernizmin Ötesi Tartışmalarında Klasisizm Sorunu / Sibel Dostoğlu, s.19

Klasisizm Bir Üslup Değildir / Demetri Porphyrios, Çev. Mehmet Karaören, s.24

Klasik Melankoliler / Manfredo Tafuri - Georges Teyssot, Çev. Mine Kazmaoğlu, s.28

Bina Tanıtma: Atatürk Kültür Merkezi / Abdi Güzer, s.32

Yayın Tanıtma: Görünmez Kentler / Italo Calvino, Tanıtan: Sibel Dostoğlu, s.36

1985 Yıl: 23 Sayı: 8	218	Editorial, s.44	
Mimarlıktan, s.2		1986 Yıl: 24 Sayı: 1	220
Haberler Yarışmalar s.3		Mimarlıktan, s.2	
Oda'dan, s.8		Haberler Yarışmalar s.3	
Mimarlık Söyleminin Değişimi V Aydan (Keskin) Balamir, s.9	'e Eğitim Programları /	Oda'dan, s.12	
Yaratıcılık Açısından Mimarlık E Nezih Ayıran, s.16	ğitiminde Problemler /	Ağa Han Mimarlık Ödülleri 1986, s Şandor Hadi'nin Anısına, s.38	3.14
Mesleki Eğitimde Sorunlar / Neco Mehmet Adam, s.18	det Teymur, Çeviren:	Meslekte 50 Yılı Aşanlar: Mimar B Sayar, s.47	edri Tümay / Zeki
Tasarım Eğitiminin Tasarımına İl Horst Rittel, Özetleyerek Çeviren Balamir, s.20		Yayın Tanıtma: Konut Alanları Tas Kentsel Mekânların Görsel Analizi Bir Yöntem Üzerine Tanıtan: Şükrü	nde Kullanılabilecek
Olanaksızı Planlamak - İnsan Güd Börtücene, s.23	cü Planlaması / İcen	Editorial, s.49	
Sormaca, s.26		1986 Yıl: 24 Sayı: 2	221
Mimarlık Söylemi: İzmir Şubesi '	"Yanı Tanıtımı"	Mimarlıktan, s.2	
Toplantıları / Derleyen: Şükrü Ko		Haberler Yarışmalar s.3	
Bina Tanıtma: ODTÜ Mimarlık F Budak, Abdi Güzer, s.38	² akültesi / Cüneyt	Oda'dan, s.7	
Yayın Tanıtma: Bilimsel Devriml S. Kuhn, Tanıtan: Ayla Çevik, s.4		Yarışmalar: Antalya Belediyesi Oto Tesisleri Mimari Proje Yarışması / Özbay, s.9	
Editorial, s.44		Beyoğlu Otoyol Planı / Ali Rüzgar,	s.20
1985 Yıl: 23 Sayı: 9	219	Tarlabaşı Yıkımının Perde Arkası /	Yücel Gürsel, s.21
Mimarlıktan, s.2		İstanbul Sevgisi ve Oyunun Kuralı s.23	/ Erol Kulaksızoğlu,
Haberler Yarışmalar s.3		Şirince'de Bir Gün / Oktay Ekinci,	25
Odaldan a 9			
Oda'dan, s.8		•	
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulama	ları / Gülsün Sağlamer,	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Doğan Kuban, s.29	
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulama s.10 Otomatik mimari tasarım olanakl	ı mıdır? Conall	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir De	eğerlendirme / ıyasına Bir Bakış /
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulama s.10	ı mıdır? Conall s.16	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Do Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulama s.10 Otomatik mimari tasarım olanakl O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi Keskinel, s.18	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Do Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulamal s.10 Otomatik mimari tasarım olanakl O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Do Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen Modern Türk Mimarlığı / Tanıtan:	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulamal s.10 Otomatik mimari tasarım olanaklı O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi Keskinel, s.18 Tasarım ve Bina Üretiminde Bilg	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret isayarın Rolü / Ömer	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Do Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s.: Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen Modern Türk Mimarlığı / Tanıtan:	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/ Ayda Arel, s.49
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulamal s.10 Otomatik mimari tasarım olanaklı O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi Keskinel, s.18 Tasarım ve Bina Üretiminde Bilg Akın, s.22 Bilgisayarın Şehir Planlamasında	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret isayarın Rolü / Ömer Kullanılması / Vedia	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s.: Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen Modern Türk Mimarlığı / Tanıtan: Editorial, s.52 1987 Yıl: 25 Sayı: 1	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/ Ayda Arel, s.49
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulamal s.10 Otomatik mimari tasarım olanaklı O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi Keskinel, s.18 Tasarım ve Bina Üretiminde Bilg Akın, s.22 Bilgisayarın Şehir Planlamasında Dökmeci, s.29 Bilgisayarla Grafik Uygulamaları Mimarlık Söylemi: Bir Yarışmadı	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret isayarın Rolü / Ömer Kullanılması / Vedia	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir De Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s.: Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen Modern Türk Mimarlığı / Tanıtan: . Editorial, s.52 1987 Yıl: 25 Sayı: 1 Mimarlıktan, s.12 Somut, Nesnel, Ulusal Bir Mimarlı	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/ Ayda Arel, s.49
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulamal s.10 Otomatik mimari tasarım olanaklı O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi Keskinel, s.18 Tasarım ve Bina Üretiminde Bilg Akın, s.22 Bilgisayarın Şehir Planlamasında Dökmeci, s.29 Bilgisayarla Grafik Uygulamaları	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret isayarın Rolü / Ömer Kullanılması / Vedia ı / Erkan Şahmalı, s.31 a Bilgisayar Kullanımı	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir De Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen Modern Türk Mimarlığı / Tanıtan: Editorial, s.52 1987 Yıl: 25 Sayı: 1 Mimarlıktan, s.12 Somut, Nesnel, Ulusal Bir Mimarlı s.13	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / B1 ni Türk Mimarlığı/ Ayda Arel, s.49 222 k / Engin Omacan,
Mimarlıkta Bilgisayar Uygulamal s.10 Otomatik mimari tasarım olanaklı O'Cathain, Çeviren: Arzu Erdem, Cad / Cam Sistemlerine Genel Bi Keskinel, s.18 Tasarım ve Bina Üretiminde Bilg Akın, s.22 Bilgisayarın Şehir Planlamasında Dökmeci, s.29 Bilgisayarla Grafik Uygulamaları Mimarlık Söylemi: Bir Yarışmada Ahmet Özgüner, s.34	ı mıdır? Conall s.16 r Bakış / Fikret isayarın Rolü / Ömer Kullanılması / Vedia ı / Erkan Şahmalı, s.31 a Bilgisayar Kullanımı	1980'lerde Mimarlık - Genel Bir De Doğan Kuban, s.29 1980'li Yılların Türk Mimarlık Dür Mine Kazmaoğlu, Uğur Tanyeli, s.3 Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönen Modern Türk Mimarlığı / Tanıtan: Editorial, s.52 1987 Yıl: 25 Sayı: 1 Mimarlıktan, s.12 Somut, Nesnel, Ulusal Bir Mimarlı s.13 İstanbul Resimleri, s.15	eğerlendirme / nyasına Bir Bakış / 31 ni Türk Mimarlığı/ Ayda Arel, s.49 222 k / Engin Omacan,

Henri Prost ve İstanbul'un İlk Nazım Planı / Aron Mimarlıktan, s.18 Angel, s.34 Haberler, s.19 Taşkışla Olayı / Erol Kulaksızoğlu, s.40 Oda'dan, s.24 İstanbul Metropoliten Alanlarında İmar Hareketleri / Yücel Gürsel, s.42 Yayın -Tanıtım, s.26 İmar Planlama Olayının Yasal Zorunlulukları ve G. Broadbent ve Mimarlık, s.27 İstanbul Örneklemesi / Besim Cecener, s.44 Prof. Dr. Clemens Holzmeister ile Söylesi, s.28 Beyoğlu'nun Yıkımı ve Şehirlerimizin Geleceği / Yücel Gürsel, s.49 Kreuzberg Üzerine / Prof. Hardt - Waltherr Hamer, s.29 Bir Mimar / Aydın Boysan, s.49 Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Mimarlığımız / Merih Karaaslan, s.32 Haberler, s.56 Bayındırlık ve İskân Bakanı Safa Giray ile söyleşi, s.33 Oda'dan, s.59 Bayındırlık ve İskân Bakanlığının proje elde etme Yayın -Tanıtım, s.61 yöntemleri ve organizasyonu / Gülay Andaç, s.39 Yarışmalar / İstanbul Yenikapı Kültür ve Eğlence Parkı Bayındırlık ve İskân Bakanlığı projeleri, s.47 Mimari Yarışması, s.63 Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca yapılan, yapılmakta olan veya yapılamayan yapıların öyküleri / Derleyen: 1987 Yıl: 25 Sayı: 2 223 Hasan Özbay, s.50 Mimarlıktan, s.16 Yarışmalar, s.63 Haberler, s.17 IBA ve Berlin'de Yeni Yapılaşmalar / Bayar Çimen, Oda'dan, s.21 Yayın - Tanıtım, s.24 1987 Yıl: 25 Savı: 4 225 80 Sonrası Ankara'da Yeni İmgelere ve Yeni Mimarlıktan, s.18 Geleneklere Doğru / Hasan Özbay, s.30 Haberler, s.19 Güvenpark Yeraltı Çarşısı ve Yeniden Düzenleme Projesi, s.32 Oda'dan, s.27 Ankara Şehirlerarası Otobüs Terminali Projesi, s.34 Yayın -Tanıtım, s.28 Ankara Büyükşehir Belediye Sarayı Projesi, s.36 İzmir ve Mimarlık Eylemi, s.29 Başbakanlık Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi İzmir'de İmar Yaklaşımlarının Kent Kimliği Üzerindeki Başkanlığı Hizmet Binası Projesi, s.40 Etkileri / Dr. Ahmet Eyüce, s.30 Türkiye Halk Bankası Genel Müdürlük Binası Projesi, İzmir Metropolü'nün Dünü ve Yarını, s.34 s.42 İzmir-Çeşme Kıyı Bandı / Doç. Dr. Tayfun Taner, s.36 Ankara Kulesi Projesi, s.44 Konak'ta Uygulanması Düşünülen Proje Üzerine Altındağ Belediye Sarayı ve Çevre Düzenlemesi Görüşler, s.38 Projesi, s.46 İzmir Kent İmajı ve Sokakları / Dr. Bozok Özerdim, Türkiye Kızılay Derneği Rant Tesisleri Projesi, s.48 s.39 Esenboğa Havaalanı Üst Yapı Tesisleri Projesi, s.50 Alsancak İskelesi, s.42 Söyleşiler, s.53 Karşıyaka Belediye Başkanı Nevzat Çobanoğlu ile Bir Söyleşi, s.42 Altındağ Belediye Sarayı Yarışması'nda "İki Karşı Proje" / Yasemin Erk, Hasan Özbay, s.66 Cumhuriyet Sonrası İzmir'de Mimarlık: Mimar Kemalettin / Sükrü Kocagöz Erdal İnönü: "Mimarlık toplumla en içice olan meslek Dalı", s.68 Mimar Kemalettin' den Hemen Önce ve Hemen Sonra,

İzmirli Mimarlar, s.49

224

1987 Yıl: 25 Sayı: 3

1987 Yıl: 25 Sayı: 5-6	226	1987 Uluslar arası Konut Yılı Nedir? Ne Değildir? Neler Yaptık? / Yücel Gürsel, s. 31
Mimarlıktan, s.20		-
Haberler, s.21		Bodrum Belediye Başkanı Cevat Bilkiç ile Söyleşi, s. 35
Oda'dan, s.25		1962-1985 Yılları Arasında Türkiye'de Konut Kooperatiflerinin Gelişim Süreci / Şule Özüekren, s. 36
Tarihi Türk Evleri Haftası "Kütahya Panel / Y. Mimar Oktay Ekinci, s.28	li" İzlenimleri	Konut Sorunu, Kooperatifler Üzerine "Değinmeler" / Erman Şahin, s. 41
Hollanda-Rotterdam'da "Boomwoning" D / Î. Sevil Özsarıyıldız, s.32	eneme Konut	"Pazarlamaya" Değil, Dayanışmaya Yönelik Kooperatifçilik / Ali Feridun Ceylan, s. 43
Hasta Yapıların Tedavisi / Mary Monro'da Arif Alptürk, s.34	an Çeviren	Tarihi Kente Saygılı bir Yeni Yerleşim Projesi: Muğla Toplu Konut Alanı / Derleyen: Oktay Ekinci, s. 44
İstanbul İçin Olağanüstü Genel Kurul, s.3	6	
İstanbul'a Avrupa'dan Destek, s.41		Eski Evler ve Konut Sorunu / Besim Çeçener, s. 47
Taşkışla İçin Ne İlk ve Ne De Son Sözler Erol Kulaksızoğlu, s.43	/ Prof. Dr.	Konut Üretiminde Nitelik Sorunu / Cengiz Eruzun, s. 48
Anayasa Açısından Boğaziçi Sahil Yolu /	Resim	Mimarlık Üretiminde Konut / Yıldız Sey, s. 51
Çeçener, s.44	Desim	Ülkemizdeki Konut Teknolojisi – Değerlendirmeler / Mete Tapan, s. 52
Le Corbusier Yüz Yaşında / Prof. Dr. Enis	s Kortan, s.46	"21. Yüzyılın Konutu ve Çevresi" konulu öğrenciler arası fikir proje yarışması, s. 54
Firminy Kilisesi, s.50		
"İslâm Mimarlığı" Kavramına Eleştirel Bi Tanyeli, s.52	r Bakış / Uğur	Uydu (Trabant) Kentler / Bayar Çimen, s. 64
Kökler ve Ağa Han Ödülü / William J.R.	Curtis, s.55	Yeni Yerleşmeler Üzerine İki Karşılaştırma: İslamabad ve Batıkent / Hasan Özbay, s. 67
Osmanlı Bankası Silivri 2. Konut ve Turiz Mimari Proje Yarışması, s.58	zm Tesisleri	Kent-Koop Başkanı Murat Karayalçın'la Söyleşi, s. 71
Samsun Belediyesi Rant Tesisleri Mimari	Proje s 68	1988 Yıl: 26 Sayı: 2 228
•	·	Mimarlıktan, s.26
Yarışması "Kalkınmanın anahtarı demokra		Haberler, s.27
Genel Seçimler Öncesinde Görüşlerimiz Ö s.80	Onerilerimiz,	Oda'dan, s.30
Bir Mimar: Cengiz Bektaş, s.81		Yayın – Tanıtım, s.32
UIA Yaşamında Önemli Olaylar, s.95		Koruma Kavramı Üzerine / Hasan Özbay, s.33
"Yapı Ürünleri Teknik Fiş Dosyası" Hazır Başladı, s.96	lıkları	Tarihi Dokunun Korunması ve Uluslararası Deneyimler / Feral Eke - Ümit Özcan, s.34
Ulusal Mimarlık Sergisi, s.97		Muğla'da Koruma Savaşımının "Diğer" Yüzü, s.37
1988 Yıl: 26 Sayı: 1	227	Türkiye'de Tarihi Çevre Koruma, Örnekler ve Sorunlar/ Nur Akın, s.40
Mimarlıktan, s.20		Antalya Kaleiçi Yat Limanı ve Çevresi Koruma
Haberler, s.21		Çalışması, s.44
Oda'dan, s.26		Kütahya Kentsel Sit Planlaması / Cengiz Eruzun, s.45
Yayın – Tanıtım, s.28		Kuşadası Kaleiçi Yöresi Sağlıklaştırma ve Yenileme Projesi / Gül Asatekin - Emre Madran, s.52
Okurlardan, s. 29		Kentsel Korumada Değişik Yaklaşımlar Üzerine
Mimarlık'ın Konut Sayısını Sunarken / Ol 30	ktay Ekinci, s.	Düşünceler / İlhan Tekeli, s.57

Ayasofya'da Başlayan Restorasyon ve Düşündürdükleri UIA Brighton Bildirisi, s.67 / Alparslan Koyunlu, s.59 Yabancı Mimarlar ve Sorunlar, s.68 Tarih, tasarım ve mimarlıkta geçmişten yararlanma üzerine gözlemler / Uğur Tanyeli, s.61 Danışmanlık Hizmetlerinde Uluslararası Onur Kuralları, Efes'te Restorasyon Çalışmaları, s.65 Haliç'te Sil Baştan / Pierre Pinon, s.70 Tartışmalı Bir Yarışma ve Düşündürdükleri / Erdal Sorgucu, s.68 Kulalar Yıkılmasın, s.71 Mimarlıkta Bir Işık Shanghai Bank / Sezar Aygen, s.73 Proje Devam, s.72 Main - Hattan — Beyoğlu Hattan / Hasan Çakır, s.77 1988 Yıl: 26 Sayı: 4 230 1988 Yıl: 26 Sayı: 3 229 Mimarlıktan, s.20 Mimarlıktan, s.16 Haberler, s.21 Haberler, s.17 Oda'dan, s.24 Oda'dan, s.21 Yayın Tanıtım - Okurlardan, s.28 Yurt Dışında Bir Mimar: Mukadder Çizer /Şükrü 1. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Üzerine / Merih Kocagöz, s.24 Karaaslan, s.29 Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış 1.Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri Üzerine, s.30 ve Türkiye örneği / Hasan Özbay, s.26 Başbakanla Randevu / Mehmet Ali Yardımoğlu, s.33 Türk Mimarların Yurt Dışındaki Projelerinden Bazı Örnekler, s.31 Ödüller, s.34 Subay-Astsubay Orduevi-Libya / Behruz-Altuğ Çinici, Söylesi: Zeki Sayar, s.45 Mimarlarla Mimarlık Sergisi Üzerine, s.48 Marina Hoteli ve Yat Klubü-Libya / Behruz-Altuğ Çinici, s.33 Zal Mahmut Paşa Külliyesi Üzerine Bir Yorum / Nuran Karaaslan, s.51 İslâm Teknik Eğitim ve Araştırma Merkezi-Bangladeş/ Doruk Pamir-Ercüment Gümrük, s.35 Mimar Koca Sinan ve Türk Sanatı Araştırmalarında Paradokslar / Seyfi Başkan, s.54 Kral Faisal Camii-Pakistan / Vedat Dalokay, s.38 Yarışmalar: Bursa-Zafer ve Şehreküstü Meydanları Dandara'da Bir Yerleşme Tasarımı – Mısır / Cengiz Arasındaki Alanda Kentsel Tasarım ve Mimarı Proje Bektaş, s.40 Yarışması, s.56 Devlet Kültürel Etkinlikler Sitesi-Cezayir / Şevki Vanlı, Bir Mimar: Vedat İşbilir'in ardından, s.62 Mimarlık, Bu Asil Sanat / Orhan Sahinler, s.64 Sümer Pek Evi-ABD / Cengiz Bektaş, s.46 Dünya Kuleleri / Çev. Bayar Çimen, s.66 Medine Kenti Konut Projesi-Suudi Arabistan / İlhami Ural, s.49 Söyleşi: İlhan Selçuk, s.68 Pennsylvania Eya. Üni. Mim.ve Müh. Fak. Ek Binası-Türk Mimarlık - Mühendislik Aleminin Varolma ABD / Doruk Pamir, s.52 Sorunu / Hayati Soykan, s.70 İslâm Kalkınma Bankası Gen. Mer. Binası-Suudî 1988 Yıl: 26 Sayı: 5 231 Arabistan / Vedat Dalokay-Öner Özyar, s.53 Mimarlıktan, s.20 İslamabad Başbakanlık Konutu-Pakistan / Vedat Dalokay, s.55 Haberler, s.21 Prens Abdül Aziz Bin Ahmed Bin Abdel Aziz Sarayı-Oda'dan, s.25 Suudî Arabistan / Behruz-AItuğ Çinici, s.57

Ekinci, s.30

Mekke Um-Al Qurra Üni-Suudî Arabistan / Turgut

Söyleşi: Yurtdışında Mimarlık Eylemi, s.64

Cansever, s.59

Sunuş: Mimarlar ve "Dördüncü Düşmanlar " / Oktay

Rapor: Özel Çevre Koruma Kararnamesi'ne İlişkin

Mimarlar Odası Görüşleri, s.31

Bu Kaldırımlar Uygarlık Göstergesi midir? / Mehmet Kibar, s.41 Kıyı Planlaması / Baran İdil, s.40 Otoyol-Gökdelen Çıkmazında İstanbul / Yücel Gürsel, Proje ve Uygulama: Turizm, Kıyılar ve Mimarlık / s.42 Hasan Özbay, s.42 Kent Yönetimi, Yasa ve Uygulamalarda Deformasyonlar / Yücel Gürsel, s.44 Aquarius Tatil Köyü/Alanya, s.43 Betonlaşan Boğaziçi'nde Halkın Katılımı / Şener Özler, Demir Tatil Köyü / Bodrum, s.45 s.46 Phasel -Tour Tatil Köyü / Kemer, s.46 İzmir'de bir Manhattan / Şükrü Kocagöz, s.47 Phamphilya Tatil Köyü / Side, s.49 Antalya'da Olumsuz İmar Uygulamaları / Bülent Özkaya, s.48 Otel Pegassos / Kemer, s.52 Yerel Yönetim Uygulamaları: Gaziantep, Eskişehir, Ekincik Tatil Köyü / Köyceğiz, s.54 Manisa, s.50 Klassis Oteli / Silivri, s.56 Belediye Başkanlarının Profilleri / Aynur Göka, s.51 Güney Antalya Turizm Gelişim Projesi Hazırlayan: Röportaj: Başkanlar ve Mimarlar, s.52 Mimarlar Odası, Antalya Şubesi, s.57 Yarışma: Mimar Sinan Gezici Müzesi, s.54 Kültür ve Turizm Bakanı Tınaz Titiz'le Söyleşi, s.62 Eleştiri: 80'li Yıllarda Apartman Örnekleri / Şengül Turizm Yatırımları ve Nitelikleri, s.64 Öymen Gür, s.62 Turizm Yapılaşmasında Doğal ve Kültürel Çevrelerimiz Bir Mimar: Alpay Aşkun, s.66 / Oktay Ekinci, s.65 Karayolları'nın Tartışmalı Tesisleri / Öner Güner, s.68 Boya Nedir? / Yılmaz İdil, s. 76 Işık Geçiren Isı Tutucular-Legis / Bayar Çimen, s.76 Basından, s.69 Jale Erzen'in Resimlerinde Dışavurumculuk, s.78 Değerlendirme, s.70 Bulmaca, s.81 Bir Mimar: Ergin Akman / Mehmet Beset, s.72 1989 Yıl: 27 Sayı: 2 234 Ne Düşünüyorlar? : Kentimizi Seviyor musunuz? s.74 Mimarlıktan, s.15 1989 Yıl: 27 Sayı: 1 233 Haberler, s.16 Mimarlıktan, s.11 Yayın Tanıtma, s.18 Haberler, s.12 Oda'dan, s.19 Yayın Tanıtma, s.18 Basından Forum, s.26 Oda'dan, s.20 Son On Yılda Mimarlığımız, s.30 Son On Yılda Mimarlığımız Proje - Uygulama, s.24 Bayramoğlu Evleri, s.34 Emlak Bankası Kızılay Hizmet Binası / Sezar Aygen, Oktay Veral, s.29 Trabzon Oteli, s.36 OYAK-Tandoğan Ordu Pazarı Binası / Sezar Aygen, Kervansaray Termal Oteli, s.38 Oktay Veral, s.32 Maliye ve Gümrük Bakanlığı Binası / Sezar Aygen, Eleştiri: TBMM Lojmanları: Fevkalade + Fevkalade = Alelade / Abdi Güzer, s.42 s.34 Dosya: "Trabzon'da Mimarlık" Sunuş / Şengül O. Gür, Dosya: Sunuş/Oktay Ekinci, s.36 s.46 Ankara'da Yerel Yönetim Uygulamaları / Hasan Özbay, Sorunlar, Örgüt ve Taşra / Bekir Gerçek, s.49 s.38 Uygulamadaki Sancılar / Mehmet Kibar, s.40 Planlarla Plansız Gelişen Kent / Saliha Aydemir, s.50

Kamu Arazileri Kimlere Kiralandı? s.39

Trabzon'da İmar Affı / Ahmet Melih Öksüz, s.52

Trabzon'da Kent Yaşamı ve Evrimi / Arslan Örgün ve Yaygın Eğitim / Mete Tapan, s.62 Pulathaneli, Ahmet Özer, s.59 Koruma Bilincinin Kent Ölçeğinde Örgütlenmesi / KTÜ'de Mimarlık Eğitimi / Ayşe Velioğlu, s.61 Gülçin Küçükkaya, s.63 Resimlerle Trabzon Sokakları / Zerrin Enön, s.65 Zaha M. Hadid / Bayar Çimen, s.64 Akçaabat "Ortamahalle" / Kamuran Öztekin, s.68 Itsuko Hasegawa / Bayar Çimen, s.65 Yakın Dönem Mimarlık Etkinlikleri /Ali Asasoğlu, Yeni Şehir Galerisi, Stuttgart / Bayar Çimen, s.66 Ayhan Usta, s.71 Yarışma: Petrol Ofisi Tip Satış ve Servis istasyonları, Trabzon'da Rölöve ÇalşŞmaları / Tümerkan İbiş, Nilgün Kuloğlu, s.76 Eleştiri: Piramit kurgusu ve AKM / Merih Karaaslan, Taş Yapı Mimarisi / Ayşe Velioğlu, s.80 s.80Trabzon Kırsal Mimarlığı / M. ReŞat Sümerkan, s.82 Müze Kavramı ve Ankara Atatürk Kültür Merkezi / Hasan Özbay, s.82 Kostaki Konağı / Erkin Erten, s.87 Eğri Oturmanın Felsefesi, s.86 Yarışma: Trabzon Sahil Şeridi Çevre Düzenleme ve Mimari Proje Yarışması / Hasan Ozbay, s.90 Doğu'da uyanış / Erdem Aksoy, s.88 Ödül Kazanan Projeler, s.92 Mimaride Bilgisayar Kullanımı - Sinan Fındıkoğlu, Kıyı Kentlerimizin Yok Olan Kimlikleri ve Düşündürdükleri / Baran İdil, s.94 Salvador Dali bulmacası - Bayar Çimen - Şükrü Kocagöz Dekonstrüktivizm / Murat Soygeniş, s.96 Mimarlık Bulmacası, s.97 Trabzon'da Zanaatlar ve Görsel Sanatlar / M. Reşat 236 1989 Yıl: 27 Sayı: 4 Sümerkan, s.100 Bulmaca, s.103 Mimarlıktan, s.27 1989 Yıl: 27 Sayı: 3 235 Haberler, s.28 Mimarlıktan, s.23 Oda'dan, s.30 Haberler, s.24 Okurlardan, s.38 Oda'dan, s.28 Forum: Son On Yılda Mimarlığımız, s.40 Okurlardan, s.32 Halı Oteli, İstanbul, s.44 Dosya: Ağa Han 1989 Mimarlık Ödülleri, Sunuş: Merih Yavın Tanıtma, s.35 Karaaslan, s.47 Forum: Son On Yılda Mimarlığımız, s.36 Büyük Jüri Raporu, s.48 Büro Yapısı, Ankara, s.40 Büyük Omari Camisi Restorasyonu, Lübnan, s.50 Boytaş Genel. Müdürlük Binası, s.42 Asilah'ın SıhhileŞtirilmesi, Fas, s.51 Kızıldeniz Evi, s.44 Grameen Blank Konut Programı, Bangladeş, s.52 Atatürk Kültür Merkezi Ankara, s.46 Citra Niaga Kentsel YerleŞimi, Endonezya, s.53 Dosya: "Kadın Mimarlarımız": Sunuş / Ülker Baykan Sevmen, s.50 Gürel Ailesi Yazlık Evi, Çanakkale, s.54 Kadın Mimarlarımızın Konumu / Bayar Çimen, s.52 Havy Assafarat: Çevre Düzenleme ve Al-Kindhi Meydanı, Suudi Arabistan, s.55 Kadın Mimarlarımızdan / Bayar Çimen, s.55 Sidi El-Aloui İlkokulu, Tunus, s.56 Erkek Tabiatlı Fiziksel Planlama / Şenel Ergin, s.58 Sahil Yolu Camisi, Suudi Arabistan, s.57

Bilinç, Kültür ve Koruma / Rıfkı Aslan, s.61

Trabzon'un Kentsel Kimliği / Şinasi Aydemir, s.56

Ev mi Yapalım, Eve mi Bakalım? s.59

Dışişleri Bakanlığı, Suudi Arabistan, s.58 İzmir Tarihi Kent Merkezi (devam) / Ülker Seymen, Millet Meclisi Binası, Bangladeş, s.59 Manolya Tokalı / Bayar Çimen, s.90 Arap Dünyası Enstitüsü, Paris, s.60 Mimarlık Bulmacası, s.93 Sedat Gürel'in Ardından..., s.62 1989 Yıl: 27 Sayı: 6 238 Yayın Tanıtma, s.67 Mimarlıktan, s.15 Kültürel Süreklilik İçinde Türk Evi / Cengiz Eruzun, Haberler, s.16 s.68 Mimarlar Odası Çevre Komisyon Raporu, s.72 Oda'dan, s.18 İzmir Tarihi Kent Merkezi / Ülker B.Seymen, s.74 Okurlardan, s.19 Mimarlıkta İdeolojik "Amentü" / Uğur Tanyeli, s.78 Yayın Tanıtma, s.20 Geleceğin Isıtma Sistemi / Erkin Erten, s.82 Şevki Vanlı Bürosu / Ankara, s.22 Japon Mimarlığına Nasıl Bakmalıyız? / Mustafa Kandil, Toprak Seramik Konaklama-Ağırlama Villaları / Kuşadası, s.24 Nagoya Belediyesine Ait Modern Sanat Müzesi, s.90 Denizbostanlısı Kent Planlaması / İzmir, s.26 Mimarlık Bulmacası, s.93 Elvanköy Toplu Konut Yerleşim / Sincan-Ankara, s.29 Dosya: Gecekondulu "Kentleşme", Sunuş / Oktay 1989 Yıl: 27 Sayı: 5 237 Ekinci, s.32 Mimarlıktan, s.23 Gecekondulaşmanın Evrimi / Rıfkı Aslan, s.34 Haberler, s.25 "Sertifikalı Satış"' Tartışması / Derleyen: Oktay Ekinci, Oda'dan, s.28 Gecekondu Sorunu, Gecekondu Kaynakçası / Süleyman Okurlardan, s.30 Mazlum, s.40 "Eleştiri"nin Eleştirisi / Nergis Öğüt, s.34 Türkiye'de Gecekondu Potansiyeli / Neynihal Erdoğan, Halil Dincel, s.41 Merkez Bankası / Ankara s.37 Sağlıklı Sağlıklaştırıyor muyuz? / Hande Suher, s.42 Dışişleri Bakanlığı / Ankara, s.40 Islah İmar Planlarıyla Geri Dönülmez Adımlar Dosya: Kent ve Mimar Sunuş / Hasan Özbay, s.44 Atılmadan / Ülker Sevmen, Semahat Sevinç, s.44 İmar Yönetmelikleri ve Sorunlar / Hasan Özbay, s.48 Mersin'de Gecekondu Oluşumu ve Nedenleri / Mim. O. Mersin Şub. s.45 Topoğrafik, İklimsel, Psikolojik Açıdan İmar Mevzuatı / Saliha Aydemir, s.50 Ucuz Konut Elde Etmede Yöntemler / Derleyen Levin O. Emiroğlu, s.46 Ülkemizdeki Planlama Süreçleri ve Çeyrek Asırlık Bir Gözlem / Baran İdil, s.53 Gecekondu Sorunu ve Ucuz Konut Deneyimi / Derleyen Hasan Ozbay, s.47 Kentsel Tasarım Tekniği / Ayça Bilsel, Güven Bilsel, Cana Bilsel, s.54 Maslak Asker Hastanesi Mimari Proje Yarışması / Tümay Korucuoğlu, s. Fotoğraflarla Eski Ankara / Turgay Ateş, s.56 Bir Mimar: Güngör Kaftancı / Şükrü Kocagöz, s.64 Eski Sanayi Kentlerinin Geleceği / Zuhal Ulusoy, s.59 Mekânsal Görüntüleme ve Kuramsal Sorunlar / Ayla Düsseldorf'un İmar Planı Nasıl Yapıldı? / Bayar Çimen, Cevik, s.69 Göreme' deki Cam Piramitler / Aydan Balamir, s.71 Kent Planlama Eğitiminde Kuramsal Netleşmenin Önemi / Ülker Seymen, s.62 Mimarlık Bulmacası, s.7 Tasarımda Arayışlar / Hüseyin Yurtsever, s.65 1990 Yıl: 27 Sayı: 1 239

Yarışma: Expo '92 Dünya Sergisi Türk Pavyonu, s.70

Mimarlıktan, s.13

Haberler, s.14

Oda'dan, s.16

Kuşadası Belediyesi Ticaret ve Sosyal Tesisleri Mimari Proje Yarışması, s.19

Dosya: Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu / Sunuş/ Bora Akçay, Hasan Özbay, s. 29

Coskun Erkal, s. 30

Cengiz Bektaş, s. 32

Güngör Kaftancı, s. 34

Doruk Pamir, s. 36

Sezar Aygen, s. 38

Merih Karaaslan, s. 40

Şevki Vanlı, s. 42

Doğan Tekeli, s. 44

Turgut Cansever, s. 46

Panel, s. 48

Forum, s. 54

Sempozyumun Ardında Özeleştiri / Aydan Balamir, s. 59

Mimarlık Tarihinin Zararları, Üstün Alsaç, s. 64

Prof. Adnan Çoker ve Resim Sergisi, s. 6

APPENDIX C

THE PUBLICATION COMMITTEES OF MİMARLIK

1979/2/159-Mimarlık Dergisi 1979/4/161

> Sahibi ve Yazı ÖZGÜR AKARSU

İşleri Müdürü

Yayın Komitesi ÖZGÜR AKARSU

AKIN ATAUZ YILMAZ AYSAN HÜLAGÜ BULGUÇ HALDUN DOSTOĞLU HALDUN ERTEKİN

BÜLENT OŞKAN MUSTAFA SARISAKAL

FARUK TABAK YAVUZ TANYELİ

Yayın Sekreterliği AKIN ATAUZ

HALDUN ERTEKİN

YAVUZ TANYELİ Teknik Sekreter

1981/1/163-Mimarlık Dergisi 1981/2/164

> Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

HALDUN ERTEKİN

Yayın Komitesi YILMAZ AYŞAN

TEVFÍK BALCIOĞLU GÜVEN BİRKAN HALDUN ERTEKİN

KUTSİ ŞAMLI Yayın Yönetmeni GÜVEN BİRKAN

Teknik Yönetmen GÜVEN BİRKAN

Mimarlar Odası BİLLUR IŞIK Yayın Görevlileri EFLATUN ÜSTÜNAY

Mimarlık Dergisi 181/3/165 Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Müdürü

Yayın Komitesi YILMAZ AYŞAN

TEVFÍK BALCIOĞLU GÜVEN BİRKAN HALDUN ERTEKİN KUTSİ SAMLI

Yayın Yönetmeni ve GÜVEN BİRKAN

Teknik Yönetmen

1981/4/166-

Mimarlık Dergisi 1981/6/168

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Müdürü

Yayın Komitesi BEHİÇ AK

METİN AYGÜN YILMAZ AYŞAN TEVFÍK BALCIOĞLU GÜVEN BİRKAN HALDUN ERTEKİN KUTSİ ŞAMLI

Yayın Yönetmeni ve GÜVEN BİRKAN

Teknik Yönetmen

1981/7/169-Mimarlık Dergisi

1981/8-9/170-171

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Müdürü

Yayın Komitesi BEHİÇ AK METİN AYGÜN

YILMAZ AYŞAN TEVFİK BALCIOĞLU GÜVEN BİRKAN HALDUN ERTEKİN

	KUTSİ ŞAMLI	Mimarlık Dergisi	1982/7/181
Mimarlık Dergisi	1981/10/172– 1981/11-12/173-174	Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	HALDUN ERTEKİN
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü		Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU
Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ METİN AYGÜN	Baskıya Hazırlayanlar	HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU
	TEVFİK BALCIOĞLU GÜVEN BİRKAN HALDUN ERTEKİN KUTSİ ŞAMLI	Mimarlık Dergisi	1982/8-9/182-183
Mimarlık Dergisi	1982/1/175	Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	HALDUN ERTEKİN
Sahibi ve Yazı İşleri	HALDUN ERTEKİN	Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU
Müdürü Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ HALDUN ERTEKİN	Baskıya Hazırlayanlar	GÜVEN BİRKAN HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU MEHMET ULUSEL
Baskıya Hazırlayanlar	AKIN ATAUZ TEVFİK BALCIOĞLU GÜVEN BİRKAN	Mimarlık Dergisi	1982/10/184
Mimarlık Dergisi	1982/2/176- 1982/3/177	Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	HALDUN ERTEKİN
		Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	HALDUN ERTEKİN		HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU
Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ HALDUN ERTEKİN	Baskıya Hazırlayanlar	METİN AYGÜN HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU
Baskıya Hazırlayanlar	METİN AYGÜN HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU	Mimarlık Dergisi	1982/11-12/185-186
Mimarlık Dergisi	1982/4/178– 1982/5-6/179-180	Sahibi ve Yazı İşleri	HALDUN ERTEKİN
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	HALDUN ERTEKİN	Müdürü Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ HALDUN ERTEKİN
Yayın Komitesi	BEHİÇ AK AKIN ATAUZ HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU	Baskıya Hazırlayanlar	HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU
Baskıya Hazırlayanlar	METİN AYGÜN HALDUN ERTEKİN NAZAN KAVUKÇU	Mimarlık Dergisi	MELTEM ÖZKAN 1983/1/187
			1983/5-6/191-192

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN Müdürü

HALDUN ERTEKİN Sahibi ve Yazı İşleri

Müdürü

Mimarlık Dergisi

ALİ ARTUN Yayın Komitesi Yayın Komitesi BEHİÇ AK MEHMET ADAM

AKIN ATAUZ BEHİÇ AK HALDUN ERTEKİN METİN AYGÜN İHSAN BİLGİN NAZAN KAVUKÇU HALDUN DOSTOĞLU

HALDUN ERTEKİN Baskıya Hazırlayanlar NAZAN KAVUKÇU KORHAN GÜMÜS MELTEM ÖZKAN NAZAN KAVUKÇU MELTEM ÖZKAN

FATİH SÖYLER 1983/7/193 HÜSNİYE SAHİN KENAN SAHİN

ABDULLAH TUNÇEL Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Yayın Sekreteri NAZAN KAVUKÇU

Yayın Komitesi ALİ ARTUN Yurtdışı Temsilcileri GÜLER AKDORA (Paris) MEHMET ADAM DENİZ ALTAN (Kaliforniya) BEHİÇ AK YASEMİN AYSAN (Londra)

METIN AYGÜN TÜLAY BALCIOĞLU İHSAN BİLGİN (Massachusetts)

HALDUN ERTEKİN BURAK BOYSAN (Kaliforniya) KORHAN GÜMÜŞ ZEYNEP ÇELİK (Kaliforniya) YILMAZ DEĞER (Zürih) NAZAN KAVUKÇU MELTEM ÖZKAN SİBEL DOSTOĞLU (Londra) AYDAN KESKİN (Kaliforniya) FATİH SÖYLER

HÜSNİYE ŞAHİN GÜLSÜM NALBANTOĞLU KENAN ŞAHİN (Kaliforniya)

MURAT SELİMOĞLU (Paris) ABDULLAH TUNÇEL NEJDET TEYMUR (Londra)

Yayın Sekreteri NAZAN KAVUKÇU

Mizanpaj-Pikaj OKAN AKTUĞ 1983/11-12/197-198 Mimarlık Dergisi

1984/1/199

Mimarlık Dergisi 1983/8-9/194-195

Yayın Komitesi

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN Müdürü

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

KENAN ŞAHİN

METİN AYGÜN

Yayın Komitesi ALİ ARTUN Müdürü MEHMET ADAM

BEHİÇ AK METİN AYGÜN ALİ ARTUN MEHMET ADAM BEHİÇ AK İHSAN BİLGİN METİN AYGÜN HALDUN DOSTOĞLU İHSAN BİLGİN HALDUN ERTEKİN HALDUN ERTEKİN KORHAN GÜMÜŞ KORHAN GÜMÜŞ NAZAN KAVUKÇU NAZAN KAVUKÇU MELTEM ÖZKAN MELTEM ÖZKAN FATİH SÖYLER FATİH SÖYLER HÜSNİYE ŞAHİN HÜSNİYE ŞAHİN KENAN ŞAHİN

ABDULLAH TUNÇEL Yayın Sekreteri NAZAN KAVUKÇU

Yayın Sekreteri NAZAN KAVUKÇU Teknik Sekreterler BURÇİN ALTINSAY Mizanpaj-Pikaj OKAN AKTUĞ HÜRRİYET BİLGEN

Yurtdışı Temsilcileri TÜLAY BALCIOĞLU (Boston)

YAVUZ TANYELİ (Cidde) DENIZ ALTAN (Kaliforniya) BURAK BOYSAN (Kaliforniya) ZEYNEP ÇELİK (Kaliforniya)

ABDULLAH TUNÇEL

Mimarlık Dergisi 1983/10/196 AYDAN KESKİN (Kaliforniya) GÜLSÜM NALBANTOĞLU (Kaliforniya) MUZAFFER ÖZKAN (Karaçi) YASEMİN AYSAN (Londra) SİBEL DOSTOĞLU (Londra) NECDET TEYMUR (Londra) GÜRLER AKDORA (Paris) MURAT SELİMOĞLU (Paris) YILMAZ DEĞER (Zürih)

CEMAL ARIĞ METİN AYGÜN NECDET BEŞBAŞ İHSAN BİLGİN HALDUN DOSTOĞLU HALDUN ERTEKİN KORHAN GÜMÜS

AYNUR KADIHASANOĞLU MERİH KARAASLAN NAZAN KAVUKÇU ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜRKİZ ÖZBURSALI HÜSNİYE ŞAHİN KENAN ŞAHİN ABDULLAH TUNÇEL EYÜP ÜNAL

NAZAN KAVUKÇU KENAN ŞAHİN

BURÇİN ALTINSAY

Yurtdışı Temsilcileri TÜLAY BALCIOĞLU (Boston)

(Kaliforniya)

AYNUR KADIHASANOĞLU

YAVUZ TANYELİ (Cidde)

DENİZ ALTAN (Kaliforniya)

BURAK BOYSAN (Kaliforniya) ZEYNEP CELİK (Kaliforniya)

AYDAN KESKİN (Kaliforniya) GÜLSÜM NALBANTOĞLU

MUZAFFER ÖZKAN (Karaci)

YASEMİN AYSAN (Londra) SIBEL DOSTOĞLU (Londra) NECDET TEYMUR (Londra)

GÜRLER AKDORA (Paris)

YILMAZ DEĞER (Zürih)

MURAT SELİMOĞLU (Paris)

Mimarlık Dergisi 1984/2/200

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Müdürü

Yayın Komitesi ALİ ARTUN

MEHMET ADAM BEHİÇ AK

METİN AYGÜN İHSAN BİLGİN HALDUN DOSTOĞLU HALDUN ERTEKİN KORHAN GÜMÜŞ NAZAN KAVUKÇU MELTEM ÖZKAN FATİH SÖYLER HÜSNİYE ŞAHİN KENAN SAHIN

ABDULLAH TUNÇEL

Yayın Sekreteri NAZAN KAVUKÇU Teknik Sekreterler **BURÇİN ALTINSAY** HÜRRİYET BİLGEN

AYNUR KADIHASANOĞLU

Yurtdışı Temsilcileri

Mimarlık Dergisi

Yayın Sekreteri

Teknik Sekreterler

1985/2-3/212-213

TÜLAY BALCIOĞLU (Boston) YAVUZ TANYELİ (Cidde) DENİZ ALTAN (Kaliforniya) BURAK BOYSAN (Kaliforniya) ZEYNEP ÇELİK (Kaliforniya) AYDAN KESKİN (Kaliforniya) GÜLSÜM NALBANTOĞLU

(Kaliforniya)

MUZAFFER ÖZKAN (Karaçi) YASEMIN AYSAN (Londra) SİBEL DOSTOĞLU (Londra) NECDET TEYMUR (Londra) GÜRLER AKDORA (Paris) MURAT SELIMOĞLU (Paris) YILMAZ DEĞER (Zürih)

1984/3-4/201-202

1985/1/211

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Müdürü

Yayın Komitesi ALİ ARTUN

MEHMET ADAM BURCÍN ALTINSAY CEMAL ARIĞ METİN AYGÜN NECDET BEŞBAŞ İHSAN BİLGİN HALDUN DOSTOĞLU HALDUN ERTEKİN

KORHAN GÜMÜŞ AYNUR KADIHASANOĞLU

MERİH KARAASLAN NAZAN KAVUKÇU ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜRKİZ ÖZBURSALI HÜSNİYE ŞAHİN KENAN ŞAHİN ABDULLAH TUNÇEL

EYÜP ÜNAL

ALİ ARTUN

Sahibi ve Yazı İşleri HALDUN ERTEKİN

Müdürü

Mimarlık Dergisi

Yayın Komitesi

MEHMET ADAM BURÇİN ALTINSAY

ERDEM AKSOY

Yayın Sekreteri

NAZAN KAVUKÇU KENAN ŞAHİN

BURÇİN ALTINSAY Teknik Sekreterler Sahibi ve Yazı İşleri NAZAN KAVUKÇU AYNUR KADIHASANOĞLU Müdürü Yavın Komitesi MEHMET ADAM Yurtdışı Temsilcileri TÜLAY BALCIOĞLU (Boston) BURÇİN ALTINSAY YAVUZ TANYELİ (Cidde) AYDAN BALAMİR DENİZ ALTAN (Kaliforniya) NECDET BEŞBAŞ BURAK BOYSAN (Kaliforniya) İHSAN BİLGİN ZEYNEP ÇELİK (Kaliforniya) CÜNEYT BUDAK GÜLSÜM NALBANTOĞLU (Kaliforniya) ALİ CENGİZKAN MUZAFFER ÖZKAN (Karaçi) SİBEL DOSTOĞLU YASEMİN AYSAN (Londra) MUSTAFA ERK SİBEL DOSTOĞLU (Londra) YASEMİN ERK NECDET TEYMUR (Londra) KORHAN GÜMÜŞ GÜRLER AKDORA (Paris) AYNUR KARAN MURAT SELİMOĞLU (Paris) MERİH KARAASLAN YILMAZ DEĞER (Zürih) NAZAN KAVUKÇU ŞÜKRÜ KOCAGÖZ HÜSNİYE ŞAHİN Mimarlık Dergisi 1985/4/214 Yayın Sekreteri YASEMİN ERK Teknik Sekreterler ZUHAL SAYDAR Sahibi ve Yazı İşleri NAZAN KAVUKÇU Yurtdışı Temsilcileri YAVUZ ÜÇER (Berlin) Müdürü BURAK BOYSAN (Kaliforniya) ZEYNEP ÇELİK (Kaliforniya) Yayın Komitesi MEHMET ADAM GÜLSÜM NALBANTOĞLU (Kaliforniya) BURÇİN ALTINSAY MUZAFFER ÖZKAN (Karaçi) AYDAN BALAMİR YASEMİN AYSAN (Londra) NECDET BEŞBAŞ NECDET TEYMUR (Londra) İHSAN BİLGİN GÜRLER AKDORA (Paris) CÜNEYT BUDAK MURAT SELIMOĞLU (Paris) ALİ CENGİZKAN YILMAZ DEĞER (Zürih) SİBEL DOSTOĞLU İPEK GÖLDELİ (Sidney) MUSTAFA ERK İZZET GÖLDELİ (Sidney) YASEMİN ERK KORHAN GÜMÜŞ AYNUR KARAN MERİH KARAASLAN 1986/1/220 NAZAN KAVUKÇU Mimarlık Dergisi ŞÜKRÜ KOCAGÖZ 1986/2/221 TÜRKİZ ÖZBURSALI HÜSNİYE ŞAHİN Yayın Sekreteri YASEMİN ERK BURÇİN ALTINSAY Teknik Sekreterler Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN AYNUR KARAN (KADIHASANOĞLU) Müdürü Yayın Komitesi ZAFER AKAY Yurtdışı Temsilcileri YAVUZ ÜÇER (Berlin) TAMER BAŞBUĞ BURAK BOYSAN (Kaliforniya) NECDET BEŞBAŞ ZEYNEP ÇELİK (Kaliforniya) CÜNEYT BUDAK GÜLSÜM NALBANTOĞLU OKTAY EKİNCİ (Kaliforniya) ABDİ GÜZER MUZAFFER ÖZKAN (Karaçi) MERİH KARAASLAN YASEMİN AYSAN (Londra) ŞÜKRÜ KOCAGÖZ NECDET TEYMUR (Londra) SÜLEYMAN MAZLUM GÜRLER AKDORA (Paris) MERAL ONARAN MURAT SELİMOĞLU (Paris) HASAN ÖZBAY YILMAZ DEĞER (Zürih) EBABEKR ÖZMERT İPEK GÖLDELİ (Sidney) NEVZAT SAYIN **IZZET GÖLDELİ (Sidney)** UMUR SOMALI **ERDAL SORGUCU** MELİH TURA 1985/5-6/215-216 Mimarlık Dergisi 1985/9/219 Yayın Sekreteri YASEMİN ERK

Yayına Hazırlayan

ZUHAL SAYDAR

Yurtdışı Temsilcileri SEÇİL DEĞER (Londra) 1987/4/225 Mimarlık Dergisi NECDET DURSUN (Münih) GÜRLER AKDORA (Paris) MURAT SELİMOĞLU (Paris) ZUHAL ULUSOY (Pittsburg) AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN Müdürü Yayın Komitesi ZAFER AKAY 1987/1/222 Mimarlık Dergisi TAMER BAŞBUĞ OKTAY EKÍNCÍ ABDİ GÜZER MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN SÜLEYMAN MAZLUM Müdürü HASAN ÖZBAY EBABEKR ÖZMERT Yayın Komitesi ZAFER AKAY UMUR SOMALI TAMER BAŞBUĞ OKTAY EKİNCİ ABDİ GÜZER Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY MERİH KARAASLAN Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) ŞÜKRÜ KOCAGÖZ SECIL DEĞER (Londra) SÜLEYMAN MAZLUM NECDET DURSUN (Münih) HASAN ÖZBAY GÜRLER AKDORA (Paris) EBABEKR ÖZMERT MURAT SELİMOĞLU (Paris) UMUR SOMALI ZUHAL ULUSOY (Pitssburg) MELİH TURA AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) YASEMİN ERK Yayın Sekreteri 1987/5-6/226 Mimarlık Dergisi Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) 1988/1/227 SECIL DEĞER (Londra) NECDET DURSUN (Münih) GÜRLER AKDORA (Paris) MURAT SELİMOĞLU (Paris) MERİH KARAASLAN Sahibi ve Yazı İşleri ZUHAL ULUSOY (Pitssburg) Müdürü AHMET VEKIF ALP Yayın Komitesi ZAFER AKAY (Suudi Arabistan) TAMER BAŞBUĞ OKTAY EKİNCİ 1987/2/223 ABDİ GÜZER Mimarlık Dergisi 1987/3/224 MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN EBABEKR ÖZMERT Müdürü UMUR SOMALI Yayın Komitesi ZAFER AKAY TAMER BAŞBUĞ ASLI ÖZBAY Yayın Sekreteri OKTAY EKİNCİ Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) ABDİ GÜZER SECİL DEĞER (Londra) MERİH KARAASLAN NECDET DURSUN (Münih) ŞÜKRÜ KOCAGÖZ GÜRLER AKDORA (Paris) SÜLEYMAN MAZLUM MURAT SELİMOĞLU (Paris) HASAN ÖZBAY ZUHAL ULUSOY (Pitssburg) EBABEKR ÖZMERT AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) UMUR SOMALI MURAT SOYGENIS (Washington D.C.) YASEMİN ERK Yayın Sekreteri

Mimarlık Dergisi 1988/2/228

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

SEÇİL DEĞER (Londra) NECDET DURSUN (Münih) GÜRLER AKDORA (Paris) MURAT SELİMOĞLU (Paris)

ZUHAL ULUSOY (Pitssburg) AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan)

Sahibi ve Yazı İşleri

Müdürü

Yayın Komitesi

ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ OKTAY EKÍNCI ABDİ GÜZER MERİH KARAASLAN

MERİH KARAASLAN

ŞÜKRÜ KOCAGÖZ SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY EBABEKR ÖZMERT UMUR SOMALI BAYAR ÇİMEN

ASLI ÖZBAY

(Washington D.C.)

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

ŞÜKRÜ KOCAGÖZ SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY EBABEKR ÖZMERT BAYAR ÇİMEN ŞENGÜL ÖYMEN GÜR

ALİ SEVEN FERİDUN UYAR ALİ RÜZGAR ASLI ÖZBAY MELİH TURA BEDİA BAYRAKTAR TÜMAY KORUCUOĞLU

METE YURDAKUL

SEÇİL DEĞER (Londra) NECDET DURSUN (Münih) GÜRLER AKDORA (Paris) MURAT SELİMOĞLU (Paris) ZUHAL ULUSOY (Pitssburg)

ASLI ÖZBAY

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan Yayın Sekreteri MURAT SOYGENİŞ

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) ZUHAL ULUSOY (Pitssburg)

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan MURAT SOYGENİŞ (Washington D.C.)

GÜRLER AKDORA (Paris)

ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ

BAYAR ÇİMEN

OKTAY EKINCI

ABDİ GÜZER

BEDİA BAYRAKTAR

ŞENGÜL ÖYMEN GÜR

MERİH KARAASLAN

ŞÜKRÜ KOCAGÖZ

Mimarlık Dergisi 1988/3/229

Yayın Sekreteri

Yayın Sekreteri

1989/1/233 Mimarlık Dergisi 1988/2/234

Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN Müdürü

Yayın Komitesi ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN

OKTAY EKİNCİ Müdürü ABDİ GÜZER

Yayın Komitesi MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY EBABEKR ÖZMERT UMUR SOMALI BAYAR ÇİMEN

ŞENGÜL ÖYMEN GÜR ALİ SEVEN FERİDUN UYAR ALİ RÜZGAR ASLI ÖZBAY

TÜMAY KORUCUOĞLU SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY ASLI ÖZBAY MELİH TURA EBABEKR ÖZMERT

ALİ RÜZGAR ASLI ÖZBAY ÜLKER SEYMEN MELİH TURA Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)) FERİDUN UYAR ZUHAL ULUSOY (Pitssburg) METE YURDAKUL AHMET VEKİF ALP

(Suudi Arabistan MURAT SOYGENİŞ Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY (Washington D.C.)

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) ZUHAL OLCAY (Pitssburg)

> AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) MURAT SOYGENİŞ (Washington D.C.)

1988/4/230 Mimarlık Dergisi GÜRLER AKDORA (Paris) 1988/5/231 GAMZE KAYMAK (Viyana)

Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN Mimarlık Dergisi 1989/3/235 Müdürü

Yavın Komitesi ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN

OKTAY EKİNCİ Müdürü ABDİ GÜZER Yayın Komitesi ZAFER AKAY MERİH KARAASLAN

HÜSEYİN YURTSEVER

TAMER BAŞBUĞ BEDİA BAYRAKTAR BAYAR ÇİMEN OKTAY EKINCI

LEVİN ÖZGEN EMİROĞLU

MURAT ERİÇ AYNUR GÖKA ŞENGÜL ÖYMEN GÜR ABDİ GÜZER MERİH KARAASLAN AYKUT KARAMAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜMAY KORUCUOĞLU SÜLEYMAN MAZLUM

HASAN ÖZBAY

ASLI ÖZBAY ALİ OSMAN ÖZTÜRK EBABEKR ÖZMERT ALİ RÜZGAR ÜLKER SEYMEN AHMET TERCAN MELİH TURA

METE YURDAKUL HÜSEYİN YURTSEVER

Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

ZUHAL OLCAY (Pitssburg) AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) MURAT SOYGENIS (Washington D.C.) GÜRLER AKDORA (Paris) GAMZE KAYMAK (Viyana)

Mimarlık Dergisi 1989/4/236

Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN

Müdürü

Yayın Komitesi ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ BEDİA BAYRAKTAR

BAYAR ÇİMEN OKTAY EKINCI

LEVİN ÖZGEN EMİROĞLU

MURAT ERİÇ AYNUR GÖKA ŞENGÜL ÖYMEN GÜR ABDİ GÜZER MERİH KARAASLAN

AYKUT KARAMAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜMAY KORUCUOĞLU SÜLEYMAN MAZLUM

HASAN ÖZBAY ASLI ÖZBAY

ALİ OSMAN ÖZTÜRK EBABEKR ÖZMERT ALİ RÜZGAR ÜLKER SEYMEN AHMET TERCAN

MELİH TURA METE YURDAKUL Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) ZUHAL OLCAY (Pitssburg)

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) MURAT SOYGENIŞ (Washington D.C.)

GÜRLER AKDORA (Paris) GAMZE KAYMAK (Viyana)

1989/5/237

Mimarlık Dergisi

Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN

Müdürü

Yayın Komitesi ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ BEDİA BAYRAKTAR BAYAR ÇİMEN OKTAY EKİNCİ

LEVİN ÖZGEN EMİROĞLU

AYNUR GÖKA ŞENGÜL ÖYMEN GÜR ABDİ GÜZER MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜMAY KORUCUOĞLU SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY

ASLI ÖZBAY ALİ OSMAN ÖZTÜRK

EBABEKR ÖZMERT ALİ RÜZGAR ÜLKER SEYMEN AHMET TERCAN MELİH TURA METE YURDAKUL HÜSEYİN YURTSEVER

Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

ZUHAL OLCAY (Pitssburg)

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan) MURAT SOYGENIS (Washington D.C.)

GÜRLER AKDORA (Paris) GAMZE KAYMAK (Viyana)

Mimarlık Dergisi 1989/6/238

Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN

Müdürü

Yayın Komitesi

ZAFER AKAY TAMER BAŞBUĞ BEDIA BAYRAKTAR BAYAR ÇİMEN OKTAY EKİNCİ

LEVİN ÖZGEN EMİROĞLU

AYNUR GÖKA

ŞENGÜL ÖYMEN GÜR 1990/2/240 Mimarlık Dergisi

Müdürü

Yayın Komitesi

Yayın Sekreteri

Mimarlık Dergisi

Sahibi ve Yazı İşleri AYDAN ERİM

AYDAN ERİM

ARİF SENTEK

AYHAN ÇELİK

BAYAR ÇİMEN

BAYAR ÇİMEN

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

ÜLKER SEYMEN

ERNUR KALENDER

SÜLEYMAN MAZLUM

ZUHAL OLCAY (Pitssburg)

GÜRLER AKDORA (Paris)

1990/2/241

BAYAR ÇİMEN

ZUHAL OLCAY (Pitssburg)

GÜRLER AKDORA (Paris)

GAMZE KAYMAK (Viyana)

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan)

MURAT SOYGENIS (Washington D.C.)

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

GAMZE KAYMAK (Viyana)

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan)

MURAT SOYGENİŞ (Washington D.C.)

ABDİ GÜZER MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜMAY KORUCUOĞLU SÜLEYMAN MAZLUM HASAN ÖZBAY

ASLI ÖZBAY ALİ OSMAN ÖZTÜRK

EBABEKR ÖZMERT ALİ RÜZGAR ÜLKER SEYMEN AHMET TERCAN MELİH TURA METE YURDAKUL

HÜSEYİN YURTSEVER

Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt)

ZUHAL OLCAY (Pitssburg) AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan MURAT SOYGENİŞ (Washington D.C.)

GÜRLER AKDORA (Paris) GAMZE KAYMAK (Viyana)

Sahibi ve Yazı İşleri AYDAN ERİM Mimarlık Dergisi 1990/1/239

Müdürü

Konuk Editörler ÜLKER SEYMEN LEVİN ÖZGEN EMİROĞLU

Sahibi ve Yazı İşleri MERİH KARAASLAN

Müdürü Yayın Sekreteri

Yayın Komitesi ZAFER AKAY

TAMER BAŞBUĞ BEDİA BAYRAKTAR BAYAR ÇİMEN OKTAY EKİNCİ

LEVİN ÖZGEN EMİROĞLU AYNUR GÖKA

ŞENGÜL ÖYMEN GÜR

ABDİ GÜZER

MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ TÜMAY KORUCUOĞLU SÜLEYMAN MAZLUM

HASAN ÖZBAY ASLI ÖZBAY ALİ OSMAN ÖZTÜRK EBABEKR ÖZMERT ALİ RÜZGAR ÜLKER SEYMEN AHMET TERCAN MELİH TURA METE YURDAKUL HÜSEYİN YURTSEVER

Yayın Sekreteri ASLI ÖZBAY

Yurtdışı Temsilcileri HASAN ÇAKIR (Frankfurt) ZUHAL OLCAY (Pitssburg)

AHMET VEKİF ALP (Suudi Arabistan)

MURAT SOYGENİŞ (Washington D.C.)

GÜRLER AKDORA (Paris) GAMZE KAYMAK (Viyana)

APPENDIX D

THE ADMINISTRATIVE COMMITTEES OF THE CHAMBER OF ARCHITECTS OF TURKEY*

5. Dönem Merkez Kurulu	Yönetim 10.04.1979 – 07.03.1980	Sekreter	FATİH SÖYLER
Kuruiu			
		Sayman	HÜSEYİN TANRIÖVER
Başkan	YAVUZ ÖNEN	Üye	YALÇIN DEDE
Başkan Yardımcısı	SAİT KOZACIOĞLU	Üye	İHSAN BİLGİN
Sekreter	ALİ ARTUN	Üye	HÜLAGÜ BULGUÇ
Sayman	RAŞİT GÖKÇELİ		T
Üye	YALÇIN DEDE	28. Dönem Merkez Kurulu	Yönetim 28.02.1982 – 10.03.1984
Üye	KAYHAN ŞAHİNBEYOĞLU		
Üye	FİRUZAN ENSON	Başkan	ABDULLAH TUNÇEL
Oye	FIRUZAN ENSON	Başkan	NURDOĞAN ÖZKAYA
		Yardımcısı	NUKDOGAN OZKATA
5. Dönem Merkez	Yönetim 07.03.1980 – 01.03.1981	Sekreter	FATİH SÖYLER
urulu	77.03.1700 - 01.03.1701	Sayman	METİN AYGÜN
		Üye	HÜLAGÜ BULGUÇ
Başkan	ERNUR KALENDER	Üye	HALDUN ERTEKİN
Başkan Yardımcısı	AKIN ATAUZ	Üye	HALİT ZENGİN
Sekreter	M.TEVFİK GÜRSU		
Sayman	FARUK TABAK HÜSEYİN TANRIÖVER (20.12.1980 – 01.03.1981)	29. Dönem Merkez Kurulu	Yönetim 10.03.1984 – 10.03.1985
Üye	YALÇIN DEDE		
Üye	YAŞAR KANMAZ ALİ BALAMİR (20.09.1980 - 01.03.1981)	Başkan	NURDOĞAN ÖZKAYA (10.03.1984 – 02.02.1985) OSMAN SARGIN (02.02.1985 – 30.03.1986)
Üye	MEMİK YAPICI	Başkan Yardımcısı	ERDEM AKSOY (10.03.1984 – 28.10.1984) HALDUN ERTEKÎN
7. Dönem Merkez urulu	Yönetim 01.03.1981 – 28.02.1982		(28.10.1984 – 10.03.1985)
		Sekreter	FATİH SÖYLER
Dagleon	ALİ BALAMİR	Sayman	SÜREYYA KARAMAN
Başkan		Üye	MEHMET ADAM
	OROL ATAMAN	Üye	ERDAL AKTULGA (10.03.1984 – 02.02.1985)
Başkan Yardımcısı			MANOLYA TOKALI (02.02.1985 – 10.03.1985)
,	.org.tr/index	Üye	MANOLYA TOKALI

10.03.1985 - 30.03.1986Yardımcısı

ARİF ŞENTEK Başkan OSMAN SARGIN Sekreter FATİH UĞURLAŞ ORHAN GEŅÇ Başkan Sayman

Yardımcısı

SABAHATTIN KARAMANOĞLU (05.05.1991 - 07.04.1992)Sekreter FATİH SÖYLER

Üye OKTAY EKİNCİ Sayman MANOLYA TOKALI OSMAN AYRADİLLİ Üye MEHMET ADAM (23.06.1990 - 07.04.1992)

Üye SÜREYYA KARAMAN Üye ZEKİ BARUTÇU Üye HALİT ZENGİN Üye HAMDİ DOSTOĞLU Üye ERDOĞAN ÖZER

(05.05.1991 - 07.04.1992)

07.04.1992 - 20.04.1994

33. Dönem Merkez Yönetim

30. Dönem Merkez Yönetim 30.03.1986 - 02.04.1988Kurulu

ENGİN OMACAN Başkan NURDOĞAN ÖZKAYA Başkan

Kurulu

Başkan CEM AÇIKKOL Baskan AYDAN ERİM Yardımcısı Yardımcısı

Sekreter ALİ RÜZGAR Sekreter MERİH KARAASLAN ŞÜKRÜ KOCAGÖZ Sayman S.ZEKİ PEKİN Sayman

Üye EYÜP ÜNAL Üye SEMİH ERYILDIZ Üye TAYYAR KUMBASAR Üye BÜLENT ÖZKAYA Üye SAYIL ÖZMEN Üye IŞIK AYDEMİR

ABDULAH MUTLU (20.12.1986 - 02.04.1988)

31. Dönem Merkez Yönetim 02.04.1988 - 08.04.1990Kurulu

Başkan BORA AKÇAY

Baskan Yardımcısı

M.ALİ YARDIMOĞLU Sekreter

ALİ RÜZGAR

OKTAY EKİNCİ

(07.01.1989 - 08.04.1990)

İSMAİL DEMİRAĞ Sayman Üye EMİN ATALAL Üye ALİ RÜZGAR

Üye M.ALİ YARDIMOĞLU

(07.01.1989 - 26.08.1989)MEHMET BOZKURT (26.08.1989 - 08.04.1990)

Üye HASAN ÖZBAY

32. Dönem Merkez Yönetim 08.04.1990 - 07.04.1992Kurulu

Başkan YAVUZ ÖNEN Başkan MEMİK YAPICI

APPENDIX E

TABLE OF THE ISSUE-YEAR / EDITORSHIP DISTRIBUTION OF $\begin{subarray}{c} \it M\dot{i}\it MARLiK \end{subarray}$

YEAR	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
	158	162	163	175	187	199	211	220	222	227	233	239	244
	159		164	176	188	200	212-213	221	223	228	234	240	245
	159		165	177	189	201-202	214		224	229	235	241	
	161		166	178	190	203	215-216		225	230	236	242	
TECTE			167	179-180	191-192	204	217		226	230	237	243	
30661			168	181	193	205-206	218				238		
			169	182-183	194-195	207	219						
			170-171	184	196	208							
			172	185-186	197-198	209-210							
			173-174										
EDITIC	EDITORSHIP			Haldun Ertekin	kin			Nazan Kavukçu	ıkçu			Merih Karaaslan	aslan

APP	PENDIX F	Table of the Contents of Mimarlik		ARCHITECTURAL THEORY	Articles (Foreign)	Articles	s (Local)	Seminars & Dialogues	ARCHITECTURAL PR	RACTICE Building and A	rchitect Reviews (Foreign)	Building and Architect Reviews (Local)	Competitions & Award	s & Exhibitions												
7 11 1		Table of the Contents of Whitehill																								
	162/1	Halkın Elinden Dilinden / Cengiz Bektaş Sanat / Özgür Akarsu Mimarlık ve Ütopya: Kapitalist Gelişme ve Tasarım, Manfredo Tafuri / Kavramlarımız: UIA Meksika XIII. Dünya Kurultayı / Necdet /	Enerji ve Tabii Kaynakla Sunuş: Enerji Sorunu, Teknolojik Hegemonya ve Toplumsal Boyutlar Yapılardaki Enerji Kıtlığı Karşısında Ne Yapılabilir? Güven Birkan Sağlanması ve Hava Kirl	klar Bak. Isıtma ve Buhar Tesislerinde Eko. İstanbul Belediyesi İmar Yönetmeliğinin 3.14-a Maddesinin Güneşlen Açısından Değerlendirilmesi / Nazlı Aksoy	Güneşle İsitma Tesisatının Ekonomik Olurluluk İncelemesi / Neşe Deriş, Düz Toplayıcı Kriterleri / Neşe l	Yararlı Kısıtlamalar, Michel Bosouet / Çeviren: Raşit Gökçeli	Yapımda Makinalaşma 2 / Deniz Baytin, Çiğdem Gökhan Yayın Tanıtma: Sanat Olarak T	nm / Mehmet Asatekin Sinan Ödülü 1980	Dünya'dan: St. Geogge Okulu ve Trombe-Michel Güneş Duvan ODTÜ Mimarlık Fak	akültesi Güneş Evi / İbrahim Canpolat, Mete Turan Trabzon Hükümet Konağı Mimari Proje Yanşması, s.44	Erzurum Hükümet Konağı Mimari Proje Yanşması, s.49	Afyon Hükümet Konağı Mimari Proje Yanşması, s.53														
	163/1	70 Sene Evvel Mimari Öğrenimi / Hikmet Koyunoğlu Güzel Sanatlarımız (Mimarlık) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 15.09.1886, Derleyen: Cemal Bora Halkın Elinden Dilinden: Kuşadası Evleri 4 / Cengiz Bektaş Çevre Belediyeler Merkeze Bağlanırken	Eşher Betköz, Zerin Yılı Mimarlık ve Ütopya II / Haldun Ertekin Kent Plancılığının Güncel Sorunları / İlhan Tekeli ile Bir Söyleşi Kent Donatım Ögeleri ve	Açısından Değerlendirilmesi / Nazlı Aksoy ve Bütünsel Yaklaşım Gereği / Mehmet Asatekin Güneşle Edilgen Isıtmada Ölçülendirme / Cengiz Yener, Nur Demirbile	Vildan Ok																					
	164/2	Güzel Sanatlarımız (Ressamlık) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 01.11.1886, Derleyen: Cemal Bora Halkın Elinden Dilinden: Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ / Cengiz Bektaş Toplu Konut Yasa Tasarısı / Ruşen Keleş ile Bir Söyleşi Mimarlık ve Ütopya III / Haldun Ertekin	Rams-Braun, Braun-Rams / Mehmet Asatekin Çukurova'da Endüstrileşme ve Yarattığı Çevre Sorunları / Türker Altan																							
	165/3	Soruşturma: İslam Dininde ve Mimarlığında Ulusal Farklar Konusu da Var/Bozkurt Güvenç Halkın Elinden Dilinden: Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ II/ Cengiz Bektaş Güzel Sanatlarmız (Hattalık) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 17.04.1886, Derleyen: Cemal Bora Tarih, Mimarlık Tarihi ve Bazı Kavramlar / Sibel Dostoğlu Soruşturma: İslam Ülkelerinin Mimarisi, İslam Mimarisi Kavramını Geride Övek ür Ev Vantırana imar Vardım Eder / Güzel Sanatlar 28.2.1953 Güzel Sanatlarmız (Nakkaşlık) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Halkın Elinden Dilinden: Halk Yapı Sanatı Açısından Babada	odaž III /	sansı Hakkında / Teoman Aktüre Kentleşme ve Konut Temel Yasa Önerisi / Mimarlar Odası Konut Komi	isyonu																					
	166/4	Bırakmıştır / Ayda Arel Öykü: Ev Yaptırana imar Yardım Eder / Güzel Sanatlar, 28.2.1953 Gazetesi, 01.10.1886, Derleyen: Cemal Bora Eski Türk Mimarisinin Türlü Faydalı Dalları / Hikmet Koyunoğlu Soruşturma: İslam Mimarlığı Üzerine / Atilla Yücel Gazetesi, 15.10.1886, Derleyen: Cemal Bora Güzel Sanatlarımız (Hakkaklık) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 15.10.1886, Derleyen: Cemal Bora Cengiz Bektaş Halkın Elinden Dilinden: Halk Yapı Sanatı Açısından Babad Cengiz Bektaş	daž IV / Yeni Beledive Gelirleri Yasası Ne Getiriyor? / İcen Börtücene ile Bir	Projelendirme Sorunları / Güven Birkan Kasımpaşa'da Çürüklük Sokağı Üzerine Notlar / Kenan Şahin, Behiç A	Ak, Tartışma: "Konut Yasası Değil, Şehircilik Çerçeve Yasası Gereklidir'																					
	168/6	Soruşturma: İslam Mimarisi Diye Bir Kategori Bilimsel Olarak Temellendirilebilir mi? / İlhan Tekeli Güzel Sanatlarımız (Çinicilik) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 15.10.1886, Derleyen: Cemal Bora Güzel Sanatlarımız (Çinicilik) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Cengiz Bektaş Halkın Elinden Dilinden: Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ V / Cengiz Bektaş mr? / Haldun Ertekin	ı Mimar Sinan Sinan'dan Bugüne / Leyla Baydar Sinan Camilerinde Üslup Değişmeleri / Jale N. Erzen Sinan'ın Ortamı / Ünal N	I Nalbantoğlu Edebiyatımızda Sinan / Vecihi Timuroğlu																						
	169/7	Soruşturma: İslam Mimarlığı Kavramını Doğru Değerlendirmeliyiz / Feyyaz Emi Güzel Sanatlarımız (Sedefkari Oymacılık) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 15.12.1886, Derleyen: Cemal Bora Halkın Elinden Dilinden: Halk Yapı Sanatı Açısından Babadağ VI / Cengiz Bektaş İlişkilerin İlişkileri Üzerine / Necdet Teymur	Tartışma: Mesleki Denetim Açısından İdare-Müellif-Müteahhit İlişkileri / Zafer Gülçur "Güneş Ülkesi"nde Mimarlık / Gürhan Tümer ICSID ve Design '81 / M	/ Mehmet Asatekin																						
	170-171/8-9	Yüksek Denizcilik Okulu Mimari Proje Yanşması Mimari Açıklama Raporlarından Seçici Kurul Raporundan Kolokyumdan	1.Ödül / Murat Artu, Yusuf Dino 2.Ödül / Hüseyin Baban, Uğur Gündeş, Mehmet Şenay 3.Ödül / Ertem Ertunga		2.Mansiyon / Atilla Atay 3.Mansiyon / Nuran Karaaslan,		5.Mansiyon / Selçuk Batur, Ersen Gürsel																			
	172/10 173-174/11-12	Anayasa Mahkemesinin Mimari Proje Yarışması Seçici Kurul Raporundan Mimari Açıklama Raporlarından 1.Ödül / Ragıp Buluç, Ziya Tanalı, Ercan Yener 2.Ödül / Ertur Yener, Erdoğan Elmas, Zafer Gülçur Türk Mimarisinde Ahşap ve Faydalı Aksamındaki Güzel Sanat Eserleri / Arif Hikmet Koyunoğlu Güzel Sanat Eserleri / Mete Ataç Güzel Sanatlarınız (Mücellitlik) / Sanay-i Nefise-i Milliyemiz, Hamiyet Gazetesi, 01.01.1886, Derleyen: Cemal Bora	3.Ödül / Yılmaz Uğurlu, Ünal Tümer, Ahmet Epikman, Mehmet Altuntaş 1.Mansiyon / Nuran Karaaslan, Merih Karaaslan 2.Mansiyon / Edip Önde "Öğrenci Çalışmalan" ve "Mimarlık Eğitimi" Üzerine / İhsan Bilgin Akdeniz Ülkeleri Geleneksel Mimarileri Proje Yanşması	nder Us Saadettin Tannseven	4.Mansiyon / Hüsnü Cemal Ergöz 5.Mansiyon / Mustafa Aytöre, 6	, Orhan Genç																				
	175/1	Fiziksel Cevrenin Olusumuna Halkın Katılımı / Cicek Abban Oğuz	Cavdar Deneyimlerimizin Gösterdikleri / Cengiz Bektaş Toplum, Toplumsal Değişme Ve 'Katılım' / Mübeccel Kıray Katılımda Başan Bilinçli Yetisini Gerekli Kılar / M	çliliği, Bilinçlilik İse Yaşama Müdahale Edebilme / Murat Belge "Fiziksel Çevrenin Oluşumuna Halkın Katılımı" Seminerinin Düşündürdükleri / Feyzan Beler																						
	176/2	Şirinköy: Ya Da Apartman I / Cengiz Bektaş Toplu Konut Yasası Üzerine / Ali Balamir, Kemal Sarp Toplu Konut Kanunu Uygulamaya Aktarılırken Bazı Görüşler / Özcan Altaban Kuleler Ve Öyküler / Gürhan Tümer	İşbölümü ve Mimarlık - Planlama Meslekleri / Ali Artun, Akın Atauz Mimarlıkta İdeolojiler, Yenilikçi Tasarım Ve Tarih / Atilla Yücel 20. Yüzyıl Başlarında Mçeviren Süheyl Kırçak	Mimarlık Mesleği, Magali Sarfatti – Larson /																						
	177/3	Şirinköy: Ya da Apartman II / Cengiz Bektaş Felsefe – Mimarlık ilişkileri: Descartes Ömeği / Gürhan Tümer Beritanlı Aşireti – Mekansal Örgütlenme I / Meral Köroğlu 20. Yüzyıl Başlarında Mimarlık Mesleği II, Magali Sarfatti – I Çeviren: Gülsüm Nalbantoğlu Yanı Kooperatiflerinin Kentlesme Aracı Olarak Kullanılabilirli																								
	178/4	Eski Malatya Ulu Camii / A. Hükmet Koyunoğlu Şirinköy: Ya da Köyde Apartman III / Cengiz Bektaş Beritanlı Aşireti - Mekansal Örgütlenme II / Meral Köroğlu Kaybolan Fırsatlar / Ş. Aydemir, S. Erkonak, N. Ökten Şevki Balmumcu ve Yaşamı / Maruf Önal Şirinköy: Ya da Köyde Apartman IV / Cengiz Bektaş Beritanlı Aşireti - Mekansal Örgütlenme III / Meral Köroğlu Katılım Üzerine / Sümer Gürel	20.Yüzyıl Başlarında Mimarlık Mesleği III, Magali Sarfetti – Larson / Çeviren: Gülsün Nalbantoğlu Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-i Sultaninin Tesis ve Tedrisata Başlamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in Fermanı -1794 –I / Cemal Bora	ığı Dönemdeki Osmanlı – Türk Kenti Hakkında Mimar Sinan'ı Anarken / Arif Hikmet Koyunoğlu genç	Osmanlı İmparatorluğu'nun Üçüncü Yüzyılında -Mimar Sinan Devri- İlber 16. Yüzyıl Osmanlı Yapılarında Ottovili	da Görülen Mimari Süsleme Programlarında Sinan Haftasında Muğla / Oktay Ekinci																				
	181/7	Anayasa Tasarısı Üzerine / Abdullah Tuncel—TMMOB Mimarlar Odası Başkanı Arif Hikmet Koyunoğlu ve Yaşamı / Özcan Gündüz Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-i Sultanı'nın Tesis ve Tedrisata Başlamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in Fermanı -1794 –II / Cemal Bora Kemalettin Bey'i Anarken / Haldun Ertekin		Çevrenin Kavramlaştırılması ve Çevre Estetiği Üzerine Notlar / Gülsüm Nalbantoğlu		idir? / Filiz Yenişehirlioğlu																				
	182-183/8-9	Anayasa Tasansı ve TMMOB / Abdullah Tuncel - TMMOB Mimarlar Odası Başkanı Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-i Sultaninin Tesis Ve Tedrisata Başlamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in Fermanı -1794 – III / Cemal Bora Tarihten Bir Yaprak: Mühendishane-i Sultaninin Tesis Ve Tedrisata Başlamasına Aid Üçüncü Sultan Selim'in Fermanı -1794 – III / Cemal Bora		Yanşma Üzerine: Görüş ve Eleştiriler / M. Adam; Ö. Aksoy, S. Çevik, an-Sıcak, Ilman-Yağışlı, Sıcak-Krak Gürel, T. Hatipoğlu, G. Kaymak, R. ön H.G. Vensürel, M.C. Barla; E. H. Özbay; E.A. Balkan; G. Özdeş	Ü. Onat,																					
	184/10	Şirinköy: Ya da Köyde Apartman -VII - / Cengiz Bektaş Yayın Tanıtma: Bauhaus'dan Bizim Eve, Tom Wolfe / Tanıtan: Aydan (Bilirgil) Keskin Sunuş: Çağdaş Mimarlık, Çevre, Anlam Ve Mimarlığımız Üzerine / Atilla Françoise Choay ile Söyleşi, B. Vayssiere, Architecture-Mouvement- Şehircilik ve Göstergebilim, Meaning in Architecture, Fronçoise Choay / Göstergebilim ve Şehircilik, Roland Barthes, AA and Werk /	Söyleşi: Mimarlık, Çevre ve Anlam / Cengiz Bektaş, İhsan Bilgin,	opuşlar / Korhan Gümüş, Behiç Ak Teknoloji Muhalefeti, Ekoloji ve Katılım / İhsan Bilgin																						
	185-186/11-12 187/1	Yücel Continuité / Özetleyerek Çeviren: Korhan Gümüş Ceviren: Kenan Şahin Korhan Gümüş, İlsan Bilgin Tek Gözlü Ev / Edip Baran Gözlem / Eleştiri: Sinan'ın Mirasını Nasıl Koruyoruz? / Köksal Anadol Olan Sivil Mimarlık Örneklerimiz / Alpaslan Koyunlu Kadın, Konut, Kent: Kadın Açısından Konut Sorunu / Erhan	Turgut Cansever, Korhan Gümüş, Mehmet Konuralp, Atilla Yücel Kalak öv'de Bir Ekin Caluması / Fikri Barksun Tilmarkan İhis Badia	ürhan Tümer																						
	188/2	Diyarbakır Olayının Düşündürdükleri / Haldun Ertekin İmar Affi Üzerine Oda Görüşü / TMMOB Mimarlar Odası Bir Çöküşün Değerlendirilmesi / Fatih Söyler Aphrodısıas Kazısı Nedeniyle Boşaltılan Geyre Köyü ve Kan Köy Evleri S. Semra Dinler, A. Nur İzol	amulaştırılan Gözlem/Eleştiri: Toplu Konut Semineri'nde Söylenenler Ve Söylenmeyenler / Güven Birkan Sergi: Odtü'den Öğrenci Projeleri / İlhan Kural; Celal Abdi Giizer, Mualla Bayar, M. Adnan Oral, Taner Erdoğan, Burçin Bozakman, Dominic Uduak Ekong Perfomans Kavramının Toplu Konut Semineri'nde Söylenenler Ve Söylenmeyenler / Güven Birkan	n Türkiye'de Uygulanmasıyla İlgili Problemler / Resmi Daire Yapılarında Enerji Tutumluluğu İçin Proje Aşamasında Alınabilecek Önlemler / Ayşe Elagöz																						
	189/3	Tirilye -I, Bektaş Özyönetim İşliğinin Bir Alan Çal., 1983 / Kat: Cengiz Bektaş, Gönül Seyfullah, Ziya Soyer, Cahit Engin, Ayşe Kantarcıoğlu, Kubilay Nalbantoğlu, Semra Bulat Yaz.: Cengiz Bektaş Onanm' Yoluyla Eski Eser Tahribatına Bir Ömek: Muğla Şahidi Camii' / Oktay Ekinci Onanm' Yoluyla Eski Eser Tahribatına Bir Ömek: Muğla Şahidi Camii' / Oktay Ekinci Tarihi Çevre Korumamızın Bugünkü Çıkmazı / Polat Sökmen Köprü / Üst-Geçit / Cenan Şahin	insan Bilgin	rşılandığı Toplu Konut: Arabella, Stem; 22.Nisan. Röportaj: Rainer Joedecke özetleyerek / Çeviren: Toplu Konutta Toplu Karar Gereği / Güven Birkan	Kaleköy Çalışmasının Anımsattıkları / Mehmet Adam																					
	190/4	Cumulkuruk Käriä / 2007 Vali İsin Öneriler Adlı Versum Ütrerine / Cumalıkızık: tarihi dokusunu koruyan bir Osmanlı Vakıf köyü / Engin	Tristan Da Cunha'lıların Öyküsü - Le Nouvel Observateur, 8 Aralık 1965, Michel Bosquet / Çeviren: Erhan Acar, Mehmet Adam Doğal Çevreye Tarihsel Yaklaşımlar, İttelson, Prohansky, Rivlin, Winkel Doğal / Yapay / Toplumsal 'Çevre'nin Algılanışı ve Yeşiller / İhsan Yayın Tanıtma: Çevre Aralık 1965, Herşeyin Zamanı Ve Yeri': İşyeri/Konut Ayınmının Bütünlüğü / Çevirenler ve Derleyenler: Erhan Acar, Mehmet Adam Doğal Çevreye Tarihsel Yaklaşımlar, İttelson, Prohansky, Rivlin, Winkel Doğal / Yapay / Toplumsal 'Çevre'nin Algılanışı ve Yeşiller / İhsan Tanıtanı Gülşüm Nalbanı		Gecekondu Önleme Bölgelerine İlişkin Yasa Değişikliği Hazırlanırken /A.																					
	191-192/5-6 193/7	Mehmet Adam Gülkokar, Figen Ayçetin, Mustafa Öz Türilye-IV / Cengiz Bektaş Türilye-IV / Cengiz Bektaş C. Holzmeister'in Ardından	/ Çevirenler ve Derleyenler: Ufuk Yeğenoğlu - C. Abdi Güzer Bilgin Tanıtan: Gülsüm Nalban nci N. ODTÜ'de Endüstri Tasanmı Eğitiminin Dört Yılı / Mehmet Asatekin Çeviren: Gülsüm Nalbantoğlu G.W.F. Hegel'den (1770 Çeviren: Gülsüm Nalbantoğlu	antogra	Zekai Görgülü Sorunlarımız' Görsel Anlatım Ya	Yanşması Sonuçiandı																				
	194-195/8-9	Sunuş: Ağa Han Mimarlık Seminerleri / Doğan Kuban Sunuş:		utsel Konut: Mimarın Rolü, Charles Correa / Uyarlanabilirlik, Değişim ve Kullanıcı Katılımı İçin Tasarım, N. John Mabraketi, Çeviren: Müren Özçay																						
	196/10	Majesteleri Kazma: Yıkımın Estetiği, Spiro Kostof / Çeviren: Deniz Altan Burak Boysan Spiro Kostof ile 'Mimarlık' Adına Söyleşi / Söyleşiyi Yapan: Zeynep Çelik, Çeviren: Levent Resul Bir Toplantı, Bir Tartışma: "Mimari Kültür İçin Bir Çerçeve" / Sibel Birer Sokak / Şinasi Aydemir, Saliha Erkonak, Orhan Kuntay Teymu Doğu Karadeniz Bölgesi Kentsel Doku Araştırması: Amasya ve Tokatta	a ve Tokatta ay, Gülnaz Ağa Han Ödülleri'nin Ardından / İhsan Bilgin Ağa Han Ödülleri'nin Mimarlık Üzerine Düşündürdükleri / Korhan Gümüş Belirsiz Sınırlar? Güvenc	encesiz Meslek? Mimarlık / Sibel Dostoğlu Yaşam / Mekan /Zaman İzlenimler / Mehmet Adam	Tarihi Çevredeki Bir Köyün Gerçeklerinden Geleceğine İmgesel Bir Bakış / Alper ünlü - Mehmet Ocakçı "Yaşam, Mekan, Zaman" Yanşın	G.W.F. Hegel'den Mimarlığa İlişkin Seçmeler II / Çeviren - Düzenleyen: Mustafa Kandil	İslam Mimarlığında Simgeler ve İşaretler II, Oleg Grabar / Çeviren: Zehra Gürayman																			
	197-198/11-12	Mustafa Kandil Teymur Ethan Acar Sövlesi: Antlerda İstanbul / Katılanlar Murat Belge Avdın Boycan	Güvenç Alanlar / Ata Atalay	ğinin Azaltılması için Bir Seçenek: Kentsel Yeşil Yayın Tanıtma: Ortaçağ Kentleri, Henri Pirenne / Tanıtan: İhsan Bilgin																						
	200/2	Metin Sözen, Haldun Taner, Cihat Burak, Elif Naci Yöre Mimarlığı: Nostalgia / Şengül Öymen Gür Oluşturucu İngeler, Victor F. Crıst Janer, Perspecta 1987/17 / Çeviren: Ausen Alexandra	Güngör, Erol Söyleşi: Türkiye'de Mimari Yayıncılık / Katılanlar: Zeki Sayar, Tahir Tuğ,	anık Boğaziçi Yasası / Cevat Geray vrenin Malı / Erdoğan Elmas Bakanlıklar Birleşti! Ya Bakanlık Yapılan? / Abdi Güzer																						
	201-202/3-4	Cağdaş Koruma, Tasarım ve Planlama İlişkilerine Kuramsal Bir Yaklaşım / Doğan Kuban	Yöneten: Haldun Ertekin Galip Tarihi Çevre Korumasında İlk Aşama Saptama-Belgeleme / Füsun Atacan, Ayşegül Pekdemir, s.16 Türkiye'de Fotogrametrik Belgeleme Çalışmaları / ODTÜ Mimarlık Fakültesi Fotogrametri Merkezi	Koruma ve Onanm / Coşkun Özgünel Onanm ve Koruma Konusunda Tarihsel Kaynakların Kullanımı / Ömür Bakırer	r Ankara Kalesi Koruma-Geliştirme Çalışmaları Hakkında / Gül Asatekin İkinci Grup Uygulama Örnekler	Tek Yapıdan Çevre Korumasına / TC. Turizm Bankası A.Ş. Emanet Komisyonu Başkanlığı		Hazırlayanlar: Burçin Altınsay, Semra vademir, Ertuğrul Morçöl, Yavuz Bahin, Semih Tuncer MSÜ: Edremit, Hacı Kabakçılar Evi / Hazırlayanlar: M. Çiçek, B. Ya Kütahya Hasan Yardım Evi / Hazırlayan: Erkan Bıçak	gan; Vemaküler Mimari ve Günümüz Koşullarındaki Konumu / Haluk Sezgin "Kültür Mirasımızı K	Koruma Semineri" Üzerine / Emre Madran ICOMOS Danışma Kurulu Toplantılarından Notlar / Çevi Zühal Özcan	erek Özetleyen: Yaşasın Bütün Eski Yapılar (Bravo for Old Buildings), James Natha Miller, Reader's Digest 1983 / Çevirerek özetleyenler: Alpaslan Koy Çiğdem Kafesçioğlu															
	203/5	Söyleşi: Osmanlı'dan Bugüne Hükümet Konakları / Katılanlar: İnci Aslanoğlu, Baran İdil, Merih Karaaslan, İlber Ortaylı, Naci Özbek, Affan Yatman Yöneten: Güven Birkan "Yannın Yaşamı İçin Konut ve Çevresi" Konulu Yanşma Üzerine / Mehmet Adam, Özcan Altaban "Yannın Yaşamı İçin Konut ve Çevresi" Konulu Yanşma Üzerine / Mehmet Adam, Özcan Altaban "100 Yıllık Heyecan" Brooklyn Köprüsü 100 Yaşında / Hale Dostoğlu "100 Yıllık Heyecan" Brooklyn Köprüsü 100 Yaşında / Hale Dostoğlu																								
4	204/6	Imar Affi ve Yeminli Özel Teknik Bürolar / Fatih Söyler, Eyüp Ünal 70 Yıldır Durmayan Maratoncu: Mimar Mesut Özok / Besim Çeçener Modem Mimarlığın Ötesi / Sibel Dostoğlu Mimarlık ve Kent Planlamada Yapısalcılık, Amül Lüchinger / Özetleyerek Çeviren: İpek Göldeli Türk Mimarisinde Çini Sanatı ve Bezemeleri / Arif Hikmet Koyunoğlu Michel Foucault ile Söyleşi: Mekân, Bilgi ve Erk / Söyleşiyi yapan: Paul Rahinow / Ceviren: Mehmet Adam Modem Mimarlığın Ötesi, Aldo Rossi ve Mimarlık Düşüncesi, Raphael Katılanlar: Mehmet Altınsoy, Refet Erim, Jale Erzen, Bozkurt	1 Tekeli																							
	207/9	Modern Mimarlığın Ötesi, Colin Rowe ve Bir Uzlaştırma Kuramı / Sibel Dostoğlu Cocuk ve Mekan Ya da Yitirilmiş Kent, Françoise Barre / Çeviren: Murat Güvenç Cocuk (lar) ve Mekan(lar) / Nuri Bilgin Karikatür / Cemal Ariğ	Vant Makanında Coquit Coquitlar fain Dir Makan : Sariiyan Alanlar /	ta Mekan Kavramının Gelişimi / Füsun Akarsu "Bebek Evi" Yanşması / Architectural Design, 1983/3-4	Nasıl bir evde oturmak istersiniz çocuklar? / Gürhan Tümer																					
	208/10	Modem Mimarlığın Ötesi: Çirkin ve Sıradan Kuramı ve İlişkili ve Karşıt Kuramlar, Robert Venturi, Denişe Scott Brown, Steven Izenour / Çeviren: Çağdaş Kuşağın Palladio'su, Robert Venturi / Çeviren: Şükrü Kocagöz Kenan Şahin	rine / Enis Gaziantep Hükümet Konağı Kolokyumu Hakkında Açıklama / Özgür Ecevit T.A.Ç. Vakfı Hakkında Açıklama / Orhan Alsaç Mimari Proje Yanşmaları	Tarihsel Çevreyi Koruma Kavramına Eleştirel Bir Bakış / Uğur Tanyeli Gülsün Saraçlar	Berlin Geleneksel Yapı Sergilerinin Dördüncüsüne Hazırlanıyor / Mehmet Adam, Nazan Kavukçu Oranların Sanatı, Hardt-Walther	err Haemer / Çeviren: Nazan Kavukçu Berlin Uluslararası Yapı Sergisi, Walther Rimpler / Çeviren: Yılmaz Değer, Redaksiyon: Dilek Zaptçıoğlu Akçin	Yayın Tanıtma: 17-19.Yüzyıllarda Batı Anadolu'da Osmanlı-Türk Şehir Dokuları, Bu Dokuları Oluşturan Evler ve Korunmaları / Dr. Yılmaz Tosun																			
	209-210/11-12	Modern Mimarlığın Ötesi: Modern Mimarlığın Sonu, Paolo Portoghesi / Çeviren: İhsan Bilgin Tarih, Portoghesi ve Modern Mimarlığın Ötesi / Cüneyt Budak Emst Amold Egli: Mimar, Eğitimci, Kent Plancısı / İnci Aslanoğlu Modern Mimarlık Üstüne Marmara Adası Tartışmaları / Mehmer	Ertekin, S. Hadi, Ş.Hadi, A. Keskin, N.Kurdoğlu, H.e Şahin, Ş. Vanlı																							
	211/1 212-213/2-3	Mimarlık Eleştirisi / Atilla Yücel Modem Mimarlığın Tarih Yazımı Üzerine / Sibel Dostoğlu Eco'nun Sütun Eleştirisi Üzerine / İhsan Bilgin Sütun, Umberto Eco / Çeviren: İhsan Bilgin 1920-40 Döneminde Ankara'nın Yazgısını Etkileyen Tutumlar / R.Raci Badənli Badənli Ankara'da Günlük Yaşam: 1928-38 / Hürriyet Bilgen Ankara'da Eğlence Yaşamı 1928-38 / Deniz Tanrıkulu	Emin Mahir Balcıoğlu, Afife Batur, Bülent Özer, Zeki Sayar İnci Aslanoğlu, s.31 Tanıtan: Emin Mahir Bal	dık Eleştirisine bir Eleştiri, Tülay Artan Balcıoğlu / Balcıoğlu i Ya Da Kıyıları Kurumuş Kent / Mehmet Adam Bina Tanıtma: Pertevniyal Lisesi (Valde Mektebi) / İnci Aslanoğlu	Yayın Tanıtma: Bahçelievlerin Öyküsü, İlhan Tekeli, Selim İlkin / Tanıtan:																					
	212-213/2-3	Sunuş: Kentsel Yaşam İngeleri Bademli Ankara'lın Yazgısını Ekrieyen Tutumlar / R. Racı Bademli Ankara'da Günlük Yaşam: 1928-38 / Hürriyet Bilgen Ankara'da Eğlence Yaşamı 1928-38 / Deniz Tanrıkulu İmar Yasası, Mimarlar Odası, Mimarlar / Fatih Söyler Yeni imar düzeni mi, imar anarşisi mi? / Cevat Geray, Haldun Özen İmar Yasa Tasansı Üzerine Görüşler / Özcan Altaban İmar Yasa Tasansı Ve Planlama Eylemi / Baykan Günay	Imar Yasa Tasansı Paneli / Derleyen: Uğur Korkmaz, Katılanlar: Ergin Boğaziçi Paneli / Katılanlar: Cengiz Bektaş, Aydın Boysan, Bedrettin Bina Tanıtma: Terrüman	an Gazetesi Binası: Mimarlıkta İşlev, Simge, Biçim Yayın Tanıtma: Ferevniyai Lisesi (Vaide Mektedi) / inci Asianogiu an Gazetesi Binası: Mimarlıkta İşlev, Simge, Biçim Kıray / Tanıtma: Ereğli: Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası, Mübe Kıray / Tanıtan: Ferhunde Özbay	Faruk Göksu eccel																					
	215-216/5-6	İmar Yasası; Yönetmelik Hazırlıkları İçin Ayrılan Süre Dolarken / Ayhan Çelik Sunuş: Modem Mimarlığın Kavramları Üstüne / Cüneyt Budak Sunuş: Modem Mimarlık Hareketinin Mimarlık Tarihi Eğitimi ve Uygulamaya Etkisi / Afife Batur	Bilgin, Cemil Gerçek Şevki Vanlı	eketinin Uygulama Yapan Mimarların Tasarımlarına Yayın Tanıtma: Post-Modern Mimarlığın Dili, Charles Jencks /Tanıtan Şengül Ö. Gür																						
	217/7	İslam Kenti Teması Üzerine Çeşitlemeler / Sevgi Aktüre İslam Mimari Mirasını Koruma Konferansı / Emre Madran Ca'venier. P. Guggenheim Koleksiyonu Müzesi İçin Bir Proje / Ali Esat Göksel Modemizmin Ötesi Tartışmalarında Klasisizm Sorunu / Sibel İslam Mimarlık Söyleminin Değişimi ve Eğitim Programları / Aydan (Keskin) Varıtışılık Asısından Mimarlık Eğitiminin Değişimi ve Eğitim Programları / Aydan (Keskin) Varıtışılık Asısından Mimarlık Eğitiminin Değişimi ve Eğitim Programları / Aydan (Keskin)	Klasisizm Bir Üslup Değildir, Demetri Porphyrios, AD No.52 / Çeviren: Klasik Melankoliler, Manfredo Tafuri, Georges Teyssot, AD No.5-6 / Çeviren: Mine Kazmaoğlu Klasisizm Bir Üslup Değildir, Demetri Porphyrios, AD No.52 / Çeviren: Klasik Melankoliler, Manfredo Tafuri, Georges Teyssot, AD No.5-6 / Çeviren: Mine Kazmaoğlu Sormaca. Cevaplavanlar, Avda Arel, Gazanfer Erim, Doğan Kuban, Esen, Mimarlık Sövlemi; İzmir,																							
	218/8	Balamir Talatelik Açisindan ivinianik Eğitininde Flobenici / Rezil Ayınan İnteseki Eğitinde Soluma, Needet Teyinar / Çevileri. Melinet Adam /Özetleyerek Çeviren: Aydan (Keskin) Balamir Otamatik minnei taranın alanaklı midne Gerall O'Cathain / Gruinna Anna	Olanaksızı Planlamak - İnsan Gücü Planlaması / İcen Börtücene Onat, Can Çinici, Fatih Ermihan, Zeynep Kezer, Gamze Gürsoytark Bilgisayarın Şehir Planlamasında Kullanılması / Vedia Dökmeci Bilgisayarla Grafik Uygulamaları / Erkan Şahmalı Mimarlık Söylemi: Ezmir Şükrü Kocagöz	Bina Tanıtma: ODTÜ Mimarlık Fakültesi / Cüneyt Budak, Abdi Güzer Yanışmada Bilgisayar Kullanımı Ahmet Özgüner Aslanoğlu	Çevik																					
	220/1	Erdem Ağa Han Mimarlık Ödülleri 1986 Açıklamalar ve Jüri Raporu Ağa Han Mimarlık Ödülleri 1986 Ağa Han Mimarlık Ödülleri 1986 Sandor Hadi'nin Anısına Meslekte 50 Yılı Aşanlar: Mimar Bedri Tümay / Zeki Sayar	Vavin Tanitma: Konut Alanlari Tasarim İlkalari Masut Ayan / Tanitan: Vavin Tanitma: Kantsal Makanların Görsal Analizinda Kullanılakilasak	Asianogiu																						
	221/2	Antalya Belediyesi Otobüs Teminal Tesisleri Mimari Proje Yarışması / Derleyen: Hasan Özbay Beyoğlu Otoyol Planı / Ali Rüzgar Tarlabaşı Yıkımının Perde Arkası / Yücel Gürsel İstanbul Sevgisi ve Oyunun Kuralı / Erol Kulaksızoğlu	Şirince'de Bir Gün / Oktay Ekinci 1980'lerde Mimarlık - Genel Bir Değerlendirme / Doğan Kuban 1980'li Yılların Türk Min Uğur Tanyeli	Mimarlık Dünyasına Bir Bakış / Mine Kazmaoğlu, Yayın Tanıtma: Cumhuriyet Dönemi Türk Mimarlığı, Metin Sözen / Ta Ayda Arel	anıtan: Yayın Tanıtma: Modern Türk Mimarlığı, Reneta Holod ve Ahmet Evin / Tanıtan: Ayda Arel																					
	222/1	Somut, Nesnel, Ulusal Bir Mimarlık / Engin Omacan Tarlabaşı'na Bir Bakış / İlber Ortaylı Her yer Birbirine Benziyor / Burak Boysan Sokak Masallan Masal Sokakları / Erhan Acar Yayın Tanıtma: Yaşayan Muğla, Oktay Ekinci / Tanıtan: Ebubekir Yayın Tanıtma: Current Architecture, Charles Jencks-William Chaitkin / 80 Sonrası Ankara'da Yeni İmgelere ve Yeni Geleneklere Doğ		Alanlarında İmar Hareketleri / Yücel Gürsel İmar Planlama Olayının Yasal Zorunlulukları ve İstanbul Ömeklemesi Çeçener elediye Sarayı Projesi / Yüksel Erdemir, Cem Başbakanlık Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı Hizm		Thinking the Esteut Figure Durity - Estis Notice	İstanbul Yenikapı Kültür ve Eğlence Parkı Mimari Yarışması Türkiye Kızılay Demeği Rant Tesisleri Projesi / Nesrin Yatman, Vedat	Sezar Avgen ile Güvennark Veraltı Carget və Vənidən Düzənləri	rojesi Dayran Eskinat ile Ankara Schirlerarası Otobüs Terminali Projesi üzerine	Affan-Nesrin Vatmanlı ile Türkiye Kızılay Damaği Part J	sisleri zerine Altındağ Belediye Sarayı Yansması'nda "İki Kara Davia" / Vasayinda	irk, and a second secon														
	223/2	Haberler: 1987 Pritzker Ödülü Kenzo Tange'ye Verildi Yayın Tanıtma: Yaşayan Muğla, Oktay Ekinci / Tanıtan: Ebubekir Özmert Yayın Tanıtma: Current Architecture, Charles Jencks-William Chaitkin / Tanıtan: A. Umur Somalı Yayın Tanıtma: Haberler: 1987 Pritzker Ödülü Kenzo Tange'ye Verildi Özbay Yayın Tanıtma: Current Architecture, Charles Jencks-William Chaitkin / Tanıtan: A. Umur Somalı Frof. Dr. Clemens Holzmeister ile Söyleşi Kreuzberg Üzerine / Prof. Hardt-Waltherr Hamer	Bayındırlık ve İslân Bakanlığı ve Miyadığınız / Marih Varasları — Bayındırlık ve İslân Bakanı Safi Çimy ilə Sayləsi — Bayındırlık ve İslân Bal	Email Folos, Endogai Emais, Zaio Guiști	Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nca yapılan, yapılmakta olan veya Yarışmalar: Erzincan H. K., Mill Eğitim Tesisleri, Bursa Adliye F	illi Güvenlik Kurulu G. S., Emniyet G. M. B., Adana H. K., Gaziantep Belediyesi IBA ve Berlin'de Yeni Yapılaşmalar / Bayar Çimen	İşbilir, Affan Yatman Esenboğa Havaalanı Üst Yapı	isleri Projesi Sezar Aygen ile Güvenpark Yeraltı Çarşısı ve Yeniden Düzenleme F üzerine Söyleşi	Söyleşi Ragıp Buluç ile Anl	nkara Kulesi Projesi üzerine Söyleşi Söyleşi	Altındağ Belediye Sarayı Yanşması'nda "İki Karşı Proje" / Yasemin Hasan Özbay	Erdal İnönü ile Söyleşi														
	225/4	Yayın Tanıtma: Mimarlıkta Tasanım Bilgisi, Prof. Dr. Erdem Aksoy / Tanıtan: Oktay Ekinci İzmir ve Mimarlık Eylemi İzmir ve Mimarlık Eylemi İzmir de İmar Yaklaşımlarının Kent Kimliği Üzerindeki Etkileri / Dr. Ahmet Eyüce İzmir Metropolü'nün Dünü ve Yannı	organizacijona / Galay /		Hizmet B., Giresun H. K., Gölb	Ibaşı Polis Okulu Mimar Kemalettin / Şükrü Mimar Kemalettin' den Hemen Önce ve Hemen Sonra	İzmirli Mimarlar																			
	226/5-6	Yayın Tanıtma: Mimar Sinan, Abdullah Kuran / Tanıtan: Hasan Özbay Tarihi Türk Evleri Haftası "Kütahya Paneli" İzlenimleri / Y. Mimar Oktay Ekinci Tarihi Türk Evleri Haftası "Kütahya Paneli" İzlenimleri / Y. Mimar Oktay Özsanyıldız Hasta Yapıların Tedavisi, Mary Monro'dan / Çeviren: Arif Alı			Le Corbusier Yüz Yaşında / Prof. Dr. Enis Kortan Firminy Kilisesi / Le Corbusier	er "İslâm Mimarlığı" Kavramına Eleştirel Bir Bakış / Uğur Tanyeli	Yanşması	ve Turizm Tesisleri Mimari Proje Samsun Belediyesi Rant Tesisleri Mimari Proje Yanşması	Kalkınmanın anahtarı demokrasi Genel Seçimler Önce	cesinde Görüşlerimiz Önerilerimiz Bir Mimar: Cengiz Bektaş	UIA Yaşamında Önemli Olaylar / Georgi Stoilov															
	227/1	Yayın Tanıtma: Genius Loci Towards A Phenomenology of Architecture, Christian Norberg-Schulz / Tanıtan: Mustafa Yücesan Yayın Tanıtma: Vitruv Baukunst, Boullee Architektur / Tanıtan: Ali Esat Konuma Kavramı Üzerine / Hasan Özbay. Tarihi Dokunun Korunması ve Uluslararası Deneyimler / Feral Eke - Ümit Muğla'da Koruma Savaşımının "Diğer" Yüzü / Oktay Ekinci,	Süreci / Doç. Dr. Şule Özüekren Ronat Solana, Koopelatilei Özülekren Ceylan	yanışmaya Yönelik Kooperatifçilik / Ali Feridun Tarihi Kente Saygılı Bir Yeni Yerleşim Projesi , Muğla Toplu Konut A Derleyen: Oktay Ekinci Kuşadası Kaleiçi Yöresi Sağlıklaştırma ve Yenileme Projesi / Gül Asatı		unu / Doç. Dr. Cengiz Eruzun Mimarlık Eğitiminde Konut / Prof. Dr. Yıldız Sey asyon ve Düşündürdükleri / Alparslan Tarih, tasarım ve mimarlıkta geçmişten yararlanma üzerine gözlemler /	,	Konulu Öğrenciler Arası Fikir Proje Uydu (Trabant) Kentler / Bayar Çimen ürdükleri, Dne Haag City Hall Minnelder Bir Ivle Skaraskı Berk / Saraskı Derk / Saraskı Berk / Saraskı Bayar	This in Ozouy	nı Murat Karayalçın ile Söyleşi																
	228/2	Yayın Tanıtma: Vitruv Baukunst, Boullee Architektur / Tanıtan: Ali Esat Göksel Yurt Dışında Bir Mimar: Mukadder Çizer / Şükrü Kocagöz Yurt Dışında Bir Mimar: Mukadder Çizer / Şükrü Kocagöz Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yurt Dışında Bir Mimar: Mukadder Çizer / Şükrü Kocagöz Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede Mimarlık Yapma Olgusuna Bir Bakış ve Türkiye ömeği (Hasan Özbay) Yabancı Ülkede M	blo This Park and Advisor Advisor Advisor Ballacia	rne Tasanını – Mısır / Cengiz Bektaş Devlet Kültürel Etkinlikler Sitesi-Cezayir / Şevki Vanlı	Royumu	Uğur Tanyeli Pennsylvania Eya. Üni. Mim.ve Müh. Fak. Ek Binası-ABD / Doruk Pamir	Competetion / Erdai Sorgucu	Mimarlıkta Bir İşık Shanghai Bank / Sezar Aygen Prens Abdül Aziz Bin Ahmed Bin Abdel Aziz Sarayı-Suudî Arabist Behnız-Altığ Cinici		da Mimarlık Eylemi / Katılanlar: Cengiz Bektaş, Vedat ral, Şevki Vanlı, Mehmet Ali Yardımoğlu, Hasan UIA Brighton Bildirisi / Çeviren: Tunca Şendil	Yabancı Mimarlar ve Sorunlar / Yücel Gürsel, Güngör Kaftancı,	Danışmanlık Hizmetlerinde Uluslararası Onur Kuralları Haliç Çevresinde Sil Baştan, Pierre Pinon, AA April 1988 / Çeviren: Deniz Mazlum	Kula'lar Yıkılmasın Proje Devar	m en		Türk Sanatı Araştırmalarında Paradokslar / Seyfi Yarışmalar. Bursa-Zafer ve Şehreküstü Meydanları Arasındaki Alanda l Tasarım ve Miman Proje Yarışması			To the style	Behruz-Altuğ Çinici	Özbay, Merih Karaas	aslan	Ziyaeddin Bilgin, Mete Göktuğ	Deniz Mazium		
	231/5	Sunuş: Mimarlar ve "Dördüncü Düşmanlar " / Oktay Ekinci Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Kıyı Planlaması Üzerine / Baran İdil Proje ve Uygulama: Turizm, Kıyılar ve Mimarlık / Hasan Özba Oğrüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel Çevre Koruma Karamamesi'ne İlişkin Mimarlar Odası Görüşleri Rapor: Özel	Aquarius Tatil Köyü-Alanya / Cafer Bozkurt Demir Tatil Köyü-Bodrum / Turgut Cansever Phasel Tour Tatil Köyü-Bodrum / Turgut Cansever	ü-Kemer / Cengiz Eren Phamphilya Tatil Köyü-Side / Tuncay Çavdar, Sema Giritlioğlu	Otel Pegassos-Kemer / Mahmut Tuna Ekincik Tatil Köyü-Köyceğiz /		Güney Antalya Turizm Gelişim Projesi / Hazırlayan: Mimarlar Odası, Antalya Şubesi Kültür ve Turizm Bakanı Tına	tiz'le Söyleşi Turizm Yatınmlan ve Nitelikleri	Turizm Yapılaşmasında Doğal ve Kültürel Çevrelerimiz / Oktay Ekinci Karayolları'nın Tartış	tışmalı Tesisleri / Öner Güner Bir Mimar: Ergin Akman / Mehmet Beset																
	233/1	Yayın Tanıtma: Elveda İstanbul, Bayar Çimen / Prospect Dergisi / Mimar, Hugh Newell Jacobsen / Architecture et Cie Dergisi / Antik Dekor Dergisi / Antik Dekor Dergisi / Arredamento Dekorasyon Emlak Bankası Kızılay Hizmet Binası / Sezar Aygen, Oktay Veral OYAK-Tandoğan Ordu Pazarı Binası / Sezar Aygen, Oktay V			Çağ Atlatan Kaldırımlar: Bu Kaldırımlar Uygarlık Göstergesi midir? / Mehmet Kibar Otoyol-Gökdelen Çıkmazında İ Yücel Gürsel			OZNAY d		Röportaj: Başkanlar ve Mimarlar Dönem Mimarlık Etkinlikleri /Ali Asasoğlu. Ayhan		Şengul Öylikli Gül		n Isı Tutucular-Legis / Bayar Çimen Jale Erzen'in Resimlerinde Dışavurumculuk Dekonstrüktivizm: Frank O. Gehry, Daniel Libeskind, Rem Koolhaas,												
	234/2	Yayın Tanıtma: İstanbul Rehberi / Tanıtan: Deniz Mazlum Son On Yılda Mimarlığımız – Forum / Atilla Yücel, Muhlis Türkmen Bayramoğlu Evleri / Fatih Gorbon, Z. Kaya Dinçer Hülya Yürekli, Ferhan Yürekli Yayın Tanıtma: Mimarlık Üstüne, Vitrivius / Emel Nugay Aközer / Tasanm Dergisi Son On Yılda Mimarlığımız – Forum / Enis Kortan, Esen Onat Büro Yapısı-Ankara / A. & A. Yücel, G. Özbayram Boytaş G. M. Binası / Murat Artu	n Sağlamer, Kervansaray Termal Oteli / Şanziment, Neşet, Emre Arolat TBMM Lojmanları: Fevkalade + Fevkalade = Alelade / Abdi Güzer Dosya: "Trabzon'da Mirr Kızıldeniz Evi / Esi Çakmakçıoğlu Ankara Atatürk Kültür Merkezi / Filiz ve Coşkun Erkal Dosya: Sunuş: Kadın M		Planlarla Plansız Gelişen Kent / Saliha Aydemir Trabzon'da İmar Affi / Ahmet M Kadın Mimarlarımızdan: Esi Çakmakçıoğlu, Filiz Erkal, Nevin Çekirge, Şengül Öymen Gür, Tülin Akman, Vedia Dökmeci, Yaprak Karlıdağ, Zehra Ekinci / Erkek Tabiatlı Fiziksel Planlamı	Melih Öksüz Trabzon'un Kentsel Kimliği / Şinasi Aydemir Ev mi Yapalım, Eve mi Bakalım? / Tülin Akman, Ümmühan Alptekin, Osman Yücel Aysun, Nevin Çekirge, Vedia Dökmeci, Filiz Erkal, Bedia	Trabzon'da Kent Yaşamı ve Evrimi / Arslan Pulathaneli, Ahmet Özer KTÜ'de Mimarlık Eğitimi / Ay Bilinç, Kültür ve Koruma / Rıfkı Aslan Örgün ve Yaygın Eğitim / Me		Akçaabat "Ortamahalle" / Kamuran Öztekin Usta Zaha M. Hadid / Bayar Çimen Itsuko Hasegawa / B	Dönem Mimarlık Etkinlikleri /Ali Asasoğlu, Ayhan Trabzon'da Rölöve Çalışmaları / Tümerkan İbiş, Nilgün k Bayar Çimen Yeni Şehir Galerisi-Stuttgart, James Stirling / Bayar Çimer	rloğlu, s.76 Taş Yapı Mimarisi / Ayşe Velioğlu Petrol Ofisi Tip Satış ve Servis İstasyonları Mimari Proje Yanşması	Trabzon Kırsal Mimarlığı / M. Reşat Sümerkan Kostaki Konağı / Erkin Erten Piramit kurgusu ve AKM / Merih Karaaslan Müze Kavramı ve Ankara Atatürk Kültür Merkezi / Hasan Özbay	Trabzon Sahil Şeridi Çevre Düzenleme ve Mimari Proje Yanşması Kıyı Kentle Eğri Otumanın Felsefesi / Derleyen: Bayar Çimen Doğu'da U	erimizin Yok Olan Kimlikleri ve Düşündürdükleri / Baran İdil Peter Eisenman, Zaha M. Hadid, Coop Himmelblau, Bemard Tschumi / Murat Soygeniş yanış / Erdem Aksoy Mimaride Bilgisayar Kullanımı – Sinan Fındıkoğlu Salvador Da												
	236/4	Tasanm Dergisi Son On Yılda Mimarlığımız – Forum / Cengiz Bektaş, Şengül Öymen Gür Halı Oteli-İstanbul / Ali Esad Göksel Dosya: Ağa Han 1989 Mimarlık Ödülleri / Sunuş: Merih Karaaslan Büyük Jüri Raporu		No. 114 El C. C. C. C. II.	Bayar Çimen Mimarlar Odası Çevre Komisyon Raporu İzmir Tarihi Kent Merkezi / Ülko	Bayraktar Sarp, Necla Yayla		Nagoya Belediyesine Ait Modem Sanat Müzesi / Kisho Kurokowa		, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	- Luiquidis		Doguđa 0.													
	237/5	"Eleştiri"nin Eleştirisi / Nergis Öğüt Merkez Bankası-Ankara / Umut İnan Dışişleri Bakanlığı-Ankara / Tamer Başbuğ, Hasan Özbay Dosya: Sunuş: Kent ve Mimar / Hasan Özbay		Süreçleri ve Çeyrek Asırlık Bir Gözlem / Baran İdil Kentsel Tasarım Tekniği / Ayça Bilsel, Güven Bilsel, Cana Bilsel	Eski Sanayi Kentlerinin Geleceği / Zuhal Ulusoy Düsseldorf'un İmar Planı Nasıl	ıl Yapıldı? / Bayar Çimen Kent Planlama Eğitiminde Kuramsal Netleşmenin Önemi / Ülker Seymen	Tasanında Arayışlar. Yapılaşmadan Tasanına / Hüseyin Yurtsever Expo '92 Dünya Sergisi Türk	yonu Mimari Proje Yarışması İzmir Tarihi Kent Merkezi (devam) / Ülker Seymen	Manolya Tokalı, En Yüksek Uçan Martı En Uzağı Görendir / Bayar Çimen																	
	238/6	Yayın Tanıtma: Mimar Sinan ve Tezkiret-ül Bünyan, Suphi Saatçi / Tanıtan: Yasemen Güreşçipğlu Posva: Cağdas Mimarlık Akimları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu /	Elvanköy Toplu Konut Yerleşim-Sincan / Altuğ ve Behruz Çinici Dosya: Sunuş: Gecekondulu "Kentleşme" / Oktay Ekinci Gecekondulaşmanın Evr	evrimi / Rıfkı Aslan "Sertifikalı Satış" Tartışması / Derleyen: Oktay Ekinci		siyeli / Neynihal Erdoğan, Halil Dinçel Sağlıklı Sağlıklaştırıyor muyuz? / Hande Suher				tanesi Mimari Proje Yanşması / Tümay Korucuoğlu Güngör Kaftancı / Şükrü Kocagöz																
	239/1	Kuşadası Belediyesi Ticaret ve Sosyal Tesisleri Mimari Proje Yanşması Dosya: Çağdaş Mimarlık Akımları ve Türkiye Mimarlığı Sempozyumu / Sunuş/ Bora Akçay, Hasan Özbay Coskun Erkal Cengiz Bektaş	Güngőr Kaftancı Doruk Pamir Sezar Aygen	Merih Karaaslan	Şevki Vanlı Doğan Tekeli	Turgut Cansever	Pamir, Atilla Yücel Forum	Sempozyumun Ardında Özeleştiri / Aydan Balamir	Mimarlık Tarihinin Zararları / Üstün Alsaç Prof. Adnan Çoker v	r ve Resim Sergisi / Murat Eriç																